De la autoarea bestsellerurilor
SOȚIA PLANTATORULUI DE CEAI
și
FIICA NEGUSTORULUI DE MĂTASE
DINAH JEFFERIES
FRANȚA, 1944...
UNELE SECRETE NU DISPAR NICIODATĂ
...
Fiicele războiului
Fiicele războiului
Dinah Jefferies
DAMEN TANGO
NEMIRA

De la autoarea bestsellerurilor
SOȚIA PLANTATORULUI DE CEAI
și
FIICA NEGUSTORULUI DE MĂTASE
DINAH
JEFFERIES
FRANȚA, 1944...
UNELE SECRETE NU
DISPAR NICIODATĂ
...
Fiicele războiului
Fiicele războiului
Dinah Jefferies
DAMEN TANGO
NEMIRA

DAMEN TANGO

Dinah Jefferies s-a născut în Malaysia, în 1948, iar la opt ani s-a mutat în Anglia. De-a lungul timpului, a călătorit mult și a rămas foarte atașată de cultura sud-asiatică. A studiat literatura engleză la Birmingham College of Art și apoi la University of Ulster. În 2013 i s-a publicat primul roman, The Separation, căruia i-au urmat bestsellerurile Soția plantatorului de ceai (Nemira, 2017; The Tea Planter's Wife, 2015), Fiica negustorului de mătase (Nemira, 2018; The Silk Merchant's Daughter, 2016), Înainte de ploi (Nemira, 2018; Before the Rains, 2017), Văduva de safir (Nemira, 2020; The Sapphire Widow, 2018), Sora dispărută (Nemira, 2021; The Missing Sister, 2019), Contesa din Toscana (Nemira, 2020; The Tuscan Contessa, 2020). Cărțile ei au fost traduse în peste 30 de limbi.

DINAH
JEFFERIES

Fiicele războiului

Traducere din limba engleză
Roxana Olteanu

Coperta: Adnan VASILE
Prepress copertă: Alexandru CSUKOR
Redactori: Aluniţa VOICULESCU, Roxana POPESCU
Tehnoredactor: Antonela IVAN
Lector: Anca COMAN

Director editorial: Alexandra RUSU
Redactor-şef: Alina SÂRBU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
JEFFERIES, DINAH
Fiicele războiului / Dinah Jefferies; trad. din lb. engleză: Roxana Olteanu. - Bucureşti:
Nemira Publishing House, 2022
ISBN print: 978-606-43-1345-4
ISBN epub: 978-606-43-1398-0

I. Olteanu, Roxana (trad.)
821.111

Dinah Jefferies
DAUGHTERS OF WAR
Copyright © Dinah Jefferies 2021
Dinah Jefferies asserts the moral right to be identified as the author of this work.

Copyrightul prezentei ediţii în limba română © Nemira, 2022

Tiparul executat de PAPER PRINT INVEST, Brăila.

Orice reproducere, totală sau parţială,
a acestei lucrări şi închirierea acestei cărţi
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
şi se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1398-0

sora mea, pentru surorile din familia mea și pentru
toate surorile din familia mea lărgită

CAPITOLUL 1

Périgord Noir, Franța
Primăvara anului 1944
Hélène

Dacă ar fi fost sfârșitul verii, ar fi putut simți aroma brazilor și a molizilor încălziți de soare și ar fi putut să privească cintezoii și graurii zburând printre crengile copacilor. Optimismul ei poate c-ar fi reușit să o ajute să-și depășească senzația de claustrofobie dată de viața care părea să dea năvală peste ea și de casele vechi din piatră acoperite cu licheni, care o împresurau parcă în timp ce mergea prin sat, în lumina care începea să scadă. Și poate că atunci și-ar fi amintit că nu sunt cu toții decât niște oameni obișnuiți, care încercau să se descurce cum puteau într-o situație imposibilă. Oameni obișnuiți, care visau să revină la o viață normală.

Hélène jinduia după lumina zilei, căci voia să vadă mai mult decât ce se afla în fața ei. Simțea nevoia să vadă în depărtare, în viitor, în inima ei. Avea nevoie de asta așa cum alții au nevoie de aer. Dar își spunea că, atunci când toate se vor termina, încă va avea în față o viață întreagă. De ce să se gândească la ce e mai rău, când poate nici nu se va întâmpla? Și sigur vor veni vești bune de la Aliați în curând.

Când a ieșit din sat, s-a uitat în sus, la cerul indigo, și a auzit primele păsări de noapte mișcându-se prin copaci. S-a gândit la surorile ei de aici, din Franța, și la mama ei din Anglia. Odată, când o întrebase pe mama dacă și ea era la fel

de drăguță ca sora sa, Élise, mama îi spusese: „Draga mea, tu ai un chip liniștitor. Oamenilor le plac astfel de chipuri. Nu se simt amenințați de un chip ca al tău."

Hélène avea doar unsprezece ani pe vremea aceea, iar cuvintele mamei sale o răniseră. S-a uitat în oglindă o jumătate de oră după aceea, neștiind ce să mai creadă despre propriul chip. L-a apăsat și l-a împuns cu degetul, și-a luat diferite expresii, s-a îmbufnat, a zâmbit, s-a strâmbat, iar pe urmă și-a spus că nu contează. Dar era o minciună. Contase. Iar acum? Chipul i se maturizase. Era înaltă, atletică, având o constituție solidă, la fel ca a tatălui său, și, asemenea lui, cu părul drept, șaten-deschis. Păr obișnuit. Era enervant, dar mama avusese dreptate: trăsăturile ei chiar erau prea dure ca să fie drăguță, cu toate că lumea îi admira ochii blânzi căprui-închis și zâmbetul cald. Era cea mai pragmatică dintre cele trei surori, cea mai mare și cea mai responsabilă. Era, oare, îngrozitor de superficială dacă visa să-i spună cineva că e frumoasă?

Războiul e o luptă între bine și rău, spunea lumea – deși nu întotdeauna se știe sigur care e tabăra binelui și care a răului. Iar acum slujba ei devenise mai stresantă decât crezuse vreodată. Îi purta un respect enorm șefului ei, Hugo Marchand, medic și primar al orașului, și o adora pe soția acestuia, Marie, un suflet generos, care vedea întotdeauna tot ce e mai bun în oameni și care fusese o figură maternă pentru surori. Dar lucrurile la care Hélène asistase, lucrurile pe care le auzise – minciunile, micile înșelătorii, faptele despre care nu putea vorbi –, și-ar fi dorit să nu le fi știut niciodată.

După ce a traversat o mică pajiște mărginită de maci, a intrat printr-o pădurice de nuci și a mers cu grijă ca să evite gâștele, până când a ajuns la

cărarea care ducea spre poarta ei. S-a încruntat când a văzut că fusese lăsată deschisă poarta uzată din lemn.

Niciodată nu o lăsau deschisă.

Ferma lor neîngrijită părea să fi crescut în mod natural pe terenul acela. Zidurile ei din piatră-de-var cioplită absorbeau lumina soarelui, așa că seara, devreme, luceau în nuanțe aurii ca mierea. A trecut pe lângă castanul din grădină și s-a uitat în sus, la fațada acoperită cu frunze. Plantele agățătoare erau neatinse, căzând în cascadă în jurul ușii din față, la fel cum le lăsase; era încă prea devreme pentru ca florile pasiunii pe care le îndrăgea să înflorească. Două ferestre de mărime medie, cu obloane vopsite într-un albastru tern, flancau ușa din stejar; când s-a stârnit vântul, iar obloanele scârțâitoare din lemn au început să se vaite, a simţi cum un frison îi străbate tot corpul.

A intrat rapid în casă și s-a năpustit în bucătărie, unde și-a aruncat geanta pe masă. De pe grinzile uriașe de lemn cioplit grosolan atârnau ierburi puse la uscat: rozmarin, lavandă, dafin, mentă, salvie, cimbru și altele. Hélène a ridicat capul, inspirând mirosul familiar, apoi și-a desfăcut șireturile, lăsându-și pantofii pe pardoseala tocită de picioarele care o călcaseră de-a lungul secolelor. Lui Hélène îi plăcea să și-i imagineze pe oamenii care fuseseră aici înaintea ei și, în nopțile întunecoase, nu era greu să-și închipuie umbrele lor adunându-se în colțurile întunecate din casă, lângă pânzele de păianjen. Dar majoritatea oamenilor trăiesc în umbră, într-un fel sau altul, nu doar morții. S-a cutremurat iar și s-a uitat spre șemineul uriaș, cu marginea lui din piatră cioplită. Chiar și primăvara, casa devenea friguroasă seara, dacă focul nu era aprins. Iar acum nu ardea niciun foc în șemineu.

Revenind pe hol, a avut impresia că aude pe cineva sus.

— Hei! a strigat. Florence, tu ești?

Niciun răspuns.

— Élise, ești acasă?

CAPITOLUL 2

Hélène s-a oprit un moment și s-a uitat în jur, nesigură. Se pregătea să intre în sufragerie, când a văzut-o pe Élise chinuindu-se să coboare pe scări cu un pachet voluminos și lăsându-se ușor pe spate pentru a-i contrabalansa greutatea. Ca de obicei, era îmbrăcată cu niște pantaloni negri și largi, un pulover albastru, decolorat și niște ghete maro, cu șireturi. Cu părul ei ondulat, lung și negru și cu ochii aceia expresivi și imenși, de culoarea coniacului, arăta exact ca mama lor. Bucuroasă că o vede, Hélène a răsuflat ușurată.

— Te-ai întors devreme, a spus Élise, dar pe urmă s-a uitat la ceasul de la mână. Ah, nu chiar atât de devreme.

— Ai lăsat poarta deschisă.

— Cred că Florence a lăsat-o.

— Am tras o spaimă...

În ciuda pachetului uriaș, Élise a reușit să ridice din umeri.

— Ce-ai acolo?

— Niște mărunțișuri pentru noua casă conspirativă.

Élise a lăsat capul într-o parte și s-a uitat la Hélène mijind ochii.

— Știi că ai vopsea în păr? Chiar multă.

— Oh, Doamne, serios?

Hélène s-a dat înapoi ca să se uite în oglinda de pe hol și a văzut dârele vizibile de vopsea din păr și stropii mărunți de pe obrazul stâng.

Holul lor avea pereții plini de afișe și de tablouri pictate în ulei, iar desenele fetelor de când erau mici erau înrămate și atârnate laolaltă. Oglinda mare, în care se încrunta acum Hélène, cu rama ei din lemn sculptat cu struguri și frunze de viță-de-vie, le reflectase chipurile aproape toată viața. Fie atunci când erau mici și mama lor, Claudette, le ținea în brațe ca să zâmbească și să râdă de propriile expresii, fie acum, când se uitau în ea rapid, ca să vadă cum le stă părul. Mai era prinsă acolo și o fotografie veche, îngălbenită; o fotografie cu mama lor și sora acesteia, Rosalie, făcută cu puțin timp înainte ca aceasta să fugă de acasă. Toate cele trei surori simțeau istoria acestei case, aveau un sentiment puternic al familiei, al rădăcinilor, aici mai mult decât oriunde.

— Deci, cum a fost la muncă? a întrebat-o Élise.

— Hugo m-a pus să vopsesc pereții spitalului din sat în după-amiaza asta. N-au mai fost vopsiți de ani buni și, cum nu e niciun pacient internat acum, i s-a părut că e momentul potrivit pentru asta.

— Ei, ţi-a fost de folos pregătirea *intensivă* pe care ai făcut-o la spitalul din Sarlat, clar! Hmm...

S-a scărpinat în cap, într-o poză ironic contemplativă.

— Cât a durat oare?

Hélène a râs.

— Trei ani lungi. Știi bine asta. În fine, de fapt, chiar mi-a plăcut să vopsesc azi.

A făcut o pauză și a revenit la ceea ce spusese sora ei.

— De ce o altă casă conspirativă?

— Germanii devin din ce în ce mai agitaţi. Și un nazist agitat e cu atât mai periculos. Rezistența vrea să se asigure că avem suficiente ascunzători la

dispoziție.

— Mi-aș dori să stai deoparte, ca noi toți. Sincer, Élise, ne pui pe toți în pericolul de a suporta represaliile din partea naziștilor.

Sora ei nu a răspuns.

Hélène s-a uitat la ea, dar, știind că nimic nu o va schimba pe Élise, a renunțat, evitându-i privirea.

— Așadar, unde e Florence? Bănuiesc că n-a plecat și ea să facă pe justițiara.

Élise s-a strâmbat disprețuitor.

— Nicidecum. E tot în grădină. Cred că acum udă plantele. Ah, aproape că am uitat, e o scrisoare pe masă.

— Ai uitat? a întrebat Hélène cu un aer uimit, privind în jos.

Era un lucru atât de rar să primească o scrisoare, că nici nu se gândise să se uite pe masă.

— Ție îți e adresată.

Hélène a luat scrisoarea.

— Are ștampilă de Geneva.

— Păi, deschide-o.

— Hai s-o așteptăm pe Florence. O putem citi împreună.

Hélène știa că scrisoarea putea fi de la mama lor, Claudette. Singura modalitate de a putea primi o scrisoare de la mama lor era ca ea să i-o trimită prietenei ei, Yvonne, din neutra Geneva, iar aceasta să o pună într-un alt plic pe care să-l expedieze fetelor. A auzit cum se deschide ușa din spate și a pornit spre bucătărie împreună cu Élise.

Florence stătea lângă ușă. Minionă, cu fața ca o inimă, pielea de alabastru și ochii de un albastru-cenușiu, fata avea fusta murdară de noroi și părul auriu

înfoiat în jurul capului, cu obraji rozalii, după ziua petrecută în grădină. Mai delicată și mai feminină decât surorile ei, se încăpățâna să-și coasă rochii și fuste pe care le purta chiar și atunci când săpa în grădină.

Hélène i-a arătat scrisoarea.

— Ooo, în sfârșit! De la *maman*[1]?

— Probabil.

Hélène a desfăcut plicul și a aruncat o privire pe scrisoare. După câteva momente, și-a desfăcut degetele și a lăsat-o să cadă pe masă.

— Ei? a spus Florence cu nerăbdare. Ce zice?

— Mai nimic. Citește și tu.

Florence a luat scrisoarea, dar părea puțin dezamăgită după ce o citise, după care i-a întins-o lui Élise.

— Ei bine, a spus Élise după un moment. E de-a dreptul fascinant!

— Nu vorbi pe tonul ăsta sarcastic despre mama, a spus Florence.

Hélène a oftat, dar înțelegea ce simțea Élise. Mama lor le scrisese doar câteva rânduri, spunându-le că fusese foarte ocupată dând o mână de ajutor celor implicați în război. Se alăturase Women's Institute[2], dar mai mult tricota și făcea gem. Abia dacă întrebase cum se descurcă fetele; nici măcar nu se interesase cum trăiau ele într-o țară aflată sub Ocupație; în principal, se plângea că are vecini gălăgioși și că viața e grea în Anglia, din pricina raționalizărilor și a altor restricții.

— Măcar ne-a scris, a spus Florence.

Élise s-a întors pur și simplu pe călcâie și a ieșit din cameră ridicând din umeri.

1 „Mama", în lb. franceză, în original (n. red.).

2 Organizaţie britanică, fondată în 1915, ai cărei membri ajutau femeile și copiii care părăsiseră orașele mari de teama bombardamentelor să se adapteze vieţii în comunităţile rurale, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial (n. red.).

CAPITOLUL 3

A doua zi dimineață, când a deschis geamul dormitorului să asculte clopotele de la biserică, Hélène era îngândurată. Slavă Domnului că era duminică și nu trebuia să se ducă la lucru! Îi plăcea la nebunie să admire peisajul magic din acea zonă din Dordogne – sau, cum îi spunea mereu mama lor, din Périgord Noir. Peste tot erau numai stejari și pini, defileuri stâncoase și castele cocoțate pe dealuri, cu cele mai frumoase sate pe care le puteai vedea, având căsuțe albicioase din calcar. S-a uitat cum soarele străpunge negura dimineții dând la iveală luciul argintiu al râului și cum razele lui aurii scaldă în lumină acoperișurile caselor din sat. Primăvara se instalase deja, iar aerul era proaspăt și limpede precum cristalul.

— O să ne simțim bine aici, nu, Hélène? o întrebase Florence cu șapte ani în urmă, când se mutaseră în vechea reședință de vară a familiei mamei ei, aflată pe o cărare șerpuită, chiar lângă satul Sainte-Cécile.

Biata Florence avea doar cincisprezece ani pe atunci, iar Hélène trebuia să-și reamintească mereu că sora ei era doar un copil când ea se trezise *in loco parentis*[3].

— O să vizităm castele și peșteri? o mai întrebase fata.

— O să vizităm. Sigur că o să vizităm, îi răspunsese Hélène, încercând cu disperare să protejeze inocența viziunii ei asupra lumii.

Toată viața lor se schimbase dramatic după neașteptata moarte a tatălui lor, Charles Baudin.

În copilărie, mama lor petrecuse multe vacanțe în Sainte-Cécile, ca și vacanțele de vară din primii ani ai căsniciei, când tatăl lor stătea acasă și lucra. Era pe jumătate englez, pe jumătate francez, și înainte de a muri lucrase la Ministerul de Externe din Londra. Toată lumea din sat o cunoștea pe *maman* a lor de când era o copilă și din acest motiv fetelor le-a fost mai ușor să se integreze în comunitate, cu toate că și acum mai erau unii care dezaprobau pufnind ideea ca trei fete să locuiască singure acolo.

Élise a băgat capul pe ușa dormitorului lui Hélène.

— Merg până la cafenea.

Hélène s-a uitat fix în ochii ei.

— Duminica?

— Nu stau decât câteva minute.

— Nu ți-e teamă?

— Ba da. De când mă trezesc până mă duc la culcare. Cine spune că nu se teme minte.

— Vai, Élise, trebuie să ai grijă.

Élise a râs.

— Ești o babă fricoasă.

Hélène și-a aplecat capul într-o parte.

— E palpitant, nu? Îți dă un imbold.

— Evident că nu. Rezistența e periculoasă, nu palpitantă. Dacă ai vedea ce bărbați și ce femei sunt acolo, ți-ai da seama.

— Scuză-mă. N-am vrut să...

Élise a întrerupt-o, încruntându-se exasperată.

— Trebuie să se ascundă în niște locuri oribile. Suferă de foame. De frig. Îți amintești înghețurile de astă-iarnă?

— Élise, te rog.

— Și când le duc arme ascunse printre cartofii din sacoșă, sunt într-o primejdie mai mare decât dacă aș îndrepta armele alea împotriva inamicului.

Hélène a oftat.

— Exact de asta mă tem.

Élise s-a îndreptat spre ușă, după care s-a întors să se uite urât la sora ei.

— Ți-am cerut scuze.

Élise a ignorat-o.

— Și lumea crede că suntem bandiți. Teroriști. Nu, Hélène, nu e nimic palpitant în asta.

Când Élise a trântit ușa în urma ei, lui Hélène i-a pierit buna dispoziție. Nu îi plăcea să se certe cu Élise și nu intenționase să-i desconsidere munca, dar când sora ei avea chef de ceartă, era greu de discutat cu ea. Stând așa acolo, cumva descumpănită, a auzit un plânset venind din camera lui Florence. A oftat, știind că liniștea dimineții s-a spulberat complet, și-a pus halatul pe ea și a sărit în ajutorul soră-sii. Florence stătea ghemuită într-un colț al încăperii, cu fața mai palidă decât de obicei. Fereastra era deschisă și perdelele subțiri din muselină se umflau ușor în vânt.

Florence părea șocată când s-a întors spre Hélène.

— Ai auzit?

— Scuze. N-am auzit nimic.

— Cred că a fost o *demoiselle*[4].

Hélène abia s-a abținut să nu-și dea ochii peste cap. Nu avea timp pentru visurile și fanteziile surorii ei.

— Florence, a spus ea cu fermitate. Trezește-te. Nu există așa ceva. Spiritele alea ale tale din pădure nu există în realitate. Sunt libelule. Ai auzit niște zgomote afară, atâta tot.

— Da? Mi s-a părut că o văd. Era îmbrăcată în alb. Stătea la capătul patului.

— Dacă ar fi reale, dar nu sunt, ar locui doar în peșteri sau în grote.

A râs, nu fără afecțiune, și i-a întins mâna.

— N-ar veni aici, să stea pe patul unui om oarecare.

Chipul lui Florence s-a crispat, apoi s-a destins. I-a luat mâna lui Hélène și s-a ridicat în picioare.

— Sigur, ai dreptate. Dar am avut impresia că o aud șoptind.

— Șoptind ce?

— Lucruri oribile, a murmurat Florence.

— A fost doar un vis. Știi asta, nu?

Florence a lăsat capul în piept.

— Da. Iartă-mă.

Sora ei mai mică se maturizase în ultimii ani, dar putea fi uneori fragilă și sensibilă, păstrându-și acea naivitate care o caracterizase când era copil.

— Nu te mai gândi la asta, a adăugat Hélène și a îmbrățișat-o. Îmbracă-te și poate facem niște *crêpes*[5]. Mai avem lămâi și miere.

— Ele stârnesc vântul, știai?

— Cine, ele?

— Vai, Hélène, *les demoiselles*, evident. Și tot ele pot să-l potolească... Mă rog, așa am citit.

Hélène și-a stăpânit iritarea, dar până la urmă a izbucnit.

— Pentru Dumnezeu, Florence! E o legendă veche din Lourdes. Acum, hai, calmează-te.

— Unde s-a dus Élise? a întrebat Florence. Am auzit ușa din față închizându-se.

— Să-și deschidă nenorocita aia de „cutie poștală", normal. Aș vrea să termine odată cu treaba asta.

— Nu o va face. Crede sincer în ceea ce face, la fel ca tine. Tu crezi în profesia de infirmieră.

Curioasă, Florence i-a aruncat o privire.

— Crezi, nu?

Hélène s-a îndreptat spre ușă și s-a gândit la întrebare. Oare credea?

— Hélène?

S-a uitat peste umăr.

— Uneori am impresia că tu ești singura care face ceva în care crede cu adevărat.

— Grădinăritul și gătitul nu sunt lucruri în care poţi să crezi. Îmi ocup doar timpul cu ceva.

— Dar tu *chiar* faci ce îți place.

— Probabil...

Hélène se desfăta, cum rareori se întâmpla, cu o jumătate de oră doar pentru ea, citind *Spre ziuă*, romanul lui Somerset Maugham. Ajunsese repede la concluzia că Dora era spion nazist, un lucru prea asemănător cu realitatea ca să îi placă, și acum se gândea să încerce mai degrabă un roman de Agatha

Christie, când a auzit că o strigă Florence. Ah, fir-ar să fie! A lăsat cu regret cartea jos și s-a ridicat.

Chiar lângă ușa din spate, înflorise salcâmul, iar parfumul delicat, ca de iasomie al florilor plutea în vânt. Hélène a inspirat adânc aerul plăcut de primăvară, după care a traversat mica terasă înconjurată de un zid scund din piatră. A coborât treptele și a pornit pe cărarea șerpuitoare pe care Florence o marcase atunci când amenajase grădina.

Sora ei, roșie la față, se agita pe lângă niște mănunchiuri de orhidee sălbatice, roz și violet, din fundul grădinii, cu o cazma în mână. Buclele blonde, care îi acopereau umerii, erau prinse de o parte și de alta a tâmplelor, dar chiar și așa părea ciufulită.

— Ce mai e? a întrebat-o Hélène. *Citeam.*

Cu o expresie perplexă, Florence s-a uitat la Hélène.

— E ceva aici.

— Tu mereu dezgropi vechituri.

— Asta e altceva. Pare să fi fost îngropat înadins. Ascuns, vreau să spun. Nu voiam să sap așa de adânc, dar pământul era deja afânat.

A înfipt iar cazmaua în pământ, ca să-i arate.

— Nu mai spune! E un mormânt?

— Doamne, sper că nu. Mă întrebam de ce e pământul afânat și am continuat să sap. Părea săpat recent, ca și cum pământul de la suprafață abia ar fi fost astupat cu pietre, așa că am avansat rapid.

Hélène s-a uitat în groapă și a văzut marginea unei lăzi metalice mari sau a unei canistre.

— Hai s-o scoatem.

— Am încercat. E prea grea.

— Dă-mi cazmaua.

Florence i-a înmânat cazmaua și Hélène a început să sape în jurul lăzii, ca să o poată apuca mai bine. După câteva minute, cu inima bubuindu-i din cauza efortului, și-a îndreptat spatele și a dat la o parte părul ud.

— Gata. Ar trebui să fie de ajuns.

Au tras amândouă de lada care era mai grea și mai mare decât li se păruse inițial și, până la urmă, au reușit să o tragă din groapă și să o ridice sus, pe iarba de pe marginea acesteia.

— Hai s-o ducem în casă, a spus Florence. Dar poți să mai stai un minut? Vreau să tai întâi niște flori de salcâm. Mai târziu va veni Lucille și mă gândeam să le avem în casă. O să-mi facă părul. Și s-au copt și căpșunile. Căpșunile Gariguette. O să fac o tartă din ele.

Hélène a început să saliveze, deși aluatul făcut cu prea puțină făină de grâu părea a fi din carton. Florence cultiva și căpșuni Charlotte, care erau minunate când erau servite cu frișcă. Hélène s-a uitat în zare, imaginându-și-le. N-aveau frișcă.

Lucille Dubois era o fată roșcată, prietena lui Florence, care, împreună cu mama ei, avea un mic salon de coafură în Sarlat. Lucille și Florence erau prietene la cataramă, dar mama fetei, Sandrine, era o susținătoare înfocată a Regimului de la Vichy și era convinsă că singura opţiune posibilă în acest războiul e colaboraționismul. „Nu există o cale mai bună pentru a-ți arăta patriotismul faţă de scumpa noastră Franță decât sprijinind Regimul de la Vichy“, spunea ea cu mândrie. Hélène și Élise îi priveau cu dispreț pe susținătorii regimului, care erau dispuși să-i pupe în fund pe toți naziștii. Nu

prea știa ce părere avea Lucille. La nouăsprezece ani, fata era frumoasă și avea forme generoase, la fel ca mama ei, cu buze trandafirii și un ten alb, perfect, cu doar o urmă ușoară de pistrui pe nas și pe obraji. Era poate cam prostuță și puţin superficială, râdea mult și îi plăcea la nebunie să bârfească, dar Florence o adora, așa că își făceau una alteia unghiile, iar Lucille o tundea pe Florence.

— *Chérie*[6], când Élise își face treaba, Lucille nu poate veni aici, a spus Hélène pe un ton care nu admitea replică.

— Dar n-o să spună nimic.

— Ascultă, în loc să vină Lucille aici, ce-ar fi să mergem să probăm pălăriile mamei?

— Unde sunt? Nu le-am văzut de mult.

— Pe undeva prin pod.

Florence a cules flori de salcâm și apoi s-au întors la cutia de metal. Era prea grea ca să o târască pe terenul denivelat, dar Hélène a reușit să-i ridice capacul fără nicio dificultate. S-a încruntat când a văzut conținutul.

— Ce e asta? a întrebat Florence. Parcă sunt niște cârnați împachetați.

Hélène a desfăcut cu grijă pânza care acoperea unul dintre „cârnați".

— Ah, Dumnezeule! a spus ea strâmbându-se.

Florence s-a uitat la el.

— E din plastilină? Ce ciudat e griul ăsta...

S-au uitat amândouă la îmbinarea aceea de creioane, fire și alte obiecte.

— Ce sunt astea? a întrebat-o Florence.

— Explozibili. Asta folosesc ei ca să facă explozibili.

3 „În locul părinţilor", în lb. latină, în original (n. red.).
4 „Domnișoară", în lb. franceză, în original (n. red.).
5 „Clătite", în lb. franceză, în original (n. red.).

6 „Dragă“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 4

Hélène își vărsa furia pe usturoiul și ierburile pe care le strivea cu pistilul. Stăteau toate trei la masa din bucătărie și o ajutau pe Florence să prepare o tocană de iepure. În ultimul timp, rareori mâncau – dacă mâncau – felurile lor preferate: *cassoulet*[7], *noisettes d'agneau*[8] sau *coq au vin*[9]. Élise ungea cu muștar bucățile de iepure, care urmau să fie lăsate la marinat câteva ore înainte să fie gătite, a doua zi. Florence curăța cartofi.

După ce și-a încheiat sarcina, Élise s-a rezemat de spătarul scaunului și a pus picioarele pe masă.

Hélène a răbufnit:

— Pe bune, Élise?! De câte ori să-ți spun? Vrei să rupi alt scaun? Noi facem *mâncare* aici.

— Scuze, a mormăit Élise, fără a părea că regretă vreun pic, dar și-a luat picioarele de pe masă și și-a îndreptat spatele, indiferentă.

— Deci? a întrebat-o Hélène, ridicând ochii de la treabă și încă iritată de nepăsarea surorii ei. Ții și acum legătura cu Victor? Presupun că el ți-a cerut să îngropi explozibilii ăia în grădină.

— Normal. Mi-a salvat viața.

— Nu știu dacă a fost chiar așa.

— În fine, m-a salvat de un pericol.

Hélène a privit în jos spre masă ca să-și ascundă ochii umezi. S-a întins și i-a strâns mâna lui Élise.

— Și Maquis mai activează acum, chiar și după cele întâmplate?

— Mai ales după cele întâmplate.

Rezistența era cunoscută în acea zonă sub denumirea de Maquis. Membrii mișcării, maquisarzii, se luptaseră cu ocupanții germani, dar mulți dintre ei muriseră și urmaseră represalii înspăimântătoare din partea naziștilor. După șocul acelor săptămâni în care divizia germană Brehmer și BNA (*Brigade Nord-Africaine*)[10], semănaseră teroare în Dordogne, Hélène și surorile ei începeau să-și recapete, în sfârșit, o oarecare stabilitate emoțională. Hélène văzuse prima dată trupele paramilitare din BNA în piața centrală din Sarlat – un grup de mercenari aroganți și siguri pe ei. Criminali violenți, adunați din lumea interlopă a Parisului – au aflat ele mai târziu. Unii veniseră din Maroc, dar majoritatea erau francezi get-beget. Purtau centuri late, cu catarame originale Waffen SS, berete bleumarin, salopete negre și jachete din piele. Înarmați până în dinți cu mitraliere, aveau buzunarele pline cu grenade pe care le aruncau ca pe niște confetti. Erau oameni cruzi, care violau, ucideau și torturau, indiferenți la suferința semenilor. Îi arestau deopotrivă pe civili și pe membrii mișcării Maquis, executau pe cine voiau ei, incendiau case și ferme, furau ce le convenea și erau detestați de aproape toată lumea. Dar nu de către colaboraționiști, și-a amintit ea. Ah, nu. Oamenii aceia din BNA fuseseră trimiși în Dordogne pentru că Gestapoul și poliția nu fuseseră capabile să țină sub control activitatea Rezistenței. Maquisarzii aruncaseră poduri în aer, blocaseră tuneluri și distruseseră depozite de provizii. BNA și Divizia Brehmer reprezentau răzbunarea naziștilor.

— Am auzit că s-au întors, a spus Élise cu o voce nefiresc de plată.

Hélène și-a amintit de ziua în care Victor o adusese pe Élise acasă cu fața învinețită și cu ochii scăpărând de furie.

Florence s-a cutremurat și și-a băgat degetele în urechi.

— La, la, la, a început ea să intoneze, iar Hélène i-a aruncat lui Élise o privire sugerându-i „să schimbe subiectul".

Hélène sperase, pe cât fusese omenește posibil, să creeze o lume în care războiul să nu le afecteze prea mult viața surorilor ei. Reușise să le țină în siguranță, în cea mai mare parte, dar din ziua aceea când viața îi fusese amenințată, sora ei, Élise, nu mai vrusese să stea departe de activitățile Rezistenței.

Élise a ridicat mâinile.

— Bine. O să scap de explozibili, dar acum hai să prăjim odată șnițelele alea de salcâm. Uleiul probabil că s-a încins.

Florence s-a luminat la față imediat.

— Unui lucru bun să-i spui pe nume. Se numesc *beignets de fleurs d'acacia*[11].

Spălase deja ciorchinii florilor de salcâm și îi pusese într-un castron cu zahăr și cu cei câțiva stropi care le mai rămăseseră din Armagnac. Apoi s-a apucat să pregătească aluatul, amestecând un pic din făina lor prețioasă cu ou, lapte și ceva apă, după care a cufundat florile în amestec. După ce le-a prăjit în mult ulei, le-a dat cu zahăr, și surorile au devorat încântate grămada.

Casa lor fusese întotdeauna veselă, deși când se mutaseră aici era cam umedă, iar grădina – sălbăticită. Acum, mai ales când Florence pregătea astfel de tratații, serile acestea din vreme de război însemnau foarte mult. Faptul că stăteau împreună așa, după ora stingerii, le apropia mai mult și le ajuta să uite de frica devenită acum endemică. La început, nu știuseră ce înseamnă să

aștepți, să te rogi, să te temi de ce e mai rău sau să stai treaz noaptea, fără să știi ce va aduce ziua de mâine. Și chiar după iulie 1940, când țara lor fusese invadată și înfrântă de Germania nazistă, când Franța fusese împărțită în două regiuni, tot nu au avut de suferit din cauza prezenței militare a Axei. Asta până în noiembrie 1942, când naziștii au ocupat și zona lor, așa-zis „liberă". Atunci s-a terminat: Franța aflată sub Regimul de la Vichy a fost și ea ocupată. Și atunci demoralizarea devenise copleșitoare și oribilă, ca și invazia. Fusese o lovitură devastatoare.

— Eu și Hélène mergem să probăm pălăriile mamei, a spus Florence uitându-se la Élise, care își ștergea de pe buze o urmă de aluat sfărâmicios. Vrei să vii și tu?

Hélène și Élise au urcat în pod să caute pălăriile, iar Florence a rămas în bucătărie să se ocupe de spălat. Bucătăria fusese întotdeauna sufletul casei – cu anexele ei, cămara și spălătoria, cu dulapurile ei albastre și cu vechea masă din pin la care erau așezate niște scaune din lemn desperecheate –, iar Florence o iubea.

La parterul casei era holul principal, de unde porneau scara impresionantă și „salonul" – mama lor insista mereu că acesta e termenul corect, deși pentru surori era o simplă sufragerie. Hélène rareori cânta la pianina lor, pentru că acordorul plecase la război în 1939, așa că acum era complet dezacordată. Mai erau un mic cabinet și o altă cameră, pe care fetele o foloseau ca birou și cameră de cusut și care ducea spre scara ce odinioară fusese a servitorilor.

Când veniseră aici, surorile confecționaseră draperii albastre cu dungi roșii și abajururi frumoase și puseseră peste tot pernuțe de toate culorile. Nimic nu se potrivea. Covoarele persane clasice, în culorii vii, fuseseră puse pe dușumelele

denivelate de lemn din dormitoarele lor, iar covoarele franțuzești de Aubusson, mai deschise la culoare și mai puțin pufoase, cu modele florale elegante și fluide, fuseseră așezate în sufragerie.

În capul scărilor, Hélène s-a opintit un timp și, într-un final, a reușit să tragă jos scara spre podul prăfuit, ca să caute pălăriile mamei. Apoi ea și Élise au urcat în pod. Înainte să vină ele aici, în pod erau depozitate atâtea lucruri, încât – în afară de cazul în care trebuiau să caute vreun document important – niciodată nu simțiseră nevoia de a face ordine. S-au hotărât să înceapă căutarea scotocind după pălării în două cufere mari. Când a ridicat capacul primului cufăr, Hélène a văzut că acesta conține mai mult ustensile de bucătărie, dar nicio pălărie. Cu toate astea, a pescuit din el o carafă galbenă, smălțuită și ruginită pe margini, un set de boluri albastre cu dungi galbene, pentru *café au lait*[12], două platouri decorative vechi, pentru mezeluri, un set de șase cutii smălțuite, bleu, o untieră tipic franțuzească, o oală și niște căni din ceramică artizanală. Apoi a ridicat o oală de noapte din porțelan decorată de jur împrejur cu trandafiri roz.

— Trandafiri. Ce drăguț. Păcat că nu pot să mascheze mirosul.

Amândouă au râs.

Élise s-a aplecat deasupra cufărului.

— Uite. Sunt o grămadă de chestii din aramă înăuntru.

I-a întins lui Hélène un ibric din aramă, apoi o *cafetière*[13] veche, un borcan mare pentru gem și un ceainic.

— Lui Florence îi vor plăcea la nebunie după ce le vom curăța.

— Lui Florence îi plac toate vechiturile, a spus Hélène în timp ce căuta, cu toate că prețuia munca depusă de Florence în bucătărie și în grădină.

Florence cultiva în grădină aproape tot ce consumau; tot ea gătea, prepara un minunat gem de căpșuni, dar făcea și un săpun parfumat. Carnea, pastele, zahărul și pâinea erau toate raționalizate, dar atât timp cât naziștii nu le rechiziționau produsele – sau cât timp nu știau ce ascund ele –, fetele erau relativ bine hrănite. Florence ascunsese cartofii de sămânță sub un butoi de apă din spălătorie și făcuse mai multe ascunzători afară pentru ouă și pentru alte alimente valoroase – o crimă pentru care putea fi arestată. Bărbații aveau dreptul la cupoane pentru țigări și la patru litri de vin pe lună, dar ciocolata era ca pulberea de aur. Hélène ar fi dat orice pentru o ciocolată. Untul era la mare preț, iar Florence făcea un unt alb, destul de subțire – dar pur – din lapte de la caprele lor, și brânză, și încropea leacuri din ierburile pe care le cultiva, motiv pentru care Hélène și Élise o numeau cu afecțiune „mica lor vrăjitoare".

Élise a scos din cufăr un vas vechi de gătit și o carafă de vin din ceramică.

— Iar eu aș putea să folosesc astea în cafenea, a spus ea.

Hélène a oftat.

— Vrei să o deschizi din nou? Nu m-am gândit la asta. E o nebunie!

— Nebunie ar fi să nu o fac, a spus Élise și s-a uitat în ochii ei, dar apoi a schimbat subiectul delicat. Să punem toate astea în niște coșuri și să le ducem jos? Cobor eu și aduc vreo două.

Uitându-se la sora ei cum coboară, Hélène s-a simțit cuprinsă de neliniște. Se rugase ca sora să nu o apuce iar pe acest drum sau, cel puțin, să lase cafeneaua aceea să fie doar un local, doar o cafenea ca oricare alta. A încercat să nu se mai gândească, deschizând sertarul de sus al unui cufăr vechi. În el erau frumos împăturite niște cearșafuri destrămate, o pătură albastră din lână și niște prosoape uzate. Al doilea sertar conținea cam același lucru, dar în al treilea a

descoperit mai multe hârtii de împachetat decolorate, în care era înfășurat ceva roșu, lucios. A scos cu grijă obiectul și, când l-a despachetat, a fluierat de uimire. Era o rochie de un roșu aprins, mătăsoasă la atingere. Și-a trecut degetele peste ea, mângâind materialul, și a ridicat-o. Era prea mică pentru ea. Corsajul fără bretele era intact și avea balenele minunat aranjate, iar când a ridicat rochia, fusta lungă s-a desfăcut în zeci de fâșii care s-au împrăștiat plutind; apoi a lipit-o de ea. Fusta fusese tăiată bucată cu bucată.

Capul lui Élise a apărut în capătul scării.

— Dumnezeule, unde ai găsit asta?

Hélène a arătat spre sertarele cufărului, în timp ce sora ei a urcat cu totul în pod, apoi i-a arătat rochia.

— A fost tăiată. Distrusă.

A clătinat din cap.

— Pune-o pe tine.

Élise a luat-o și a lipit-o de corp, apoi a zâmbit.

— E mărimea mea.

— Da.

— Hai să umplem coșurile astea și să-i arătăm lui Florence lucrurile.

— N-am găsit pălăriile.

— Poate mai târziu. O să iau rochia jos...

S-a întrerupt și a tăcut o clipă.

— Hélène, te simți bine?

Hélène stătea nemișcată și privea în gol, simțindu-se zăpăcită și puțin amețită.

— Hélène?

Hélène a clipit.

— Am...

— Ce s-a întâmplat? Arăţi ciudat.

— M-am speriat dintr-odată.

— De ce?

— Nu știu sigur. Mi-am adus aminte de ceva.

— De ce anume?

— Ceva de demult. Eram singură în întuneric. Cred că am mai văzut rochia asta.

— Aici, în Franța?

— Nu știu.

7 Mâncare de fasole boabe cu carne de porc și cârnaţi (n. red.).

8 Friptură de miel (n. red.).

9 Specialitate franţuzească clasică preparată din carne de cocoș gătită în vin (n. red.).

10 Forță paramilitară formată din parizieni de origine arabă înființată de colaboraționistul francez Henri Lafont și naționalistul algerian Mohamed el-Maadi (n. red.).

11 „Gogoși cu flori de salcâm“, în lb. franceză, în original (n. red.).

12 „Cafea cu lapte“, în lb. franceză, în original (n. red.).

13 „Cafetieră“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 5

Florence

Următoarele două săptămâni au fost uimitor de frumoase și de calde. Florence se hotărâse să mai sape un petic de grădină care acum era năpădit de buruieni. Îi plăcea la nebunie grădina, mai ales că urma să vină vara și aceasta avea să se umple de fructe: mere, pere, smochine și prune, deși trebuia să pună rapid totul la borcan și să le ascundă de patrulele germane care căutau mâncare. După ce a închis ușa, a curățat puțin caprifoiul care se întindea pe peretele din spate al casei. Nimic nu îi amintea mai mult de vară ca parfumul îmbătător de caprifoi și, în curând, peretele avea să se acopere de ciorchini de flori aurii.

A luat-o pe cărare, încântată de ciripitul vrăbiilor, după care a coborât valea abruptă care ducea spre terenul pietros din fundul grădinii – o porțiune care nu se vedea din casă și care în mare parte fusese lăsată de izbelițe. Ar putea să cultive mai multe legume, iar naziștii n-ar avea cum să vadă ce cultivă ea acolo, așa că ar fi puțin probabil să le confișteze. Graurii cântau, iar un vânt ușor adia prin iarba înaltă din jur. A tras adânc aer în piept, bucurându-se de prospeţimea lui, și s-a simțit energizată când a văzut uliul șorecar trecându-i pe deasupra capului, chemat de fluieratul altuia. O pereche de fluturi maro cu alb zburau pe deasupra macilor roșii și a florilor de iberis, care acum căpătaseră o superbă nuanță liliachie, și peste lavanda cu aspect mai discret, dar frumos mirositoare. Nu era niciodată mai fericită decât atunci când aștepta cu

nerăbdare momentul în care câmpurile se umpleau de lavandă și de iarbă-neagră.

Se simțea plină de recunoștință că trăiește când privea fluturii, încântată de sentimentul că spiritul adevărat al locului nu a fost distrus de război. Nu îi mai venea să plece. Sigur, se săturase de război, ca toată lumea, dar savura fiecare clipă de tihnă pe care o găsea. A ridicat mâinile și a început să se învârtă, fără să-i pese că surorile ei ar putea să creadă că e ciudată. Fermecată de sunetele unei orchestre-fantomă, a dansat ca și cum ar fi fost Titania îmbrăcată într-o rochie albă, diafană, înconjurată de Măzăriche, Fir-de-Păianjen, Fluturaș și Bob-de-Mușchi. *Visul unei nopți de vară* fusese întotdeauna piesa ei shakespeariană preferată, iar regina zânelor, personajul ei preferat.

Dar putea fi și tenace, așa că, după câteva momente în care s-a desfătat în lumea ei de vis, și-a pus cele mai zdravene mănuși de grădinărit pe care le avea și a început să smulgă buruienile și să dea pietrele la o parte. În scurt timp, simțind că s-a încins, s-a uitat în jur să se asigure că nu e nimeni, după care și-a scos bluza și a rămas doar în jupon.

Când n-au mai rămas aproape deloc buruieni și pietre, a început să sape. Abia apucase să sape un metru de parcelă, când a auzit pe cineva tușind. Și-a îndreptat spatele și a înlemnit când a văzut un tânăr blond, tuns scurt, uitându-se la ea de pe cărarea care trecea prin fundul grădinii, cu o pasăre neagră țopăind în jurul rucsacului de la picioarele lui. Era cărarea pe care o foloseau înainte de război vânătorii care se uitau după bivoli sălbatici și căprioare de pe niște platforme înalte, pe care acum maquisarzii le foloseau uneori ca posturi de observație. După aspectul imaculat al hainelor, era sigură că tânărul nu era nici vânător, nici maquisard. Simțind fierbințeala soarelui pe

ceafă, a luat repede bluza și fusta pe care le aruncase cu atâta nesăbuință, apoi și-a ridicat părul, refăcându-și coada.

El s-a întors cu spatele cât timp ea s-a îmbrăcat.

Când a fost gata, el i-a zâmbit și i-a întins o sticlă.

— Limonadă. Bea un pic.

S-a uitat la el nedumerită.

— Nu mușc, a spus el, iar ea i-a zărit ochii albaștri superbi, de culoarea cerului de vară.

Văzând că fata nu răspunde, el s-a dat mai în spate.

— Îmi pare foarte rău. Iartă-mă. Te deranjez. Dar păreai așa de înfierbântată...

Oricât de fluent vorbea franceza, Florence a simțit ceva în accentul lui și s-a încruntat.

— Ești german? l-a întrebat.

El a părut că înghite în sec înainte să răspundă.

— Mă tem că da.

— Franceza ta...

El a întrerupt-o.

— Știu. Sunt translator. E în interesul meu să vorbesc bine franceza... Dragostea mea pentru limbă e acum singura care mă ajută să stau departe de linia frontului.

S-a uitat în jur.

— E grădina ta?

Ea a ezitat înainte să răspundă. Era oare înțelept? Poate că urmărea să obțină informații sau ceva de genul acesta? Dar apoi a văzut expresia sinceră din ochii

lui. Cu siguranță, nu făcea ceva rău dacă vorbea cu el.

— Eu și surorile mele locuim aici, a spus ea în cele din urmă. Dar eu mă ocup de grădină. Mi-ar plăcea puțină limonadă, mulțumesc.

El i-a întins sticla și s-au așezat amândoi pe un trunchi de copac căzut. Ea a băut îndelung și apoi i-a înapoiat-o.

El a adulmecat aerul.

— Miroase a lămâiță, cred.

I-a arătat frunzele unei plante care se găsea la doar câțiva centimetri de locul în care stăteau.

— Te pricepi la plante? l-a întrebat.

— Sunt grădinar pasionat. Moștenire de familie. Aș putea să te ajut, a spus el făcând semn spre cazma. Dacă mai ai una.

— Serios? Mai am o furcă de grădină.

— Excelent. Împreună o să ne rupem spinările.

Ea a râs.

— Sper că nu la propriu.

Apoi s-a ridicat în picioare, s-a dus repede la magazie și în două minute îi întindea furca.

El și-a scos sacoul, și-a suflecat mânecile și au început să lucreze împreună; în acest timp, Florence a căzut pe gânduri. Un străin *și* german pe deasupra s-a oferit să o ajute și ea a acceptat. Oamenii ar fi putut spune că a înnebunit. S-a oprit din săpat și s-a uitat la mâinile lui curate. Mâinile lui cu degete lungi și elegante și cu unghii frumos tăiate nu păreau să fie obișnuite cu munca fizică.

El a observat.

— S-a întâmplat ceva?

— Pur și simplu, mă întrebam dacă o să mă omori și o să mă faci bucățele cu cazmaua mea.

El a râs.

— Cum ți-ai dat seama de asta?

Ea a clătinat din cap.

— Hai să terminăm porţiunea asta.

Au continuat să lucreze încă o oră într-o tăcere care i s-a părut plăcută.

Când și-a îndreptat spatele, el a inspirat prelung și lent, apoi și-a frecat mușchii umerilor, cu fața acum roșie de efort.

— Mergem să stăm la umbră? a întrebat-o.

— Hai. Mai ai limonadă?

Poate că acum nu mai era posibil să se bucure de tot ce au avut odată, și-a spus ea, dar era hotărâtă să profite de tot ce se putea.

El a băgat mâna în rucsacul cu care venise și a scos o altă sticlă.

— Am și sandviciuri.

— Ai venit pregătit.

— Îmi place să mă plimb pe câmp și am câteva zile libere.

— Norocul meu. Vrei să mergem în pădure? E mult mai răcoare acolo.

Au mers pe sub ramurile printre care se strecurau razele soarelui, trecând pe lângă saschii și anemone-de-pădure, până au ajuns la locul ei preferat de picnic. Fetele găsiseră luminișul acela cu mult timp în urmă și construiseră acolo o masă și o bancă cioplite grosolan. Era un loc frumos și cel mai important aspect era că în orice moment al zilei acolo era răcoare.

— Aici e frumos tot timpul anului, a spus ea. Dar cred că mie îmi place cel mai mult toamna, când găsești un covor de ciclame mici și roz în toată

pădurea.

El a zâmbit, apoi s-a uitat în spate, la copaci, și, când a auzit un sunet, a dus un deget la buze.

— O căprioară, cred, a spus el după un moment, apoi a început să scoată mâncarea din rucsac.

— M-am tot uitat după zibete. Unii spun că au văzut câteva în pădure, dar eu n-am zărit niciuna. Vulpi din belșug, bursuci și iepuri. Nevăstuici și hermine, la fel.

Florence simțea un fel de afinitate cu animalele din pădure, uneori chiar își închipuia că energia lor sălbatică i se scurge prin vene. Când era mică, la Richmond, încercase să salveze o vulpe rănită, dar, din păcate, vulpea murise și ea fusese de neconsolat.

— Pescuiești în râu? a întrebat-o el, întrerupându-i gândurile.

— Da, deși nu prea mă pricep. Sora mea e mai iscusită.

El a aplecat capul într-o parte și s-a uitat la ea.

— Mie îmi place să pescuiesc.

— Așadar, a spus ea între două îmbucături din gustoasa baghetă cu brânză, de unde ești din Germania? Locuiești în zona rurală?

— Noi suntem din München, dar locul meu preferat din Germania este castelul Lichtenstein, din Baden-Württemberg. Oamenii îi spun castelul de poveste din Württemberg. E construit pe marginea unei prăpăstii și din el se vede valea Echaz.

Ea a zâmbit auzindu-i preferința.

— Cred că ești un romantic.

El a plecat capul, ca și cum ar fi spus: „poate“.

— Ce alt loc frumos mai există în Germania? Eu n-am fost niciodată acolo și mă tem că cei mai mulți francezi cred că e o țară foarte urâtă.

Ochii lui păreau triști.

— Înțeleg, a spus el încet.

— Da?

— Cred că da. Nu toți germanii sunt naziști.

Ea a reflectat o clipă la asta. Sigur, probabil existau și germani care nu erau fasciști și care nu erau de acord cu ceea ce făcea Hitler.

— Deci, tu nu ești? a întrebat ea. Nazist, adică.

El s-a uitat la cer, ca și cum ar fi căutat un răspuns.

— Te uiți după castele acolo sus? l-a întrebat ea. Sau vrei să eviți întrebarea?

Ochii lui albaștri au sclipit drept răspuns, iar ea s-a simțit foarte atrasă de el. În ciuda tuturor lucrurilor pe care le știa despre naziști, era convinsă că el era altfel. Era blând, sensibil și, în plus, iubea animalele și grădinile. Surorile ei nu ar fi de acord cu ea – așa credea, cel puțin –, dar un om ca el nu avea cum să fie rău și crud cum erau ceilalți.

— Ei, a continuat el, îmi iubesc țara așa cum cred că și tu ți-o iubești, dar nu pot tolera ce se întâmplă.

Ea îl înțelegea. Probabil că îi era greu să se afle într-o situație așa de neplăcută. A schimbat subiectul.

— Ai fost la castelul Beynac? Este unul dintre cele mai faimoase castele din Périgord. A fost o fortăreață pentru noi, francezii, în timpul Războiului de o sută de ani.

El a clătinat din cap.

— Poate mi-l arăți tu? a sugerat el.

Ea a ezitat.

— Scuză-mă, sunt prea îndrăzneț, desigur. Oricum, mi-a făcut mare plăcere că te-am întâlnit. Apropo, eu sunt Anton, a spus el, apoi i-a întins mâna și s-a ridicat în picioare.

S-a ridicat și ea și i-a strâns mâna.

— Mi-a făcut mare plăcere să te cunosc.

— Și tu...?

— Ah, da. Eu sunt Florence Baudin.

Vezi, și-a spus ea după ce el și-a luat rucsacul și a plecat, iar ea s-a întors spre casă, *încă se pot întâmpla lucruri frumoase.*

CAPITOLUL 6

Hélène

Hélène se întorcea obosită de la lucru, simțind că îi e extrem de foame, și abia aștepta să facă o baie și apoi să petreacă o seară liniștită lângă foc. Dar, când a ajuns acasă, a văzut că poarta din spate fusese din nou lăsată deschisă. Era enervant. În vremurile lor, trebuiau să fie cât mai prudente. A intrat în casă și s-a uitat după Florence, care în mod normal era în bucătărie la ora aceea, pregătind cina. Poate că deja o pregătise? A zărit o oală lângă plită și a ridicat capacul să-i miroasă conținutul. Mâncarea era și acum caldă și mirosea delicios. A luat lingura din lemn de alături, a băgat-o în oală și a lins-o. Supa de linte a lui Florence, cu mult usturoi și cu combinația ei secretă de ierburi, era clar una dintre preferatele ei. A trebuit să facă mari eforturi să nu ia un castron și să și-l umple, dar i se părea normal să stea împreună la masă când aveau ocazia. Păstrarea tradițiilor de familie cât se putea mai bine ajuta la menținerea iluziei de normalitate în viața lor tot mai dificilă.

Și-a rotit umerii ca să-și alunge înțepeneala, după atâtea ore în care stătuse cocoșată la biroul lui Hugo ca să trieze fișele pacienților, a ieșit în hol să-și agațe jacheta și a aruncat o privire în sufragerie. Florence vopsise mobila neagră și demodată pe care o moștenise Claudette în nuanțe palide de albastru, verde și crem, inclusiv biblioteca franțuzească din secolul al XIX-lea, *la bibliothèque*. Era acolo și un birou elegant, favoritul mamei, iar micul și drăgălașul *repose-pied*[14] fusese îmbrăcat într-un material înflorat. Pictase și grinzile într-un roșu

rustic, deși Hélène se opusese acestei idei, dar în final a trebuit să admită că roșul acela aducea un plus de farmec. Niciuna dintre surori nu era acolo, așa că a ieșit din nou pe hol și s-a uitat în oglindă. Dumnezeule, în ce hal arăta! A ridicat mâna să-și aranjeze părul, dar s-a oprit când a auzit de sus niște șoapte.

După un moment de neliniște, a urcat în fugă scara în spirală. În capătul ei a găsit trapa deschisă către *grenier*, adică pod, și pe Florence, care încerca din răsputeri să ascundă cu fusta pe cineva care stătea pe jos. Scara de la pod era trasă pe jumătate.

— Ce Dumnezeu?! a spus Hélène.

— S-a blocat, i-a răspuns sora mai mică, de parcă asta ar fi fost problema, când era clar că nu asta era.

Iritată, Hélène s-a uitat urât la sora ei.

— Cine naiba e ăsta? Și ce caută aici?

— Păi, și-a umflat Florence obrajii, cu un aer sfidător. L-am găsit când încerca să se ascundă în șopron la noi și am vrut să-l aduc în pod.

Persoana din spatele lui Florence s-a ridicat în picioare și Hélène a văzut un tânăr care nu părea să aibă mai mult de vreo șaptesprezece ani, îmbrăcat într-o uniformă germană. Tremura, obrajii lui erau mânjiți de noroi, părul blond tuns scurt era murdar și ciufulit, iar ochii lui albaștri erau înnebuniți de groază.

— Doamne, Dumnezeule, e un soldat german? a întrebat Hélène și a început să clipească repede văzându-l. E înarmat?

— Am verificat. Nu e. Spune că îl cheamă Tomas. Nu prea vorbește nici franceză, nici engleză. Cred că delirează.

— Nu pot să cred una ca asta!

Hélène și-a pus mâinile pe stomac.

— Trebuie să-l ajutăm.

— Florence, nu fi tâmpită, nu putem să-l ținem aici.

— Trebuie. O să-l împuște dacă nu-l ascundem. A fugit din Toulouse.

Hélène a auzit un zgomot, s-a întors și a văzut-o pe Élise urcând scările. În dimineața aceea, Élise își împletise părul castaniu și des, răsucindu-și coada la ceafă, dar acum câteva șuvițe erau desprinse din coadă și-i atârnau pe lângă obraji. Când a ajuns pe micul palier, a făcut ochii mari.

— Ce naiba caută un soldat german în casa noastră? a șuierat ea.

Băiatul, înfricoșat, a ridicat mâinile sus, în semn de capitulare, iar Hélène a văzut cum pe pantaloni îi apare o pată umedă.

Oh, Doamne, și-a spus ea.

— A fugit, a murmurat Florence, trecând în fața lui ca să îl apere.

— Vrei să spui că e dezertor.

Ca să se uite mai bine la băiat, Élise a împins-o pe sora ei un pas sau doi în spate.

Florence și-a umflat buza de jos.

— Nu vreau să folosesc cuvântul ăsta. Pare a fi ceva rău.

— Chiar e rău. Rău pentru el, rău pentru noi, a replicat Élise. E momentul să-l predăm maquisarzilor.

Hélène a intervenit, încercând să pară calmă deși nu se simțea așa.

— Nu. Pur și simplu, trebuie să-l predăm autorităților.

Ambele fete s-au întors spre ea și au spus în același timp: „Nu!“ și „Peste cadavrul meu!“.

Florence a clătinat din cap și a adăugat:

— Nu poliției militare.

Hélène a oftat, exasperată. Întotdeauna avea să fie așa? Când mama lor le propusese celor trei surori să locuiască aici, Hélène fusese încântată, gândindu-se că va picta și va mânca numai când și ce va dori. În loc de asta, la scurt timp a fost nevoită să-și câștige existența lucrând ca soră medicală alături de Hugo, medicul satului, și încercând în același timp să aibă grijă și de surorile ei. Și, evident, pe atunci nimeni nu credea că va începe un alt război așa de curând.

— Îl ducem la maquisarzi, a insistat Élise, în timp ce Florence începuse iar să tragă de scară.

Florence se îmbujorase.

— O să-l omoare, a spus ea, întorcându-se spre sora ei, iar ochii i s-au umplut de lacrimi.

— Bine, a spus Hélène, luând în cele din urmă o decizie. Îl ducem în pod. Nu văd ce altceva am putea face pentru el.

— Ah, mulțumesc!

Florence a luat-o în brațe.

Élise a ridicat mâinile.

— De ce trebuie mereu să ne spună ea ce să facem?

— Taci din gură, Élise! Hotărăște ea, pentru că...

— Numai în seara asta, a intervenit Hélène. Cât timp ne gândim ce avem de făcut. Florence, adu-i ceva de mâncare. Avem puțină supă de linte în plus? Pare hămesit.

— Deci, acum îi hrănim de bunăvoie pe nenorociții de germani, a bombănit Élise. Și de unde știm că nu are vreo armă? Ar putea fi un spion.

— E doar un copil. Uită-te la el. Și Florence l-a controlat deja. Nu are armă.

— Pute.

— Probabil că a dormit pe unde a apucat câteva zile.

— E cu adevărat flămând. Uite ce cearcăne negre are, a completat Florence.

Ochii speriați ai băiatului se mișcau de la o soră la alta, înțelegând că are loc o discuție în contradictoriu, fără să știe însă despre ce era vorba.

Exact atunci s-a auzit o mașină apropiindu-se și, cuprinse de neliniște, surorile au schimbat o privire. Era aproape de ora stingerii, așa că n-avea cum să fie ceva bun.

— Să stingem lămpile? a șoptit Florence.

— Prea târziu. Ascunde-l repede în pod. Mă duc eu jos.

Când Florence a vrut să mai spună ceva, Hélène a dus degetul la buze și a coborât scările.

În bucătărie, obloanele erau trase, dar, în mod normal, de afară tot se putea vedea o mică dâră argintie de lumină. Doar dacă nu era lună plină. Așa era oare? Hélène nu credea asta. Preț de câteva clipe nu a auzit nimic, dar apoi un zgomot de pași a răsunat pe cărarea pavată care ducea spre ușa din spate. *Nu e doar o persoană,* s-a gândit ea. *Oare sunt soldați germani în căutarea dezertorului? Ce poate fi mai rău?* A stat neclintită și a ascultat la ușă. *Te rog, Doamne, să nu fie iar diavolii aceia de la BNA!*

14 „Taburet“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 7

Când Hélène a auzit bătaia cunoscută la ușă – două ciocănituri, o pauză, după care încă trei ciocănituri –, și-a dat seama că era un prieten și a respirat ușurată. A lăsat să mai treacă alte câteva minute, dar, când în final a deschis, a fost surprinsă să-i vadă nu doar pe Marie, soția doctorului, care părea puțin jenată, ci și pe un necunoscut care o însoţea. Un bărbat blond, solid, cu o mustață blondă, care era îmbrăcat în haine de civil și ducea pe umăr un rucsac.

— E de la Brigada de Operațiuni Speciale, mă tem, a spus Marie, împingând agrafele din cocul slăbit în care își strânsese părul sur, și a dat din cap spre Élise și spre Florence, când au intrat în bucătărie. Îmi pare rău, Hélène, știu că e riscant pentru voi să-l aduc aici, dar nu am avut încotro.

Hélène a simțit că i se face rău, dar i-a aruncat lui Élise o privire întrebătoare. Sora ei a dat din cap imperceptibil, privind-o cu ochii mijiți, dându-i astfel de înțeles că dezertorul german era acum bine ascuns în pod. *Să sperăm că nu face gălăgie*, și-a spus ea.

— Operațiuni Speciale, a întărit străinul.

Hélène și-a îndreptat atenţia asupra lui.

Va trebui să-l chestioneze în legătură cu Anglia. Mai făcuse asta și altă dată, dar jurase că n-o va mai face. Și totuși...

— Ești britanic, așadar, a spus ea.

— Englez. Și tu pari a fi englezoaică. Sigur nu ești?

Toate surorile au clătinat din cap, dar numai Florence a răspuns:

— Suntem franțuzoaice, a spus ea.

El a ridicat o sprânceană și a fluierat.

— Deci, doamnele sunt bilingve?

— Niciuna dintre noi nu e *doamnă*, a spus Hélène.

— Vorbește în numele tău, a zis Florence râzând.

— În fine, a vorbit Élise peste ele. Când locuiam în Anglia, vorbeam franceză acasă, cu părinții, și engleză, la școală.

— Un lucru util.

Hélène a tras un scaun.

— Doriți să luați loc?

El a zâmbit.

— Sigur că doresc. E rost de vreo bere?

— Ce-ați zice de niște vin făcut în casă?

Florence i-a zâmbit drăgălaș și a luat o sticlă deja desfăcută, ca să i-o arate.

— *Digestif* de prune.

El a ridicat degetul, în semn că e în regulă.

— Orice. Doar să fie alcool.

— Marie, nu vrei să stai jos? a întrebat Hélène și a luat-o de după umeri pe bătrână.

Marie a clătinat din cap și a sărutat-o pe obraz.

— E în regulă, stau în picioare.

— Deci, de ce ai venit aici? a întrebat Hélène, uitându-se la englez.

— Cu două seri în urmă am fost parașutat în zonă. Nu am aterizat unde trebuia, iar Bill, partenerul meu, e de negăsit. L-am căutat, dar cum toată zona e împânzită de naziști, în fine...

A ridicat din umeri.

— Am petrecut o noapte în copac, chiar sub nasul patrulei germane care ne căuta. Am căzut când m-am dat jos din copac, dar, din fericire, Marie m-a găsit și de ieri-seară am rămas la cabinet ca să mă îngrijească doctorul.

Hélène a observat că încheietura mâinii îi era bandajată.

— Doctorul Hugo?

— Da. Dar nu e nimic grav, a spus el. O simplă zgârietură.

— O zgârietură pentru care a fost nevoie de copci, a intervenit Marie.

Hélène îl studia în timp ce el vorbea. Era, în mod limpede, un bărbat puternic din punct de vedere fizic și mintal și avea un aer degajat. Avea o față deschisă și sinceră și ochii lui verzi păreau inocenți. Era imposibil ca omul acela să fie un spion german.

— Păi, pentru siguranță, trebuie să-ți pun câteva întrebări, a zis ea. Poți să-mi spui ce a fost Războiul de șapte ani?

— Francezii și britanicii care s-au luptat pentru drepturile asupra pământurilor nord-americane.

— Și cine a câștigat?

— Noi, evident, deși poate că n-ar trebui să spun „noi“, dacă zici că ești franțuzoaică. Chiar ești?

Hélène a mijit ochii.

— Dacă nu te superi, eu pun întrebările. Spune-mi care este cel mai mare lac din Anglia.

El și-a luat un aer spășit.

— Din Anglia? Ar fi Windermere, din Parcul Naţional Lake District.

I-a mai pus câteva întrebări, iar el a răspuns impecabil la toate.

— Și de unde ești tu?

— Din Cirencester, în Gloucestershire.

— Și școala unde ai făcut-o?

— Am stat la internat la Colegiul Cheltenham.

— Pe ce stradă e?

— Pe Bath Road. Asta e tot? Am trecut?

Ea a zâmbit.

— Ai trecut.

Surorile știau deja că ofiţeri ai Brigăzii speciale fuseseră parașutați aici, în zona lor, dar și în nord, și în est. Iar dacă ceea ce auziseră ele era adevărat, aceștia aveau misiunea de a pregăti Rezistența pentru acțiuni directe.

— Cum să-ți spunem?

— Jack. Puteți să-mi spuneți Jack.

Marie stătuse rezemată de perete și urmărise scena cu ochii pe jumătate închiși. Apoi a vorbit:

— Hélène, problema e...

A făcut o pauză, ca și cum s-ar fi pregătit.

— Ați putea să-l țineți aici câteva zile, până când va putea pleca în siguranță?

Hélène a avut senzația că i se strânge o coardă în jurul gâtului. A inspirat rapid și a expirat lent.

— Ei bine, puteţi? a întrebat Marie.

Hélène nu putea să vorbească. Pur și simplu stătea neclintită, mușcându-și buza și fixând podeaua cu privirea. De ce îi cerea Marie să facă asta? Era imposibil.

— Nu, a spus ea în cele din urmă, ridicând privirea. E prea riscant. Nu putem. Marie, știi că nu putem.

A simțit că surorile ei se crispează și mai mult. Era destul de riscant să găzduiești un ofițer de la Brigada de Operațiuni Speciale și se împotrivise mereu acestei idei, ca și acum. Dar era de-a dreptul imposibil să facă asta acum, de vreme ce un dezertor german se ascundea în podul lor.

Când Florence a început să vorbească, Hélène a oprit-o cu un „psst", după care s-a uitat la Élise, care a ridicat din umeri. Hélène știa că ea va trebui să ia decizia.

— Nu poate să stea la voi? Sau în vreo casă conspirativă? a întrebat ea, fără să se aștepte la un răspuns afirmativ.

— Ăsta era inițial planul, dar acum mai mulți ofițeri de la Gestapo sunt în zonă, nu putem să-l mutăm acolo în siguranță. În mod normal nu ți-aș cere asta, dar cabinetul și spitalul sunt mult prea centrale. Hugo crede că trebuie să i se vindece puțin rana înainte să plece.

Hélène s-a gândit la superba casă din secolul al XVIII-lea pe care o avea doctorul în piața centrală din partea medievală a satului Sainte-Cécile, cu frumoasa ei fântână și cu biserica veche din apropiere.

Casa avea aceleași ziduri aurii din piatră, ca și casa lor, și aceeași vedere splendidă spre râul Dordogne, care traversa regiunea Périgord Noir.

Înăuntru, șemineele vechi și plafoanele cu grinzi din lemn, ca și parchetul original de pe jos, o făceau pe Hélène să se simtă ca acasă. Și își petrecuse multe pauze de prânz stând cu Marie în grădina frumoasă de trandafiri, înconjurată de ziduri, luând un aperitiv și vorbind despre viață.

Dar, într-adevăr, se afla în mijlocul satului și foarte probabil era supravegheată.

— Și ce s-a întâmplat cu partenerul lui dispărut? a întrebat-o ea pe Marie.

— E posibil să fi fost deja prins. Poate din cauza asta a venit Gestapoul.

Ofensat, Jack i-a aruncat o privire.

— Bill n-ar turna niciodată. Amândoi am mai activat în Franța. E a doua oară când venim.

Hélène a închis ochii o clipă, dorindu-și ca tânărul german din pod să nu mai fie acolo, când vor deschide din nou trapa.

I-a făcut semn lui Élise să o urmeze, au ieșit pe hol, privindu-se îngrijorate.

— Ce naiba? a șoptit Élise.

— Știu. Ce putem să facem?

— Cred că va trebui să-l lăsăm să stea.

— O să ne audă când urcăm și coborâm din pod. Ce vom face cu Tomas?

— Eu pot să-l predau pe Tomas maquisarzilor.

— Élise, e doar un copil, s-a rugat Hélène.

— Un copil german.

— Gândește-te cum ar fi fost dacă era unul de-ai noștri pierdut și singur în Germania.

— Păi, nu poate să rămână aici, nu? Nu acum.

— Poate că ar trebui să-i spunem adevărul lui Jack, pur și simplu.

Exasperată, Élise i-a aruncat o privire.

— Ești nebună?

— Pare un tip decent.

Hélène a simțit că roșește.

— Hélène Rosemarie Baudin, eu cred că te-ai amorezat de el.

— Nu fi caraghioasă!

— Și unde va dormi?

— Momentan? În spate, în camera ta.

Élise s-a încruntat.

— De ce în camera mea?

— E evident de ce, și tu știi asta. Camera ta are scară proprie și de acolo e puțin probabil să ne audă când urcăm în pod.

— Și eu unde o să dorm?

— O să dormi cu mine.

— Să dorm cu tine în pat? În niciun caz. Tu sforăi și te foiești toată noaptea. Iar eu am nevoie de somnul meu de frumusețe.

Și-a umflat buzele, exagerându-și îmbufnarea.

Hélène a râs.

— N-ai să vezi așa ceva! În fine, ai și patul de campanie la dispoziție.

Élise a oftat, bosumflată.

— Mersi, dragă.

Au revenit în bucătărie.

— Ei bine, a spus Hélène, și a sesizat cu câtă atenție se uita Jack la ea. Poate să rămână aici o zi, două.

El i-a făcut cu ochiul.

— Mulțumesc, doamnă.

— Trebuie să mă duc la Hugo, a spus Marie și le-a sărutat pe obraz pe toate surorile, după care s-a îndreptat spre ușă.

— Ai grijă, au spus ele în cor.

— Și voi, *mes chéries*, a spus ea, după care a plecat.

CAPITOLUL 8

Florence

După ce toți ceilalți au urcat, Florence știa că nu se va culca. Nu-și putea imagina cum se putea odihni, când mintea ei era așa de tulburată. Se simțea neliniștită la gândul că sunt doi necunoscuți în casă, iar scenariile îngrozitoare pe care și le tot imagina nu făceau decât s-o țină trează, pentru că ușa ei nu se încuia. Toți spuneau că e prea sensibilă și prea impulsivă. Florence nu era de acord. Era adevărat că uneori putea să fie mai melancolică decât surorile ei, dar, în viziunea ei, Élise era la fel de impulsivă, numai că în alt fel. Dar Jack părea să fie un om de încredere, nu? Și, cu toate că de obicei doar închideau trapa de la pod, acum o zăvorâseră, așa că Tomas n-ar fi putut să iasă nici dacă ar fi vrut. S-a mai liniștit la acest gând.

În bucătărie, a scos una dintre cărțile de bucate vechi și ferfenițite ale mamei lor. Nu avea nevoie de rețete; știa pe dinafară cum se fac toate mâncărurile lor preferate și, de când începuse războiul, inventase și ea câteva, dar în clipa aceea nu se putea hotărî ce să gătească.

A frunzărit cartea, salivând în fața posibilităților delicioase: *baba au rhum*[15], *gâteau Basque*[16], *petit fours*[17]. Pentru majoritatea avea nevoie de făină, dar, din păcate, nu aveau prea multă la dispoziție; până la urmă a găsit o rețetă de prăjitură cu nucă, specifică regiunii. Și-a legat șorțul, a verificat dacă avea ingredientele necesare și s-a întrebat de ce nu se gândise niciodată să facă prăjitura asta.

Nuci erau în zonă, untul îl făcea ea din lapte de capră și ouă avea – zahăr, însă, nu prea mult. Mai era puțină miere într-un borcan pe care i-l dăduse lui Hélène un bătrân din sat în semn de mulțumire. Munca lui Hélène le aducea de multe ori mici daruri utile: fructe, brânză, ouă de rață, ba din când în când și câte un iepure sau un fazan. Florence și-a adunat ingredientele și ustensilele, după care a început să macine nucile ca pe pesmet. În timp ce își imagina ce aromă delicioasă va avea prăjitura proaspătă, se bucura la gândul că surorile ei vor găsi de dimineață prăjitura făcută.

Știa că făcuse o imprudență aducându-l pe băiat în casă, dar n-ar fi putut să-l lase afară să moară de foame și nici să-l gonească, nu? Era atât de tânăr, mai tânăr chiar decât ea, iar ea se străduise întotdeauna să salveze animalele rănite sau să apere șoarecii și păsările de pisici. Dar asta nu însemna că nu era speriată. Gândul i-a zburat la celălalt german, la Anton, cel pe care îl întâlnise când săpa în grădină. Trebuia să admită că i se păruse simpatic.

Mă rog, probabil că nu îl va mai vedea vreodată, așa că și-a îndreptat din nou atenția spre prăjitură. Într-un bol separat, a frecat mierea cu untul și a adăugat nucile măcinate. A spart ouăle, a separat albușul de gălbenuș și a adăugat gălbenușurile la amestec; a bătut albușurile până s-au întărit și le-a adăugat și pe ele. După ce a pus amestecul în tavă, a băgat tava la cuptor și a început să aștepte.

S-a uitat la raftul din bucătărie, unde majoritatea cărților de bucate ale mamei stăteau înclinate ca niște piese de domino bete, și mintea i-a fugit într-o cu totul altă direcție când a văzut printre toate cărțile acelea o carte de povești scrisă de frații Grimm. Nu avea ce să caute acolo, dar în ultimul timp toate

păreau că se schimbă – regulile, oamenii, viața. Uneori avea impresia că se schimbase așa de mult, încât se simțea ciudat în propria piele.

Fascinată de poveștile sumbre și tulburătoare, a luat cartea de pe raft. Poveștile fraților Grimm oscilau între macabru și comic, dar ei îi plăcea psihologia și, când a găsit povestea lui Rapunzel, a început să citească peripețiile bietei copile vândute de îngrozitorii ei părinți. A fost cumpărată de o vrăjitoare rea, pe o mână de plante, a fost închisă într-un turn și a descoperit că vrăjitoarea se cățăra în turn pe părul ei lung și auriu. Când era mică, Florence empatiza cu cei slabi, cu cei oprimați și săraci, dar în povestea asta ceea ce o fascinase era incapacitatea mamei de a-și stăpâni pofta de plante. O astfel de dorință copleșitoare pentru ceva o speriase pe Florence, căci, în cazul acesta, ea dusese la întemnițarea fiicei. La lumina electrică slabă, a adus cartea mai aproape de ochi. Surorile ei pragmatice îi ironizau dragostea nesfârșită pentru povești, dar lui Florence basmele îi ofereau speranță. Hélène și Élise credeau că ea trece prin viață fără să gândească, așteptându-se ca totul să fie frumos, indiferent ce-ar fi. Asta o enerva, fiindcă nu era o idioată. Știa de brutalitatea Ocupației, de sadismul cu sânge-rece al Gestapoului și SS-ului, de ura lor pentru evrei și de tragediile care se întâmplau zilnic. Dar ce putea să facă ea în legătură cu asta? Ea nu era atât de curajoasă ca Élise și nici nu era soră medicală ca Hélène. În schimb, ea se pusese cu tot sufletul în slujba lor, hrănindu-le, având grijă de ele, făcându-le să se simtă ca acasă.

De la o vârstă fragedă, poveștile o ajutaseră să facă față unor sentimente prea puternice și prea neliniștitoare pentru a le putea înțelege. Cum ar fi rușinea, furia și gelozia. Și un alt sentiment ciudat, pe care nici măcar nu-l putea numi. Amintirile se fragmentau în mintea ei de câte ori se gândea la copilăria

petrecută în Richmond. Nu reușea niciodată să le fixeze; de câte ori încerca, dispăreau. Gândurile ei se strângeau și se înfășurau în jurul imaginilor, încercând să dezgroape adevărul din ele. În final a tras aer în piept și încercând să îndepărteze acele gânduri.

S-a uitat în jos, la carte. Poveștile cele mai înspăimântătoare erau cele mai satisfăcătoare, pentru că până și în ele existau o întorsătură benefică și un final fericit, oricum ar fi fost. Binele și răul erau separate și se delimitau clar. Erai așa sau așa. Nu puteai fi ambele. Nu ca acum.

A pus cartea la loc pe raft, s-a rezemat de spătarul scaunului și a închis ochii. Începuse să i se facă somn și voia să se ducă în patul ei, dar pe urmă a devenit conștientă de aroma delicioasă de prăjitură care se răspândea în încăpere. A sărit speriată că s-ar putea arde, și-a luat mănușa protectoare, a deschis cuptorul și a scos tava. A ținut-o la lumină, dar prăjitura arăta minunat, era aurie, iar pe margini – rumenită și crocantă. Apoi, după ce a așteptat vreo două minute, a scos cu atenție prăjitura pe un grătar din sârmă, ca să se răcească. Pfiu! O scosese exact la timp. A lăsat-o pe masă, a stins lumina și s-a dus sus.

15 Prăjitură însiropată, servită cu frișcă sau cremă cu diverse arome (n. red.).

16 Tartă umplută de obicei cu gem de fructe sau cu cremă (n. red.).

17 Biscuiți (n. red.).

CAPITOLUL 9

Élise

Așa cum se așteptase, Élise avusese o noapte agitată. În general avea un somn ușor, dar patul de campanie fusese extrem de incomod și Hélène sforăise toată noaptea. În orice caz, îi fusese imposibil să doarmă profund, cu doi fugari ascunși în casă. Da, poate că locuiau ele mai departe de sat, dar... Pentru că s-a hotărât să se îmbrace în bucătărie, și-a strâns hainele la piept și a coborât.

Cu vreo doi ani în urmă, Violette Courtois – care era cusătoreasă și cea mai bună prietenă a ei – le făcuse niște tipare din hârtie pe care le folosiseră ca să modifice hainele bărbătești pe care le găsiseră în casă când se mutaseră. Și ea, și Hélène se îmbrăcau de obicei cu pantalonii comozi pe care și-i făceau singure. Azi urma să poarte o pereche de pantaloni bleumarin, din tweed și o cămașă bleu.

În bucătărie a dat cu ochii de prăjitura care mirosea delicios și stătea chiar în mijlocul mesei, de parcă ar fi apărut acolo prin magie. *Mica vrăjitoare probabil a stat trează o jumătate de noapte*, s-a gândit ea în timp ce-și așeza hainele pe spătarul unui scaun, apoi și-a tăiat o felie de prăjitură pe care s-o mănânce pe drum.

După ce s-a îmbrăcat și și-a strâns părul, a luat teancul de pături de pe hol și a ieșit afară repede, pentru că voia să vadă dacă nu cumva Victor era deja la cafenea. Azi, trei dintre ei trebuiau să discute despre cât de potrivită era noua casă conspirativă. Erau zeci de astfel de locuri în zona Périgord. Vechi hambare

nefolosite, ferme părăsite, ba chiar și barăci sau șoproane. Uneori, casele conspirative se aflau în sate, chiar sub nasul naziștilor, dar acestea erau rare. Iar acum era clar că trebuia să-i ceară ajutorul lui Victor. Numai el avea să știe ce să facă cu Tomas.

A ieșit din casă și a pornit pe cărare, trecând prin păduricea de nuci și pe lângă micul câmp mărginit de maci sălbatici. A mușcat din prăjitură și s-a gândit la evenimentele din seara trecută, la dezertorul german și la Jack, omul de la Operațiuni Speciale. Băiatul era principala ei preocupare. Jack va putea să se descurce foarte bine după ce doctorul Hugo îi va scoate copcile. Dar, în același timp, Marie riscase aducându-l în casa lor. Și-a adus aminte de prima vizită pe care le-o făcuse Marie, când abia sosiseră în Sainte-Cécile. O femeie micuță și vioaie, care ducea cam prea multă greutate, cu părul ei negru – care încă de atunci începuse să încărunțească în față – prins într-un coc neglijent; era întruchiparea perfectă a soției de medic dintr-un sat. Venise îmbrăcată cu o rochie din pânză, vernil cu alb, cu imprimeu floral și purta un coșuleț pe braț.

— M-am gândit că v-ar prinde bine un pic de ajutor, spusese ea și așezase hotărâtă coșul pe masă. Eu sunt Marie Marchand, soția doctorului Hugo.

— Ce drăguț din partea dumneavoastră! spusese Hélène. Dar...

— Niciun dar, o întrerupsese femeia zâmbind. Sunt doar niște mărunțișuri. Am auzit că mama voastră nu stă aici decât o săptămână, două.

Toate cele trei surori erau atunci în bucătărie, dar pe urmă venise și Claudette, elegantă ca întotdeauna și cu ochi duri, ca de piatră. Élise o văzuse pe mama ei cum înclinase ușor capul spre Marie, să vadă despre ce era vorba, și apoi se întorsese.

Spre deosebire de ea, Marie a salutat-o călduros.

— Claudette. Îmi pare bine să te văd.

Claudette i-a aruncat o privire piezișă.

— Ești foarte drăguță, *madame*[18] Marie, dar fetele mele n-au nevoie de pomana dumitale.

Marie s-a încruntat.

— Ei, hai. Nu e pomană, sunt doar câteva conserve pe care le-am adus ca o bună vecină, ca să le aibă fetele tale după ce o să pleci.

Florence începuse să se uite în coș și ridica încântată borcanele.

— *Maman*, uite! Foie-gras, peltea de prune, lămâi conservate, mere cu scorțișoară la borcan și prune uscate, prune întregi.

A mai căutat în coș și a scos o cutie din carton căreia i-a desfăcut capacul. Claudette și-a încrucișat brațele la piept.

— Nu, *chérie*, în niciun caz nu putem accepta toate astea.Florence s-a uitat la ea rugător.

— Dar, *maman*, sunt tarte micuțe cu căpșune și cremă de vanilie. Știi că îmi plac la nebunie.

— Nu, Florence, a început Claudette pe un ton mai aspru.

— Ooo, *madame* Marchand, a spus Florence, ignorând-o pe Claudette. E prăjitură cu ciocolată. O să-mi spuneți și mie cum se face, vă rog?

Marie a râs.

— Sigur că da.

Claudette a inspirat adânc și a cedat.

— Bine, poate de data asta. Dar o să vă las cărțile mele de rețete, așa că n-o să mai aveți nevoie de ajutor. Sper că s-a înțeles.

Élise se simțise atât de jenată și de înfuriată de lipsa de generozitate arătată de mama ei, că s-a dus să-i strângă mâna lui Marie.

— Sunteți foarte amabilă, *madame*, și vă suntem foarte recunoscătoare. Mulțumim.

Claudette a rămas ca de gheață și, imediat ce Marie Marchand a ieșit din casă, i-a aruncat lui Élise o privire furioasă și a urcat din nou la etaj, fără să spună un cuvânt.

Élise se așteptase la o reacţie mai dură.

Când erau mici, Claudette se purta cel mai dur cu Élise, fata care îi semăna cel mai mult. Când mai crescuse, Élise devenise și mai recalcitrantă din cauza asta, ieșea furtunos din casă și stătea afară cu orele. Claudette nici măcar nu-i observa lipsa. Nu se dovedise a fi o formă de rebeliune prea grozavă. Élise se aștepta măcar la o răbufnire de furie. Văzând că nu se întâmplă nimic, s-a gândit că putea să facă tot ce vrea, de vreme ce, în afara atacurilor verbale dure, urmările concrete ale comportamentului ei nu se materializau niciodată.

Deși Claudette refuzase sprijinul ei, Élise își aducea aminte de cât de mult ajutor din partea lui Marie avuseseră nevoie după ce mama lor se întorsese în Anglia. Marie le fusese alături arătându-le de unde să cumpere provizii de cea mai bună calitate, dar și la cele mai mici preţuri. Le spusese în care fermieri puteau avea încredere să cumpere legume, până când vor ajunge să le cultive singure. Le făcuse cunoștință cu sătenii, aranjase să li se aducă lemne și cărbuni și îl convinsese pe Hugo să o ducă pe Hélène la pregătire, ca să poată lucra alături de el ca asistentă medicală. Erau prea mici, ca să fie lăsate singure! Élise avea doar șaptesprezece ani, iar Florence era cu doi ani mai mică. Hélène primise o sarcină grea la cei douăzeci și doi de ani ai săi!

Dar, fără Marie, viața lor ar fi fost mult mai aspră. Și acum o mai înfuria faptul că mama lor fusese așa de răutăcioasă cu ea. Élise a aruncat o privire spre casa doctorului, cu obloanele încă trase în lumina zorilor. După câteva momente, a ridicat din umeri. Pierduse prea mult timp fiind furioasă pe mama ei. Trecuse prea mult timp de atunci ca să mai fie și acum supărată și oricum avea alte lucruri la care să se gândească. A continuat să meargă și a ajuns la cafenea, a descuiat ușa, s-a strecurat înăuntru și a văzut că Victor era deja acolo.

18 „Doamnă“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 10

Hélène

Tomas dormea când ea s-a dus să vadă ce face, așa că a pus lângă el niște apă și o bucată de prăjitură. Se gândise să-i lase doar o bucată de pâine, dar i s-a părut că ar fi o răutate, pentru că în ultima vreme pâinea era tare și greu de mestecat, căci se făcea din mălai și orez măcinat. Naziștii rechiziționaseră aproape tot grâul ca să-și hrănească trupele. S-a uitat la Tomas, a expirat lung și încet și s-a rugat să plece de acolo în curând.

Când a ciocănit la ușa lui Jack și a deschis-o, l-a găsit pe acesta stând pe pat, cu pieptul gol și privind pe geamul de unde se vedea peticul de iarbă de lângă magazie. Avea un profil frumos, un nas puternic, linia bărbiei bine conturată și era evident genul de bărbat musculos și robust.

Ritmul respirației ei a accelerat un pic, dar a reușit să mascheze asta tușind. El s-a întors și s-a scărpinat în creștet, lăsând ciufulit o parte din părul lui blond. Chipul lui calm arăta aproape grav – sau poate mai degrabă trist –, dar, când i-a zâmbit, s-a schimbat complet. Ochii i s-au însuflețit și au devenit mai calzi. Nu părea deloc jenat de faptul că era doar pe jumătate îmbrăcat, dar când ea a lăsat capul în jos, într-un gest oarecum cenzurat, și-a tras cearșaful peste piept.

— Scuză-mă.

— Nu e nimic. Sunt soră medicală. Nu e ceva ce n-am mai văzut.

El a ridicat din sprânceană și a zâmbit.

— Arăți altfel, a remarcat el după o clipă.

Își prinsese părul la spate într-un coc strâns și își pusese deja bereta pe cap. Și-a atins părul.

— E uniforma de soră medicală? a întrebat el.

— Da.

— Am auzit niște zgomote ciudate azi-noapte.

El a ridicat privirea spre tavan și și-a trecut degetele prin părul ciufulit.

— Niște șobolani mărișori, aș zice.

Ea a evitat să-l privească în ochi.

— Orice prost putea să vadă cât de tulburată erai aseară, când Marie te-a rugat să mă lași să stau aici.

Hélène s-a gândit o clipă la cuvintele lui, după care s-a apropiat de el și a pus băutura și prăjitura pe măsuța de lângă pat. Era clar că avea mintea ascuțită. Apropiindu-se de el, a simțit că o răscolește ceva și s-a uitat la el. Ce voia să-i spună?

— Stai jos, i-a poruncit el.

— Pe patul tău?

— Nu văd vreun scaun. Uite, îți promit că nu o să te siluiesc, a spus el cu ochii mijiți și cu un zâmbet larg. Deși trebuie să mărturisesc că o femeie frumoasă ca tine...

— Acum mă iei în râs.

— De ce spui asta? Nu cred că am văzut vreodată niște ochi atât de expresivi.

Ea s-a așezat la capătul patului.

— Hai, Jack, am putea să vorbim serios? Sunt prea îngrijorată pentru a gusta asemenea glume.

— Sigur, a spus el, rușinat. Scuză-mă. De ce nu-mi spui deschis ce se întâmplă?

Ea a tras aer încet în piept, dându-și seama că nu glumise, și apoi a început să vorbească.

— Chestia e că... ieri l-am găsit... În fine, de fapt Florence l-a găsit.

El a devenit atent deodată.

— Bill. L-ați găsit pe Bill?

Ea a clătinat din cap.

— Nu. Îmi pare rău. Florence a găsit un tânăr dezertor german ascuns într-o magazie de-ale noastre.

— Dumnezeule! Și e în pod la voi acum?

Chipul ei s-a crispat.

— Da. Nu poate să iasă de acolo și nu e înarmat, dar e într-o stare jalnică, tremură și bălmăjește. Aseară i-am dat un sedativ puternic ca să tacă, dar nu știu ce să fac mai departe.

— Știam eu că e ceva la mijloc. Aș putea să vorbesc cu el, dacă vrei.

— Vorbești germana?

— Oarecum. Dar, pentru siguranța voastră, va trebui să-l duceți de aici cât mai repede.

— Știu. Îmi pare rău că am acceptat să-l ținem aici. Dar era într-o stare groaznică, ud fleașcă și flămând. Nu știu...

A oftat.

— E foarte greu să iei decizia corectă când lucrurile sunt atât de nesigure. Dar dacă o să îl caute și o să-l găsească aici, ei bine... îți dai seama. Nici nu vreau să mă gândesc la consecințe.

El a privit-o atent, iar ea și-a dat seama că înțelege.

— Trebuie să plec la lucru acum, dar Florence va avea grijă de tine. Va trebui să stai aici, dar dacă se întâmplă ceva rău, sari de pe fereastră pe acoperișul din tablă al magaziei de jos. Pe urmă o iei spre pădure.

— Nu-ți face griji, a spus el. Sunt un supraviețuitor. Dacă am putut să supraviețuiesc în haosul celor petrecute anul ăsta, pot face față oricărei situații.

Nu se îndoia. Dacă aveai nevoie de un sprijin, el era persoana potrivită.

— Așadar, ce ar trebui să faci aici, mai exact? l-a întrebat ea.

— Mai exact?

A zâmbit.

— *Exact* nu pot să spun. Presupun că ai auzit că Aliații bombardează fabrici de muniție, depozite, căi ferate, porturi, diverse alte întreprinderi și, mai ales, centrale electrice.

— Sigur că da.

— Și știi că lucrul ăsta a afectat grav mașinăria germană de război.

— Așadar tu ești motivul pentru care nu mai avem lumină.

— Mi-e teamă că da, a încuviințat el. Acum am venit pentru etapa următoare.

— Și anume?

El a ridicat din sprâncene și s-a uitat la ea cu subînțeles.

— Te las pe tine să-ți imaginezi.

Ah, s-a gândit ea, dar nu a spus-o, *vrea să spună că o să arunce în aer căi ferate și drumuri.*

— Nu cunoști întâmplător pe cineva care știe vreo pajiște netedă prin împrejurimi?

Ea s-a încruntat, dar pe urmă a înțeles că probabil Aliații vor trebui să parașuteze armament sau poate să și aterizeze cu vreun avion de mici dimensiuni.

— O să mă interesez, a spus ea.

— Sora ta, Élise, a spus el. E acasă?

Hélène a răspuns rar, uitându-se mai întâi la tavan și apoi la el.

— Cred că a plecat la cafenea. O folosește ca pe un oficiu poștal.

— Înțeleg.

— Mă îngrijorează ce face. Vin pe acolo tot felul de bărbați disperați, care au făcut doi ani de muncă silnică – cărora noi le spunem *refractaires* – și care vor să afle cum pot intra în mișcarea de Rezistență. Ea transmite mesajele lor către tabere. Liderii grupărilor trimit detalii despre locul întâlnirilor în care vor - decide dacă acești *refractaires* sunt oameni de încredere. După cum îți închipui, câteodată se dovedește că unii dintre ei sunt chiar spioni.

El a fluierat admirativ.

— Bună fată. Îndrăzneață. O să ne fie de folos.

— Nesăbuită. În fine, te poate pune în legătură cu un agent operativ care e deja aici.

— Trebuie să fii mândră de ea, totuși.

— Cred că da, dar mi-e și teamă pentru ea. E dură și curajoasă. Dar își asumă un risc enorm, dacă naziștii vor afla că localul ei este folosit în acest scop. Și e foarte apropiată de un maquisard, un bărbat pe care îl cheamă Victor, și asta de asemenea o pune în pericol.

— E iubitul ei?

Hélène a ridicat din umeri și s-a îndreptat spre ușă.

— Apropo, bună prăjitură, a spus el mușcând din aceasta.

— Poți să-i mulțumești lui Florence.

El a mestecat, a înghițit și apoi a spus:

— Înainte să pleci, am o curiozitate.

— În legătură cu ce?

— Cum ați ajuns voi trei aici?

Ea a șovăit, pentru că nu voia să vorbească despre asta.

— E o poveste lungă.

— Atunci spune-mi varianta scurtă.

— Păi, a zis ea, hotărâtă să-i spună câte ceva. După ce tata a murit pe neașteptate, mama a vândut casa și a cumpărat o parcelă de teren în Gloucestershire, unde stă acum, iar noi ne-am mutat aici.

— Asta e tot?

— Da. Acum trebuie să te odihnești. Ne vedem mai târziu.

Nu i-a spus cât de șocate au fost când Claudette le-a spus că frumoasa lor casă din Richmond era pusă în vânzare și casa din Sainte-Cécile era mult prea mică pentru toți, așa că familia trebuia să se despartă. Surorile aveau să fie trimise în Franța, cu doar o mică alocație pe care Hélène o putea folosi, iar mama lor prefera să stea acum în casa micuță pe care și-o cumpărase în Anglia. La momentul potrivit, Claudette le-a însoţit pe fete ca să le instaleze în casă, iar în scurt timp ea s-a întors în Anglia. Trebuia să fie un aranjament temporar, dar a izbucnit războiul, iar Claudette a rămas acasă la ea și așa au rămas și ele.

În aproape toți cei șapte ani pe care îi petrecuseră aici se descurcaseră singure. Da, primiseră de curând o scrisoare de la ea, dar toate scrisorile care veneau

direct din Anglia erau oprite. Și cum nu aveau telefon, nu prea țineau legătura cu mama lor.

Când Hélène a ieșit din casă și a pornit spre centrul satului, pe străduțele vechi, prin labirintul de case și grădini, știa că prezența lui Jack îi trezise niște sentimente mai vechi, adânc îngropate în ea. Sau poate prezența lui Tomas în casă o făcea să se simtă atât de neliniștită.

Oricum ar fi fost, se obișnuise să nu se gândească la ce nu putea avea, dar acum amintirile o copleșeau. Jules fusese singurul ei iubit adevărat în șapte ani, dar plecase la război și acum nimeni nu știa unde e. Își amintea fierbințeala mâinilor lui pe corpul ei în noaptea de dinaintea plecării lui, când îi cedase, în sfârșit, după ce calculase rapid că se afla în cea mai sigură perioadă a lunii. La scurt timp după ce au făcut dragoste în acea noapte, el a plecat, dar ea a rămas în hambar, ascultând zgomotele liniștitoare ale nopții. Bufnițele, păsările de noapte, creaturile care se furișau prin iarbă. Încă îi plăcea la nebunie senzația de nemișcare de după apusul soarelui; momentul acela când stejarii și castanii deveneau negri, iar căldura se ridica din pământ și toate respirau ușor. Uneori auzea și interludiul scurt al cântecului de privighetoare. Iar acum, doar în acea perioadă dintre zile avea șansa de a simți puțină pace. Obișnuia să stea în grădina întunecată, după ce surorile i se duceau la culcare, să respire adânc și prelung și să se ancoreze mai bine în viața sa.

CAPITOLUL 11

Apropiindu-se de cabinet, a trecut ca de obicei pe lângă cele două bătrâne cărora le plăcea să iasă dimineața pe stradă cu șalurile lor din lână pe umeri, în ciuda faptului că acum era primăvară și vântul adia ușor. A auzit șuieratul unui tren care trecea, un cocoș care cârâia gălăgios în curtea cuiva și niște câini care lătrau în satul de pe celălalt mal al râului, cu acoperișuri roșii și case de un - galben-ocru, care luceau în lumina soarelui de dimineață.

Magazinele se aflau grupate în jurul pieței centrale din sat – *boulangerie, patisserie, épicerie, boucherie*[19] – plus, chiar lângă piață, fierăria lui Maurice Fabron și *auberge*, hanul din sat care o avea drept proprietară pe nebuna *madame* Deschamps, care și acum își vopsea părul alb și creț într-un roșu violent. Fata ei plinuță și pieptoasă, Amélie, care purta întotdeauna rochii mult prea strâmte, se îngrijea de han într-un mod ferm și eficient. Majoritatea magazinelor erau pe jumătate goale, neoferind altceva decât câteva legume, morcovi, napi și așa mai departe, dar și ouă. Dacă aveai bani, exista și o piață neagră. În ciuda interdicției de a circula, fermierii veneau în timpul nopții să aducă legumele cu căruțe trase de cai.

O mașină albastră a ieșit încet din garaj, iar ea a presupus că era condusă de Victor, al cărui tată deținea garajul. S-a gândit la toți acei luptători din umbră; unii își mai păstrau slujba, ca acoperire, alții stăteau ascunși prin hambare izolate sau în adâncul pădurii. Iar acum, ea și surorile ei aveau nevoie de ajutorul lui Victor.

Hugo a ieșit în hol.

— ’Neața, Hélène. Dumnezeule, te simți bine? Ești foarte palidă.

— Sunt bine. Puțin obosită, atâta tot.

— Foarte bine. N-ai vrea s-o ajuți pe bătrâna *madame* Deschamps să se pregătească de consultaţie?

— Chiar mă gândeam la ea. Cum se mai simte?

El a făcut o grimasă.

— Mai rău, mă tem. E în sala de așteptare.

— Are probleme cu memoria?

— Da, dar a avut și niște tulburări de ritm cardiac. Vreau s-o examinez mai atent.

— Nici greutatea nu o ajută.

— Așa e.

Hélène și-a pus șorțul de la uniformă și apoi a trecut în sala de așteptare ca s-o conducă pe pacientă în cabinetul lui Hugo, unde un paravan albastru despărțea o mică parte din încăpere, ce servea drept vestiar. Dar femeia era foarte agitată și refuza să intre în cabinet, agățându-se cu mâinile de marginea scaunului și clătinând din cap. Când Hélène a reușit, în sfârșit, s-o convingă să meargă în cabinet, promițându-i biscuiți – femeia era înnebunită după dulciuri –, a refuzat să treacă în spatele paravanului și a insistat să stea pe fotoliul din piele de la biroul lui Hugo ca să-și mănânce biscuiții acolo.

— Biscuiții îi veţi primi după examinare, i-a spus Hélène cu un zâmbet forţat.

Până la urmă, când Hélène a adus-o pe femeie în spatele paravanului, aceasta s-a trântit pe scaunul din lemn de acolo și și-a strâns brațele lângă trup cu

încăpățânare.

— Hai să dăm doar puloverul jos, a spus Hélène pe un ton cât mai liniștitor.

Începea să-și piardă răbdarea, iar bătrâna profita de asta, înrăutățind situația.

— Pleacă de-aici! a spus femeia.

— *Madame*, fiţi înţelegătoare.

Dar de fiecare dată când încerca să-i scoată puloverul, bătrâna și-l trăgea la loc, iar Hélène, de obicei foarte calmă și politicoasă, se simțea acum încordată și frustrată. La un moment dat, o șuviță din părul femeii s-a prins într-un nasture și ea a început să țipe ca o scorpie. Atunci a intrat și Marie, auzind, evident, gălăgia.

— Pot să vă ajut? a întrebat ea, aruncând o privire spre bătrâna care acum se trăgea de păr, bombănindu-i pe tinerii din ziua de azi.

— Chiar te rog, a spus Hélène, oftând adânc. Îmi pare foarte rău. Nu știu ce e cu mine.

— Uite, ce-ar fi să te duci să faci un ceai din plante pentru toată lumea? O pregătesc eu pe *madame* Deschamps pentru consultaţie.

Ușurată că poate părăsi cabinetul, Hélène s-a dus direct la bucătărie. Era foarte eficientă în mod normal și nu îi plăcea să-l dezamăgească pe Hugo. Înainte de război, femeile fuseseră inexistente din punct de vedere politic și, până în 1938, nu puteau nici măcar să-și găsească o slujbă fără permisiunea tatălui sau a soțului. Cum tatăl ei murise, Hugo a trimis-o la pregătire și a angajat-o la cabinetul lui.

A deschis dulapul de deasupra chiuvetei, cu gândul să facă un ceai de mentă, dar a descoperit că nu mai aveau frunze uscate. A luat borcanul din sticlă să-l

spele, dar, neîndemânatică din cauza oboselii, l-a scăpat din mână pe pardoseală, unde s-a spart.

Ar fi putut să plângă, dar, în loc de asta a scos un geamăt, a luat mătura și fărașul și a strâns cioburile. Când s-a uitat în dulap după alte plante, a găsit doar mușețel, care nu-i plăcea lui Hugo. Simțindu-se tot mai disperată că a ieșit din cabinet, s-a gândit să vadă dacă Élise n-ar putea să-i dea puțină mentă de la cafeneaua ei.

Și-a scos șorțul și a ieșit, străbătând apoi piața cu pași mari, spre cafeneaua unde au salutat-o cu veselie doi bătrâni care stăteau la una dintre cele trei mese de pe trotuar. Când Élise deschisese cafeneaua, pictase scaunele în culori vii, la fel și pereții, dar oamenii fuseseră, mai degrabă, neîncrezători. Mulți dintre cei de pe-aici erau de modă veche, le plăceau doar lucrurile cu care erau obișnuiți și se uitau cu rezervă la tot ce era nou. Dar Élise a rămas neclintită și, în final, combinația aceea dintre râsul ei bonom și mâncarea lui Florence îi cucerise pe localnici. Mama lor le trimisese bani pentru ca Élise să deschidă cafeneaua, dar cu condiția ca aceasta să se descurce singură pe urmă. Acum Élise era foarte prețuită de săteni, iar oamenii nu-și aminteau cum fusese satul înainte de deschiderea cafenelei.

În ultimul timp, cafeneaua, nu servea doar drept oficiu poștal, ci mai era și locul de întâlnire al bătrânilor care se strângeau să vorbească despre trecut, în timp ce savurau o porție de tocană. Nu servea cafea adevărată, ci un amestec revoltător de cicoare, orz, malț și ghindă, care se numea *erzaț*. Hélène prefera să bea ceaiuri din plante. Vara, bătrânul Clément – un bărbat de nouăzeci de ani, cocoșat și cu favoriți – își aducea scaunul și acordeonul și, pe trotuar, cânta

muzica de pe străzile Parisului, unde locuise în tinerețe. Era cunoscută drept muzică de *bal-musette*[20] și, la auzul ei, tuturor li se umezeau ochii.

Înăuntru, Hélène a găsit-o pe Élise la o masă, studiind pe furiș o hartă ascunsă într-un roman. Într-un colț, o tânără se pregătea să plece cu copilașul ei. Hélène a salutat-o zâmbind și, după ce femeia a ieșit, a arătat spre harta lui Élise.

— Ce-i cu asta? a întrebat ea.

— Cercetez un pic.

— Nu începi să te implici prea mult?

— Mai mult decât cu cutia poștală? Nu. Vreau doar să văd unde e noua casă conspirativă.

Hélène s-a așezat la masă și a început să-și rupă pielițele din jurul unghiilor.

— Ești agitată? a întrebat-o Élise.

— Groaznic.

— Și eu.

Apoi a coborât vocea.

— Am vorbit cu Victor.

— Despre mutarea știm-noi-cui?

Élise a încuviinţat dând din cap.

— Trece pe la noi mâine-seară.

— Mâine? Trebuie să vină diseară!

— Nu poate în seara asta.

După ce a revenit la cabinet, următorul ei pacient a fost un tânăr care se tăiase la deget cu un fierăstrău. Hélène se întreba dacă nu cumva făcuse o

șmecherie, ca să nu fie chemat să lucreze pentru naziști. Doctorul Hugo îl consultase, îi cususe rana, iar acum Hélène trebuia să-l panseze.

— Am auzit că naziștii caută în toate satele din jur, a spus băiatul exact când ea termina de pansat.

— Da? Știi de ce?

— Nu știu sigur. Lumea spune că umblă după arme ascunse.

— Așa se spune? a întrebat ea, cu gândul la explozibilii pe care Élise îi îngropase în grădină, simțindu-se ușurată că nu mai erau acolo.

— Dar poate fi orice motiv, nu? a spus el. Umblă tot felul de zvonuri.

Ea a înghițit în sec și și-a controlat tonul.

— A, da?

— Am auzit de la unchiul meu că umblă după unul care a dezertat din armata germană. Îți închipui?

Ea nu a răspuns, dar a rămas pe gânduri. Tomas trebuia să plece. Și dacă nu se putea în seara asta, mâine trebuia să o facă neapărat.

Când a ajuns acasă, a urcat direct în pod, la el. Băiatul stătea în capul oaselor și mânca niște pâine pe care probabil i-o adusese Florence. I s-au mărit ochii de teamă când a văzut-o pe Hélène.

— E în regulă, a spus ea și a încercat să zâmbească, dar el nu înțelegea ce îi spunea, ceea ce, evident, nu era deloc în regulă.

Nu putea să mai rămână încă o noapte.

Îi dăduseră oala de noapte cu trandafiri și Hélène a observat că aceasta nu mai era în pod. Florence probabil că o luase jos s-o golească. S-a mai uitat la el preț de câteva minute, dar cum ea nu vorbea germană și el nu vorbea franceză, nu prea aveau ce să își spună.

Când el a întins brațul să-i arate o julitură adâncă, ea a mijit ochii.

— O să aduc ceva să dezinfectez rana, a spus ea și a coborât din pod ca să-și aducă trusa medicală.

După ce i-a curățat rana, l-a bandajat și apoi s-a dus la Jack, pe care l-a găsit dormind. Nu l-a trezit, dar i-a cerut ajutorul lui Florence să strângă din casă toate lucrurile care le-ar putea face probleme în cazul în care casa lor ar fi cercetată. Dumnezeule, spera să nu aibă parte de așa ceva!

— Ce o să se întâmple cu Tomas? a întrebat-o Florence. Toată ziua mi-am făcut griji. O să plece la noapte?

— Nu. Mă tem că nu. Dar nu-ți face griji. Victor o să ne ajute să-l ducem de aici.

— Când?

— Mâine. Trebuie să facem asta. Pentru orice eventualitate.

— Da.

Toată lumea din sat credea că ele sunt franțuzoaice. Tatăl lor venea rar la reședința de vară și nimeni nu știa că el era pe jumătate englez. Dacă naziștii ar fi venit să-l caute pe Tomas, Hélène voia să se asigure că nu vor putea găsi ceva care să-i facă pe cei din SS să bănuiască și să cerceteze originea lor englezească. Erau mulți care știau că au crescut în Anglia, dar nu și că bunica lor era englezoaică. Ultimul lucru de care aveau nevoie era să fie trimise în lagăr din cauza asta.

Podul mai trebuia aranjat, dar răscoliseră deja pe acolo când veniseră prima dată și apoi mai recent și nu descoperiseră ceva relevant. Doar haine, mici piese de mobilier, un balansoar vechi în formă de căluț și alte lucruri – plus, desigur, diverse ustensile de bucătărie și rochia roșie. Dar iarna trecută, Hélène găsise o

ladă din lemn ascunsă în coșul șemineului din micul cabinet aflat sub camera lui Élise. Ca să facă economie de lemne, nu făcuseră niciodată focul acolo și, când a vrut să-l facă, fumul a năvălit în cameră deoarece coșul era blocat și așa a descoperit cutia. Rămăsese ascunsă timp de șapte ani, cât stătuseră acolo, și poate mai mult de atât. Era neagră și lipicioasă de la funinginea și praful care înghețaseră pe ea, așa că Hélène a trebuit s-o curețe mai întâi de mizerie și, după ce i-a aruncat o privire indiferentă, a pus-o deoparte să o inspecteze mai târziu.

Acum era timpul s-o deschidă. Așezată pe jos, cu picioarele încrucișate, Hélène a ridicat capacul cutiei și a împărțit conținutul ei în două grămezi – una pentru ea, alta pentru Florence. În vârful grămezii din urmă era o fotografie.

— E *maman*? a întrebat Florence așezându-se pe vine lângă ea și luând fotografia.

Hélène s-a uitat la fotografie și a pufnit.

— Nu știu sigur. S-ar putea să fie sora ei.

Căutând prin lucruri, au găsit extrase de cont îngălbenite, o notă de credit veche, câteva cărți poștale decolorate, trimise de tatăl lor din Anglia pentru mama lor, când stătea aici, și câteva chitanțe. Hélène a observat o carte poștală care, judecând după timbru, nu fusese trimisă din Anglia. Scrisul era în mare parte indescifrabil din cauza mucegaiului și a umezelii, nu se vedeau decât cuvintele „dragostea mea“. A băgat-o în buzunar și și-a adus aminte de singura dată când primise o scrisoare de la Julien. Era o scrisoare de adio și nu îi spusese „dragostea mea“.

— Ce e aia?

— Nimic, a mințit ea. O fotografie cu o pădure. Tu ai găsit ceva?

— Doar niște chitanțe vechi de la casa din Richmond. Să le dau foc?

— Boilerul e pornit?

Florence i-a răspuns afirmativ și a ieșit din cameră cu hârtiile.

Hélène a scos cartea poștală din buzunar și a încercat să descifreze cuvintele acelea șterse. Nu reușea să înțeleagă nimic. Cu excepția cuvintelor „dragostea mea", clare ca lumina zilei. Cine o scrisese? Și pentru cine? Nu și-o putea închipui pe mama ei folosind cuvinte așa de înfocate. Atunci, tatăl ei? Sau cineva care avea o legătură cu rochia roșie distrusă? Când și-a adus aminte de ea, a închis ochii strâns, de parcă ar fi putut să scoată amintirea aceea cu forța la suprafață. Era ceva care o tot frământa. Poate dacă ar repara rochia, amintirea ar deveni mai clară, însă acum doar imaginea podului întunecat îi apărea în minte.

Când Hélène și Élise erau mici, au început să fie conștiente de nefericirea care măcina căsnicia părinților lor. În Richmond, Élise găsise un bilețel cu scrisul mamei lor, cu mesajul: „Te rog. Îmi pare rău. Nu face asta"; acesta fusese rupt în două și aruncat la gunoi. Atunci n-au înțeles despre ce era vorba, dar apoi, după ce au surprins frânturi dintr-o discuție a părinților lor, n-au mai putut să ignore sentimentele de ură dintre ei.

Hélène a clătinat din cap. Acum toate trecuseră, iar ea trebuia să se gândească la ce avea de făcut.

Pe când își terminau treaba, au auzit-o pe Élise intrând acasă și, câteva momente mai târziu, aceasta apăru în ușă.

— Am sortat niște lucruri, a spus Florence ridicând privirea.

— Se simte miros de ars. Ai găsit ceva interesant?

— Nu. Mai mult cărți poștale trimise de *papa*[21] lui *maman*.

— Și chitanțe, a adăugat Hélène.

— Ce face Tomas?

Hélène și-a umflat obrajii și a scos afară aerul pufnind.

— Somnoros. Obosit. Speriat.

Élise a râs.

— La fel ca noi.

— Știi, a spus Florence ridicându-se în picioare. Din cărțile poștale pe care le-am găsit, e evident că tata chiar a iubit-o pe mama.

Élise s-a uitat la ea.

— N-am spus niciodată că n-ar fi iubit-o.

— Amândoi se iubeau foarte mult. Mama a fost așa de puternică la înmormântarea lui, nu-i așa?

Élise a ridicat din sprâncene.

— Puternică? Ai înnebunit?

— Nu. De ce?

— A fost rece ca gheața, Florence.

Élise a aruncat o privire spre Hélène, care a ridicat din umeri.

— Tu ai fost întotdeauna împotriva ei, Élise. De ce nu poți să te străduiești și tu?

Buza de jos începuse să-i tremure.

Élise s-a încruntat.

— Să mă străduiesc să ce?

— Să o placi. Să o iubești. După înmormântare, am întrebat-o cum va putea trăi fără *papa*, iar ea mi-a spus că pas cu pas. Asta înseamnă curaj.

Hélène se săturase de această discuție. Auzise aceste argumente de prea multe ori, așa că a încercat să schimbe subiectul.

— Vă aduceți aminte când ne-am dus să colindăm ca să strângem bani pentru adăpostul de câini din Battersea? *Maman* nu voia să ne lase să ne ducem singure, dar tata a spus că putem să ne ducem.

Élise a râs.

— Da, și am făcut o avere.

Hélène a zâmbit, mucalită.

— Parcă ziceai că trebuia să cheltuim aproape tot ce-am câștigat pe dulciuri și să dăm doar o mică parte pentru acte caritabile.

— Dar tu nu m-ai lăsat.

Dar Florence nu voia să schimbe subiectul, așa că s-a uitat urât la Hélène pentru o clipă.

— Ce legătură are adăpostul de câini din Battersea cu asta?

Hélène și-a umflat obrajii și a observat supărarea de pe chipul surorii mai mici și faptul că mai avea puțin până să izbucnească în lacrimi.

— *Maman* a făcut tot ce a putut, a spus Florence cu încăpățânare, revenind la subiectul care o frământa. Trebuie să vă dați seama de asta.

— Tot ce a putut? a pufnit Élise.

— Of, haide! De ce ești așa de rea? Cel puțin a încercat.

— Nu prea tare.

— Bine, a spus Hélène în cele din urmă. Ajunge. Cred că avem chestiuni mai urgente de rezolvat decât să ne certăm în privința mamei. Cum ar fi...

Și a subliniat cuvintele, repetându-le:

— *Cum ar fi* să scăpăm de dezertorul german.

— Și de Jack, a spus Élise.

— Jack poate să-și poarte singur de grijă.

19 „Brutărie“, „patiserie“, „băcănie“, „măcelărie“, în lb. franceză, în original (n. red.).

20 Bal popular franţuzesc la care se dansează pe ritmuri de vals, de tango, de polcă etc., muzica fiind interpretată în principal la acordeon sau la instrumente de suflat (n. red.).

21 „Tata“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 12

A doua zi, soarele strălucea și mirosul de pin se simțea în aer pe când Hélène mergea pe cărarea dintre copaci. A trecut pe lângă platani, cedri, stejari și, desigur, pe lângă nuci și s-a uitat în sus la frunzele lor atât de fragede și de verzi înainte de sosirea căldurii necruțătoare a verii.

Și satul arăta superb, cu tufele de stânjenei de un albastru-închis și liliacul înflorit în grădini, și cu merii sălbatici în floare. Totul era de o simplitate armonioasă și atemporală, dar Hélène se simțea și mai neliniștită decât până atunci. Făcuse bine că arsese toate hârtiile acelea, asta o ajutase să se mai liniștească, dar acum încerca din răsputeri să și-l scoată din minte pe Tomas – și pe Jack – și să se concentreze asupra muncii.

Dar era foarte greu. Până acum reușise să se ferească de probleme. Însă acum problema era chiar în casa ei. Sigur, înțelegea de ce oamenii se alătură mișcării de Rezistență, înfruntând pericolul în fiecare zi, dar ea nu putea s-o facă. Opţiunea ei era să continue să lucreze, să rămână în viață și să aibă grijă de surorile ei – rugându-se în acest timp să primească mai curând vești bune de la Aliați, iar viaţa să revină la normal.

S-a oprit să stea de vorbă cu Clément, care mergea încet spre cafenea, bătând cu bastonul în pavaj. Din buzunarul cămășii albe îi ieșise colțul unui pachet de ţigări Gauloises. Chiar a simțit un iz de fum înțepător trecând pe lângă el.

— Bună dimineața, a strigat el ridicând vocea, așa cum fac de obicei bătrânii cam surzi. La muncă?

— Da. O să vin mai târziu să o văd pe Gabrielle.

— Bine faci.

Era un bătrân simpatic, întotdeauna cu zâmbetul pe buze, și locuia cu Gabrielle, soția lui la fel de bătrână, care era adesea țintuită la pat de sciatică și de artrită și căreia Hélène trebuia să-i trateze escarele săptămânal.

Când și-a luat la revedere de la el și a plecat, soarele dimineții scălda casele într-o lumină chihlimbarie. Satul lor era unul al luminii, dar și al umbrelor, un loc încântător atunci când soarele orbitor al verii devenea așa de fierbinte, încât simțeai că ți se topesc oasele. Spiritul locului încă nu fusese distrus, deși fusese întru câtva alterat. În piața centrală, o hală comercială din secolul al XIX-lea, cu acoperișul susținut de coloane din piatră, se afla la doar un pas de *mairie*, primăria orașului. Nu departe de cabinetul medical, primăria era locul unde se înregistrau nașterile, decesele și căsătoriile, iar pe treptele de acolo Hélène l-a văzut pe preotul din parohia lor, părintele Bernard Charrier, care i-a făcut cu mâna, continuându-și drumul.

Magazinul de dulciuri era închis, dar Angela, femeia între două vârste, cu părul arămiu, care îl deținea, era o persoană înflăcărată, căreia îi plăcea la nebunie să bârfească. Acum stătea pe un scaun din nuiele în ușa casei, ca să vadă și să fie văzută. Soțul ei murise cu câțiva ani în urmă, din cauza unui atac cerebral, așa că acum magazinul cu pardoseala lui originală, cu tejghelele din mahon lustruit și cu lămpile care atârnau din tavan era lumea ei, împreună cu Beau, un motan gălbui și gras. De pe cealaltă parte a străzii, Hélène i-a făcut un semn discret cu mâna și a trecut mai departe.

Slavă Domnului, azi totul părea pașnic în sat și nu erau soldați SS în piață sau pe străzile din jur. Dar imediat ce a ajuns la cabinet, i s-a făcut inima cât un

purice când a văzut-o pe Marie ieșind în fugă pe ușa laterală, în cămașă de noapte încă și cu bigudiuri în păr.

— Vai, slavă Domnului că ai venit, i-a spus ea cu fața îndurerată și frământându-și neîncetat mâinile. Nenorociții l-au luat pe Hugo! Au venit cu o mașină de ofițeri. Nu erau soldați.

— De la Gestapo?

— Posibil.

Hélène a clipit, chinuindu-se să înțeleagă ce se întâmplă, dar în cap îi răsuna un țiuit pătrunzător. Simţea că nu mai are aer și că i s-a pus un nod în piept, căci vestea teribilă lovea în tot ce avea ea mai drag. Doctorul Hugo. Cum era posibil? S-a uitat la Marie, la fața ei cenușie și la buzele aproape vinete, dar nu-și găsea cuvintele. Oh, Doamne! Trebuia să fie puternică, ca s-o ajute pe Marie.

A înghițit în sec, a reușit să inspire adânc și a întins brațele.

Cele două femei s-au îmbrățișat cu putere.

Hugo Marchand era singurul medic din sat, iar un om mai blând și mai generos decât el n-ai fi putut găsi. Faptul că era și primar reprezentase un avantaj pentru mișcarea de Rezistență, pentru că, deși trebuia să păstreze aparențele, afișând loialitate față de Regimul de la Vichy, în spatele cortinei colabora cu regimul cât mai puțin posibil și tărăgăna lucrurile ori de câte ori putea. Dar germanii aduseseră pe un anume Pascal Giraud, un bărbat înalt și subțire, să fie subalternul lui Hugo, deși nu era clar ce rol avea acesta.

— Ce au aflat?

Marie a clătinat din cap.

— I-au luat șapirograful. Nu îl folosește decât pentru informații referitoare la pacienți. Cred că acel Pascal le-a spus că îl are. Deși Hugo spune că e un om de

încredere.

Șapirograful era o mașină ieftină de multiplicat, care făcea ca tușul să treacă printr-o matriță, imprimându-l pe hârtie și care de multe ori era folosit de Rezistență la tipărirea fluturașilor pe care îi distribuiau.

— Și aparatul de radio?

Aparatul de radio era unica lor sursă de informare și naziștii făcuseră tot posibilul să dea de urma aparatelor și să-i pedepsească pe deținătorii acestora.

Marie a clătinat din cap.

— E bine ascuns. Încă putem asculta știri de la Radio Londra.

— Deci, tu crezi că asta are vreo legătură cu sosirea imprevizibilă a lui Jack?

— Tu ai încredere în el?

— Da, Marie, am. El n-avea cum să știe de mașină.

A făcut o pauză. Fusese oare sedusă de farmecul lui Jack? Putea avea încredere în cineva după un timp atât de scurt? La urma urmei, *existau* britanici care lucrau pentru germani și poate că povestea lui despre partenerul dispărut, Bill, era doar atât – o poveste.

— E posibil ca Pascal să mă fi văzut când l-am băgat în mașină după ora stingerii.

Hélène făcea eforturi să gândească limpede, să fie calmă și să se concentreze asupra faptelor.

— Poate fi o coincidență. O să vorbesc cu Élise.

— Și cabinetul?

— Sunt mulți pacienți în sala de așteptare?

— Deocamdată nu, dar cred că o să fie plin. Veștile rele circulă repede.

— Spune-le să aștepte. După ce mă întorc, mă ocup eu de cabinet. Dacă e cineva care preferă să fie consultat de doctor, să vină altă dată.

Marie a fost de acord cu propunerea ei și Hélène a bătut-o pe umăr.

— Hai. Nu-ți pierde speranța. Îmbracă-te, mănâncă ceva și pe urmă vedem ce trebuie să facem.

În timp ce traversa grăbită strada spre cafeneaua lui Élise, ca s-o aștepte pe sora ei, Hélène se gândea că ar fi dat orice să nu se fi întâmplat asta. Încercase să nu se lase copleșită de panică în fața lui Marie, dar acum simțea cum frica o cuprinde din nou. Își dorea din tot sufletul să-l salveze pe Hugo din mâinile dușmanilor și să-l țină la adăpost.

Dar nu avea cum să facă asta.

În spatele cafenelei era o încăpere cu o intrarea din lateral, iar Hélène avea cheia de acolo. A ajuns la ușă, a descuiat-o și apoi s-a așezat pe unicul scaun, așteptând. O durea sufletul pentru doctorul Hugo, cu ochii lui cenușii inteligenți și cu mustața răsucită, cum poartă bărbații din Périgord. Se îmbrăca întotdeauna frumos, cu un costum elegant și cu pălărie din fetru, de obicei cenușie, iar iarna purta un palton bleumarin din lână, cu guler de blană.

Simțindu-se copleșită de senzația de neputință, s-a gândit la eforturile unor femei ca Élise, Marie și prietena ei, Violette, care au făcut atât de multe și au ajuns atât de departe de la începutul mișcării de Rezistență. Fusese un lucru chinuitor, dar au avut îndrăzneala să-și demonstreze abilitățile în ciuda luării lor în derâdere, căci învinseseră stereotipul femeii slabe. Acum, unele femei erau implicate în totalitate, sub denumirea de *résistantes*, adunau informații și chiar luau parte la acțiuni de sabotaj – ceva de neconceput în 1940. Femeile acestea ridicaseră armele nu doar împotriva naziștilor lui Hitler, ci și împotriva

prejudecăților legate de sex – obișnuite la începutul războiului, dar care se înrăutățiseră în urma măsurilor represive luate de generalul Pétain. Șeful Regimului colaboraționist de la Vichy era un militar în vârstă, cu ochi albaștri pătrunzători, care trăia în lux la Hotel du Parc. Le interzisese femeilor să se angajeze în sectorul public, abolise divorțul, iar acum avortul era pedepsit cu moartea.

În anumite regiuni din Franța, Rezistența era mai bine organizată și avea lideri recunoscuți, dar aici, mișcarea Maquis nu era controlată. În regiunea Dordogne, terenul era ideal pentru a purta un război de gherilă. Fuseseră puternici înainte de regimul de teroare impus de BNA și acum deveneau din nou puternici. Dar erau oare capabili să găsească o cale pentru a-l salva pe Hugo?

CAPITOLUL 13

Hélène a văzut cum Élise dă ușa de perete, bagă bicicleta înăuntru, o reazemă de perete, aruncându-și geanta pe masă. După ce și-a luat coșul cu mâncare de pe bicicletă, a dat ochii cu sora ei, care stătea în penumbră.

— Doamne, Maica Domnului! M-ai speriat! Ce s-a întâmplat? Arăți groaznic.

— Vai, Élise. Este îngrozitor. Chiar avem nevoie de ajutorul tău.

— Ce s-a întâmplat?

Hélène și-a apăsat pieptul cu mâna.

— Hugo... au pus mâna pe el, a spus și vocea i s-a frânt.

— Când?

— Azi. Puţin mai devreme.

Élise a pălit, privind-o șocată.

— Dumnezeule! Trebuie să iau legătura cu Victor, imediat. N-a trecut prea mult timp.

— Poate știe Léo ceva.

Léonard Delacroix, polițistul din sat, simpatizant al mișcării de Rezistență, asculta conversaţiile de pe liniile telefonice centrale, încercând să afle planurile și mișcările de trupe ale germanilor. I se spunea Léo și era un caz neobișnuit printre jandarmii francezi, care de obicei erau de partea mareșalului Pétain. În ultimul timp, cei mai mulți polițiști deveniseră marionetele germanilor și făceau treburile murdare pentru SS.

— Unde e Victor?

— Au avut o treabă importantă în dimineața asta. Cu cât știi mai puține...

— O s-o întreb pe Violette dacă a auzit ceva. Poate a văzut-o pe Suzanne.

Dacă Élise era rebelă și rezistentă din fire, Hélène era mai degrabă genul care se adapta oricărei situații, lucrând din umbră. Suzanne, în schimb, era o blondă bine făcută și idealistă din clasa de sus, care locuia cu soțul ei, Henri, un ofițer de frunte al armatei franceze. El fusese arestat de SS și apoi eliberat, iar la întoarcere descoperise că vila sa fusese transformată în centru de comandă german și închisoare provizorie. Deși aparent colabora cu inamicul – căci el și Suzanne erau forțați să lucreze la *château*[22] –, Suzanne sprijinea Rezistența, furnizând informații referitoare la locul unde se aflau persoane dispărute sau la vreun plan de care afla întâmplător.

După ce Violette i-a deschis ușa lui Hélène, au mers direct în grădină, acolo unde se aflau în siguranță, iar Hélène i-a povestit pe scurt ce se întâmplase cu Hugo. Era o veste oribilă într-o zi așa de frumoasă: pe cer nu se zărea niciun nor, iar aroma vanilată de bucsău se ridica dinspre terasa de jos și se amesteca apoi cu mirosul de cimbru – pătrunzător, proaspăt și picant – și cu dulceața parfumată a violetelor. Narcisele și ciuboțica-cucului creșteau lângă alte plante aromatice: salvie, tarhon, mărar și cepșoară.

— Stai jos, i-a spus Violette. Doar o clipă. Ce putem să facem acum?

Hélène s-a uitat la cocul frumos aranjat al prietenei ei, la sprâncenele atent pensate și la pomeții ei înalți. Lucrase pentru un *couturier*[23] din Paris și părea că s-ar potrivi mai bine acolo decât într-un sat izolat ca Sainte-Cécile.

— Nu știu. Sper să fi auzit Léo ceva. Trebuie să aflăm unde l-au dus pe Hugo.

— Dar n-a făcut nimic, nu?

Hélène a ridicat din umeri.

— Nu știu. O aștepți azi pe Suzanne?

— Sper să vină.

Fiind o persoană importantă, în ciuda situației ei actuale, lui Suzanne i se permitea să vină în oraș când voia, să facă cumpărături, să meargă la croitoreasă sau la alți negustori. Uneori era însoțită de unu sau doi ofițeri SS, lucru pe care oamenii îl priveau cu sprâncenele ridicate, dar cum trebuia să păstreze aparențele, puțini din sat știau cu ce se ocupă ea. Germanii de la castel o simpatizau pentru înfățișarea ei tipic ariană și pentru manierele impecabile.

De multe ori îi dădea de veste lui Violette despre ce se întâmpla la *château* și la castelul din apropiere, iar Violette le transmitea mai departe lui Élise, la cafenea. Aceasta, la rândul ei, le trimitea celor din mișcarea de Rezistență. Cele trei persoane din mica rețea – Violette, croitoreasa, Suzanne, marea doamnă de la *château*, și Élise, lucrătoarea din Rezistență – o rugaseră recent pe Hélène să li se alăture pentru a forma o celulă de patru. Erau mai multe șanse să afle informații utile referitoare la ofițerii germani care fuseseră tratați de doctor. Hélène refuzase până atunci de fiecare dată, insistând că nu își putea asuma riscul de a fi descoperită.

Însă acum situația era alta. S-a uitat posomorâtă și neliniștită la prietena sa.

— Violette, o să-ți spun dacă aud ceva la cabinet. Dar nu chiar acum.

— Crezi că ar putea să vină și după tine?

— Din moment ce l-au luat pe Hugo, e posibil. Nu vreau să le pun în pericol pe Élise și pe Florence.

— Élise se pune deja singură în pericol. Și nu vor veni după tine. De ce ar face asta?

Atunci Hélène, păstrându-și calmul, i-a povestit despre Jack și Tomas.

Violette și-a înăbușit o exclamație de uimire.

— Dumnezeule, ești implicată până peste cap în povestea asta, nu-i așa?

Hélène s-a scărpinat la ceafă.

— Da. N-am intenționat să fac asta niciodată.

— Ar putea să-ți percheziționeze casa. Crezi că l-au arestat pe Hugo fiindcă știau că l-a tratat pe Jack?

Hélène a ridicat din umeri.

— Se poate.

— Așadar, care va fi primul pas?

— Păi, Victor are un plan pentru băiatul german.

— Unde vrea să-l ducă?

— N-am nicio idee.

— Și cel de la Operațiuni Speciale?

— Asta-i altceva.

Violette a ridicat din sprâncene cu subînțeles, dar Hélène a ignorat-o.

— Vorbește cu Suzanne, când va veni. Află dacă l-au dus pe Hugo la castel.

Castelul lui Suzanne și Henri Dumas se afla pe o stâncă, nu departe de Sainte-Cécile. Pe una dintre laturi era lipit de un castel mult mai vechi, care în mare parte avea nevoie de lucrări ample de restaurare. Înainte de război, cei doi își făcuseră planuri de renovare a castelului lor și terminaseră de amenajat aleea lungă din fața construcției, mărginită de o parte și de alta de nuci; grădina castelului era frumoasă, încântătoare și mare, întinzându-se până spre

fortificații. Când naziștii le-au rechiziționat casa, au descoperit că și ceea ce mai rămăsese din vechiul castel le era de folos, în special cele două donjoane vechi, care datau din secolele al XI-lea și al XII-lea. Cele două turnuri cu acoperișuri conice erau folosite ca puncte de observație, dar capela decorată cu sculpturi nu prezentase interes pentru ei – scara din piatră a acesteia cobora în subteran, dând într-o încăpere ascunsă de sub castel.

Acoperișul castelului era foarte abrupt, iar stilul din holul masiv, cu grinzi din stejar, se continua și în celelalte încăperi. Dintr-o ruină dărăpănată și distrusă de foc, cu țevi sparte și pagube produse de inundații, Suzanne și Henri îl transformaseră într-un palat somptuos. Nu era de mirare că naziștii rechiziționaseră palatul cu plafoane înalte și ferestre mari, de la care se vedea întregul ținut. Acum, cu pernuțele lui din mătase și draperiile din catifea, cu șemineele antice și cu mobila veche de nuc, cu grinzile expuse și pardoseala ori scările din piatră restaurate, castelul arăta uluitor. Dar numai Suzanne și Henri cunoșteau toate secretele casei lor și ale vechiului castel și avuseseră grijă să distrugă planurile lor originale, pentru ca naziștii să nu le afle. Deoarece acum cei doi lucrau ca îngrijitori pentru germani, li se alocase o mică încăpere din spatele bucătăriei, pe care o foloseau drept dormitor; acest lucru îi enervase peste măsură. Dar castelul supraviețuise atacurilor lui Richard Inimă de Leu, printre alții, și în ambele clădiri se aflau tuneluri labirintice, puțuri, canale de scurgere, ce ofereau căi de evacuare, încăperi ascunse, scări și pivnițe, de care Suzanne și Henri profitau la maximum și de care ocupanții lor n-aveau habar.

— Ce mai face micuțul Jean-Louis? Îi place la școală? a întrebat Hélène, apoi s-a ridicat și și-a luat geanta, gândindu-se la pacienții care așteptau la cabinet.

— Păi, are doar cinci ani, e vioi nevoie mare când se simte bine și e mereu pus pe șotii.

— Cred că îți este greu.

— Te referi la faptul că îl cresc singură?

— Da.

Violette a ridicat din umeri.

— Nu e așa de greu. Pierre a fost plecat o vreme. M-am obișnuit.

— Cum se mai simte? Mai are dureri în piept?

— Se simte mai bine când se încălzește afară. Ah, iată-l. A venit.

Un băiețel cu niște ochi căprui enormi, păr blond și ondulat și cu pistrui a intrat în fugă în cameră și a prins-o pe Hélène de picioare.

— Salut, crețule, a spus ea, zâmbindu-i și ciufulindu-i părul. Ce mai face băiatul meu preferat?

Jean-Louis a chicotit.

— Azi sunt obraznic.

— Nu mai spune.

— *Oui! Oui! Oui!*[24]

— Dar tu nu ești niciodată obraznic. Mi-a spus mama ta.

Băiatul a fugit la mama lui, care l-a ridicat în brațe și i-a acoperit fața cu sărutări.

Hélène s-a îndreptat spre ușă. Toată lumea știa că Alexandre Lacroix, învățătorul, era colaborator al Regimului de la Vichy, deci trebuiau să aibă grijă ce spuneau în fața copilului.

— Am plecat, a spus Hélène și s-a aplecat să-și sărute prietena pe obraji. Trebuie să îngrijesc pacienții lui Hugo. Trimite-mi un mesaj prin Élise dacă

Suzanne are vești despre el.

Până seara nu a sosit nicio veste, iar Hélène era epuizată după șirul lung de pacienți curioși. Nu făcuse decât să le dea informația că doctorul fusese chemat la o urgență. Își dăduseră seama că era o minciună, fără îndoială, dar ea nu rostise niciun cuvânt în plus și încercase să-și ascundă îngrijorarea.

În drum spre casă, a văzut o mașină germană de ofițeri – unul dintre acele automobile transformate pentru a funcționa cu gaz de sinteză – trecând încet prin sat. Când mașina a ajuns în dreptul ei, a încetinit și mai mult, exact când traversa strada. Hélène și-a ținut respirația, căci se aștepta să fie oprită de ofiţeri și să i se ordone să prezinte cartea de identitate, carnetul de rații, permisul de muncă sau documentele care atestau originea ei ariană, dar de data asta mașina a trecut mai departe. În depărtare a răsunat un foc de armă. Hélène era agitată și se ruga ca mașina să nu se îndrepte spre casa ei.

Acasă, în spălătorie, a umplut cada de tablă pe jumătate cu apă rece de la robinetul din colţ, în timp ce Florence îi aducea carafe cu apă fierbinte de la bucătărie.

— Uite, a spus Florence și i-a întins lui Hélène săpunul, înainte să arunce câteva petale uscate de trandafir în apă.

Nu-și îngăduiau prea multe clipe de răsfăţ, dar fără ideile lui Florence n-ar fi avut parte de niciuna. Florence era cea care ascunsese coteţul găinilor și ţarcul celor două capre pe care le mai aveau; Florence hrănea animalele, numindu-le *mes jolies petites chèvres*[25], și tot ea își păstra mereu buna dispoziţie în fața dezastrului. Iar Hélène se simțea obligată să o protejeze.

— Te las acum, a adăugat ea. Prosopul e pe scaun. Am avut grijă de Tomas. Iar Jack a dormit aproape toată ziua. Cred că azi-noapte a fost plecat.

— Ce face băiatul?

— Nu mai e atât de speriat.

— Sper să-l scoatem din casă în seara asta.

— Cum?

— Deocamdată nu știu, dar și Jack va trebui să plece.

— Ei, fă baie și încearcă să te relaxezi. Nu trebuie să te gândești că, dacă l-au luat pe Hugo, vor veni și după tine. În fond, pe Marie au lăsat-o în pace, nu?

Hélène și-a dat seama că așa era.

Spălătoria era singurul loc din casă unde puteai să faci baie. Iarna era frig, dar, când era vreme mai caldă, nu era așa de rău și, pe lângă robinetul din colț, mai avea și o cadă mare din ceramică. Aveau o toaletă afară și, din fericire, încă una în care se intra din spălătorie. Casa avea nevoie de îmbunătăţiri, dar de când începuse războiul nu avuseseră nici banii, nici dorința de a le face.

Hélène stătea în cadă și se gândea. Hugo nu era singura lor problemă. Cum putea să se relaxeze, cu un tânăr german în casă și cu un agent de operațiuni speciale? *Să sperăm că până mâine-dimineață vor pleca.* Și dacă până atunci nu aveau nicio veste de la Hugo, poate o să-și încerce Élise norocul la *château*. Domeniul cu cele o sută de hectare de teren agricol, pășuni și pajiști și cu cele peste patru sute de hectare de nuci, castani, stejari și plopi era bine păzit, așa că era destul de complicat să pătrunzi acolo, dar ea știa cum să ajungă la cărarea din apropierea casei.

Ușa s-a deschis cu prudență și Hélène a întors capul, așteptându-se s-o vadă pe Florence. Dar cel care stătea în fața ei era Jack. Se uita la ea clipind de uimire. Ce căuta acolo, jos? S-a cufundat în apă, încercând să-și ascundă sânii,

dar el văzuse deja tot. A ridicat mâinile cu palmele spre ea, într-un gest de iertare, și a întors capul într-o parte.

— Mii de scuze, a spus el și s-a întors repede, dar ea simțise că ceva se legase între ei.

Era sigură că se făcuse roșie la față, dar tot și-a trecut mâna peste sâni, pe sub apă. Sfârcurile erau tari și proeminente. Simțea și niște furnicături între picioare, dar s-a ridicat repede, înainte să se rușineze și mai mult de ea. Apoi a luat prosopul și s-a șters viguros, neputând să înțeleagă cum, în cele câteva secunde în care el a privit-o, simțise o nevoie copleșitoare de a fi atinsă.

S-a îmbrăcat și s-a dus în bucătărie, unde Jack stătea la masă și curăța cartofi. A ridicat privirea și i-a zâmbit cald și larg, încât i s-au zărit dinții mai albi decât oricând. Ea ar fi vrut să plece, dar ar fi vrut și să rămână. Iar cum Élise intra în bucătărie pe ușa din spate, Hélène s-a adunat. *Termină! Termină odată!*

— Vreo veste? a întrebat ea cu o voce seacă, încercând să ascundă faptul că se simțea atât de înfierbântată și de stânjenită.

Élise s-a rezemat de perete și s-a uitat la Jack.

El și-a împins scaunul și a dat să se ridice.

— Nu, a spus Élise. Rămâi. Ai putea să ne ajuți.

— Hugo? a întrebat Hélène.

— Da. Hugo e la castel. Suzanne a văzut când l-au adus.

— L-au dus în turn?

— Nu știe.

Hélène a simțit cum i se strânge inima. Ce voiau să-i facă? I se făcea rău la gândul că cineva ar putea să-i facă ceva bunului și blajinului Hugo.

— Poate că au nevoie de un doctor, a adăugat Élise. Poate că nu e arestat. În fine, Hélène, cred că o să te bucuri să afli că Victor și un agent englez sunt în drum spre noi.

Hélène a oftat ușurată.

— Victor o să ne ajute să-l scoatem la noapte pe tânărul german.

— Și Jack?

— Încă n-am stabilit.

— Tu îți dai seama că acum, după ce l-au luat pe Hugo, s-ar putea să vină și după mine? Să afle ce știu. Mai ales dacă le ajunge la urechi vreun zvon legat de Tomas sau de Jack.

S-a auzit bine cunoscuta bătaie în ușă și Élise a deschis-o dându-le drumul înăuntru lui Victor și unui bărbat scund și vânjos, cu niște sprâncene negre și un aer serios. Victor l-a prezentat pe Claude, care era și el agent operativ. Jack și Claude și-au dat mâna, iar Victor s-a uitat pe rând la fiecare, parcă evaluându-i. Era un susținător înverșunat al mișcării de Rezistență, flacăra idealismului ardea în ochii lui negri, dar nu îl interesau cei care se țineau deoparte, iar Hélène întotdeauna simțise că o judecă un pic. Părul lui castaniu era tuns scurt, pielea măslinie lucea și trupul lui părea puternic în hainele acelea negre. O vedea pe Élise cum se luminează când se uita la el.

— Știu că înțelegeți asta, a spus el și s-a uitat prin bucătărie, dar vreau să vă amintesc de obiectivul nostru, și anume să le insuflăm germanilor o teamă de nedomolit.

Toată lumea a murmurat aprobator.

— Facem lucrul acesta tăind liniile lor de comunicare și distrugându-le proviziile, vehiculele și magaziile de armament, dar nu uitați, scopul nostru nu

e să ucidem unul-doi dintre ei, ci să le dejucăm toate planurile.

— Deși putem să ucidem unul sau doi în timpul ăsta, a spus Élise, poate cam prea înflăcărată.

— Fie ești cu noi, fie ești împotriva noastră, a continuat el, aruncând o privire spre Hélène. Cale de mijloc nu e.

Ea și-a mușcat obrazul cu nervozitate.

— Așadar, a spus Victor, o să-l duc pe dezertorul vostru într-un loc sigur în seara asta. Se va întâmpla ceva important și o să le distragem atenţia germanilor în felul ăsta.

— Nu îi veţi face rău, nu? l-a întrebat Florence.

Victor a clătinat din cap.

— S-ar putea să ne ajute cu câteva informații. Cel puțin, ar putea să ne ajute să facem niște fluturași în germană ca să-i convingem pe soldați că pierd războiul.

— Și Jack?

Victor a clătinat din cap.

— Deocamdată rămâne aici. Mai e ceva...

— Da?

— Am nevoie ca Élise să vină cu mine.

— Élise... De ce?

— Am nevoie de două persoane. Claude trebuie să rămână sub acoperire, iar oamenii mei sunt implicați într-o altă operațiune.

22 „Castel“, în lb. franceză, în original (n. red.).

23 „Creator de modă“, în lb. franceză, în original (n. red.).

24 „Da, da, da“, în lb. franceză, în original (n. red.).

25 „Căprițele mele dragi“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 14

Élise

Élise a urcat grăbită scările, încântată că va avea un rol mai activ, nu doar pe acela de a se ocupa de căsuța poștală. Spera în secret la asta de ceva timp, deși nu-i spusese lui Hélène.

Și-a pus pantalonii kaki, o cămașă cenușie și un sacou bărbătesc, verde-închis, pe care Florence îl modificase. Apoi și-a îndesat părul într-o bască.

— Gata, și-a spus ea în șoaptă, zâmbind.

Când a revenit în bucătărie, Florence urcase deja în pod ca să-l aducă pe Tomas jos, iar Hélène se străduia de zor să le pună niște provizii pentru drum – apă, fructe uscate și niște biscuiți făcuți de Florence. Iar bărbații vorbeau încet între ei.

Imediat ce Tomas a intrat în bucătărie, legat la ochi și dându-se înapoi cu groază, Jack i-a vorbit în germană.

Florence îl bătea pe umăr, liniștindu-l, și îi spunea să nu îi fie teamă, dar era clar că el nu o înțelegea și se ghemuise tremurând într-un colț. Jack i-a spus ce urma să facă, după care a repetat în franceză pentru ceilalți.

— Poate ar fi bine să vin și eu, a adăugat el și s-a uitat la Victor, care apoi și-a pus o cagulă.

— Vorbești germană. Asta e bine. Dar am fi prea mulți să mergem toți trei cu el, iar tu nu cunoști locurile. Dacă va trebui să ne despărțim, atunci...

A ridicat din umeri și a lăsat colțurile gurii în jos, ca și cum ar fi spus că nu are cum să-și asume responsabilitatea pentru ce se poate întâmpla.

Jack a cedat.

— Ai dreptate. A fost doar o idee.

— Ce se va întâmpla pe urmă? a întrebat Florence. Cu Tomas, vreau să spun.

— Bună întrebare, a spus Victor. Dacă reușim să-l mutăm, o să rămână într-o casă conspirativă sau în alta, până la final.

Florence s-a încruntat.

— Dar asta ar putea să dureze luni întregi. Și ce o să se întâmple după ce se termină războiul?

— Va trebui să-și asume riscul. În general, dezertorii nu sunt tratați cu blândețe.

Élise s-a întors. Cu părul băgat în bască, putea să fie luată drept bărbat.

— OK. Am luat tot ce trebuie. Hai să mergem.

— Te rog, ai grijă, i-a spus Hélène, sărutând-o pe obraji. Să fii prudentă.

Élise a lăsat capul pe spate și s-a uitat în sus, ca să evite privirea iscoditoare a surorii sale, căci Victor îi spusese deja care era planul. Lui Hélène nu avea cum să-i facă rău ceva ce nu știa, iar ea nu știa că planul era mult mai periculos și implica mai mult decât simpla transportare a lui Tomas la loc sigur. Hélène nu știa că mai întâi aveau să meargă la un falsificator din La Roque-Gageac, ca să ia de acolo niște acte false. După aceea, aveau să parcurgă cinci kilometri până la orășelul fortificat Domme, unde se afla un avanpost german. Acolo urmau să-l predea pe Tomas unei călăuze care să-l ducă la casa conspirativă; *tot* de acolo trebuiau să ia motocicleta lui Victor, care fusese reparată după un accident pe care îl avusese în apropiere.

Toți trei au ieșit afară în liniște.

Au trecut prin sat, mergând spre vest, și s-au ținut cât mai mult posibil pe lângă drum, verificând mereu să nu fie urmăriţi. Tomas n-avea cum să știe de unde venise sau unde era acum, așa că, după ce au ieșit din sat, nu l-au mai ținut legat la ochi. Din fericire, cerul era înnorat și lumina lunii – slabă, iar noaptea nu era rece, nici caldă. Élise judeca mai limpede când era calmă, dar când era neliniștită putea să acționeze impulsiv. În clipa aceea era surprinsă de cât de calmă era în timp ce mergeau așa, în șir indian – ea în spate și Victor în față. O ajuta mult și liniștea nopții, multă vreme n-au auzit decât sunetul pașilor lor.

Tomas s-a oprit brusc, cu fața împietrită de teroare, și s-a uitat înnebunit în jur, de parcă ar fi vrut s-o ia la fugă. Élise a simțit cum o cuprinde disperarea. Prostul ăsta de băiat nu își dădea seama că ei își riscau viața încercând să-l salveze pe el? Poate că, dacă ar fi fost Jack în locul ei, ar fi putut să-i explice băiatului tot mai agitat ce voiau să facă. Oare el își imagina că aveau să-l omoare? L-a împins în spate cu putere și au mers mai departe.

În timp ce mergeau tăcuți prin noapte, Élise încerca să nu se gândească la nimic.

După o vreme, au ajuns la La Roque-Gageac, un sătuc medieval de la poalele falezei de calcar de unde se vedea râul Dordogne. Totul era liniștit. Satul se afla între faleză și râu și n-aveau de ales, fiind nevoiţi să-l traverseze. Porniseră încet pe strada principală, ținându-se în umbră, când Élise a zărit siluetele a trei bărbați care se îndreptau legănându-se spre ei.

— Spatele la perete! a șuierat Victor. Soldați germani.

Cei trei glumeau și râdeau, însă Élise a văzut că unul dintre ei se scărpina în cap și părea că scrutează atent întunericul. Ora stingerii trecuse de mult, desigur, dar această regulă nu se aplica și soldaților.

— Hei! Cine e acolo? a strigat bărbatul și, din tonul vocii lui, Élise și-a dat seama că era beat.

Nu trebuiau decât să părăsească cât mai curând posibil drumul îngust care mergea de-a lungul râului și s-o ia la fugă. Dar cum într-o parte era râul și în cealaltă parte satul, nu aveau de ales, trebuiau să treacă printre case.

Tomas începuse să scâncească, fără îndoială îngrozit la gândul că va fi împușcat pe loc.

— Taci, a șuierat Élise.

Apoi s-au retras și s-au îndreptat spre una dintre străduțele pe lângă care trecuseră.

— *Halt!* au auzit ei. *Nicht bewegen! Halt!*[26]

Au mers pe lângă zid și, când Victor a apucat-o de mână, Élise l-a tras după ea pe Tomas. S-au repezit pe strada pietruită și întunecată, de-a lungul căreia casele stăteau înghesuite sub stâncă. Trebuiau să treacă rapid prin sat, dar bărbații nu erau prea departe. Aproape imediat a răsunat o împușcătură, iar ei au început să urce în fugă coasta, cu Tomas în urma lor. Élise nu cunoștea drumul, dar pe la jumătatea drumului Victor a luat-o prin labirintul de străduțe lăturalnice, iar ea îl urma când la stânga, când la dreapta prin întuneric. La un moment dat, gâfâind din greu, el s-a oprit să-și tragă sufletul și a tras-o lângă un zid din piatră.

— La naiba, unde e Tomas? a întrebat ea, uitându-se disperată în jur.

— Era chiar în spatele nostru, nu?

Au auzit o a doua împușcătură. Urmă un țipăt, mai mult un urlet. Apoi o altă împușcătură.

— Oh, Doamne, a șoptit ea. *Oh, Doamne*. Oare a vrut să se predea?

Inima îi bătea puternic, gata să-i sară din piept.

— Oare... crezi că e mort?

— Aproape sigur, a spus Victor pe un ton sumbru. Nu poartă uniformă. Soldații n-aveau cum să-și dea seama că e german. Se așteptau să vadă un maquisard care a ieșit ilegal după ora de stingere. Cine fuge se presupune că e maquisard.

— Dar dacă nu e mort? Dacă le spune ceva despre noi?

— Vorbește încet. Nu cred că a scăpat cu viaţă, Élise.

— Poate a reușit să scape. Dacă le-a zis ceva în germană și împușcăturile n-au fost decât focuri de avertisment?

— Am fi auzit de aici. Dar nu am auzit *decât* un țipăt, un urlet, de fapt, între două împușcături. Ceea ce îmi spune că a murit. Nu te mai gândi acum.

— Crezi că au văzut că eram trei?

În clipa aceea au auzit tropăituri de cizme pe una dintre străzile de mai jos.

— Hai, i-a șoptit el. Știu unde trebuie să mergem. Să sperăm că ei nu știu.

A împins-o înaintea lui pe aleea îngustă care ducea către poalele dealului. În capăt, ea a alunecat, a căzut în genunchi, iar câteva pietre s-au desprins zornăind pe alee. Inima a început să-i bubuie de frică.

— Fir-ar să fie! Crezi că au auzit?

Au ascultat amândoi strigătele care veneau de mai jos, dinspre sat.

— Au auzit, a spus el și a dus degetul la buze.

De data asta, a trecut el înainte și s-au cățărat amândoi pe niște trepte abrupte săpate în piatră, care duceau către un fort străvechi, unde mai existau și acum câteva locuințe săpate în stâncă.

— A fost construit în secolul al XII-lea ca să țină piept invadatorilor care veneau din nordul Franței, i-a spus el încet. Hai mai repede.

Ea s-a zbârlit.

— Știu și eu istoria țării noastre. Să sperăm că ne poate scăpa de invadatorii de azi.

Au continuat să se cațăre trecând pe lângă cuiburi de rândunici, drepnele și lăstuni.

— Sus, aici, a spus el, după ce se îndepărtase mai mult de ea.

Neputând să găsească un loc în care să-și sprijine piciorul, cocoțată la înălțime pe o stâncă și cu câțiva soldați înarmați și beți pe urmele lor, Élise a simțit cum o năpădește brusc groaza.

— Nu văd drumul, a șuierat ea.

El s-a apropiat de margine s-o ajute și i-a întins mâna.

— Ssst! Nu mai e mult. N-o să ne găsească în întunericul ăsta.

— Cum de știi de locul ăsta?

— Am avut o adolescență zbuciumată, a spus el și a râs încetișor.

Locuința săpată în stâncă era uscată, dar mirosea a animale moarte. Cu toate astea, Élise avea un sentiment de euforie gândindu-se că a scăpat de soldați.

— La mustață, a spus ea cu voce tremurată.

— Dar a fost distractiv, a zis el.

Era încântată, bucurându-se, pentru monent, de adrenalină care o invadase, chiar dacă bietul Tomas era, probabil, mort. La urma urmei, era german, iar ei

făcuseră tot posibilul să-l ajute. Și ea, și Victor erau convinși că era datoria lor să lupte, dar trebuia să admită că îi plăceau și senzațiile tari. A căutat pe bâjbâite un loc plat și s-a așezat ținându-și genunchii la piept, apoi a scos din geantă sticla cu apă. A băut și i-a dat-o lui. El s-a așezat lângă fată, a luat-o de după umeri și a tras-o spre el.

— Serios, ce căutai aici, sus?

— Chestii copilărești. Știi de ce sunt în stare puștii. Lucrurile nu stăteau prea bine acasă, așa că veneam aici ca să scap de problemele cu ai mei.

— Nu era nicio fată la mijloc?

— Fetele pe care le cunoșteam eu nu ar fi îndrăznit să-și murdărească rochițele lor albe și drăguțe sau să-și zgârie mâinile cățărându-se pe stânci. Asta mi-a plăcut la tine. Ești aventuroasă.

Ea a zâmbit.

— Eu am fost întotdeauna băiețoiul familiei, mereu mă încăieram cu alți copii și veneam acasă plină de zgârieturi. „O domnișoară nu are julituri în genunchi“, îmi spunea mama. „O domnișoară nu se ceartă pe stradă ca o mahalagioaică.“

El a râs și a sărutat-o pe obraz.

— Sunt mândru de mahalagioaica mea. Acum încearcă să dormi puțin.

— Când mergem la Domme?

— Mâine-dimineață ne ducem direct la casa conspirativă și, poate peste o zi-două, mergem și la Domme, pe drumul de întoarcere acasă.

Au auzit pe neașteptate niște explozii în depărtare și s-au uitat unul la celălalt.

— Se pare că ambuscadele din seara asta continuă, a spus el.

Au trecut câteva minute.

— Poate ar trebui să mă duc acasă ca să le previn pe surorile mele.

— Să le previi în legătură cu ce?

— Dacă Tomas nu a murit, o să le spună de casa noastră, de faptul că l-am ascuns în pod, de Jack și de toate celelalte.

— Nu te știam așa de fricoasă.

— Nu. Nu sunt fricoasă. Pentru surorile mele mă tem. Dar... dacă Tomas a murit, oricum e destul de tulburător, nu? E chiar șocant.

— Nu trebuie să te mai gândești la el *și* la surorile tale. În orice caz, nu poți pleca acum de aici. Soldații germani ar putea fi și acum pe aproape.

Dar posibilele consecințe de neimaginat pentru surorile ei o frământau. Dacă Tomas supraviețuise, ce avea să se întâmple atunci?

— Tot la asta te gândești, a spus el. Trebuie să te odihnești.

— Îmi pare rău.

Și-a frecat nasul de gâtul lui; îi plăcea la nebunie apropierea aceea, mirosul lui. *Atât de masculin*, și-a spus ea, *mirosul de fum și de transpirație! Dar deloc neplăcut*. După un timp, satul de sub ei a devenit mai tăcut, noaptea a devenit mai întunecată și inima ei a revenit la ritmul normal.

— Crezi că au renunțat să ne caute? l-a întrebat ea.

— Probabil că da.

S-a uitat la cerul negru, lipsit de stele, și apoi și-a odihnit ochii uscați și obosiți.

26 „Opriţi-vă! [...] Nu vă mișcaţi! Opriţi-vă!“, în lb. germană, în original (n. red.).

CAPITOLUL 15

Hélène

În aceeași noapte, Hélène s-a trezit brusc din somn și a simțit cum stomacul i se strânge. A ascultat în întuneric și a auzit un bubuit înfundat. Un tunet? Nu. Ceva care explodează. Apoi s-a auzit o altă detunătură. Mai puternică. Răsunătoare. *Urlă Hades, zeul mânios al lumii subpământene*, și-a spus ea. *Iar Cerber, câinele cu trei capete, mârâie și latră, păzind intrarea în iad.* Lumea crăpa și se rupea din interior. Iar oamenii cădeau prin crăpături fără să știe care dintre ei avea să-și înfrunte soarta. Rănit, ucis sau capturat – totul se hotăra cu o aruncătură de zaruri.

Pe când gândurile îi alergau haotic în minte, nu putea decât să se roage să supraviețuiască. S-a întins și a aprins lumina de pe noptieră, apoi s-a uitat prin cameră. Lumină. Slavă Domnului că aveau lumină! Cercetând lucrurile familiare, toate așezate la locul lor, a reușit să se elibereze de gândurile acelea infernale. Cărțile ei, obiectele ei de toaletă, peria de păr din argint și oglinda de mână, din același set cu peria, fotografiile ei de pe pereți. S-a ridicat în capul oaselor, a luat o pernă și a strâns-o la piept.

După un moment, Florence, cu fața palidă, a intrat în fugă și s-a urcat în pat lângă ea, părul răvășit acoperindu-i fața.

— Élise s-a întors? a întrebat-o Hélène.

— M-am uitat mai devreme în dormitorul ei. Nu e aici. Dar n-ar avea cum să fie, nu?

— Ai dreptate, a răspuns ea și și-a mușcat buzele, încercând să-și oprească lacrimile.

— Ce e?

Hélène a clipit, stăpânindu-și plânsul, și a clătinat din cap.

— Nimic. E prea devreme ca Élise să se întoarcă.

Florence s-a cutremurat.

— Mi-e frică.

Hélène a luat-o de după umeri și a tras-o spre ea.

— Și mie, scumpo.

S-a auzit o bătaie în ușă și, cum erau deja foarte încordate, au tresărit amândouă.

Niciuna n-a spus nimic, dar Jack a băgat capul pe ușă, cu lampa de gaz în mână.

— Sunteți bine?

Hélène s-a uitat la umbra lui, care se lungise pe podea, de parcă ar fi vrut să ajungă la ea.

— Mai bine te-ai întoarce în pod, a spus ea. Nu e bine să rămâi aici.

El a oftat. Îl mutaseră sus imediat după ce plecaseră Élise, Victor și Tomas și era clar că nu îi convenea.

— Mai vrei o pătură? a sugerat Hélène. Dacă ți-e frig.

El făcut o față tristă, în glumă, după care i-a făcut cu ochiul.

— Sunt singur și înfrigurat. Nu e loc lângă voi pentru un biet om?

— Foarte amuzant.

Hélène s-a dat jos din pat și a ieșit repede pe holul unde țineau păturile nefolosite, într-un dulap înalt. Când a întins mâna spre mâner, a simțit mâna

lui Jack pe umărul ei. Căldura care iradia din palma lui i s-a răspândit în tot corpul și, în plus, îi simțea și respirația caldă pe gât. Ar fi vrut să se lipească de el, să îl lase să o ia în brațe, să se simtă protejată de un bărbat, așa cum se simțise în urmă cu atât de mulți ani lângă Julien, dar s-a îndepărtat de el.

— Uite, a spus ea, apoi a deschis repede dulapul, a scos de acolo o plapumă veche și i-a pus-o în brațe, încercând să-și ascundă tremuratul.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o el.

Ea doar a clătinat din cap, cu privirea în pământ.

— Nervii mei sunt întinși la maximum, i-a răspuns și a luat-o la fugă înapoi în dormitor.

După ce s-a întins în pat, s-a gândit la Jack, iar apoi la lucrurile pe care probabil le făceau Élise, Victor și ceilalți maquisarzi. Ce bravi războinici deveniseră! Își ronțăia unghiile, dar grija pentru Élise o rodea pe dinăuntru. După ce evreii fie au fugit, fie au fost deportați, *La Millice*[27] și-a îndreptat atenția asupra comuniștilor maquisarzi: îi interoga pe membrii familiilor lor, îi luau din case pe cunoscuții lor ca să-i tortureze și îi supravegheau permanent, infiltrându-se de multe ori în grupările Rezistenței.

La Millice era peste tot. Inițial, aceasta fusese doar o grupare paramilitară înființată de guvernul de la Vichy, dar la sfârșitul anului 1943 ajunsese să fie o adevărată forță națională, specializată în capturarea și torturarea luptătorilor din Rezistență. Membrii ei cunoșteau bine locurile și purtau niște uniforme sinistre – jachete și pantaloni negri, berete negre, cizme negre, lungi –, erau niște adversari de temut, lipsiți de scrupule. Din fericire, luptătorii din mișcarea Maquis începeau să redevină puternici, acționând prin văile și prin pădurile pe care le cunoșteau atât de bine și reușind să se facă nevăzuți în orice

moment. Iar în ultima vreme, multe dintre sate erau de partea Rezistenței. Și o bună parte din Périgord era de partea lor, dar întotdeauna se găsea cineva care nu era. Și mai erau și acele câteva facțiuni ale Rezistenței. FTP[28] – luptătorii comuniști din Rezistență – era facțiunea cea mai puternică din zona lor, urmată apoi de maquisarzi, al căror lider era Victor. Dar mai erau și alte grupări, inclusiv unele care îl susțineau pe Charles de Gaulle, șeful guvernului francez aflat în exil la Londra. Toate erau unite în lupta lor contra fascismului, chiar dacă nu erau unite între ele.

În orele sumbre care mai rămăseseră din noapte, Hélène a rămas trează, auzind și alte explozii, urmate de împușcături. Respirația lui Florence se calmase și Hélène era bucuroasă că sora ei dormea.

S-a gândit la cum le schimbase războiul viața și s-a rugat ca Hugo să fie bine. La început, ideea de a colabora cu guvernul francez de la Vichy, stațiune aflată în Masivul Central, a avut mulți adepți. „Avem datoria de a fi alături de generalul nostru Pétain“, auzeai pe străzi și în cafenele. Și Hélène se gândise la început că așa era normal.

Când a înțeles că guvernul de la Vichy nu sprijină riposta britanică și vrea doar să iasă din război, a fost profund tulburată. A văzut că guvernului nu îi păsa de Anglia și nu credea că Anglia putea să reușească ceea ce Franța nu reușise, așa că și-a schimbat complet părerea despre susținerea guvernului de la Vichy și a lui Pétain.

De atunci, când făcea curățenie în casă, întotdeauna cânta încet un cântec patriotic englezesc. *There'll Always Be an England* devenise un cântec extrem de popular în Anglia din vara lui 1939, iar interpretarea lui îi ridica moralul. Dar fusese groaznic când antisemitismul și anglofobia se stârniseră așa de ușor aici;

de atunci n-a mai avut nicio îndoială că abordarea guvernului de la Vichy era greșită. Cu toate că prejudecățile rasiste față de evrei fuseseră până atunci înăbușite sau eliminate, ura din inimile oamenilor încă persista.

Propaganda germană și cea franceză erau în continuare puternice și nu a fost nevoie decât de un incident ici și colo ca să revină în forță. Evreii au fost etichetați drept oameni „diabolici", de care trebuie să te temi și pe care trebuie să-i denunți. Și au fost denunțați chiar și de vecinii lor francezi, așa-zișii lor „prieteni". Ieșise astfel la suprafață tot ce avea mai rău natura umană, iar Hélène se simțise rușinată de țara ei. Treptat însă, unii oameni au început să deschidă ochii și apoi, când mișcarea de Rezistență a luat amploare, atmosfera s-a schimbat. Tinerii au fost primii care au răspuns apelului. Mai sinceri, mai dinamici, mai puțin prudenți și temători, mulți au aderat la mișcarea Maquis. Mulți dintre ei o conduceau de acum.

Hélène se foia și se răsucea în pat, voia să doarmă, dar gândurile îi reveneau mereu la Jack. Nu-i putuse oferi detalii despre activitatea lui, dar Élise era convinsă că el ținea legătura cu maquisarzii și cu alți agenți operativi, pentru a asigura succesul unor acțiuni de distrugere a infrastructurii, în special a căilor ferate. Cu alte cuvinte, voiau să facă imposibil transportul armatei germane prin Dordogne, atunci când aveau să vină Aliații.

Hélène ar fi vrut ca el să mai stea. L-ar fi vrut la ea în pat. Îl dorea așa cum dorește o femeie un bărbat. Dar nu era posibil. În curând avea să plece și, cel mai probabil, nu avea să-l mai revadă vreodată. Trebuia să-și înfrâneze atracția pe care o simțea față de el. O relație începută în vreme de război nu avea șanse să prospere.

27 Denumirea prescurtată a organizației paramilitare vichyste *La Millice Française* („Miliția franceză“) (n. red.).

28 *Francs-tireurs et partisans* (FTP), „Lunetiștii și partizanii francezi“ (n. red.).

CAPITOLUL 16

Când se luminase, la doar câteva momente după ce Hélène în sfârșit adormise, a fost brusc trezită de o bătaie în ușa de la intrare. *Oh, Doamne, oare Élise a fost prinsă?*

Cu inima tremurându-i pentru sora ei, a alergat pe palier și a îmbrăcat din mers halatul, înainte de a arunca o privire în sus, spre trapa de la pod. Aceasta s-a deschis un pic, iar ea i-a spus în șoaptă lui Jack să rămână acolo, să intre într-un cufăr și să se acopere cu niște pături.

Florence a ieșit din cameră cu ochii cârpiți de somn.

— Ce este? S-a întâmplat ceva cu Élise?

— Mă duc să văd. Rămâi aici.

Apoi a coborât în fugă scara și a găsit-o la ușă pe Marie.

— Sunt câțiva oameni răniți la spital, a spus Marie pe un ton precipitat, cu o voce speriată. Te rog, poți veni la cabinet? Cât mai repede.

— Am auzit exploziile de azi-noapte.

Hélène i-a strâns mâna.

— Mă îmbrac imediat. Rămâi aici.

A alergat din nou pe scară, i-a spus lui Florence ce se întâmplă și și-a pus repede pe ea uniforma.

Tot drumul până la cabinetul medical, a simţit mirosul înțepător de fum plutind în aer. Marie i-a spus în șoaptă că maquisarzii aruncaseră în aer un pod de peste un râu din valea Ceou, dar înainte de asta slăbiseră un contrafort

dintr-un capăt al podului. Când două camioane pline cu soldați germani au vrut să traverseze podul, acesta a cedat, iar camioanele au căzut în râu. Chiar înainte de explozie, soldații au sărit din camioane.

— Dar am auzit mai multe explozii, a spus Hélène.

— Da, celelalte au fost la un depozit de armament. Au provocat exploziile ca să forțeze convoiul să traverseze podul în drum spre depozit.

Un mic grup de oameni se adunase în fața ușii cabinetului, care era larg deschisă. Hélène a intrat repede înăuntru și a trecut în clădirea alăturată, pe care Hugo o folosea ca spital sătesc. La început nu și-a dat seama dacă răniții erau germani sau francezi, dar apoi și-a dat seama că răniţii vorbeau germană. I-a consultat pe fiecare în parte – erau șase, toți uzi leoarcă. Era un miracol că nu fusese niciunul ucis. A rugat-o pe Marie să le aducă pături și apoi și-a îndreptat atenția spre căpitanul lor, care, după cât se părea, avea nevoie urgentă de doctor.

I-a strigat lui Marie să-i spună unuia dintre soldații germani de afară să se ducă la *château* și să-l aducă pe Hugo la cabinet imediat.

— Spune-i că deja pierde sânge căpitanul lor. Dacă nu-l vede imediat un doctor, o să moară.

A auzit scrâșnetul motocicletei care pornea în viteză și s-a grăbit să oprească sângerarea cum a putut mai bine, în timp ce inima îi bătea cu putere. Exagerase arătându-se îngrijorată pentru omul rănit doar ca să-l aducă pe Hugo înapoi, însă nefericitul chiar își pierduse cunoștința de acum. Așa că i-a luat capul în mâini și i-a poruncit:

— Rămâi cu mine! Să nu-ndrăznești să leșini sau să mori!

El a clipit și a îndreptat spre ea ochii albaștri, tulburi.

— E în regulă, l-a asigurat. Am eu grijă de tine. Am trimis după doctor.

Cu o mână i-a dat părul la o parte de pe frunte și cu cealaltă a presat puternic o cârpă pe abdomenul lui, ca să oprească sângerarea. N-ar fi trebuit să-i pese de viața unui german, cu atât mai mult de viața unui nazist, dar în clipa aceea își făcea datoria de soră medicală ce are grijă de un pacient. În plus, dacă vreunul dintre ei ar fi murit sau ar fi fost ucis în urma atacului, ar fi însemnat un dezastru pentru localnici.

Represaliile veneau rapid și brutal. Feldmareșalul Wilhelm Keitel, șeful Wehrmachtului german, dăduse ordin în 1941 ca pentru fiecare german ucis să fie executați între cincizeci și o sută de comuniști.

A fost o revoltă uriașă când s-a dovedit că mulți dintre cei executați nici măcar nu fuseseră comuniști. Nimeni dintre cunoscuții lui Hélène nu era de acord ca un lucru teribil cum e un asasinat să aibă drept consecință și mai mulți morți. Și nimeni nu știa dacă guvernul de la Vichy avusese mâinile legate sau dacă administrația era profund implicată în drasticele represalii. Ordinul fusese înlocuit apoi cu unul mai puțin sângeros, dar la fel de dur. Pe viitor, aveau să fie executați doar zece oameni.

În timp ce se ruga sperând ca dorința ei să fie îndeplinită și Hugo să vină repede, Hélène a continuat să-l îngrijească pe căpitanul german, care din când în când își pierdea cunoștința. A făcut tot ce a putut ca să îl mențină conștient: i-a dat să miroasă săruri, l-a bătut ușurel pe obraji și i-a șoptit constant că o să fie bine. Micul spital sătesc răsuna de gemetele și icnetele celorlalți oameni, deși ea era sigură că majoritatea rănilor pe care le aveau nu le puneau viața în pericol. A respirat ușurată și a sărit în picioare când Hugo a intrat în cabinet, dar s-a dat înapoi când a văzut cât era de răvășit. Fața îi era murdară, părul,

nepieptănat și avea cearcăne. Nu și-a putut ascunde tulburarea văzându-l atât de epuizat, dar el și-a mijit ochii, de parcă ar fi vrut s-o prevină să nu vorbească.

— Nu arăt prea bine, dar sunt doar obosit.

Hélène nu l-a crezut, dar s-a gândit că nu era momentul să deschidă subiectul.

Hugo s-a dus direct la căpitanul rănit.

— El are nevoie de ajutor?

În ora care a urmat, Hugo s-a ocupat de îngrijirea căpitanului, i-a oprit sângerarea, i-a curățat rana și i-a cusut-o. I-a administrat morfină și a decis că e mai bine să îl țină în micul lor spital de provincie decât să îl trimită la Sarlat, pe drumurile acelea denivelate.

— Nu știu sigur dacă va supraviețui, a spus el cu voce scăzută.

Hélène s-a oferit să-l țină sub supraveghere pe căpitan cât timp Hugo îi trata pe ceilalți pacienți. Trebuiau să accepte ideea că aveau să urmeze represalii din partea germanilor, dar acestea aveau să fie mai puțin brutale dacă omul trăia, așa că era esențial să aibă grijă de el. Activitatea maquisarzilor fusese întotdeauna o armă cu două tăișuri – era înspăimântător când ei acționau atât de aproape de casă.

Într-un moment de acalmie, a încercat iar să-l întrebe pe Hugo ce i se întâmplase, dar doctorul a clătinat din cap cu o față jalnică și cu multă tristeţe în ochii cenușii. Ea a simțit o înțepătură în piept și i-a întins mâna să-l aline. El i-a strâns-o și s-au uitat unul la celălalt. Hélène nu știa cum să-l ajute în clipa aceea, iar spre seară, nefiind sigur dacă rănitul va supraviețui, Hugo a încercat s-o trimită acasă. Ea a refuzat, dar doctorul a insistat.

— Dar, Hugo, a protestat ea, uitându-se la ochii lui obosiţi. Trebuie să te odihnești.

— Eu și Marie ne descurcăm. Du-te acasă acum.

— Vreau să rămân aici, cu voi.

A urmat o tăcere lungă și stânjenitoare, timp în care ea șovăia pentru că nu voia să plece, dar își dăduse cumva seama că mai era și altceva la mijloc. Apoi el a vorbit din nou, de data asta cu cea mai sumbră voce pe care o auzise ea vreodată:

— Hélène. Dacă nu îl salvez pe căpitan, o vor executa pe Marie. Trebuie să mă ocup singur de asta.

Hélène și-a înăbușit un strigăt.

— Dar... ăsta nu e un motiv în plus ca să rămân?

— Nu. Fă cum ți-am spus.

Deși ar fi rămas cu plăcere la cabinetul lui Hugo, Hélène era epuizată, iar când el a împins-o, practic, pe ușă afară, ea a pornit în cele din urmă spre acasă, cu durere în piept și cu inima întristată.

CAPITOLUL 17

O jumătate de oră mai târziu, a urcat scările spre podul casei și s-a așezat turcește pe podea, lângă Jack. Cu lacrimi în ochi, i-a povestit situația de la spital – ce se putea întâmpla dacă Hugo nu reușea să-i salveze viața căpitanului.

— Trebuie să facem ceva ca să nu te mai gândești la asta, a spus el.

— Dar ce anume? Mi se face rău când mă gândesc ce li s-ar putea întâmpla lui Hugo și lui Marie.

A strâns din fălci și și-a încleștat pumnii.

— De ce Élise și Victor nu se gândesc niciodată la consecințe?

Și-a dat seama din privirea lui că este alături de ea. Și a simțit iarăși că îi leagă ceva. Compasiune? Empatie? Cuvinte nerostite, aflate chiar la suprafață, dar care nu treceau de ea. El nu s-a uitat în altă parte, nu și-a ferit privirea, și sub ochii lui scrutători a simțit că zidul ei defensiv slăbește.

— Suntem în plin război, Hélène, a spus el în cele din urmă și a mutat lampa cu gaz ca să aibă loc să-și schimbe poziția.

— Nu sunt doar teribil de îngrijorată pentru sora mea, ci mă gândesc și cum îi vor afecta pe toți ceilalţi represaliile din partea germanilor.

Pentru că lampa nu-i mai lumina fața lui Jack, Hélène nu-și putea da seama la ce se gândește el, iar asta o intimida. Nu vedea decât sclipirea ochilor lui; nu știa cât vedea el din ea. A pus lampa pe o cutie.

— Așa. E mai bine.

— Deci, cu ce pot să te ajut? a întrebat-o el.

— Nu știu. Vreau să-mi păstrez optimismul, dar uneori...

A clătinat din cap.

— Știu.

— Primejdiile sunt peste tot în jurul nostru. Mi-e dor de viața normală și îmi doresc atât de mult ca oamenii pe care îi iubesc să fie în siguranță, încât simt efectiv o suferință fizică. Uite, aici.

Și-a pus palma pe piept, a luat o gură de aer și a expirat cu un oftat prelung.

— Și da, sunt deprimată.

— Nu e de mirare dacă doctorul și soția lui sunt în pericol, a spus el. Sunt prietenii tăi.

Ea și-a mușcat buzele să își stăpânească lacrimile. Nu voia să plângă în fața lui.

— Lui Hugo îi datorez totul, a spus ea cu vocea gâtuită. Și lui Marie.

— Chiar și așa, când nu știi ce o să-ți aducă ziua de mâine, e normal să te simți neputincios.

— Dar tu nu te simți așa.

El a pufnit.

— Oh, ba da, normal că da, ba chiar sunt nevoit să lupt cu asta.

— Cum?

El a mijit ochii, a părut că se gândește un minut, după care fața i s-a înseninat.

— Ai un pachet de cărți de joc?

— Sigur. Mă duc să le aduc.

Când a găsit pachetul de cărți și a urcat din nou în pod, Jack își întinsese niște cărți de-ale lui.

— Ăsta se cheamă 12 O'Clock High, a spus el. E un joc de cărți inspirat de lupta aeriană. Trebuie să ataci avionul adversarului.

Hélène s-a străduit să joace un timp, dar nu era o jucătoare de cărți pricepută și, în ciuda instrucțiunilor lui repetate, greșea mereu.

— Mai încerc o dată, a spus ea, dar amândoi pufneau în râs din cauza nepriceperii ei.

Fața lui era fermecătoare când îi zâmbea și, când se însufleța, trăsăturile i se transformau și ochii îi sclipeau. Ea a avut un scurt moment de fericire și și-a adus aminte cum poți să găsești pe neașteptate o clipă de pace chiar și în cele mai grele timpuri.

— Mă bucur că nu pilotezi tu avioanele noastre, a spus el.

— Sunt genul de fată care face puzzle, a răspuns ea.

— Ah, a făcut el zâmbind. La fel ca mama mea.

Ea a ridicat din sprâncene.

— Sunt la fel ca mama ta?

— Poate. Ai grijă de toată lumea. Bătrâna mea mămică făcea la fel.

— Făcea?

S-a oprit, neștiind dacă să întrebe sau nu.

El a clătinat din cap.

— Îmi pare rău.

— Ceva inevitabil. Dar, evident, îmi amintesc de ea.

— Și îți amintești că avea grijă de tine.

— Da.

— Îți mulțumesc că mi-ai abătut de la gândurile mele, a spus ea, simțindu-se brusc vinovată că a avut acele câteva minute de respiro.

El i-a luat mâna și, când i-a sărutat-o, a gâdilat-o cu mustața lui.

— Îți stau oricând la dispoziție.

— Nu mi-ai spus ce ai făcut când ai fost ultima oară în Franța.

— S-a întâmplat la sfârșitul anului trecut și la începutul acestui an. Era al naibii de frig. După cum știi, sistemul feroviar francez a devenit punctul de interes al forțelor aeriene ale Aliaților. A fost numit „Planul de transport" și scopul său era să distrugă nodurile feroviare ca să întârzie și să împiedice mișcarea trupelor germane prin Franța. Asta e tot.

— Am auzit de plan la Radio Londra.

— Ceea ce probabil nu știi e că șefii bombardierilor, Harris, de la Comandamentul Aerian, și Spaaz, de la Forțele Aeriene Americane, s-au declarat împotriva acestor raiduri. Și Churchill a obiectat, în principal din cauza civililor francezi care puteau cădea victime în urma atacurilor. Dar toți au fost reduși la tăcere de către Eisenhower și de către președintele Roosevelt.

— Și acum ce se întâmplă?

— Am venit aici să pregătesc oameni, cum ți-am mai spus, dar și să stabilesc o legătură cu Rezistența.

A făcut o pauză.

— Nu pot să-ți spun unde, ce și când, evident. Dar presupun că lumea știe ce face Rezistența, iar germanii nu sunt proști. Simplul fapt că mă cunoști te expune riscului de a fi torturată.

— Poate. Dar nu vreau să mă gândesc la asta.

— Nu.

— Deci tu crezi că nu mai durează mult până vor ateriza Aliații?

— Probabil că nu. Dar mai cred și că cele mai intense bombardamente încă nu au avut loc.

— E greu de crezut că în curând se vor termina toate astea.

A oftat și și-a schimbat poziția.

— Scuză-mă, mi s-a pus un cârcel la picior. Trebuie să mă mișc. Mă duc jos să văd dacă Florence a încropit ceva de mâncare.

— E o fată pe cinste, nu?

Hélène a zâmbit cu căldură.

— E minunată. Nu știu cum am fi supraviețuit fără ea.

El și-a lăsat capul pe umăr și i-a aruncat o privire amuzată.

— Ceva îmi spune că ai fi găsit o modalitate.

— Poate, dar am fi fost toate trei teribil de slabe. Sunt o bucătăreasă îngrozitoare chiar și în zilele mele bune, în timp ce Florence e un geniu în ale gastronomiei, chiar și atunci când are doar napi ca să pregătească o mâncare.

S-a bătut ușor cu mâna pe burtă.

— Toate suntem mai balonate decât înainte.

— Mersi că m-ai avertizat, a spus el râzând.

În bucătărie, Hélène a găsit-o pe Florence vorbind singură.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Aș fi vrut să am niște brânză Roquefort sau Fourme d'Ambert. Doar cu puţină branză, mâncarea asta ar fi total diferită.

— Adică n-avem tocană de nap?

— Avem supă cu broccoli și cartofi.

A luat râșnița de piper, a învârtit mânerul de câteva ori deasupra oalei cu supă și apoi a luat-o de pe foc.

— Niciun semn de la Élise? a întrebat Hélène, încercând să-și păstreze vocea calmă.

Florence a clătinat din cap și, pentru un moment, s-au uitat una la cealaltă.

— Vrei să-i duci niște supă lui Jack? a întrebat Hélène, schimbând subiectul.

— Îmi dai voie? Mi-ar plăcea. E minunat, nu-i așa? Așa de frumos...

— Ah, da? N-am observat.

Florence a chicotit.

— Sigur că ai observat. Toate am observat. Chiar și Élise, care de obicei n-are ochi decât pentru Victor, care e cam prea sobru pentru mine, dar Jack, în fine, are o sclipire în ochi, nu? Îmi place asta la el.

Hélène era puțin surprinsă și s-a încruntat.

— Ce s-a întâmplat cu tânărul cu care te vedeai?

Florence a părut stânjenită o clipă, dar apoi și-a revenit.

— Ah, presupun că te referi la Enzo. Nu mă vedeam cu el. El nu poate să lupte, pentru că are poliomielită. Îmi era milă de el și ne-am plimbat de vreo două ori, dar acum nu mă mai lasă în pace. Probabil l-ai văzut cum dă târcoale pe la poartă.

— Te deranjează? Pot să vorbesc eu cu el dacă vrei.

— Mă descurc. O să priceapă el mai devreme sau mai târziu.

— Era tipul înalt, cu părul castaniu, creț, nu celălalt?

— Da. Cel cu păr creț. Frumos, dar nu deștept. În fine, mai bine trec la treabă.

A pus cu polonicul niște supă într-un castron cu toarte.

— Sper că pot să-l duc așa. Pune-ți și tu o porţie, da?

— Adu-i aminte să nu se miște. Dușumeaua din pod scârțâie.

Hélène s-a așezat la masă, dar în minte îi tot veneau imagini îngrozitoare și, cu disperare, ea tot încerca să nu cedeze în fața groazei care îi cuprinsese inima.

— Hugo și Marie o să fie bine, și-a spus ea în șoaptă, iar și iar. O să fie bine.

Și Élise? A simțit cum îi ard ochii, așa că i-a închis și și-a frecat pleoapele. *Și Élise o să fie bine. Trebuie să fie bine.* Apoi s-a gândit la ce îi spusese Florence. Nu remarcase asta până atunci, doar oare și sora ei îl plăcea pe Jack? Ea încă se gândea la Florence ca la un copil, dar, firește, crescuse. La urma urmei, acum era o tânără frumoasă.

CAPITOLUL 18

Florence

Florence se simțise așa de vinovată că-și pusese surorile în pericol când insistase să-l ascundă pe Tomas în pod, încât nu putuse dormi toată noaptea. Se simțea și acum neliniștită, în timp ce se plimba fără țintă, singură și tristă. Când era mică, de multe ori, surorile ei nu o includeau în jocurile lor, așa că apela la imaginație pentru a-și satisface nevoia de a avea companie. Universul ei interior magic fusese pentru ea o alinare și o bucurie, dar acum realitatea își făcea simțită prezența. Cum putea să-și păstreze convingerea că lumea era bună, cu tot ce se întâmpla în jurul lor? Noaptea avuseseră loc explozii, câțiva soldați germani fuseseră răniți. Iar Élise avea un rol tot mai activ în mișcarea de Rezistență și încă nu se întorsese... Nu mai știa ce să creadă.

Dar orice lucru avea o parte bună și una rea, nu-i așa? Naziștii au făcut atâtea distrugeri, încât oamenii li s-au supus de frică, dar cu siguranță nu toți erau de acord cu ei. A luat-o pe cărare și a mers pe lângă pajiștea plină de iarbă-lăptoasă, apoi a mers prin iarba înaltă până la locul de picnic. Pădurea era în acea zi deosebit de tăcută, nu se auzeau decât pașii ei și frunzele care foșneau în vânt. Încă de când se mutaseră în sat, îi plăcuse să stea în inima pestriță a pădurii, mai ales vara, când îți oferea un minunat moment de repaus răcoros. Dar și iarna, când pământul era înghețat și îi scrâșnea sub picioare; pentru ea era locul care o remonta. Avea impresia că aude spiritele copacilor și a încercat să le asculte și acum. Dar nu auzea nimic. A încercat iar și, cum nu auzea

nimic, s-a întristat. Dar apoi a auzit chemarea unui cuc. S-a uitat surprinsă în jur când au început brusc mai multe murmure, parcă drept răspuns la chemarea lui; crengile se legănau, iarba foșnea, iar ciocănitorile și sturzii săreau din ram în ram. Când s-a uitat în sus, la peticele de cer albastru, a simțit pe față razele soarelui. A început să îngâne un cântec, încercând să nu calce florile sălbatice, mai ales poroinicul rozaliu, care se găsea doar în adâncul pădurii. Mintea și trupul i s-au relaxat un pic și a înflorit în ea un mugur de fericire. S-a răsucit în loc, și-a întins brațele în sus, desfăcute, și s-a învârtit, s-a tot învârtit, până când a amețit așa de tare, încât nu mai putea sta dreaptă. Și atunci l-a văzut pe tânărul care se uita la ea dintre copaci.

— Anton! Nu mă așteptam să te mai văd.

— Florence!

S-a apropiat și i-a întins mâna ca s-o echilibreze.

— Mă plimbam prin pădure.

Ea se întreba dacă el știe ceva despre situația lor și a simțit că o cuprinde teama. Cu siguranță, nu avea cum să știe ceva despre Tomas sau despre Jack, nu?

Dar el se uita în altă parte, părând că se luptă cu propriile emoții complicate. A înghițit în sec și apoi și-a întors privirea spre ea.

— Știu că sunt vremuri grele.

Ea a pufnit.

— Grele? Puţin spus.

El și-a trecut mâna prin părul scurt și blond, părând sincer stânjenit.

— Scuze. A fost o exprimare cam neinspirată. Cred că am vrut să spun că... acum, că ne-am întâlnit, în fine, mă gândeam că poate vrei să mergi cu mine la

râu.

— Adică vrei să fim prieteni, chiar dacă suntem în plin război?

El a încuviințat din cap. După o clipă, două, în care ea s-a uitat în ochii lui albaștri și candizi și a văzut că era sincer, a acceptat.

El s-a arătat atât de bucuros, încât răspunsul lui fără cuvinte i-a încălzit inima.

— Vezi și tu ce bucuros sunt! Îți mulțumesc.

Și-a ridicat geanta.

— Am aici bere și o baghetă.

— Cu brânză?

— Exact.

— Văd că deja mă cunoști bine.

A făcut o pauză.

— Anton?

— Da, Florence.

— Câți ani ai? Când ne-am văzut prima oară mi s-a părut că ești mai mare decât mine. Acum, parcă nu mi se mai pare așa.

— Am douăzeci de ani.

Ea i-a zâmbit.

— Deci sunt cu doi ani mai mare decât tine.

— Are vreo importanță?

— Sigur că nu. Suntem prieteni, nu?

El părea foarte încântat de asta, căci obrajii i se înroșiseră puțin. Apoi a devenit teribil de serios.

— Vreau să-mi cer scuze.

— Ți-ai cerut deja.

— Nu. Aș vrea să...

Se chinuia să-și găsească cuvintele și se uita în pământ, după care a ridicat privirea și s-a uitat în ochii ei.

— Aș vrea să-mi cer scuze pentru ceea ce au făcut conaționalii mei în țara ta, pentru ce fac acum.

Ea și-a mușcat buzele.

— Of, Anton!

— Eu nu am vrut să vin aici. Dar pentru că vorbesc franceza și engleza la fel ca limba mea maternă, ei au considerat că le-aș fi de folos ca translator. Nu sunt laș. Sper să mă crezi, dar niciodată n-aș fi putut să lupt de partea Reichului.

— Înțeleg.

A urmat o scurtă tăcere.

— Locuiești cu surorile tale? a întrebat el.

— De unde știi?

— Tu mi-ai spus, deși nu știu câte ai. Îmi imaginez că ai o puzderie de surori, toate blonde ca tine.

Ea a ezitat o clipă. Oare să-i spună?

— Doar două, a spus ea în final. Élise și Hélène. Dar numai eu sunt blondă. Hélène e soră medicală, iar Élise are o cafenea. Suntem foarte diferite. Mie îmi spun „mica vrăjitoare“.

— Și chiar ești?

Ea a ridicat din sprâncene.

— O mică vrăjitoare?

Lui i-au sclipit ochii.

— Poate că sunt.

— Întâmplător am avut mereu o slăbiciune pentru vrăjitoare.

Ea a râs și el a început să râdă alături de ea, iar în clipa aceea, poate *doar* în clipa aceea, ea s-a simțit eliberată de neliniște; apropierea dintre ei o făcea să se simtă bine. Era unul dintre momentele acelea când oamenii sunt mai presus de ororile războiului, când puteai simți că simpla lor umanitate îi unește... ei, toate astea o făceau din nou să spere. Nu trebuia să uite niciodată că iubirea e mai puternică decât frica, ura sau dezbinarea.

— Îmi pare foarte bine că ne-am întâlnit așa, a spus ea și i-a întins mâna.

— Atunci, mergem la râu? E posibil să nu putem închiria o *gabarre*, dacă ți-ar fi plăcut o plimbare. Dar putem să întrebăm discret și poate închiriem una luni.

— Și cum rămâne cu serviciul tău?

El a zâmbit.

— Pot să-mi iau liber.

Deși Florence nu se plimbase niciodată cu o *gabarre*, știa că acestea sunt niște bărci din lemn cu fundul plat, care se foloseau odinioară la transportarea mărfurilor pe râu, până când, odată cu dezvoltarea trenurilor și a automobilelor, au ajuns să fie depășite. Dar câteodată vinul din podgoriile înșirate de-a lungul râului Dordogne mai era transportat în felul acesta străvechi.

— Mi-ar plăcea, a spus ea. Dar nu știu dacă avem voie. Înainte de război aveam o barcă. Eu și sora mea, Élise, ieșeam să ne plimbăm cu barca. Era superb, deși mi-era cam frică, dar vedeai toate castelele dintr-o altă perspectivă.

— Hai să vedem, i-a spus el și a zâmbit.

CAPITOLUL 19

Élise

Lui Victor îi trebuia motocicleta ca să se deplaseze rapid de la taberele maquisarzilor la casele conspirative răspândite în toată regiunea Dordogne. Era o motocicletă cu ataș Motobécane M2 și, pe bună dreptate, era mândru de ea. Dacă îl oprea cineva, putea să spună că lucrează la garajul tatălui său din Sainte-Cécile și că se duce să livreze piese de schimb. Întotdeauna avea la el câteva piese, în geanta uzată din piele a motocicletei, pentru orice eventualitate. Dar în bastida Domme, care era protejată în partea de nord de stânci și în celelalte trei părți de ziduri, era greu să intri sau să ieși fără să fii văzut. Era duminică, dimineața devreme, încă nu se luminase bine, dar nici atunci nu le era ușor să se strecoare neobservați. Élise și Victor se furișau pe străzile cu case elegante, îndreptându-se spre piața mare, numită Place de la Halle.

— Să nu vorbești, a șoptit el cu o clipă înainte să ajungă în piață. Sunt germani acolo.

Élise a simțit că îi bubuie inima și și-a ținut răsuflarea cât au stat lipiți cu spatele de zid, așteptând să treacă soldații. După ce au trecut, au răsuflat mai liniștiți.

Pe urmă, a trebuit să se ferească de alți soldați germani, aflați într-o cafenea care părea să fi fost deschisă toată noaptea. S-au furișat pe lângă ea și apoi au cotit pe o stradă ca să recupereze motocicleta lui Victor, care fusese reparată,

revopsită și avea alt număr, căci fusese implicată într-un accident cu un camion german de aprovizionare, undeva în apropiere.

După cele întâmplate cu Tomas în La Roque-Gageac, rămăseseră două nopți în casa conspirativă, pe de o parte, ca să li se piardă urma, pe de alta, ca să ajute la tipărirea fluturașilor. Élise avea acum în geanta ei un teanc de fluturași pe care avea să-i ducă mai târziu la cafenea; ulterior, aveau să fie distribuiți în locurile în care soldații germani i-ar fi putut vedea. Pentru că obiectivul maquisarzilor era să le distrugă moralul soldaților, ca aceștia să creadă că Germania e pe punctul de a pierde războiul; așadar fluturașii aceia aveau un rol crucial.

Élise știa că Hélène avea să fie îngrijorată din cauza întârzierii lor, dar ea și Victor se îndreptau acum, în sfârșit, spre casă. Merseseră cu motocicleta mai tot drumul, însă acum Victor împingea motocicleta pe o cărare, pentru că ajunseseră la pădurea aflată la câțiva kilometri de Sainte-Cécile. Élise i-a făcut semn să se oprească.

— Uită-te la cer, i-a spus ea.

Răsăritul era spectaculos, în nuanțe de roz, roșu și violet. Chiar și când țara lor se sufoca sub ocupație străină, lumea își păstra frumusețea. El a cuprins-o de după umeri și au admirat împreună începutul acelei zile, ușurați amândoi că au reușit să-și ducă la capăt misiunea fără să fie prinși.

— În afară de întâmplarea cu Tomas, în rest totul a mers bine, a spus el și a sărutat-o pe obraz. Mulțumesc.

— Ce trebuie să facem în continuare?

— Va trebui să conducem doi fugari prin Pirinei.

— Păi, nu știu tu ce faci, dar mai întâi de toate voi avea nevoie de un somn bun.

El a căscat și apoi a întrebat:

— Ce-ar fi dacă aș veni acasă la tine? Doar de data asta.

— Dacă ne-am putea strecura în casă fără să ne vadă Florence, nu văd niciun impediment. Hélène va pleca în curând la serviciu, așa că va trebui să așteptăm să plece ea.

— Sora ta e în stare să facă asta? O să se descurce? N-am fost niciodată prea sigur de ea.

Élise știa că devotamentul lui față de cauză îl făcea să-i suporte cu greu pe oamenii mai puțin dedicaţi decât el. Așa că, după ce s-au așezat pe un buștean, ea s-a rezemat de el și s-a gândit cum să-i răspundă.

— Hélène nu e luptătoare din fire, a spus ea în cele din urmă. Dar se va descurca și n-o să sufle o vorbă. E foarte rațională, înțelegi, e cu capul pe umeri.

El a râs și i-a ciufulit părul.

— Deci nu e ca tine.

— E ca o cloșcă cu mine și cu Florence. Multă vreme n-a vrut să mă implic în niciun fel și a trebuit să mă ascund de ea. Acum e ceva mai implicată, fie că îi place, fie că nu.

— A făcut bine că a acceptat să stea Jack la voi.

— Îl place.

El s-a uitat spre copaci și a expirat încet.

— La ce te gândești? l-a întrebat ea.

— Ah, la nimic.

— Hai, spune-mi.

— Păi... la Florence.

— Ce-i cu ea?

— Cum crezi că ar rezista ea la...

Élise l-a întrerupt.

— La un interogatoriu?

El s-a uitat la ea.

Ea a tras adânc aer în piept înainte să vorbească.

— Florence are multă dragoste de oferit. I-ar sufoca pe naziști cu dragostea ei.

El a râs.

— Sau poate că i-ar otrăvi cu vreo buruiană de-ale ei.

— Poate. Dar, știi, mă gândesc mereu ce frumos va fi când se va termina totul. Când o să putem avea din nou o viață normală, să facem copii, să fim fericiți.

— Nu va mai dura mult până la eliberare. Germanii sunt deja depășiți. După invazia Aliaților, lucrurile vor fi altfel.

— Sper să ai dreptate.

— Eu întotdeauna am dreptate.

Ea a râs.

— S-o crezi tu, Victor.

— Mi-ai simți lipsa dacă n-aș mai fi? a spus el și a împuns-o în coaste.

— Aș fi de consolat, a spus ea pe un ton serios.

El i-a luat chipul în mâini și a sărutat-o delicat pe buze. Ea a simțit iubirea pe care el voia să i-o arate, dar mai era ceva pe lângă tandrețea acelui sărut, iar ea

nu își dădea seama ce anume.

Când ochii lui au devenit dintr-odată gravi, ea a lăsat capul pe umăr.

— Ce e? l-a întrebat.

— Știi că sunt deja pe drumul spre moarte, a spus el, susținându-i privirea.

Surprinsă, ea s-a ridicat brusc.

— De ce spui asta?

El a ridicat din umeri.

— Șansa nu e chiar de partea mea.

— Mi-ar plăcea să nu mai spui astfel de lucruri, a zis ea și s-a întors cu spatele ca să-și ascundă lacrimile care îi umezeau genele.

— Nu sunt invincibil, Élise.

A urmat o tăcere lungă. Tristețea inefabilă din cuvintele lui – sau poate adevărul lor – era ceva ce nu putea concepe. Nici măcar nu voia să conceapă. Și totuși, nu îi datora asta? Dându-și seama că nu va putea împăca niciodată cuvintele lui cu sentimentele ei, a tras aer în piept, s-a întors spre el și i-a întins mâna, căutând să vorbească pe un ton mai degajat.

— Hai, prostuţule, cu idei tale trăsnite. Vreau să dorm, dar și mai mult îți vreau trupul. Dacă o să mă poţi ține trează, vreau să spun.

El a râs și s-a ridicat în picioare.

— Cred că știu cum să fac o femeie să rămână trează.

— Ai multă experiență, din câte înțeleg?

El a ridicat din sprâncene, dar nu a răspuns, și apoi și-au reluat drumul.

Făcuseră dragoste de mai multe ori, dar afară sau în vreun hambar, niciodată într-un pat, și le fusese mereu frig, mereu se grăbiseră. Atunci ar fi urmat să fie prima oară într-un loc cald și confortabil, iar ei i se părea un moment crucial.

Élise nu intenționase să se îndrăgostească de Victor sau de altcineva, dar se întâmplase atunci când se așteptase mai puțin. Victor a apărut în viața ei și atracția a fost instantanee. A știut imediat. Și el a știut. Și, cu toate că la început au încercat să reziste, în scurtă vreme s-au lăsat purtaţi de valul dorinţei și au făcut dragoste în duba albastră cu care Victor se oferise s-o ducă acasă. Cine făcuse primul pas nici măcar nu-și amintea, așa că episodul îi rămăsese în memorie ca o explozie simultană de pasiune.

Acum, după ce plecaseră, îl ținea de mână. Tocmai se apropiau de sat, când au auzit câinii lătrând și râsete înfundate.

— Iartă-mă, îngerașul meu. S-ar putea să fie nemți prin preajmă, a spus el. Așa că va trebui să ne despărțim. Întoarce-te acasă, eu o să mă ascund. Dă-mi mie geanta ta.

— Nu. Trebuie să duc fluturașii la cafenea. Zgomotele nu par să vină dinspre casa mea. Pot să-i ocolesc cu ușurinţă.

— În regulă.

Élise l-a strâns în brațe, după care și-a făcut curaj și a pornit spre sat. Nemţi nenorociți! Unde te duceai, erau și ei acolo, gata să strice totul. A mers cât mai atent, străduindu-se să se ferească de ei. S-a gândit să se ascundă în tufișuri, dar, în apropiere de sat, vegetația nu era atât de bogată și, dacă ar fi găsit-o ascunsă, ar fi devenit și mai suspicioși. Așa că a mers înainte. Și-a reluat mersul cu prudență, dar apoi o pasăre speriată și-a luat zborul chiar în fața ei, bătând din aripi și făcând gălăgie. A mai urmat una. Și încă una.

– La naiba, a mormăit ea căutând în jur o portiță de scăpare.

Dar era prea târziu. Soldații se îndreptau deja spre locul de unde se auziseră zgomotele, tropăitul cizmelor lor se auzea tot mai aproape. Ea și-a dat seama că

trebuia să fie tare.

Încă nu o văzuseră, așa că a pornit încet, încercând să nu facă ceva care să le atragă atenția. S-a gândit să abandoneze geanta, dar atunci, printre copaci, i-a văzut cum soldaţii lovesc tufele cu puștile. Dacă ar arunca-o și ei ar găsi-o în apropiere, ar face imediat legătura. Oare pe cine sau ce căutau? Casa ei nu era departe, dar acum era prea târziu ca să o ia în direcția opusă. A șovăit și a simțit mirosul de fum care se ridica de la casele din sat în același timp în care și-a dat seama că erau doar doi soldaţi. Pe urmă, unul din ei, un bărbat mai în vârstă, cu o expresie acră și un chip respingător, a zărit-o.

— Ce faci acolo? i-a strigat el într-o franceză stricată.

Ea a făcut un pas spre el.

— Mă plimbam. Am ieșit puţin la aer. Și încercam să-mi găsesc câinele.

El a întins pușca, s-o oprească.

— *Ach so!*[29] Singură?

A răspuns scurt că da, cu privirea în pământ, ca să lase impresia de supunere, deși clocotea din cauza acelui amestec familiar de indignare și de neliniște care o rodea. *Cum îndrăznesc străinii ăștia să-i trateze așa pe oameni? Ar trebui să aibă voie să se plimbe liber în țara ei, la ce oră vrea, fără să trebuiască să le dea lor socoteală.*

— Locuiești în sat? a întrebat-o celălalt.

Fumase, iar acum strivea chiștocul cu călcâiul, tușind.

Își simțea buzele uscate și gura la fel.

— În apropiere, a spus ea.

— Știi ceva despre atacul de la pod?

— Ce atac?

— Atacul în care a fost ucis căpitanul.

— Nu. De ce aș ști?

El i-a ignorat întrebarea.

— Ce ai în geantă? Acte?

— Nu, actele sunt aici.

În timp ce băga mâna în buzunarul de la sacou, inima a început să îi bată mai tare, de la o nefirească senzație de bravadă. Acum, dintr-o clipă în alta, aveau să-i deschidă geanta și să-i găsească fluturașii. Ce fusese în capul ei? Ar fi trebuit să i-o dea lui Victor.

— *Schnell! Schnell!*[30]

A tras aer în piept. În ciuda fricii, știa că actele ei erau în regulă și nu voia ca ei să observe că îi tremură mâinile. *Oamenii aceștia, cu uniformele lor și cu armele la vedere, vor să intimideze. Vor să mă sperie*, și-a spus ea. *Nu-i voi lăsa s-o facă!* Cu toate că îi stârneau același sentiment de teamă pe care îl avusese când bruta aceea de la BNA îi pusese cuțitul la gât, s-a străduit să rămână puternică. A scos actele și a ridicat ochii cu mult curaj, apoi le-a întins cu un zâmbet încrezător.

Bărbatul le-a studiat și apoi s-a uitat atent la ea.

— Tu, a spus el. Te numești Baudin?

Ea și-a stăpânit frica, întrebându-se ce avea să urmeze. Oare se întâmplase ceva acasă?

Dar bărbatul i-a spus doar:

— Sora ta e asistentă medicală?

— Da.

El a părut să cântărească cele spuse, după care a zâmbit.

— *Gut. Sehr gut.*[31]

Apoi s-a dat la o parte, să-i facă loc să treacă.

— Sora ta e o asistentă bună, i-a vindecat pe colegii mei.

Élise a zâmbit în sinea ei după ce bărbații s-au îndepărtat. *Buna mea Hélène, m-ai scos și din asta. Dar acum nu trebuie să mă mai uit înapoi*, și-a poruncit ea, deși nu s-a putut abține și a mai aruncat o repede o privire peste umăr, apoi a scuipat și pornit-o în goană spre casă.

Când a ajuns la poartă, gâfâind transpirată, a văzut un tânăr subțirel zăbovind pe aleea din apropiere. A mijit ochii și l-a recunoscut pe Enzo. Poliomielita de care suferise când era copil îl lăsase șchiop, dar acum lucra la o fermă din zonă.

— Ce vrei? l-a întrebat ea.

El a ridicat din umeri și a împrăștiat cu piciorul frunzele de pe jos.

— O caut pe Florence, a spus băiatul și, când s-a uitat în spatele lui, Élise l-a văzut pe prietenul lui, un băiat ce purta ochelari cu lentile groase, care stătea rezemat de trunchiul unui stejar.

— O chem imediat, i-a spus Élise. Așteaptă aici.

A intrat înăuntru și, peste câteva minute, Florence a ieșit și s-a îndreptat spre băieți. Élise privea și asculta din ușă. Niciodată nu îl plăcuse pe Enzo, care era mult prea viclean, și nu putuse să înțeleagă de ce se împrietenise Florence cu el.

— Enzo, i-a spus sora ei cu o expresie nedumerită. Am crezut că ți-am explicat.

— Ai spus că o să te mai gândești.

— Nu. Cred că nu m-ai înțeles. Am spus că vom vedea, că *poate* vom fi prieteni. Nu-ți amintești? Îmi pare rău, dar nu sunt iubita ta. N-am fost

niciodată. Totul a fost doar în închipuirea ta.

El s-a uitat furios la ea.

— Totul a fost doar în închipuirea mea? Mă crezi prost?

— Sigur că nu.

Băiatul cu ochelari de lângă copac a început să râdă și Enzo s-a înroșit.

— Lasă că vedem noi! Boarfă!

S-a îndepărtat șchiopătând, a lovit copacul cu piciorul proferând obscenități, în timp ce prietenul lui continua să râdă.

Când Florence s-a întors, Élise a văzut că avea ochii înlăcrimați.

— Hai, a spus ea și a luat-o de braț. Băieții sunt o pacoste.

Florence a tras aer adânc în piept.

— Am vorbit cu el doar de milă. Nu l-am indus în eroare.

— Păcat că a văzut asta și prietenul lui. Cred că și-a simțit orgoliul rănit, asta e tot. Trebuie să-mi curăț noroiul de pe ghete.

— Atunci, vino pe la ușa din spate. Dar unde Dumnezeu ai fost până acum?

29 „Cum așa?“, în lb. germană, în original (n. red.).

30 „Repede! Repede!“, în lb. germană, în original (n. red.).

31 „Bine. Foarte bine.“, în lb. germană, în original (n. red.).

CAPITOLUL 20

Hélène

Hélène stătuse trează până la două dimineața, vorbind cu Jack și bând din vinul făcut de Florence. Se așteptase să adoarmă mai târziu, dar nu dormise deloc, iar acum se simțea năucă. După ce și-a pus niște pantaloni cenușii și bluza ei favorită din mătase, de culoarea lămâii, a coborât în sufragerie și a rămas cu ochii pe fereastră privind norii și copacii din depărtare, întrebându-se ce avea să facă.

— Ah, aici erai, a auzit-o pe Élise.

S-a răsucit aproape amețită de ușurare. În sfârșit, sora ei se întorsese.

— Oh, Doamne, arăți îngrozitor. Am fost așa de îngrijorată! Vino aici.

— Nici tu nu arăți prea grozav, a spus Élise, traversând încăperea.

Surorile s-au îmbrățișat.

După ce s-au îndepărtat, Hélène i-a studiat fața.

— Nu știi ce fericită sunt că te văd! Dar ce s-a întâmplat? Aţi stat foarte mult.

— A trebuit să așteptăm. Am auzit că un căpitan german a murit în atacul de la pod.

— Nu. Încă trăiește... Sau trăia. Ce ai auzit?

— M-au oprit doi soldați când mă întorceam spre casă de la casa conspirativă. Ei mi-au spus că a murit.

Hélène s-a simțit cuprinsă de panică și inima a început să-i bată mai tare.

— Oh, Doamne, sper că se înșală. Ieri era viu. Poate că ar trebui să mă duc la cabinet. Ar trebui să mă duc? Merg să-mi iau pălăria.

A pornit spre ușă, dar Élise a reținut-o.

— Hélène, e duminică. Trebuie să te odihnești. Te-ar fi anunțat Hugo sau ar fi venit Marie aici.

Hélène și-a mușcat buza, ca să nu-i mai tremure.

— E îngrozitor că...

— Ce?

— Nici nu îmi vine să spun asta cu glas tare, dar au amenințat că o vor executa pe Marie dacă Hugo nu îl salvează pe căpitan. Pur și simplu nu pot, în fine, înțelegi... nici nu pot să mă gândesc la asta.

— *Putain!* a exclamat Élise. Nenorociții.

Hélène a inspirat adânc și apoi a expirat lent.

— Dar e un semn bun dacă nu am primit nicio veste, nu?

— Exact, deși poate ar fi mai bine s-o scoatem pe Marie din sat.

— Nu va dori să plece. Nu l-ar lăsa singur pe Hugo niciodată.

— Problema e că...

Élise s-a ciupit de nas, un gest de șovăială, pe care Hélène îl recunoștea la sora ei.

— ...Tomas a murit.

— Oh, Doamne! Ce s-a întâmplat?

Hélène și-a ținut răsuflarea cât timp Élise i-a povestit.

— Am văzut sau, cel puțin, am auzit împușcăturile. Victor e aproape sigur că a murit. I-am întrebat pe niște oameni de dimineață și două femei din sat au spus că îl duceau cu o căruță și că părea a fi mort.

Hélène a rămas complet nemișcată, gândindu-se la Tomas; atât de tânăr, atât de speriat.

— Bietul băiat, a spus ea încet.

Deși se tot gândea la ce viitor ar fi putut el să aibă. N-ar fi putut să se întoarcă niciodată acasă, ar fi fost mereu pe fugă.

— Deși n-ar fi avut o viață prea ușoară, a adăugat ea.

— Ca să nu mai spunem cât ar fi fost de periculos pentru noi dacă trăia.

Au trecut câteva clipe, timp în care Hélène reflectă la cele aflate.

Știuse întotdeauna că-și asumaseră un risc ascunzându-l pe Tomas în pod, dar a simțit un fior de panică la gândul că fuseseră la un pas de a fi descoperite. Ce fusese în capul ei când s-a lăsat convinsă de Florence?

— Suntem în siguranță? a întrebat ea.

Élise insista că erau în siguranță, dar Hélène se întreba cum de era așa de sigură, în condițiile în care nu văzuse cadavrul băiatului. Chiar dacă Victor era convins că tânărul murise, era oare suficient pentru ca Élise să-l creadă?

Sora ei părea nerăbdătoare să schimbe subiectul și a adăugat:

— Ascultă, Victor vrea să-l mai ţinem puțin pe Jack aici. Te descurci? O să plece peste câteva zile.

— Da. Peste vreo două zile aș putea să-i scot copcile și va fi liber să plece.

— Bun. Știi că deja iese în timpul nopții? Dar e foarte prudent să nu fie văzut și cred că suntem suficient de departe de sat încât să nu trezim suspiciuni.

Hélène se simțea copleșită de atâtea emoții, încât n-a știut ce să spună. Era conștientă că vor fi mult mai în siguranță după ce Jack va pleca, dar îi plăcea să îl știe acolo.

— A fost aici azi-noapte. Am... stat de vorbă cu el până târziu.

Élise a zâmbit cu subînțeles.

— Ați stat de vorbă?

— Da.

— Dacă zici tu. În fine, Billy, celălalt agent, n-a fost găsit nici până acum, dar Victor se interesează de asta.

— Bine, a spus Hélène.

S-a uitat gânditoare pe fereastră, frământându-și mintea.

— De ce te uiți pe fereastră? a întrebat-o Élise.

— Mă întreb de ce tot iese Florence afară.

Mai târziu în dimineața aceea, Hélène a ieșit pe hol să vadă dacă și-a lăsat cartea pe masa de acolo, dar a rămas nemișcată, șocată de ce a văzut.

Îmbrăcată în rochia roșie, Élise părea că plutește coborând pe scară. Chiar dacă fusta era la fel cum o găsiseră, Élise arăta ca o doamnă din cap până în picioare și semăna așa de mult cu mama lor, încât lui Hélène i-au trebuit câteva clipe să se dezmeticească. Mai văzuse rochia înainte, era sigură de asta, și fusese purtată de mama lor. Dar îi dezvăluia o latură a caracterului ei pe care niciuna dintre ele nu o mai văzuse.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Élise. M-am gândit s-o probez. Iar tu arăți de parcă ai fi văzut o fantomă.

— Cred că da...

— Serios?

— Acum îmi amintesc. Am văzut-o pe mama îmbrăcată cu rochia asta. Era pe hol, exact unde ești tu acum, și era beată. Foarte, foarte beată și... plângea.

— Tu unde erai?

— Asta-i chestia ciudată. Cred că eram în pod.

— Să mori tu! Mă întreb de ce. Tu detestai podul.

— Da, a spus Hélène încruntându-se. Și nu știu cum aș fi putut s-o văd de acolo.

Când razele soarelui s-au strecurat pe fereastra din hol și rochia a început să strălucească și mai tare, Hélène s-a gândit că ar putea să o roage pe Violette să o refacă. Era limpede că Hélène avea niște amintiri neplăcute legate de rochie, dar, odată ajustată, ar fi putut deveni pentru ele un simbol al speranței. Căpitanul avea să trăiască, Hugo și Marie aveau să fie salvați și, într-o bună zi, și vieților lor aveau să se refacă. Aveau să danseze și să cânte din nou, să mănânce mâncăruri minunate și aveau să fie libere. Hélène nu era pregătită deocamdată să afirme că totul va fi bine, dar când Élise a făcut o piruetă și fusta s-a învârtit, chiar așa sfâșiată și ruptă, tot a avut impresia că sora ei are o strălucire interioară. Iar în zâmbetul acela frumos, Hélène a văzut nu doar cum strălucește spiritul ei incredibil, ci și faptul că sora ei era îndrăgostită.

CAPITOLUL 21

Florence nu fusese acasă la masa de prânz și nimeni nu știa unde se află. Ziua nu se dovedise a fi atât de însorită pe cât sperase Hélène, iar norii răzleţi din dimineața aceea se adunaseră amenințători spre după-amiază. Când a văzut-o pe Florence venind acasă, târziu, în după-amiaza aceea, începuse deja să plouă. Hélène a închis ochii și a inspirat adânc.

— Ai stat mult, i-a spus ea, apoi a lăsat cartea jos și s-a îndepărtat de fereastră când sora ei a intrat. Ai ratat prânzul.

Florence s-a trântit pe canapea.

— Da?

— Ridică-te, ești fleașcă. O să uzi canapeaua.

Florence și-a umflat obrajii, dar nu s-a ridicat.

— Ascultă, îmi fac destule griji pentru Hugo, a spus Hélène și, auzindu-și vocea cum îi tremură, a încercat să se stăpânească. Nu vreau să-mi fac griji și pentru tine. Unde ai fost?

— Afară.

Hélène i-a aruncat o privire întrebătoare.

— Mi-am dat seama. Te-am căutat în grădină, dar nu erai acolo.

— Am făcut o plimbare.

— De una singură?

— Da.

Florence a oftat, îngrijorată, și a început să înfoaie o pernuță.

— Pe bune, pernele astea sunt pline de cocoloașe!

— Draga mea, nu cred că ești în siguranţă acum să te duci singură la plimbare.

— Îmi place să mă plimb. Mă ajută să-mi limpezesc mintea. Înțelegi?

Hélène a dat din cap.

— Da. Sigur că înțeleg... Simți nevoia să-ți limpezești mintea în legătură cu ceva anume?

Privind ca prin ceață, Florence i-a ignorat întrebarea.

— Cel mai mult îmi place să mă plimb prin pădure desculță.

— Dar furnicile?

— Dacă sunt încălţată, nu pot să simt pământul sub picioare.

— E adevărat.

Florence s-a ridicat, a aruncat pernuța și i-a mai dat un pumn.

— Tu îți dai seama că am douăzeci și doi de ani, nu doisprezece?

Hélène și-a ridicat brațele, s-a întins, și-a pus o clipă mâinile pe cap și apoi s-a așezat.

— Scuză-mă. Știu, dar îmi e greu câteodată.

Apoi i-au venit în minte toate motivele pentru care o supraveghea cu atenţie pe Florence. Sora ei era tânără și inocentă, ca puii aceia de căprioară pe care îi vezi în pădure. Ceva mai sigură pe picioare decât un copil care învață să meargă, dar nu la fel de robustă ca un mânz de un an. Nu vedea lumea așa cum e în realitate.

— Vreau doar să nu păţești nimic, a adăugat ea.

— Nu sunt un bibelou care se sparge.

Florence s-a întors și s-a așezat lângă Hélène pe canapeaua veche.

— Aproape uitasem cât de uzată este canapeaua asta; are nevoie de o tapiţerie nouă.

— Și capitonajul trebuie refăcut.

O sclipire s-a aprins în ochii lui Florence.

—Vrei să ne ocupă de asta împreună?

— Aveam de gând să citesc.

— Poți oricând să citești. Hai s-o facem. O să-ți mai abată gândurile.

Hélène a scos un oftat.

— Adică, acum? Sunt obosită.

Florence s-a ridicat în picioare și i-a întins mâna.

— Nu există moment mai bun decât cel de față, așa spui întotdeauna.

Hélène s-a ridicat în silă și a văzut că Florence se uita la ea cu o expresie hotărâtă în ochi.

— Ce s-a întâmplat?

— Ascultă, Hélène, nu vreau să stai lipită de mine ca o umbră.

— Bine, o să-mi dau silința să nu mai fac asta. E greu să renunți la vechile obiceiuri.

— Mai ales ție.

— Cum adică?

Florence a mijit ochii și s-a aplecat să examineze canapeaua.

— Cred că trebuie mai întâi să scoatem stofa și abia pe urmă o să ne dăm seama de ce reparații mai are nevoie.

— Florence, ce-ai vrut să zici?

Sora ei și-a îndreptat spatele.

— Păi, ție îți place să ai o rutină, nu? În timp ce mie îmi place să descopăr lucruri noi... Acum, oare unde mi-am lăsat foarfeca?

— Și ai reușit?

— Ce?

— Să descoperi lucruri noi.

Florence și-a stăpânit un zâmbet.

— E ceva ce nu vrei să-mi spui?

Florence a început să tragă de stofă, ignorând-o pe sora ei.

— Uite. Sunt găuri peste tot.

— O să-mi spui?

— Sigur. Dar acum trebuie să caut foarfeca, a spus ea și a ieșit repede din cameră.

Hélène se simțea neliniștită. Își concentrase mereu atenția asupra nevoilor și dorințelor surorilor ei, întotdeauna se gândea mai întâi la ele și abia apoi la ea, ținând strâns hățurile care le uneau. Își imagina o arenă de circ în care ea era maestrul de manej, cu joben și frac, iar surorile ei erau caii care dansau. Incontrolabile. Și chiar dacă ar fi vrut să mai slăbească puțin frâiele, își dădea seama că nu știa cum s-o facă. Fusese prea mult timp stâlpul familiei. Iar acum o descoperea pe această nouă Florence, care ținea ascunsă o parte din ea, ce păstra discreția asupra unei părți din viaţa ei fără legătură cu familia ei. O parte care spunea clar: „Lasă-mă în pace!“

Hélène știa cum să se poarte cu pacienții ei, cum să-i liniștească, cum să-i aline și cum să-i îmbărbăteze. Dar se pare că nu știa cum să se poarte cu surorile ei, care crescuseră și deveniseră adulte.

A clătinat din cap când Florence a intrat în cameră agitând foarfeca și cuțitul.

— Le-am găsit... a spus ea și s-a oprit. Hélène, ce s-a întâmplat? Pari foarte tristă.

— Ah, da?

— Ai vreo problemă?

— Îmi fac griji pentru Hugo și Marie.

A tras aer în piept și s-a adunat.

— Dacă s-ar fi întâmplat ceva rău, am fi aflat până acum.

Hélène a oftat.

— Hai să ne continuăm treaba cu canapeaua asta. Te pricepi s-o repari?

Ochii lui Florence au sclipit.

— Nu, dar va fi distractiv să îi dăm de cap.

Au tăiat amândouă stofa de deasupra și pe cea de dedesubt, apoi au răsturnat canapeaua pe o parte ca să poată scoate pânza moale de pe fund. După ce au ridicat canapeaua, Florence a examinat umplutura turtită.

S-a aplecat și a mirosit.

— Bleah! Pute. Și asta va trebui înlocuită.

Hélène a clătinat din cap.

— Cred că ne-am întins mai mult decât ne e plapuma.

— Stai așa, a spus Florence. Simt ceva acolo.

A băgat mâna mai adânc și a scos un plic sigilat, pe care l-a fluturat în aer.

— Ooo! Mă întreb ce o fi ăsta.

— Probabil o factură, a răspuns ea fără prea mult interes.

Florence a rupt plicul și a scos din el o hârtie îngălbenită. A aruncat o privire peste ea și apoi s-a uitat la Hélène cu fața însuflețită de curiozitate.

— Asta, scumpa mea soră, e o scrisoare de dragoste.

Hélène s-a încruntat.

— De la cine?

— O citesc cu glas tare. Să vedem dacă aflăm.

— Bine, a spus Hélène, iar Florence a început să citească:

Dragostea mea,

A fost cea mai lungă așteptare din viața mea. Am sperat că îmi vei răspunde la ultima scrisoare, dar nu pot decât să mă gândesc că s-a întâmplat ceva care te-a împiedicat s-o faci. A fost descoperit secretul nostru? Așa s-a întâmplat? Nu pot să mai trăiesc o zi fără să știu că ești în siguranță. Sună-mă și, dacă nu poți, scrie-mi, te rog.

Iubirea ta, pe veci

— Ei, a spus Hélène cu sprâncenele ridicate. Ce interesant.

Florence a făcut ochii mari, punându-și mâinile în șolduri.

— Nu e romantic?

— Romantic? Probabil. Mie mi se pare a fi o poveste clandestină.

— Cine ar putea fi „iubirea ta“?

— Nu tata.

Florence a zâmbit și Hélène a înțeles de ce. Tatăl lor avea multe calități deosebite, dar romantismul nu se număra printre ele.

— Dar ar putea să fie o scrisoare pentru mama. Poate de când era tânără.

— Sau pentru sora ei.

— Cea care a fugit. Poate din cauza asta a fugit.

Hélène s-a întors spre canapea.

— În fine, indiferent cine a scris-o, tot va trebui să ne ocupăm de mizeria asta.

— Oare Violette nu ar avea ceva cu care s-o reparăm?

— Bună idee!

— Hélène, a spus Florence după o pauză. Ție chiar îți place Violette?

— Sigur. De ce să nu-mi placă?

Florence a ridicat din umeri.

— Nu știu.

Hélène a râs.

— Doar pentru că nu ți-a plăcut tiparul rochiei pe care ți l-a dat.

— Era o rochie caraghioasă, de copil.

— Dacă zici tu. Iar acum, Florence, o să te las să te ocupi de canapea.

— Nuuu!

În clipa aceea, s-a auzit o bătaie în ușa din spate și Hélène s-a îndreptat spre bucătărie ca s-o deschidă.

— Chiar la tine mă gândeam, a spus ea când a văzut-o pe Violette stând în fața ușii, zâmbind.

— Vai, Hélène. Am vești pentru tine.

— Intră.

— Nu, nu. Nu pot să stau. L-am lăsat pe băiat dormind acasă. Marie m-a rugat să vin.

— Așadar? a rostit Hélène, neîndrăznind să întrebe.

Violette a zâmbit.

— Sunt vești bune. Chiar bune. Căpitanul a supraviețuit. E în afara oricărui pericol.

Hélène își ținuse respirația, fără să-și dea seama, dar apoi a expirat zgomotos:

— Ah, slavă Domnului!

Și, tremurând de ușurare, s-a rezemat de cadrul ușii ca să se sprijine.

Violette a întins brațele și cele două femei s-au îmbrățișat.

CAPITOLUL 22

Hélène a rămas trează în pat ore în șir. Ușurarea pe care o simțea era atât de copleșitoare, încât ar fi fost în stare să danseze de bucurie. Dacă i s-ar fi întâmplat ceva lui Marie, Hugo ar fi fost pierdut. Hélène ar fi trebuit să aibă grijă de el, să facă totul, să organizeze funeraliile femeii în locul lui, dacă naziștii i-ar fi îngăduit asta. Dar, uneori, cadavrele erau pur și simplu luate de acolo și nimeni nu știa unde erau duse. Circulau o mulțime de zvonuri despre gropi comune, despre grămezi de trupuri arse sau cadavre neîngropate, lăsate pradă animalelor sălbatice.

Toate gândurile acestea despre moarte i-au amintit de zilele de după moartea tatălui său, răpus pe neașteptate de un atac de cord. Murise la cincizeci și opt de ani, cu o zi înainte să împlinească ea douăzeci și unu. În ziua înmormântării, când au intrat în biserică și au văzut băncile pline de oameni, mama ei îi șuierase la ureche: „Spectacolul morții subite. Cât de mult le place!“

Hélène a oftat amintindu-și de atitudinea rece a mamei ei și, pentru o clipă, a retrăit acel moment, simţind chiar mirosul îngrozitor de crini – mirosul suferinței. Crinii erau aşezaţi deasupra sicriului și miroseau înțepător și grețos. Erau crini orientali, cu flori mari, crem, cu marginea petalelor roz, renumiți pentru parfumul lor puternic. Ploua în ziua aceea. Evident că ploua. Cum ar fi putut să fie soare? Tatăl ei nu fusese un om religios, iar mama ei era catolică nepracticantă, dar a organizat o înmormântare tradițională. Totul pentru spectacol. Sicriul scump, căptușit cu mătase – Claudette era mândră de el –, a

fost transportat de la dric de șase necunoscuți care purtau frac și joben. Hélène știa că sicriul era scump, nu pentru că mama ei îl alesese împreună cu ea, ci pentru că văzuse asta când îl alesese din catalog. În timp ce oamenii duceau sicriul pe umeri, familia mergea în urma lui, iar cortegiul avansa într-o liniște deplină. În timp ce mergea încet, Hélène se uita într-o parte și în alta, surprinsă că necunoscuții din biserică se întindeau ca să vadă mai bine. Mama ei s-a întors spre ea și a privit-o cu ochii mijiți. O mustrare evidentă. Apoi Claudette a continuat să meargă, fără nicio lacrimă în ochi, îmbrăcată în negru din cap până în picioare, palidă, fără să se uite în stânga sau în dreapta. Hélène a urmat-o, împreună cu surorile ei, îndreptându-se încet spre primul rând de bănci.

Preotul arăta ca o vedetă de cinema. Elegant, cu o privire provocatoare, asemenea lui Clark Gable. Hélène se uitase la el cu gura căscată, iar mama ei îi dăduse un ghiont în coaste. *Ce păcat că un astfel de bărbat e preot*, și-a spus Hélène lipsită de reverență și s-a uitat la Élise, care, cu ochii căscați, a încuviințat. Apoi, toți s-au așezat și au ascultat predica.

Hélène n-a ascultat niciun cuvânt; doar se uita la sicriu, încercând să-și imagineze cum arăta tatăl ei acolo. Oare era palid precum ceara sau îl machiaseră, ca să fie trandafiriu, așa cum el nu era de fapt? Oricum ar fi fost, nu avea să-l mai vadă vreodată. Când a înțeles adevărul acesta, nu și-a mai putut stăpâni plânsul. Avea senzația că o parte din ea era acolo, cu el. Dar când a observat că mama ei o privește, s-a rușinat de lacrimile ei, ștergându-le discret.

Apoi, fără a fi anunțată, fără permisiunea nimănui, Élise s-a ridicat în picioare și s-a dus cu pași mari în fața altarului. Cu fața spre bănci, a scos o

hârtie din buzunar și a început să citească apoi cu o voce minunat de clară.

Nu sta să plângi la mormântul meu,
Eu nu sunt acolo, eu nu dorm.
Eu sunt într-o mie de vânturi care suflă,
Eu sunt în zăpada care cade încet.
Eu sunt în ploile blânde...

Hélène n-a auzit restul poemului. Se gândea la tatăl ei și era îngrijorată că Élise avea să fie pedepsită de mama lor. Judecând după figura lui Claudette, spumega de furie. Apoi Hélène a revenit la realitate și a auzit-o pe Élise citind ultimele versuri:

Nu sta să plângi la mormântul meu.
Eu nu sunt aici, eu n-am murit.

Élise n-a mai revenit pe bancă, lângă surorile ei. A ieșit din biserică, iar Hélène s-a simțit mândră de ea.

Când ceremonia s-a încheiat și oamenii au început să plece, lui Hélène i s-a părut că simte miros de castraveți. Ce ciudat! Tămâie – ar fi fost de înţeles, dar miros de castraveți? Putea fi un parfum? Cu siguranță, nu venise cineva cu alimentele cumpărate la el. Era un miros proaspăt, pe care nu te-ai fi așteptat să-l simți într-o biserică, într-o zi umedă, cu ploaie.

Palmele îi erau transpirate în timp ce primea condoleanțele oamenilor la ușa bisericii, iar zâmbetul parcă îi încremenise mamei pe fața ca o mască, în vreme ce le întindea mâna acoperită cu o mănușă neagră. De câte ori Hélène părea să izbucnească în plâns, Claudette o ciupea sau o apuca de cot și o trăgea departe de cei care puteau s-o vadă sau s-o audă.

La cimitir, când sicriul a fost coborât în groapă, cerul se înseninase și păsările începuseră să cânte. Lucrul acesta o surprinsese, era dovada că viața putea să continue și fără tatăl ei. Când s-a terminat, Florence a vrut să meargă cu mașina, împreună cu Claudette, dar ea și Élise au plecat pe jos trecând prin curtea bisericii și citind cu voce tare cuvintele care erau scrise pe unele pietre vechi de mormânt. În timp ce mergeau, Hélène își simțea picioarele grele și dureroase. Élise nu a plâns și nu a vorbit, dar i-a luat mâna și i-a strâns-o.

În acea zi, Hélène își dorise ceva mai mult de la mama ei: să le spună cine a fost tatăl lor sau ce a însemnat el pentru ele și cât de mult îi vor simți lipsa, dar ea nu spusese nimic. Hélène s-a consolat doar cu strângerea de mână a surorii ei, în semn de solidaritate.

La priveghi a fost un moment în care Claudette, extrem de atentă și de controlată, începuse să-și piardă stăpânirea de sine. Hélène i-a surprins expresia înainte ca mama ei să-și întoarcă repede fața: schimbarea aceasta se datorase ginului, nu suferinței, credea ea, iar ceea ce văzuse în ochii ei era furie, nu iubire.

Hélène s-a întors singură la mormânt a doua zi și l-a văzut încărcat de flori, cele mai multe având mici cartonașe atașate și toate cu multe cuvinte frumoase, scrise din inimă. Era impresionată văzând cât de iubit fusese tatăl lor; s-a așezat pe iarbă și a plâns în voie, până când ochii i s-au umflat și au început să o usture.

Câteodată, chiar și acum – în toți acești ultimi ani –, amintirea aceasta o făcea să se întristeze teribil. Își dorea în fiecare clipă ca tatăl ei să mai fi fost în viață. Într-un cimitir din Anglia, exista o piatră funerară elegantă având

numele lui inscripţionat pe ea și, oricât de mult și-ar fi dorit, nu avea cum să o vadă până când războiul nu avea să se sfârșească.

CAPITOLUL 23

Florence

Luni, Florence aștepta de ceva vreme când Anton a apărut ducând o geantă mare din pânză. Nu mințise când îi spusese lui Hélène, cu o zi înainte, că fusese la plimbare – chiar avea nevoie de liniște ca să reflecteze. Azi își alesese o rochie din mătase liliachie, cu flori, pe care o modificase dintr-una veche pe care o găsiseră și care aparţinuse mamei lor. Claudette le lăsase toate hainele ei franțuzești, superbe, de când era tânără și, cu toate că lui Élise îi veneau perfect, aceasta purta rareori rochii. Așa că Florence micșorase rochia în talie, îi tăiase mânecile ușor bufante până la coate, păstrase pliurile de pe umeri, o mai strâmtase puțin, astfel încât partea de jos devenise acum puțin evazată, și modificase tivul pentru ca fusta să-i acopere puțin genunchii. Era încântată de rezultat, dar până atunci nu avusese ocazia să o poarte.

— Arăți bine, i-a spus el.

Ea a făcut o mică plecăciune, bucuroasă că îl vede, apoi o piruetă, pentru ca fusta să foșnească și să se învârtă în jurul ei.

— Ce-i acolo? a întrebat ea arătând spre geantă.

— Bunătăți!

Ea a fluierat.

— De-abia aștept.

— Putem să înotăm, dacă vrei, a spus el, dar am reușit să găsesc o barcă pentru a face o plimbare pe râu.

— Serios?

— Da. Motocicleta mea ne poate duce până la Limeuil. Dacă ești de acord.

— Desigur.

— E o zi superbă pentru plimbări cu barca și m-am gândit că cea mai frumoasă zonă e între Souillac și Lalinde, acolo unde râul curge printre stânci.

— Știu unde e Limeuil. E în locul unde râul Vézère se varsă în Dordogne.

Florence a urcat în spatele lui pe motocicletă și s-a ținut de el cât timp au urcat coasta. Nu avea de gând să trăiască mereu cu frică. Și ieșirea asta, aventura, evadarea asta i se părea a fi o rebeliune – nu doar împotriva lui Hélène, care voia s-o țină acasă, în siguranță, ci și împotriva războiului. Nu voia să se lăse intimidată de el. Iar Anton era cel trimis ca să-i arate drumul; vedea asta în ochii lui.

Întotdeauna căutase semne care să-i arate drumul. Lucruri mărunte, pe care îi plăcea să le considere semne prevestitoare. O pană aici. O floare dincolo. Avea și superstiții; îi plăcea atunci când două persoane trăgeau de un iadeș de pui uscat și casant, iar câștigătorul putea să-și pună o dorință. Îi plăcea să-și pună dorințe, să le țină pentru ea și să știe că sunt secrete. Îi plăcea și să arunce peste umărul stâng sarea pe care o vărsase, și uneori vărsa intenționat sarea ca să poată face asta, deși se spunea că ai ghinion când verși sare. Oamenii credeau că diavolul stă pe umărul stâng al fiecăruia, iar Dumnezeu – pe umărul drept, așa că, aruncând sare peste umărul stâng, îl orbeai pe diavol, împiedicând ghinionul. Asta era superstiția ei favorită. Totodată nu trecea niciodată pe sub o scară și o saluta în fiecare zi pe Doamna Coțofană. Credea sincer că, atunci când dădeai unui prieten un cuțit, relația de prietenie se afla în mare pericol dacă nu ofereai, odată cu el, și o monedă. Prietenul trebuia să-ți dea moneda

înapoi imediat, drept plată pentru cuțit, și astfel prietenia era salvată. Până atunci nu făcuse asta.

— Sunt cam treizeci de kilometri până acolo, l-a auzit ea pe Anton strigând în zgomotul motorului. Te simţi bine?

— Sunt fericită! i-a strigat ea.

Și chiar așa era.

Când au ajuns la destinație, Anton a parcat motocicleta și a desfăcut geanta din spate, de unde o legase.

Florence s-a uitat în jur, la copacii uriași, la o podgorie care înconjura un *château*, la câmpurile verzi și unduioase și la uimitoarea confluență de râuri din spatele lor. Au început să coboare din vârful dealului, trecând pe lângă case din piatră și căbănuțe cu grinzi, construite pe coastă. Au trecut pe lângă poarta de la Maison du Porche, care separa orașul de sus de orașul de jos.

— Când o să ne întoarcem pe Rue du Port, o să trecem pe lângă mănăstire și atunci, dacă o luăm pe sub poartă, pe Grande Rue și apoi la stânga, o să ajungem la Port du Recluzou, care ne scoate din oraș.

— O să ne plimbăm în afara orașului?

— Nu. Vreau doar să-ți arăt ceva amuzant. Dacă urcăm pe dealul de acolo și facem stânga spre biserică, ajungem la *Maison de tolérance*.

I-a făcut cu ochiul și i-a povestit despre casa veche și frumoasă, cu terasă din lemn, unde un anumit gen de fete din zonă obișnuiesc să-i distreze pe barcagii singuratici.

— Ai citit undeva, a spus ea și a râs.

— De fapt, am făcut ceva cercetări. Trebuia să găsesc lucruri cu care să te impresionez.

Nu i-a spus că era deja extrem de impresionată de el.

În timp ce el o conducea pe niște scări din piatră spre un loc în care o mică ambarcațiune sălta pe apă, ea zâmbea văzând lebedele și rațele care se cufundau în râu.

— Așadar, nu e o *gabarre*, a spus ea când el a urcat în barcă și i-a întins mâna s-o ajute.

— Omul care se ocupă de ea s-a pensionat, a spus Anton după ce ea s-a așezat în barcă. Dar, pentru câțiva franci, a fost de acord să ne-o dea pe asta. E o plimbare scurtă, însă vom putea admira castelele cocoţate pe stâncile înalte și orașele fortificate din jurul lor.

— Orașele mele preferate sunt Beynac-et-Cazenac, la Roque-Gageac și, evident, Domme, a spus ea, văzând cu ochii minții bastida, orașul fortificat de pe coastă, cu zidurile lui vechi din piatră crem, construite atât de sus.

— Da, sunt deosebit de frumoase, a încuviințat el, și au pornit cu barca pe râu.

— Sunt și fantome aici, știai? l-a întrebat ea.

— Crezi în fantome?

— Poate. Știu că trecutul ne însoţește. Aproape că îi poți simți prezența. Nu crezi că sunt momente când se întâmplă asta? Când istoria unui loc pare a fi prezentă acolo?

El părea dus pe gânduri, de parcă ea ar fi atins un subiect important pentru el.

— Ai impresia că întinzi mâna și o poţi atinge, a continuat ea. Ca și cum englezii și francezii s-ar lupta acum acolo.

El a râs.

— Știu foarte bine la ce te referi. Într-o bună zi, și acest război va face parte din trecut. Mă întreb dacă lumea și-l va mai aminti.

— Da, și eu mă gândesc la asta. Când privești râul începătoșat dimineața devreme ți se pare atât de străvechi, cu insulițele lui și cu malurile lui înalte. Și apoi, când iese soarele, râul devine argintiu. Nimic nu schimbă asta.

Au rămas tăcuți tot restul drumului, bucurându-se de coturile line ale râului, de peisajul spectaculos din jur și, poate mai mult decât toate, de razele soarelui, care străpungeau norii și se oglindeau în apa ce curgea liniștită. El i-a întins mâna când au plutit pe lângă livezile de pruni și de nuci, pe lângă zidurile care coborau până jos, acoperite de iederă și de cascade de glicină. Florence l-a ținut de mână când se uita în sus, la castelul străvechi și la satele cu case în nuanţe deschise. În cântecul păsărilor și duruitul slab al motorului, Florence se simțea împăcată. Chiar dacă doar pe moment.

Când s-a întors acasă după excursia pe râu, ea l-a zărit pe Enzo urmărindu-l pe Anton cum parchează motocicleta puțin mai departe de casă. Ce căuta din nou Enzo acolo? Și l-a scos imediat din minte pe tânărul enervant, cu toate că se simțea puțin neliniștită de prezenţa lui. Florence a fost surprinsă să le găsească în grădină pe Lucille, prietena ei coafeză, cu fața brăzdată de lacrimi uscate, și pe Élise, care încerca să o liniștească, deși fără prea multă tragere de inimă. Élise n-avea timp de lacrimile neserioase ale fetelor; și cine putea s-o condamne pentru asta? Dar Lucille avea un suflet bun, iar Florence, care era întotdeauna mai receptivă decât sora ei la suferinţa altuia, a fost copleșită imediat de compasiune pentru ea.

— Nu prea pricep ce spune, a zis Élise. Dar am impresia că s-a certat cu mama ei.

Lucille s-a ridicat în picioare și a dat fuga s-o îmbrățișeze pe Florence.

— Vai, ce bine îmi pare că ai venit! Unde ai fost?

— Pe aici, pe afară, a spus Florence, evitând privirea curioasă a surorii ei.

Oare auzise motocicleta lui Anton, când a plecat, chiar înainte să intre ea în casă?

— Așa e, a continuat Lucille. M-am certat cu mama. Vai, Florence, a fost oribil. I-am spus niște lucruri groaznice, iar ea mi-a reproșat că sunt o răsfățată nerecunoscătoare și că nu vrea să mă mai vadă.

— O să-i treacă. Își va reveni.

— Tocmai asta e, a spus Lucille, înghițindu-și încă un rând de lacrimi, după câte se părea. Eu nu... nu... vreau să-și revină. E urâcioasă și rea și nu mai vreau s-o văd niciodată.

— Acum ești supărată, dar e mama ta și sunt sigură că are nevoie de tine.

— Stau la mătușa mea, Lili, dar e vorba de meseria mea. Îmi place meseria mea. Ce o să fac?

Și umerii ei firavi tresăltau, căci fata începuse din nou să plângă în hohote.

Florence a luat-o de mijloc pe prietena ei și a schimbat o privire cu Élise, care, retrăgându-se, a ridicat mâinile ca și cum ar fi spus: „E treaba ta."

— Hai să intrăm în casă. După ce o să te speli pe față, te duc eu la mătușa ta acasă. O să treci și peste asta, îți promit.

Lucille s-a lăsat convinsă și, cât a stat ea în baie să se spele pe față, Florence s-a gândit la toate cele petrecute în acea zi. Ea și Anton își făcuseră planuri să meargă cu altă ocazie și la o moară abandonată din secolul al XVI-lea, de pe malul râului Vézère. El spunea că ar fi fost locul ideal în care să te uiți de război, pentru că era ascunsă într-o vale, printre pajiști presărate cu stejari și

tufe mari de hortensii. Ea era surprinsă că acceptase așa de ușor prietenia lui; la urma urmei, nu putea să uite că el era german, iar lucrul ăsta era periculos pentru ea. Dar el era un om atât de dulce și de cald, unul dintre oamenii aceia deosebiți, care te fac să te simți bine. Deși nu voia să recunoască, acest risc o fascina un pic.

Lucille a venit în bucătărie, unde era Florence.

— Deja arăți mult mai bine, i-a spus Florence.

— Mă simt mai bine. Mulțumesc.

— Mi-a venit o idee.

— Care?

Florence a zâmbit.

— Păi, dacă mătușa ta îți dă voie să stai la ea, de ce nu-ți deschizi singură o afacere?

Lucille s-a încruntat.

— Nu te înțeleg.

— Ai putea să fii o coafeză itinerantă. Poţi să tunzi și să coafezi la clienţi acasă. Cum autobuzele sunt tot mai puține, e din ce în ce mai greu să te deplasezi în diverse locuri, dar tu ai putea să mergi cu bicicleta.

Ochii lui Lucille s-au luminat dintr-odată.

— Crezi că aș putea face asta?

— Ai nevoie de ceva echipament. Dar ar fi frumos. Am putea să ne vedem când vrem.

— Am ceva bani puși deoparte. Dar de unde aș putea să iau materiale?

— De la Bergerac sau de la Sarlat? Sau poate că Lili o să reușească s-o convingă pe mama ta să te ajute cu organizarea. Ar fi ideal.

Lucille a luat-o în brațe.

— Florence Baudin, ești un geniu.

Florence s-a uitat spre ușa din spate.

— Vrei să mergem în pădure înainte să pleci?

Au ieșit sporovăind întruna, s-au dus la locul de picnic din pădure și s-au așezat pe bancă.

— Așadar, a spus Lucille. Ce-ai mai făcut în ultimul timp?

— Mi-am făcut prieteni, a spus Florence, incapabilă să păstreze secretul.

Lucille a făcut ochii mari.

— Cineva care nu e de prin zonă? Cine? Cum o cheamă?

— E un băiat. Îl cheamă Anton și ne înțelegem de minune.

— Unde l-ai întâlnit?

Florence a râs.

— În fundul grădinii.

I l-a descris apoi pe Anton, i-a povestit despre întâlnirile lor și despre plimbarea pe râu pe care o făcuseră.

— E foarte plăcut, a adăugat ea.

— Ce frumos! De unde e?

— Nu de pe la noi.

— Ah! a exclamat ea, privind-o curioasă.

Florence a ignorat-o.

— E așa de plăcut să pot ieși un pic fără să-mi sufle Hélène în ceafă! El are o motocicletă.

— Ce norocoasă ești! Mi-ar plăcea să aibă și iubitul meu o motocicletă.

— Ah, nu, nu e iubitul meu. Pur și simplu, ne înțelegem foarte bine și am senzația că îl știu de-o viață.

— Deci, e un prieten.

— Da.

E din Sarlat?Florence a clătinat din cap.

— Nu tocmai.

— Nu ocoli răspunsul.

Florence s-a uitat la furnicile care mergeau pe cărările lor.

— Păi, dacă îți spun, va trebui să-mi promiți că nu vei sufla o vorbă.

CAPITOLUL 24

Hélène

Marți seara, după o zi neașteptat de umedă, norii se împrăștiaseră în cele din urmă. Hélène îi scosese în sfârșit copcile lui Jack – el o privise în ochi, spunându-i „privighetoare“. Apoi, cum încă era lumină, Hélène s-a îndreptat spre casa lui Violette, ca să ia cina împreună cu ea. Dar, când se pregătea să traverseze strada, a văzut că ușa de un albastru șters era deschisă și că din casă ieșea un ofițer SS. Acesta s-a întors să se uite înăuntru și a vorbit cu cineva. Apoi, a ieșit și, după ce a închis ușa, a pornit cu pași mari în direcția lui Hélène. Ea a scrutat rapid strada și a aruncat o privire spre armatele de drepnele care zburau pe deasupra acoperișurilor țipând în timp ce se roteau și plonjând în căutarea insectelor. Când vedeai o astfel de imagine atemporală, totul părea a fi exact așa cum trebuie; părea doar o seară obișnuită dintr-un sat francez obișnuit, la lăsarea serii. Cu excepția ofițerului SS. Hélène a întors capul în cealaltă parte, ca să nu-i atragă privirea, și, auzindu-l cum se îndepărtează, s-a încruntat, nesigură. Oare prietena ei era bine?

Și-a strâns mai tare geanta la piept. Avusese de gând s-o roage pe Violette să-i repare rochia roșie din mătase pe care o adusese cu ea, în speranța că, dacă ar vedea-o întreagă, ar putea să descopere ceva din trecutul ei. Memoria ei – sau mai degrabă amintirea asta – era capricioasă și nu știa cum să facă să și-o fixeze în minte. Dar de fiecare dată când se gândea la rochie, îi apărea în minte și imaginea podului. Când era mică, pentru ea podul era un loc întunecat, plin

de zgomote ciudate, pe care îl evita întotdeauna; așadar, de ce era așa de strâns legată imaginea podului de rochie?

Violette a răspuns repede la bătaia ei în ușă și a invitat-o în camera unde cosea.

— Sper că nu te deranjează dacă rămânem aici. Trebuie să termin pălăria asta până mâine.

Hélène s-a uitat la pălăria din fetru în formă de cască, roz și mov, cu un voal delicat croșetat.

— Pentru cine e?

— Nu e pentru cineva în mod special.

Hélène și-a cercetat prietena. A urmat o mică pauză, în care s-a gândit dacă să insiste sau nu pe subiect. În final, s-a decis să insiste.

— Hai, Violette, a spus ea. Sunt sigură că *mie* poți să-mi spui.

Violette a ridicat ochii spre ea și a oftat.

— Dacă vrei neapărat să știi, e pentru un ofițer german.

Hélène s-a uitat pieziș la ea și la florile din fetru pe care Violette le cosea pe pălărie.

— Poartă el pălării de-astea?

Violette a ridicat din sprâncene.

— Normal că nu. Ar fi groaznic, nu?

Au râs amândouă.

— E pentru soția lui. După ce a descoperit că am lucrat în lumea modei la Paris, a dat fuga aici.

Hélène s-a încruntat când Violette a plecat capul și a continuat să coasă.

— Dar parcă ne-am înțeles să nu facem nimic pentru ei.

Violette a ridicat iar privirea la ea.

— Și tu i-ai îngrijit pe germanii răniți.

— Am avut un motiv rezonabil. Voiam să-i dea drumul lui Hugo.

— Uite, știu că dezaprobi asta, dar am și eu motivele mele.

— Motivele tale?

— Rochiile nu s-au vândut așa de bine în ultimul timp. Trebuie să mă gândesc la Jean-Louis.

— Ai nevoie de bani pentru medicamente?

— Da, și pentru plata specialistului la care îl duc.

— Îl duci la Paris?

— Nu. Acum merge la cineva din Sarlat.

Hélène își amintea când venise Violette acolo, cu doi ani în urmă. Satul francez desuet nu era chiar locul potrivit pentru această pariziană șic, cu tocuri înalte, rochii elegante și haine de blană. Nu-i spusese niciodată de ce venise acolo în mijlocul războiului. Toată lumea avea secrete, era firesc, dar Violette nu vorbea niciodată despre trecut. Însă pentru că era o croitoreasă și un designer deosebit – se pricepea să transforme două draperii vechi în cele mai frumoase haine sau să readucă la viață o rochie veche astfel încât să pară nouă –, până la urmă sătenii o acceptaseră printre ei. Violette arăta întotdeauna splendid, se îmbrăca elegant, *soignée*[32], și fermeca pe toată lumea. Uneori, Hélène o considera puțin vanitoasă, dar asta probabil fiindcă ea n-ar fi putut vreodată să viseze la o asemenea eleganță sofisticată. Hélène avea riduri între sprâncene, căci era mai mereu încruntată, în timp ce fața lui Violette era complet netedă.

Apoi Hélène s-a încruntat.

— Am văzut un ofițer SS ieșind de aici. E totul în ordine sau... el e tipul cu pălăria?

Violette a dat din cap.

— E tipul cu pălăria.

Hélène s-a decis să nu mai insiste asupra subiectului, a luat geanta de jos și a scos rochia roșie. A ridicat-o, pentru ca Violette să poată vedea fusta ruptă.

— Dumnezeule, ce s-a întâmplat?

Hélène a ridicat din umeri.

— Așa am găsit-o. Ai putea s-o repari?

Violette a luat-o și a cercetat-o de aproape.

— Nu pot s-o fac să arate ca înainte, dar pot s-o completez cu fâșii din alt material.

— De aceeași culoare?

— Nu. Nu chiar. Dacă eram la Paris, da, dar aici stocurile mele sunt limitate. Nu am decât o bucată de mătase bordo. Dar cred că ar merge.

Hélène părea să șovăie.

Violette a bătut-o ușurel pe mână.

— Nu-ți face griji. Pot s-o fac iar frumoasă.

— Te plătesc.

— Nici vorbă. Suntem prietene, nu? A cui e rochia?

Hélène s-a scărpinat la ceafă.

— Cred că a fost a mamei.

Violette se uita la ea admirativ.

— Are eticheta unei case de modă pariziene. Uite.

A ținut rochia astfel încât Hélène să poată vedea eticheta.

— Cred că ți-e dor de Paris, a spus Hélène, văzând expresia melancolică a prietenei ei.

Violette nu s-a uitat la ea.

— Ești singură aici, Violette? Vreau să spun, te simți singură?

— Ah, nu e chiar așa de rău. Sunt alte lucruri mai rele, iar eu îl am pe băiatul meu drag.

— Și pe mine mă ai. Știi asta.

— Știu.

Violette i-a zâmbit.

— Mulțumesc.

Hélène a reflectat în timp ce se uita la fața ei perfect simetrică, la sprâncenele pensate cu grijă, la pomeții ei înalți și la gâtul de lebădă. Hélène le avea pe surorile ei și lucra la cabinet alături de Hugo, dar, cu excepția fiului ei, viața lui Violette era foarte solitară. S-a gândit s-o întrebe de ce a plecat de la Paris, dar atâția oameni părăsiseră capitala; poate că doar nu se simțea în siguranță în sat. S-a uitat în jur la micul atelier de croitorie, a observat papiotele de ață colorată frumos aranjate, teancurile de materiale împăturite, șnururile și cele trei pălării pe jumătate terminate. Se întreba în sinea ei pentru cine erau făcute, dar s-a decis să nu întrebe cu voce tare. Violette trebuia să-și câștige cumva existența, iar ea nu avea dreptul s-o judece pentru asta.

Violette a lăsat deoparte pălăria ciudată.

— Hai să mergem dincolo. Am o tocăniță de iepure pe foc.

— Ah, era să uit.

A luat geanta de jos.

— Florence a făcut niște biscuiți pentru Jean-Louis.

— Ce drăguț.

A întins mâna să-i ia.

Hélène s-a uitat o clipă la ea, după care a întrebat-o intempestiv:

— De ce ai decis să pleci din Paris, Violette?

— De ce am decis?

A râs cu amărăciune.

— Nu am avut de ales, a spus ea și apoi, la fix, băiețelul ei s-a trezit din somn țipând.

Violette a oftat.

— Ah, scuză-mă. Trebuie să mă duc sus. În ultimul timp, se trezește des din somn. Tușește des. Du-te la bucătărie.

Hélène a făcut cum i-a spus și s-a plimbat prin mica încăpere. A privit în jur prin bucătăria prietenei ei. Obloanele erau trase și ușa din spate, încuiată. O măsuță de două persoane era lipită de un perete, deja aranjată, iar un pahar cu un rest de vin roșu era pus pe uscătorul de vase. A amestecat în tocană și s-a așezat la masă s-o aștepte pe Violette.

Nu părea să fie genul de casă în care prietena ei să fi locuit la Paris. Violette venise la Sainte-Cécile în 1942, dar exodul masiv al locuitorilor care părăseau Parisul avusese loc în vara anului 1940, când milioane de oameni umpluseră șoselele, iar avioanele germane îi mitraliaseră fără milă. Violette continuase probabil să coasă și să brodeze în atelierul casei de modă pentru care lucrase până să vină aici.

Când Violette s-a întors, Hélène și-a adus aminte că nu i-a povestit despre canapeaua pe care voiau să o recondiționeze.

— Eu și Florence ne-am propus să capitonăm și să schimbăm tapițeria canapelei din sufragerie. Nu merge prea bine.

— Aveți nevoie de ajutor? a întrebat prietena ei.

— Păi, dacă nu te incomodează.

— Sigur că nu. O să vin mâine. Va trebui să-l iau și pe Jean-Louis cu mine, dar pot să vă aduc materialele necesare și să vă arăt cum se face. Și aș putea să vă croiesc și niște haine dacă aveți material.

— Mai avem destul material albastru cu dungi albe, pe care l-am folosit la draperii. Am cumpărat mult prea mult când ne-am mutat aici.

S-a uitat la Violette.

— Mă gândeam la cum era viața ta la Paris. Ai întâlnit-o pe Elsa Schiaparelli?

Violette părea uimită.

— Dumnezeule, nu! Era mult prea cunoscută pentru o biată croitoreasă ca mine.

— Îmi plac foarte mult fotografiile cu ținutele ei din reviste.

— Hainele pe care ea le creează le permit femeilor să se miște liber. Nu se simt încorsetate.

— Dar sunt și frumoase, nu? Mai ales rochiile alea de un roz strident sau taioarele la care nici nu te-ai gândi că pot fi așa de frumoase.

Violette a râs.

— Nu credeam că ești atât de interesată de modă.

— Nu sunt. Dar îmi place de ea. Ținutele ei sunt practice *și* elegante.

A zâmbit.

— Probabil e singurul lucru pe care l-am moștenit de la mama.

Hélène citise că acea creatoare de modă de origine italiană fugise din Franța cu mult timp în urmă și că naziștii ar fi vrut să mute la Berlin toată lumea modei, dar ideea se dovedise imposibilă. Știa că multe dintre casele de modă rămăseseră și își continuaseră activitatea la Paris, inclusiv Pierre Balmain, Christian Dior, Lanvin sau Nina Ricci, așa că Violette ar fi putut lucra la una dintre ele.

S-a decis să ia taurul de coarne.

— Pentru cine ai lucrat la Paris? Dacă nu te deranjează întrebarea mea.

— Ah, era un creator modest. Nu cred c-ai auzit de el.

La un pahar de vin, au vorbit despre cei din sat și, mai ales, despre unicul celibatar confirmat de acolo, Maurice, frumosul fierar care avea vreo patruzeci de ani și care încă locuia cu părinții lui.

— Crezi că se va căsători vreodată? a întrebat Violette.

— De ce? Te interesează?

Violette a râs.

— Nu!

Apoi au vorbit despre nebuna *madame* Deschamps, care ieșea afară în papuci și cu bigudiurile pe cap, biata de ea, făcând-o pe fata ei, Amélie, să alerge peste tot căutând-o. Au vorbit despre Pascal, cel înalt și deșirat, funcționarul de la primărie, pe care la început îl bănuiseră a fi spion, dar în care acum aveau încredere. Și au vorbit despre cum probabil se simțeau Suzanne și Henri, împărțindu-și locuința cu soldații germani.

— Te cuprinde vreodată nostalgia când te gândești la trecut? a întrebat-o Hélène.

Violette a clătinat din cap.

— Nu chiar, deși m-am simțit bine la Paris, cel puțin la început.

Chiar înainte să guste din desert, Violette a privit-o întrebător.

— Mă întrebam dacă Florence are un prieten.

— Florence?

— La asta mă gândeam mai devreme. Cu siguranță, ar fi timpul să aibă și ea un drăguț.

32 „Îngrijit“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 25

Florence

Pe Florence nu o deranja că plouase în ziua aceea. Era bine pentru grădină, iar acum cerul se înseninase, chiar dacă doar pentru puțin timp, înainte să se întunece. Era singură în bucătărie și Élise era afară, chiar lângă ușa din spate, pregătindu-se să mute caprele în adăpostul lor, când s-a auzit o bătaie în ușa din față.

— Poți să deschizi tu? a întrebat-o Élise pe Florence, băgând capul pe ușă. Sunt ocupată cu caprele acum.

Florence a zâmbit.

Surorile speraseră că, dacă Hélène îi ajutase pe soldații germani și pe căpitanul lor să se vindece, puteau să o lase în pace, fără să fie nevoie să le verifice mereu identitatea.

— Da, a spus ea. Dar nu băga caprele în grajd, du-le în pădure, în caz că au venit soldații să caute provizii. Du-te.

Primul ei gând era întotdeauna la capre, care erau sursa lor prețioasă de lapte.

Élise a plecat cu caprele.

Când Florence a deschis ușa, i s-a tăiat răsuflarea. Nu erau soldați, ci două brute cu fețe dure de la BNA: unul înalt, cu tenul închis, și celălalt, mai în vârstă, alb la față și masiv cât un taur.

Amândoi erau înarmați, iar cel mai vârstnic a împins-o în bucătărie.

— Stai aici! i-a ordonat el.

— Unde e câinele? a întrebat cel înalt, uitându-se în jur, în timp ce tovarășul lui ținea pușca îndreptată spre ea.

Florence s-a fâstâcit.

— Câinele?

— Am auzit că sora ta își căuta ieri câinele.

Florence a trecut rapid în revistă toate opțiunile.

— Ah, da. Mă tem că nu știu. Nu l-am văzut.

— Și surorile tale?

— Sunt încă la muncă.

El a așteptat o vreme ca ea să continue, dar a rămas tăcută, cu inima bubuindu-i în piept, hotărâtă să nu le dea nicio indicație despre Élise. S-a gândit să-l strige pe Jack să coboare, dar, dacă l-ar fi strigat, Élise ar fi putut să audă, și atunci ei ar fi găsit caprele cu ușurință.

Bărbatul s-a plimbat prin încăpere, împungând câteva lucruri cu pușca.

— Frumoasă casă aveți.

— Nouă ne place.

— Normal că da.

Nici nu îndrăznea să-i întrebe ce caută acolo, dar trebuia să facă asta.

— Ah, acum... depinde, a răspuns el.

— De ce?

— Măi, măi, ia să vedem, a spus el rânjind, cu ochii scânteind de ostilitate.

Și-a dat seama imediat că lui îi făcea plăcere această hărțuire cu care părea obișnuit.

— Ești singurică?

Cu o expresie care spera să arate sfidare, și nu capitulare, Florence a încuviințat din cap.

După ce s-a uitat cu suspiciune la ierburile ei agăţate de grindă, cel mare cât un taur le-a dat jos din tavan cu pușca și le-a călcat în picioare. Când a găsit bufetul cu provizii, i s-au aprins ochii, dar, în loc să fure alimentele cultivate și conservate cu atâta grijă, le-a aruncat cu cruzime, unul câte unul, pe podeaua din piatră, spărgând borcanele. Florence a tresărit când s-a răspândit în aer aroma de rozmarin, roșii uscate, sparanghel, anghinare, ulei de măsline și lămâi și când toate resturile acelea s-au închegat pe jos. Plantase, îngrijise și pregătise cu dragoste conținutul fiecărui borcan; era felul ei de a le ajuta pe surori să supraviețuiască. El s-a uitat la fața ei îndurerată și a râs; satisfacția pe care i-o stârnea suferinţa ei era mai rea decât distrugerea prețioaselor sale provizii. Tulburată, s-a repezit încercând să mai salveze ceva din ele, dar borcanele se împrăștiaseră peste tot și, când a încercat să dea la o parte niște cioburi, s-a tăiat. A rămas în genunchi, s-a uitat la palmele ei și a văzut că sângerează. El a pufnit în semn de dispreț, iar ea a simțit un val de furie văzând că o tratează ca pe un nimic.

— De ce ai făcut asta? l-a întrebat.

El a zâmbit și s-a apropiat de ea.

— Le țineai ascunse de noi, hm?

Atunci el a luat-o de cot și a ridicat-o în picioare.

Ea se gândea cum să scape și privirea i-a alunecat spre ușa din spate.

— Ah, nu, nu pleci nicăieri, a spus el și apoi și-a trecut un deget pe obrazul și pe gâtul ei.

Cuprinsă de un val de dezgust la atingerea lui, s-a dat înapoi, respirând precipitat.

— Nu-ți place? a întrebat-o cu sprâncenele ridicate, prefăcându-se uimit.

Ea a încercat să-și păstreze calmul, dar respirația i se accelerase, iar inima îi bubuia în piept. Apoi a cuprins-o panica. Simțea că o apasă ceva pe piept, că mușchii sunt mai încordați și că nu mai poate respira.

— Poate îți place mai mult asta.

De data aceasta, i-a dat capul pe spate, trăgând-o de păr, și a lins-o pe gât.

Ea și-a înăbușit un țipăt și apoi, cuprinsă de repulsie, s-a chircit, și-a întors capul și s-a tras mai departe. Când celălalt s-a apropiat, ea se lupta să-și păstreze cumpătul.

— Acum să vedem ce facem cu fetițele astea care ascund mâncare de noi.

— Vă rog, i-a implorat ea, încercând să se uite când la unul, când la celălalt, cu speranța că va găsi o urmă de compasiune.

Ce era în mintea acelor oameni? Nu aveau și ei surori, mame, soții? Mintea ei încerca în zadar să găsească o cale de scăpare, frământându-se disperată în căutarea unei soluții. Apoi simți cum mintea i se golește. Privată de orice demnitate, și-a dat seama că nu avea nicio speranță.

— Vă rog, a spus ea din nou.

— Taci dracului din gură! a spus cel înalt.

În timp ce vârstnicul o mângâia sub bărbie, i-a rupt partea din față a bluzei și a mângâiat-o pe sâni. Florence a fost cuprinsă de repulsie și de greață. Îi venea să verse, iar respirația ei era complet haotică, de parcă s-ar fi luptat pentru o gură de oxigen.

— Ei, ia te uită, ce drăgălașă ești! Câți ani ai?

— Douăzeci și doi, a reușit ea să îngaime.

— Pari mai mică.

A înclinat capul spre amicul lui.

— Carne proaspătă, aș zice.

Cel înalt a hohotit.

— Ce spui de asta, ha?

Și-a scos jacheta și șapca, a început să-și desfacă centura și, când a văzut groaza din ochii lui Florence, opresorul a râs și i-a ridicat fusta. Ea a încercat să-l împingă, agățându-se de speranța că poate voia doar s-o sperie, însă celălalt a apucat-o de brațe. Atunci și-a dat seama de intenţiile lui și s-a zbătut împotrivindu-se chiar și când bărbatul musculos ca un taur i-a băgat mâna sub fustă și i-a dat jos chiloţii. Apoi a târât-o în mijlocul camerei.

— Apleacă-te peste masă.

În momentul acela terifiant și de neînțeles, a simţit cum tot corpul îi îngheață și rămâne înțepenit.

Stând cu spatele spre ușă, el a lovit-o peste obraz și a forțat-o să se aplece peste masă, i-a întors capul într-o parte, strivindu-i obrazul de lemn și împingându-i mâinile deasupra capului. A auzit cum se descheie la pantaloni și cum se asigură că poate s-o facă. A urmat un moment de groază pură, când el și-a folosit degetele și apoi s-a trântit peste ea. A simțit greutatea lui teribilă cum o apăsa și mirosul stătut de tutun și de vin acru din respirația lui. Simţea cum pereții o strivesc. În timp ce se purta ca un sălbatic, de parcă ea nu ar fi fost o ființă umană, fata simţea cum mintea i se desprinde de trup. Mintea ei rătăcea. Simțea durerea, dar în același timp nu o simțea. Era în pădure, lângă râu, simțea soarele de vară pe pielea ei și alerga pe câmpuri în culori tomnatice.

Era în altă parte. Trebuia să fie în altă parte. Nu a țipat, a amuțit de tot când el s-a ridicat icnind. După câteva momente, undeva, în adâncul minții, ca de foarte departe, l-a auzit pe celălalt apropiindu-se de masă.

— E rândul meu, cred, a spus el și a râs. Pe urmă cercetăm casa să vedem ce găsim.

CAPITOLUL 26

Élise

Încet, Élise a crăpat ușa de la bucătărie. Bărbații n-au auzit nimic, erau cu spatele la ea și unul din ei vorbea. A ridicat pistolul, a ezitat o singură clipă, apoi a apăsat pe trăgaci. A răsunat o împușcătură și imediat o alta. Amândoi bărbații s-au prăbușit la pământ.

— Nenorociții dracului! Nenorociții dracului! a urlat Élise, ținând încă pistolul în mână.

Voia să țipe, să le facă mai mult rău; pe când ei se zvârcoleau pe podea, ea a mai tras un glonț în gâtul unuia, apoi încă unul în gâtul celuilalt, și i-a omorât.

A luat o gură de aer și a alergat la Florence.

— Scumpa mea, i-a șoptit ea. Lasă-mă să te ajut.

Florence nu a răspuns.

Élise a mângâiat-o pe păr.

— Hai, lasă-mă să te iau de aici, a spus ea cu vocea aproape sugrumată de durere.

Florence a rămas exact acolo unde era, nemișcată, mută, abia respirând, cu fusta strânsă în jurul șoldurilor. Élise l-a auzit pe Jack coborând în fugă din pod și a văzut cum devine palid la față intrând în bucătărie.

— Am auzit împușcăturile.

A scos un urlet de furie când a văzut ce s-a întâmplat.

— Oh, Doamne, trebuia să fi coborât mai devreme.

S-au uitat unul la celălalt îngroziți pentru un moment, apoi Jack s-a întors cu spatele, iar Élise i-a lăsat jos fusta lui Florence, i-a acoperit sânii cu un prosop de bucătărie și i-a luat chiloții de jos. Apoi Jack s-a dus la ea și i-a spus încet:

— Îmi dai voie să te ajut?

Ea a făcut un gest discret, pe care el l-a luat drept aprobare și a reușit să o îndepărteze cu blândețe de lângă masă. Ea a văzut cum îi curge sânge din palme și a început să tremure, după care i s-au înmuiat picioarele.

— Am nevoie de apă, i-a spus el lui Élise, căreia i se citea furia în privire. De pansamente și de o pătură în care s-o înfășor. Și de ceva dulce. E în stare de șoc. O s-o duc în brațe.

— Bărbații care își folosesc sculele pe post de arme ar trebui să simtă gustul medicamentului lor, a mârâit Élise printre dinți.

În timp ce Jack o ducea pe Florence în sufragerie, Élise a făcut rost de ce îi ceruse și s-a dus după ei. O așezase pe sora ei pe canapeaua mică, pentru că cea mai confortabilă era încă desfăcută, iar Élise a acoperit-o pe aceasta cu o pătură și s-a așezat pe brațul canapelei, bandajându-i mâna. Mâna lui Florence era inertă, ca și cum viața i se scursese. Jack i-a făcut semn lui Élise să vină la el, așa că s-a ridicat, încă tremurând de furie, de durere și de o ură profundă, cum nu mai simțise niciodată în viața ei. El a tras-o deoparte, să nu audă Florence.

— Trebuie să ne hotărâm ce facem mai departe, a spus el. Și repede.

— Știu. Trebuie să mă duc s-o aduc pe Hélène, dar nu pot s-o las singură pe Florence.

El a clătinat din cap.

— Știi că eu nu pot să ies din casă.

— Da. Știu.

— Și avem nevoie de ajutor. Trupurile alea trebuie mutate de aici, și repede. Poți să-l aduci pe Victor?

— Mai întâi ar trebui să-l caut pe el, nu? Înainte să o aduc pe Hélène.

— Așa cred.

— Rămâi tu cu Florence. Vei avea grijă de ea?

— Sigur că da.

— Nu-mi place s-o las singură, a spus ea cu vocea sugrumată.

El i-a pus mâna pe umăr.

— Știu. Dar avem nevoie de Victor.

Lui Élise îi venea să plângă. Să urle. Să-și strige repulsia și furia. Așa ceva n-ar fi trebuit să i se întâmple lui Florence. Pumnii i se încleștau și se descleștau în mod repetat, simțindu-și trupul copleșit de un val de adrenalină.

— Îi omor, a murmurat ea. Îi omor.

— Élise, i-ai omorât deja.

Când a intrat iar în bucătărie, s-a uitat înspăimântată la trupurile lipsite de viață și la sângele ce se scursese pe podea și abia atunci a înțeles cu adevărat ce făcuse. S-a dus să-l caute pe Victor. El și Jack trebuiau să transporte cadavrele cu mașina albastră pe care o avea tatăl lui Victor, după care aveau să le ducă cât mai departe. Dumnezeu știe ce represalii ar urma dacă leșurile ar fi fost descoperite! Dar, dacă reușeau să îi facă să creadă că cei doi nu au fost uciși în apropiere de Sainte-Cécile, asta i-ar ajuta. Iar dacă ar putea să șteargă urmele cu totul, ar fi chiar și mai bine. Apoi și-a adus aminte de mașina nemților.

— Rahat, a spus ea.

Apoi a alergat înapoi în casă, a luat o jachetă curată de la unul din bărbați și o șapcă în care și-a îndesat părul. A găsit cheile în buzunarul de la jachetă, a

urcat în mașină și a pornit la drum. Tocmai se lăsa întunericul.

CAPITOLUL 27

Hélène

Hélène s-a întors chiar înainte de ora stingerii. A deschis ușa din față și l-a găsit pe Jack plimbându-se încoace și încolo pe hol, cu fălcile încordate, iar chipul lui cu ochi verzi părea extrem de preocupat. Disperat, poate? Furios? Indiferent cum era, ea a tras adânc aer în piept, alarmată, în timp ce el a luat-o de braț și a dus-o departe de sufragerie.

A dus un deget la buze și a vorbit repede și încet:

— Am auzit poarta. Slavă Domnului că ești tu!

— Ce s-a întâmplat?

— Trebuie să fii puternică, Hélène, acum mai mult decât oricând.

Și i-a povestit cât de repede a putut ce păţise Florence.

Hélène s-a simțit de parcă ar fi primit un pumn. Mușchii abdomenului i s-au încordat și mintea a început să i se înceţoșeze. A clipit repede, ca să-și oprească lacrimile care deja îi ardeau ochii.

— De ce n-ai coborât mai repede?

L-a lovit cu pumnii în piept, ca și când ar fi vrut să-și alunge astfel durerea.

— Trebuia să fi coborât mai repede.

— Știu. Îmi pare foarte rău, dar nu i-am auzit când au intrat.

În ciuda eforturilor pe care le făcea să nu plângă, și-a dus mâna la gură când a simțit că i se crispează figura. Nu! Nu asta. Nu lui Florence! Voia să își păstreze

calmul, dar oricât de mult se străduia, nu își putea opri lacrimile care i se prelingeau pe obraji.

Jack i le-a șters, apoi a strâns-o tare în brațe pentru o clipă.

— Îmi pare rău, a spus el din nou. Foarte rău.

— Dar cum de n-ai auzit nimic? a șoptit ea după ce i-a dat drumul.

— Cred că am adormit. M-am trezit când am auzit împușcăturile. Știam că Élise era aici, împreună cu Florence. Nu știam că Élise a ieșit afară.

Hélène a clătinat din cap.

— Ai cumva sedative la tine? a întrebat-o el. Florence nu vorbește și, mai mult decât orice, acum trebuie să doarmă.

Hélène a încercat să-și înghită nodul care i se pusese din senin în gât. Nu-și putea alunga nicicum senzația că e cât pe ce să izbucnească în lacrimi.

— O să-i aduc ceva, a reușit ea să spună. Unde e acum?

— Pe canapea, în sufragerie. Dar Victor e afară, mă așteaptă. N-am putut s-o las singură.

— Am văzut afară mașina albastră. El de ce a venit?

Jack s-a uitat la ea, îndurerat.

— Mă tem că Élise i-a împușcat mortal pe cei doi. Sunt de la BNA.

Hélène și-a înăbușit un strigăt, inspirând adânc:

— *Nom de Dieu!*[33]

— Va trebui să cureți sângele din bucătărie și de pe cărarea din spatele casei, pe unde o să scoatem cadavrele. Să arzi orice lucru pătat de sânge.

Ea și-a dus mâna la frunte și a simțit că se clatină. Asta pur și simplu n-avea cum să se întâmple. Era înspăimântată, dinții au început să-i clănțăne; el a apucat-o de umeri și a privit-o în ochi.

— Trebuie să faci asta pentru mine. Poți s-o faci, Hélène?

Ea a tras o gură de aer în piept. El rămăsese calm și stăpân pe sine; știa că și ea trebuia să facă la fel.

— De ce n-a venit Élise să mă cheme? Unde e?

— S-a dus mai întâi să-l caute pe Victor și pe urmă să scape de mașina celor de la BNA.

După ce a plecat, Hélène s-a dus la Florence, care stătea ghemuită, cu ochii închiși și abia respirând. Hélène i-a pus mâna pe frunte, dar fata nu a reacționat, ca și cum creierul și trupul ei s-ar fi retras în fața brutalității incalificabile cu care fusese tratată. Pe Hélène o îndurera nespus faptul că sora ei nu avea să mai privească lumea cu inima deschisă.

În bucătărie a privit cu oroare sângele și mizeria de pe podea, de pe masă și de pe pereți și a trebuit să facă mari eforturi pentru a-și stăpâni greața. Apoi a umplut o găleată cu apă, a scos mopul și a turnat înălbitor în găleată, gata să înceapă laboriosul proces de spălare, clătire, aruncare a apei înroșite, umplând din nou găleata o dată și încă o dată. În timp ce curăţa, era chinuită de un vârtej de imagini, închipuindu-și cât de îngrozită fusese probabil Florence. Cât de singură. Până când, copleșită de suferința care o chinuia, a început să plângă, iar lacrimile îi curgeau pe podea, amestecându-se cu apa decolorată. Apoi s-a simţit stăpânită de furie. Cu cât se înfuria mai mult, cu atât mai viguros ștergea podeaua, de parcă ar fi putut să-și verse furia cu fiecare mișcare. Și-a îndreptat spatele, a inspirat lent și a ascultat. În casă era o liniște adâncă, copleșitoare; în acea liniște, gândurile păreau să o frământe și ea nu știa ce să facă. Cât timp aveau să le urmărească repercusiunile acestui viol și ale acestor crime? Pe lângă liniște, în casă se lăsase și întunericul. Întunericul – un loc în

care te poți ascunde. Un loc în care și diavolul se poate ascunde. Chiar și înainte de cele întâmplate, viața lor fusese complicată, dar acum creaturi înspăimântătoare se târau pe sub scândurile dușumelei, ieșeau din pereți și stârneau ecouri în bucătărie. De acum înainte, avea să doarmă cu un cuțit sub pernă.

Din când în când, se ducea să vadă ce face Florence, iar după ce a șters toate suprafețele cu clor și a terminat curățenia, s-a așezat lângă sora ei și i-a masat picioarele înghețate. Nu se auzea decât ticăitul ceasului, marcând trecerea secundelor, a minutelor și a orelor. Lacrimile ei au curs și s-au uscat, au tot curs și s-au uscat. Dar acum avea în piept o senzație nouă, necunoscută, de amorțeală, aproape ca o durere, dar nu era chiar o durere. O strânsoare, poate. Nu știa ce simte, cum ar fi putut înțelege ce i se întâmplase lui Florence și cum fusese Élise forţată de împrejurări să reacţioneze. O cutremura. După câteva minute, aluneca într-un scurt repaus al minţii și al emoțiilor, căci mintea ei hălăduia în trecut și inventa imagini pentru viitor, dar de fiecare dată când revenea în prezent se simțea la fel de șocată. Simțea că ceva se schimbase în ea și știa că nimic nu avea să mai fie la fel. Nu avea să le mai privească niciodată la fel pe surorile ei, știind prin ce trecuseră și știind că ea nu fusese acolo.

33 „Dumnezeule!“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 28

A doua zi de dimineață, în timp ce Hélène fierbea oale cu apă, Élise a pus apă rece în cada de tablă din spălătorie. Apoi, după ce Hélène a adăugat apa fiartă, Élise a adus-o pe Florence din sufragerie, înfășurată într-o pătură călduroasă.

— Poți să urci în cadă, iubito? a întrebat-o Hélène. Am pus puțină apă de trandafiri făcută de tine și uite, aici e ultimul săpun de lavandă pe care l-ai făcut.

Élise a luat pătura, iar Hélène s-a străduit să nu exprime nicio emoție când a văzut sângele și vânătăile de pe coapsele lui Florence. Fragilitatea surorii ei, atât de vizibilă acum în ochii ei plecați și în picioarele care îi tremurau, îi frângea inima. Era atât de slăbuță, de mică și de inocentă; cine ar fi văzut-o nu ar fi putut s-o condamne pe Élise că i-a împușcat pe cei doi bărbați.

După ce Florence s-a prins cu mâinile de marginea căzii și s-a băgat în apă, s-a aplecat, iar Hélène i-a ținut părul ridicat. Élise a spălat-o delicat pe spate și pe brațe cu mișcări ușoare, repetate, ca pe un copil care necesită atenție specială. Apoi i-a dat lui Florence săpunul să se spele între picioare.

Cât timp a făcut ce trebuia, surorile ei s-au uitat în altă parte, stăpânindu-și lacrimile. Hélène a aruncat o privire spre Élise, în ochii căreia se vedea suferința.

Își mușca și ea buzele, care îi tremurau. Hélène a clătinat din cap aproape imperceptibil, iar Élise a înghițit în sec și apoi a încuviințat fără a rosti un

cuvânt. Florence nu plânsese în fața lor, așa că nici ele nu puteau – sau nu trebuiau – să o facă.

Élise a cântat un vechi cântec de leagăn în timp ce Florence s-a clătit cu apă între picioare și pe urmă, când ea s-a oprit, în încăpere s-a făcut liniște. Toate se aflau într-o situație de neimaginat și nu auzeau decât păsările care cântau în castan și cele două capre care behăiau lângă casă. Hélène a inspirat prelung și încet. Natura o va vindeca pe sora ei, așa spera. Și se ruga ca și Florence să știe asta, instinctiv. În cele din urmă. Dar până atunci, ce avea să fie?

Când Florence a terminat, a lăsat capul pe spate, iar Élise i-a spălat părul, i l-a clătit cu apă proaspătă adusă de la bucătărie și apoi au ajutat-o amândouă să iasă din cadă, înfășurând-o în prosoape.

Élise a rămas cu Florence, iar Hélène a umblat prin toată casa, a măturat toate cioburile, a împăturit frumos haine, prosoape, pături și așternuturi și le-a pus la loc în dulapuri, în sertare și în debara, acolo unde le era locul. Lui Hélène îi plăcea ordinea. O făcea să se simtă în siguranță, avea impresia că deține controlul, chiar și într-o vreme în care nu erau nici în siguranță și nici nu dețineau controlul.

Când nu te mai poți baza pe lumea în care ai avut încredere, faci ceea ce trebuie să faci. Iar acesta era felul ei de a-și păstra sănătatea mintală. Așa că nu s-a grăbit să revină la viața normală de dinainte. Când a terminat, a ieșit afară să dea de mâncare găinilor și caprelor și apoi s-a dus la surorile ei.

— Mă duc să mă culc, a spus Florence încet, și amândouă au sărit s-o ajute. Nu, a adăugat ea, apoi s-a ridicat în picioare și le-a respins cu un gest. Mă duc singură. Dacă mă ajutați acum, n-o să mai pot niciodată să mă ajut singură.

S-au uitat după ea cum pleacă, ascultându-i pașii lenți pe scară și apoi scârțâitul ușii de la dormitor deschizându-se și închizându-se la loc.

Când s-au convins că sora lor a ajuns în dormitor, Élise s-a prăbușit în brațele lui Hélène și a plâns în hohote, corpul ei tremurând și zguduindu-se de parcă nu avea să se mai oprească niciodată.

CAPITOLUL 29

Următoarele zile au trecut fără prea multe evenimente. Hélène trimisese vorbă la cabinet că nu se simte bine, a doua zi după violul surorii ei, dar după aceea a fost nevoită să se ducă – pe de o parte, ca să nu trezească suspiciunile unora, pe de alta, pentru că simțea nevoia să facă totuși ceva util. Dependența și dorința de rutină erau adânc înrădăcinate în ea – o strategie de viață pe care o învățase de la tatăl ei. Dar îi lipsea prezența lui Jack în casă și îl așteptase, sperând că avea să se întoarcă. Nu se mai întorsese.

Élise abandonase mașina de la BNA, dar nu știa cum se descotorosiseră Jack și Victor de trupurile fără viaţă, iar acum stătea acasă cu Florence. Cafeneaua ei era închisă. Toate trei erau traumatizate. Niciuna dintre surori nu știa cum s-o ajute pe Florence, dar îi erau alături sperând că în curând va ieși din starea de mutenie și se va simți mai bine. Hélène își făcea griji încontinuu. Dacă uciderea celor doi bărbați îi va conduce pe naziști la ele? Mai mult decât de asta, se temea că, dacă avea să fie interogată, Florence ar putea să cedeze.

Nici Hélène și nici Élise nu știau de ce veniseră cei de la BNA să le verifice casa. Germanii îl lăsaseră pe Hugo să plece, despre Jack nu știau nimic, iar băiatul dezertor dispăruse. Sau poate că murise, evident. Tomas bântuia prin subconștientul lui Hélène, slab, palid și îngrozit, mai spectral ca niciodată. Bestiile agresive de la BNA aveau legea lor, așa că razia aceea putea fi absolut întâmplătoare. Dar poate că se înșela. Poate că cineva trăsese cu urechea și le auzise vorbind? Auzise că mai fuseseră cercetate câteva case din sat înainte de a

lor, așa că poate fusese ceva întâmplător. *Cât de înspăimântător e să fii silit să trăiești permanent cu frica asta groaznică,* se gândea ea în timp ce se spăla pe mâini.

Hugo a strigat-o, întrerupându-i gândurile, iar ea s-a întors în cabinet.

— Așteaptă mulți pacienți? l-a întrebat ea.

Hugo a clătinat din cap.

Până atunci, nu îl chestionase prea mult în legătură cu scurta lui încarcerare de la castel, dar apoi l-a întrebat dacă îl văzuse pe Henri cât timp rămăsese acolo.

— Nu. Eram legat la ochi când am fost scos din celulă. Sau din temniță. Pare a fi ceva din Evul Mediu când pomenești de asta, nu?

— Ai auzit vreo voce care nu vorbea germană?

— Cred că da, la un moment dat. De ce?

— Eram curioasă. Poate că era Suzanne. Sau Henri. Germanii ți-au spus de ce te-au arestat?

El și-a frecat bărbia și apoi a clătinat din cap.

— Cred că cineva le-a spus că am mașinăria și ei au bănuit că eu tipăresc fluturașii aceia pentru maquisarzi. Numai despre asta vorbeau.

— Și nu i-ai tipărit tu?

El i-a zâmbit viclean.

— Nu de când au pus mâna și ei pe un șapirograf.

— Deci, ai tipărit fluturașii mai demult?

— Normal.

— Și acum, când ești sub supraveghere, cum o să-i ajutăm pe maquisarzii răniți?

El s-a scărpinat în cap.

— E mai complicat.

— Aș putea să îi ajut eu.

— Poate, dar ei nu sunt în siguranță dacă vin aici și nici acasă la tine, din moment ce ați fost vizitate. Apropo, ce fac surorile tale? Am observat că Élise nu și-a redeschis cafeneaua.

Hélène a tras aer în piept și a cumpănit ce să răspundă. Florence o implorase să nu spună nimănui ce i se întâmplase. Umilirea ar fi fost groaznică, spunea ea, și n-ar fi suportat să fie subiect de bârfe.

— Ca și mine, Élise nu s-a simțit prea bine, nu e nimic serios. O să deschidă cafeneaua în curând.

A făcut o pauză și a preluat controlul discuției.

— Așadar, cu maquisarzii răniți ce facem?

— E un doctor în Sarlat pe care se pot baza.

— E puțin cam departe, când ești rănit.

El a ridicat din umeri, dar nu era un gest de nepăsare, și ea știa că avea dreptate. Nu exista alternativă.

Seara, când a ajuns acasă, Hélène a fost surprinsă să o găsească pe Florence la plită, îmbrăcată cu șorțul, amestecând într-o oală. Șocul provocat de viol și de uciderea celor doi le afecta în continuare, dar fiecare dintre ele se descurca după cum putea, iar Florence voia să treacă în acest fel peste cele întâmplate.

S-a decis să nu atragă prea mult atenţia asupra faptului că sora ei s-a întors în bucătărie și a spus pe un ton degajat:

— Ceva miroase bine aici.

— Ceapă și usturoi, a spus Florence.

— Ce pregătești?

— Am scos niște morcovi de-ai mei și i-am gătit cu spanac și cu napii care au mai rămas. Ar trebui să iasă ceva bun. Am adăugat și bucățica aia mică de șuncă uscată pe care o aveam în cămara de afară.

— Buuun, a spus Hélène, lungind cuvântul, în timp ce se gândea cum să poarte o conversație mai departe, cum să aleagă nu doar cuvintele potrivite, ci și tonul potrivit. Și tu cum te simți?

— Furioasă.

Florence s-a întors cu fața la ea și Hélène a văzut mânia nestăvilită în privirea surorii ei, de obicei plină de blândeţe.

— Vai, Florence...

— După cum ți-am spus, nu vreau să afle nimeni. Niciodată. Înțelegi? a adăugat ea cu voce ostilă.

— Sigur.

— Și nu voi mai vorbi despre asta niciodată, nici cu tine, nici cu altcineva.

Hélène era conștientă că exista o linie foarte fină între durerea surorii ei și bravură.

— Dar, draga mea, sigur te simți în stare să gătești? Dacă nu te simţi bine, putem găti noi.

Cu mâinile în șolduri, Florence a răspuns cu o atitudine agresivă:

— Sunt bine, Hélène. Și ce naiba ar trebui să fac? Tu și Élise puteți să gătiți doar ca să supraviețuiți. Prefer să nu mor și de foame după ce că...

Hélène vedea cum sora ei făcea eforturi să-și controleze emoțiile.

— După toate astea, a încheiat ea sec și a luat o cratiță.

— Cel puțin, lasă-mă să te ajut.

— Nu, Hélène! s-a răstit ea și a trântit tigaia. Nu sunt invalidă. Când mă gândesc la asta – ceea ce nu mai vreau să fac –, mă simt așa de furioasă, încât nu știu cum să reacţionez. Nu cred că mă voi mai simți vreodată curată. Dar nu am de gând să le las pe animalele alea nenorocite să-mi distrugă toată viața.

— Păi, asta e bine, e foarte bine! Dar nu uita că nu-i bine să te închizi în tine, da?

— Nu sunt un copil. Știu că încă mă consideri un copil, dar am crescut. Și când se vor coace legumele de vară, o să fac iar conserve. Asta e tot ce voi închide. În borcane, ce-i drept.

— Mă bucur să aud.

— O să usuc și alte verdețuri. Cultivarea legumelor și gătirea lor mă fac fericită. Deja am plantat o mulțime de răsaduri: vinete, roșii, salată și așa mai departe.

— Minunat.

— Și, în caz că îți faci griji, nu sunt însărcinată.

Hélène și-a dus mâna la buze ca să-și stăpânească suspinul de ușurare.

Florence s-a uitat la ea serioasă, cu o expresie de nepătruns.

— Dar ascultă-mă bine, Hélène. Nu poți să le rezolvi tu pe toate mereu. Așa că nu mai încerca. Încetează să faci asta, da?

Hélène, simțindu-se puțin dată la o parte, s-a uitat la Florence, care se întorsese la plită. Cât de curajoasă era surioara ei! Îi fusese teamă pentru ea, dar acum era animată de această furie, ceea ce era un pas înainte. Dacă Florence ar fi cedat psihic, ar fi putut să se simtă copleșită de descurajare și de sentimentul de neputință, iar atunci Hélène ar fi fost și mai speriată. Ce putea să urmeze după ce furia va dispărea era imposibil de spus în acel moment, deși Hélène

bănuia că avea să vină și etapa teribilă a conștientizării. Poate și senzația de neputință. Dar, pentru moment, sora ei avea dreptate; grădinăritul și gătitul aveau să o ajute.

Cu toate acestea, Hélène a urcat în camera ei și acolo, pe pat, a lăsat propria disperare să iasă la suprafață și a plâns fără zgomot. Nici măcar nu știa prea bine de ce plângea. Pentru Florence, desigur, dar și pentru viața lor, a tuturor. Pentru normalitatea pe care o pierduseră în ziua în care naziștii invadaseră Franța. Pentru schimbările asupra cărora ele nu aveau nicio putere. Pentru sufletele amărâte care fuseseră smulse din viața lor și urcate în trenuri ca să fie trimise Dumnezeu știe unde. Pentru mărunțișurile frumoase ale vieții. Pentru pace. Pentru speranță. Pentru bunătate.

Când s-a săturat de plâns, și-a șters ochii. Ele toate se schimbau, nu doar Florence. Ea însăși devenise mai implicată de când își făcuse apariția Tomas în viețile lor și acum voia să lupte. Să facă tot ce putea ca să contribuie la alungarea naziștilor. Fusese așa de preocupată de grija pentru surorile ei, încât nu remarcase cât de puternice deveniseră amândouă. Élise, cu cafeneaua ei, își asuma riscuri în fiecare zi, iar acum iat-o și pe Florence, care era incredibil de curajoasă.

S-a hotărât să urce în pod, având vaga speranță că avea să-l găsească pe Jack, dar când a ajuns acolo a văzut că rucsacul lui nu mai era. Plecase cu Victor ca să scape de cadavrele celor doi în ziua aceea teribilă și de atunci nu îl mai văzuse. Neștiind dacă a plecat pentru totdeauna, a simțit un fior de regret la gândul că l-a pierdut. Îl va mai vedea oare vreodată? A închis ochii și și-a amintit de zâmbetul lui puțin strâmb și de ochii lui atât de plini de căldură. Când i-a revenit în minte figura lui, a simțit cum lacrimile vor să-și facă loc,

dar s-a stăpânit și s-a dus din nou la bucătărie. Nu o ajuta cu nimic dacă se lăsa pradă lacrimilor.

— Știi ceva despre Jack? a întrebat-o ea pe Florence.

— Da, am uitat să-ți spun. A venit cu Claude să-și ia rucsacul. A spus că l-au găsit pe Billy și că a primit noi ordine.

— Știi cumva despre ce e vorba?

Florence a clătinat din cap.

— Nu, a spus doar că e gata să treacă la acțiune, ceva de genul acesta.

Hélène a văzut-o pe Florence cum își șterge ușor obrazul, înălțându-și apoi capul, privind-o cu o expresie de nedeslușit.

— S-a purtat frumos cu mine după... știi tu. Jack, vreau să spun. O să-l revezi, Hélène. Sunt sigură. O să-l revedem.

— Ei, așa sper. Dar... scumpa mea, pe tine... a spus ea și s-a uitat la Florence îngrijorată. Te doare ceva, acum? Fizic, vreau să spun.

— Puțin.

— Pot să te ajut cu ceva?

Răspunsul lui Florence a fost emfatic:

— Nu. Nu am nevoie de ajutorul tău. Nu am nevoie de ajutorul nimănui.

Élise intrase în bucătărie.

— Nu știam că ai un pistol, i-a spus Florence, întorcându-se spre ea.

— Nici eu, a adăugat Hélène.

Florence a pufnit a lehamite.

— Dar sunt al naibii de bucuroasă că i-ai împușcat pe nenorociții ăia.

— Cred că suntem toate de acord cu asta, a spus Élise cu un zâmbet nesigur.

— Ascultaţi-mă. Amândouă aţi fost minunate, dar vreau să înţelegeţi că n-am nevoie de nicio dădacă.

Hélène se uita ţintă în podea. Sigur, Élise fusese nevoită să apese pe trăgaci ca s-o apere pe Florence de al doilea bărbat, dar lucrurile nu aveau să se termine aşa; Hélène nu putea scăpa de senzaţia că urma să se întâmple ceva îngrozitor.

Când a ridicat capul, a văzut că Florence se uita atent în ochii ei, ca şi cum ar fi vrut să găsească un răspuns acolo.

— Nu mai avem visuri pentru viitor, nu-i aşa? Nu mai avem visuri. Înainte, vorbeam tot timpul despre ce o să facem.

— Scumpa mea, o să mai vorbim despre ele, a spus Hélène, ascunzându-şi presimţirile. Când toate astea se vor termina, îţi promit că vom avea din nou visuri, chiar mai frumoase decât cele de până acum.

Dar Florence a clătinat doar din cap, s-a întors şi a luat-o la fugă pe scări.

CAPITOLUL 30

Élise

Două săptămâni mai târziu, Hélène a încercat să o convingă pe Florence că i-ar prinde bine să iasă din casă; Élise spera că Hélène va reuși s-o mobilizeze. Florence încă nu vorbea despre cele întâmplate. În acea duminică se ţinea târgul din Sarlat și Hélène obţinuse permisiunea doctorului de a împrumuta mașina lui veche de optsprezece ani, care scârțâia îngrozitor – un Citroën 5CV. Hugo nu putea fi păcălit – o văzuse pe Hélène retrasă și nefericită. Élise bănuia că punându-i mașina la dispoziţie încercase în felul lui să o sprijine. Nu știa că Florence era cea care avea mai multă nevoie de ajutorul lui.

Temându-se să iasă din casă, Florence s-a opus la început, dar gândindu-se la posibilitatea de a cumpăra plante și de a se întâlni cu Lucille, prietena ei coafeză, a acceptat în cele din urmă fără prea multă tragere de inimă. Lucille urma să meargă acolo ca s-o convingă pe mama ei să o ajute să-și pornească afacerea ei cu coafatul la domiciliile clientelor din sat.

La o oră după ce surorile ei au plecat, Élise se plimba de colo-colo prin bucătărie în așteptarea lui Victor, cu toate că nu știa precis când avea să vină. Mai devreme fusese cu bicicleta la garaj și îi lăsase un mesaj, dar el încă nu știa că aveau casa la dispoziţia lor, așa că era posibil să nu vină imediat. Încântată de planul ei și de gândul că avea să fie cu el, Élise era agitată. Nu se mai văzuseră din noaptea aceea oribilă și acum ardea de nerăbdare să-l întâlnească. *O să rămână toată ziua aici. O să rămână aici*, a repetat ea. Încă de când era mică,

Élise era convinsă că orice dorință se putea îndeplini cu puțină imaginație și suficient efort. Așa că a făcut la fel și acum: și l-a imaginat lângă ea, amândoi stând întinși în pat, și-a imaginat căldura trupului său și bucuria de a-l simți lângă ea. În patul ei! Cât de frumos ar fi?

A deschis ușa din spate și s-a uitat afară, în vreme ce norii acopereau soarele. I se părea oare? Sau erau spionate? Se schimbase cumva situaţia sau devenise ea acum mai bănuitoare? Când a simțit pe piele adierea blândă a vântului și norii s-au risipit, a privit superbul cer albastru și a văzut un uliu negru plutind deasupra. A ascultat graurii și cintezoii cântând în părul din grădină și a auzit bâzâitul insectelor. Ai fi zis că e vară, o vară liniștită și luminoasă, dar gândurile nu îi dădeau pace. Ceva o frământa. Dar, de fapt, ce anume? Părea a fi sentimentul de vinovăție. Cu siguranță, nu se putea simți vinovată din cauza omorului. Nu mai ucisese pe nimeni până atunci, dar fusese nevoită s-o facă. Iar ceea ce făcuse nu se mai putea schimba, nici dacă ar fi vrut.

Cu toate acestea, se așteptase la niște senzaţii mai intense după ce îi împușcase pe cei doi; poate o anumită efervescență sau o explozie de energie care s-o facă să se simtă mai bine. Dar ea se simțise pustiită, descurajată.

Mai tulburată fusese, desigur, când a văzut ce i se întâmplase lui Florence *și* ce putea să i se întâmple dacă n-ar fi intervenit ea. Victor îi dăduse pistolul cu câteva săptămâni în urmă, dar ea nu le spusese surorilor, fiindcă știa ce ar fi zis Hélène. Și le-a imaginat pe surorile ei în Sarlat, sperând ca Florence să se bucure de ziua aceea – merita măcar asta. Cu toate că fusese mai retrasă, sora lor mai mică se dovedise mult mai rezistentă decât îndrăzniseră ele să spere.

O bătaie în ușă i-a întrerupt gândurile. A alergat să deschidă și, când l-a văzut pe Victor, l-a tras înăuntru, în bucătărie, luându-l în brațe.

— Ei, a spus el. Ce am făcut ca să merit asta?

Ea a ridicat o sprânceană și s-a legănat pe călcâie după ce s-a retras.

— Surorile mele sunt plecate. Toată ziua!

În acele câteva secunde înainte ca el s-o atingă, fiecare fibră din corpul ei vibra de dorință. El și-a trecut degetele prin părul ei, i-a dat capul pe spate și a privit-o în ochi în timp ce o rezema de ușă.

— O să încui ușa, a spus el, întinzându-se în spatele ei.

Apoi și-a îngropat fața în părul ei.

— Miroși a ceva... a spus.

— A ce?

El s-a încruntat, prefăcându-se că se gândește.

— Să fie portocale? Trandafiri, poate? Poate lavandă... nuuu, nimic din toate astea, e un miros mai degrabă puternic și nu tocmai plăcut, ca de catran.

Ea a râs.

— A săpun carbolic.

— Știi ceva, nu contează cum miroși, dar parcă sora ta făcea niște chestii mai ca lumea.

— Face, dar aproape s-au terminat.

El i-a trasat conturul claviculelor cu vârful degetelor.

— Deci, unde mă vrei?

— Cred că știi, a răspuns și apoi s-a întors, luând-o la fugă pe scări.

El a fugit după ea și, apucând-o cu mâinile de mijloc, a pus-o în genunchi înainte să ajungă în capătul scării.

— Dă-mi drumul, barbarule! a țipat ea.

El a râs, lăsându-se cu toată greutatea pe ea.

— De ce? Nu mă vrei?

— Pe scară? Nu, sigur nu vreau.

A râs și, după ce i-a dat drumul, l-a condus în dormitor, unde trăsese deja draperiile și aprinsese câteva lumânări.

— Ah, a făcut el. Plănuiai ceva romantic.

Ea i-a scos jacheta.

— Știi că da, așa că lasă tachinarea și să trecem la treabă. Și, apropo, și tu miroși.

— A ce?

Ea s-a gândit. Era un iz de transpirație, tutun și încă ceva.

— Știu. Miroși a lemn-dulce.

El i-a pus mâinile pe umeri și a sărutat-o cu tandrețe. Gustul buzelor lui era dulce, stârnindu-i furnicături în tot corpul, și chiar părea a fi lemn-dulce. Lemn-dulce și sare.

— Élise Baudin, ești cea mai imposibilă femeie din câte știu, a spus el după ce a sărutat-o. Ești și cea mai frumoasă și cea mai curajoasă, și te iubesc.

S-a uitat la el clipind, și-a ascuns fața în palme, apoi s-a ridicat pe vârfuri și l-a sărutat pe frunte. O iubea. Niciodată nu-i spusese ceva asemănător. Dar puteau măcar să vorbească despre iubire?

— Da? l-a întrebat ea tot mai amețită, în timp ce măruntaiele păreau că i se lichefiază.

El a sprijinit-o și i-a zâmbit.

— Și acum?

El a ridicat din sprâncene și s-a aplecat s-o sărute. Apoi a luat-o în brațe și a condus-o spre pat, unde a așezat-o, după care s-a întins lângă ea, sprijinindu-se

în cot, ca s-o privească. Ea s-a gândit la naziști și la Gestapo, la influența și la ura nemților față de femei, la lipsa lor de compasiune, ca expresie oribilă a masculinității lor pervertite, ce mergea până la savurarea violenței. Victor nu semăna deloc cu ei.

— Și acum, nu te mai gândi, a spus el.

— De unde știi că mă gândeam?

— Pentru că nu ești atentă, iar eu o să te pedepsesc scoțându-ți toate hainele, una câte una.

Ea i-a zâmbit.

— Da, te rog.

După ce s-au dezbrăcat, ea i-a luat mâna și i-a pus-o între picioarele ei. Când el a început să-și miște degetele, ea și-a înăbușit un strigăt și a simțit cum o cuprinde fierbințeala. Realitatea este rareori la fel de frumoasă precum ți-o închipui, dar cu Victor era și mai frumoasă. După câteva momente, nu a mai putut să aștepte și l-a tras peste ea. A ridicat capul o clipă și apoi, ridicându-și genunchii și desfăcându-și mai mult picioarele, a dus mâinile în spatele capului, a strâns perna în pumni și și-a împins coapsele în el. Sexul a fost rapid și visceral. Toată frica și furia vieților lor sfâșiate de război s-au eliberat în mișcarea continuă a trupurilor lor. I se părea un miracol că îl simțea în ea acolo, în dormitorul ei; respirația era din ce în ce mai sacadată, genunchii îi tremurau și ar fi vrut ca momentul acela să se prelungească la nesfârșit sau ar fi vrut să se termine înainte să piardă orice legătură cu realitatea. Patul scârțâia, camera părea mai mare și apoi a venit momentul acela de o intensitate insuportabilă, când ceva s-a declanșat, iar ea nu mai putea reține senzațiile

acelea din ce în ce mai intense. Trei zvâcniri și pe urmă o ușurare ce i-a cuprins corpul, fierbinte și rece; valurile de energie palpitau în ea.

Se terminase. Amândoi fuseseră prea înfierbântați ca să o ia ușor.

Fără o vorbă, și-a pus pe ea un capot și a coborât să caute o sticlă cu vin făcut în casă de Florence. Când a revenit în dormitor cu sticla în mână, el stătea gol cu spatele la ea, cu mâinile la ceafă, și se uita prin despărțitura draperiilor. Spatele lui era catifelat și musculos, coapsele puternice, iar ea jinduia să atingă fiecare părticică din trupul lui frumos. Arăta incredibil de fermecător. Conturul mușchilor, formele masculine și puterea trupului său o făceau să-l dorească din nou.

— Ce vezi? a întrebat ea.

El s-a întors.

— Te văd pe tine.

Pieptul lui era neted, părul de pe cap era negru, tuns scurt și începuse să-i crească barba. Ochii lui erau mai profunzi și mai întunecați ca niciodată, dar și mai blânzi, când s-a uitat la ea. A văzut în ei iubirea, spiritul lui, căldura și a fost zguduită când a observat și un pic de vulnerabilitate.

— Dă-ți jos halatul, a spus el.

Ea l-a lăsat să alunece pe podea și și-a dat părul pe spate, simțindu-i ochii pe fiecare părticică din corp. Și ea îl privea. Cum stăteau acolo goi, erau închiși în universul lor personal, iar ea știa că acum se vedeau cu adevărat unul pe celălalt. Mai mult decât atât, vedeau unul în interiorul celuilalt, așa cum nu li se mai întâmplase. Vedeau nu doar cine erau, ci și cine fuseseră, ba chiar și cine aveau să fie. Lacrimi au început să i se prelingă lui Élise pe obraji.

— O să ne amintim mereu această clipă, a spus el. Indiferent ce va fi.

— O să ne amintim.

A lăsat jos sticla și s-a dus lângă el, rezemându-și capul de umărul lui. Toate gândurile ei încetaseră, acum nu era decât senzația aceea de apropiere, iubirea lor. El i-a mângâiat părul, murmurându-i cuvinte duioase, și apoi i-a întors fața spre el.

— Orice ar fi, întotdeauna vom avea amintirea asta, a spus el.

Și s-au apropiat amândoi de pat, iar ea l-a împins pe saltea. El a căzut râzând între perne și tot restul zilei au făcut dragoste după pofta inimii.

CAPITOLUL 31

Hélène

Înainte de război, Hélène adora să exploreze Périgordul. Îi plăcea să urce fără grabă dealurile stâncoase, să hoinărească prin inima pădurilor întunecate sau să meargă pe lângă stâncile calcaroase, mărginite de versanți abrupți, presărați cu tufișuri și mușchi, care îi tăiau răsuflarea. Îi plăceau zecile de sate fermecătoare și căsuțele liniștite risipite printre dealuri și câmpurile de floarea-soarelui în timpul verii.

Chiar și în timpul războiului luase mașina doctorului și condusese pe drumuri lăturalnice, pentru a vizita vreun pacient din parohii micuțe și liniștite, cu doar câteva case din piatră adunate în jurul unei bisericuțe.

Dar azi nu obținuse doar mașina, ci primise și o cantitate prețioasă de benzină rațională și mergea împreună cu Florence la târgul din Sarlat.

În ultima vreme, târgurile nu se puteau compara cu cele de dinainte de război, pe care sora ei le îndrăgea atât de mult; odinioară, fiecare zi de târg era ca un festival. Însă acum, pe când înaintau încet, braț la braț, Hélène o simțea pe Florence cum tremură.

— Îți aduci aminte, a spus ea sperând să o calmeze, când veneam aici în dimineţile de primăvară, înainte de război, cumpăram *chocolatines*[34] și le mâncam imediat?

Florence nu a spus nimic.

Hélène privea splendidele case din piatră de pe stradă, care datau din secolele al XV-lea și al XVI-lea. Amestecul încântător de clădiri medievale și renascentiste îi ridica întotdeauna moralul, dar era nevoie de ceva mai mult ca să o scoată pe Florence din starea ei. Lui Hélène i se părea că în acea zi anxietatea o copleșise cu atâta fermitate pe sora ei, încât aceasta abia dacă mai putea să pășească.

Dar în timp ce o observa pe Florence privind acoperișurile din piatră ale clădirilor, fațadele lor din calcar de culoarea mierii și obloanele de un albastru-verzui șters, sora ei a vorbit.

— Totul e la fel frumos, nu? a spus ea, iar Hélène s-a simțit tulburată auzindu-i vocea.

I-a strâns mâna lui Florence și apoi a întors capul ca ea să nu-i vadă ochii umezi, uitându-se la străzile pietruite și la vitrinele demodate, care nu mai răsunau de conversații, ca odinioară.

Se tot gândea la vremurile bune de altădată. A văzut cu ochii minții imensa varietate de pești etalați pe pat de gheață, brânzeturile tari și moi – *Bleu de Causses* sau *Cabécou de Périgord* –, florile proaspăt culese, borcanele cu foie-gras, merele frumos colorate și cele mai dulci căpșuni, puii și prepelițele puse la frigare, aroma îmbătătoare de trufe iarna – „aurul negru“, cum erau adesea numite. Fusese un tărâm al belșugului; femeile duceau coșuri din paie pline cu produse și bărbații stăteau în fața cafenelei, punând țara la cale, cu bereta pe cap, fumând Gauloises și bând vin de Bergerac.

— Ești în siguranță, să știi, a spus Hélène. Sunt alături de tine și nu ni se va întâmpla nimic.

Florence s-a uitat o clipă în jos, apoi a privit în jur.

— Ești sigură?

— Da, sunt... Îți aduci aminte delicioșii *pommes de terre Sarladaises*?

Florence se tot uita în jur.

— Mâncam mereu cartofi la prânz la hotel, a spus ea cu voce joasă.

Hélène era încântată că măcar făcea un efort să discute cu ea. Și chiar simțea gustul acelor cartofi tăiați rondele și sotați în grăsime de rață până când deveneau suculenți și crocanți, amestecați cu usturoi și ciuperci sălbatice sau chiar cu trufe, pe timp de iarnă, și presărați cu pătrunjel tocat.

— Da, așa e, a spus ea. Ah, și prăjiturile alea delicioase din piață? Ți le amintești?

— *Gâteau-mousse au chocolat et aux noisettes*, asta era preferata mea.

— Tu și *mousse*-ul tău de ciocolată cu alune! Mâncai așa de mult, că ți se făcea rău.

Florence a întrebat curioasă:

— Da?

Hélène a ridicat din sprâncene și a încercat să-și înăbușe râsul văzând expresia de uimire a surorii ei.

Ajunseseră devreme în acea dimineață și admirau zidurile gălbui ale clădirilor din gresie luminate de soare, pe când mergeau de-a lungul Rue de la République, strada care străbătea orașul vechi. Au trecut pe lângă labirinturi de străduțe de pe o parte și de pe alta și au cotit pe Rue de la Boétie, după care au ajuns la catedrala Saint-Sacerdos, acolo unde razele soarelui reflectate în vitralii făceau ca lumea să pară mai bună.

Florence a găsit o tarabă la care se vindeau răsaduri și, cu toate că nu se dezlipise de Hélène, a cumpărat câteva ierburi pentru grădina ei. Strada cu

catedrala din sud-estul Sarlatului, ca și Place de Peyrou, duceau spre nord-est, trecând prin Rue de la Liberté, către Place de la Liberté, care era mai mare. Fetele au traversat cea de-a doua piață și apoi au luat-o pe splendida stradă șerpuită, Rue des Consuls, unde s-au oprit la mica lor cafenea preferată. S-au așezat înăuntru, au comandat câte un ceai din plante și au așteptat răbdătoare ca patroana, o doamnă în vârstă, cu părul cărunt și ochi negri ca tăciunele, să le prepare ceaiul.

— Te bucuri că ai venit aici? a întrebat Hélène timid.

— Da, a spus Florence. Știu că trebuie să ies din casă. Dar e greu, știi? Am mereu impresia că trebuie să mă uit peste umăr.

Hélène s-a întins și i-a strâns mâna.

Imediat ce și-au terminat ceaiul, *madame* le-a luat ceștile din față și ele s-au simțit obligate să elibereze masa pentru alți clienți.

Apoi s-au întors pe Rue de la République, unde prietena lui Florence, Lucille, trebuia să fie la salonul de coafură al mamei ei.

Florence s-a înfiorat când au trecut repede pe lângă Hôtel de la Madeleine, o clădire impunătoare cu patru etaje, unde ofițerii germani erau încartiruiți. La ferestrele cu obloane de la parter și de la etajul întâi fluturau în vânt drapele naziste în roșu cu negru și alb, fiecare cu câte o svastică uriașă în centru. Nu putuseră să evite clădirea căci era situată la intrarea în orașul medieval și pentru că, la doar câteva clădiri distanță, se afla salonul lui Sandrine.

Despre mama lui Lucille, Sandrine, toată lumea știa că era o susținătoare înflăcărată a guvernului de la Vichy. Lucille și Florence erau prietene de ani buni și rareori discutau despre politică. În general, vorbeau despre lucruri de-ale fetelor. Lucille era însă mult mai ambițioasă decât Florence. Voia mai mult

decât orice să devină bogată și, în felul acesta, să scape din mâinile mamei sale severe. Hélène nu știa în ce măsură experiența negativă pe care o avusese Florence avea să-i afecteze acesteia relația de prietenie cu Lucille. Se îndoia că Florence avea să sufle o vorbă despre asta, cel puțin nu în salon, și chiar a observat că sora sa a afișat cu mult curaj o expresie veselă încă din clipa în care au intrat acolo.

Lucille s-a oferit să o tundă pe Florence, dacă tot venise acolo, așa că Hélène s-a așezat în sala de așteptare, răsfoind o revistă veche, și a ascultat cum Sandrine îi critica pe față pe maquisarzi, în timp ce îi aranja părul unei cliente.

— Ne fac tuturor un deserviciu, spunea ea. E o lipsă de respect față de Pétain și față de întreaga administrație de la Vichy. Dacă ar fi după mine, i-aș pune pe toți la zid și i-aș împușca.

Clienta a murmurat ceva drept răspuns, iar Hélène se întreba cât timp va putea rămâne Lucille imună la un asemenea discurs; încă nu fusese înveninată de convingerile mamei. Despre Sandrine se auzeau mereu bârfe, pentru că întotdeauna se lăuda cu ciorapi, rujuri șic și parfumuri scumpe. Unele femei mai bârfitoare din oraș pretindeau că ea avea o relație cu unul dintre nemții cazați la hotel. Poate chiar cu doi. Hélène voia să părăsească salonul înainte să spună ceva ce avea să regrete mai târziu și, oricum, mirosul chimic al soluției de permanent îi dădea dureri de cap.

I-a făcut lui Florence semn că vrea să iasă afară. Florence a încuviințat că e în regulă, iar Hélène a ieșit din salon și, ușurată, a tras în piept aer curat.

În drum spre casă, deși la fel de retrasă, Florence părea puțin mai vioaie.

— Mulțumesc. Mi-a făcut plăcere ieșirea asta.

— Acum, că Jack a plecat, Lucille poate să vină oricând la noi, să stea peste noapte, ca înainte. Numai s-o anunțăm dinainte pe Élise.

— O s-o întreb. Stă cu mătușa ei, Lili, care locuiește în sat, și chiar dacă Sandrine nu i-ar da voie să vină la mine, mătușa ei o lasă.

— De ce n-ar lăsa-o să stea la tine?

Florence părea stânjenită.

— A auzit că Hugo a fost arestat.

— Aha, pentru că eu lucrez cu Hugo, e mai sigur ca fata ei să nu stea în preajma mea.

— Ce stupid, nu? Nu există o persoană mai de încredere decât tine. Apropo, Lucille a furat o bucățică din pieptul de rață crud-uscat pe care Sandrine l-a primit de la un soldat german și mi-a dat-o mie.

— O să pregătești ceva delicios cu el.

— Poate.

Hélène a luat-o pe după umeri pe sora ei și mașina a deviat puțin de la drum.

— Fii atentă, erai gata să ne bagi în șanț.

Iar vocea cu care rostise avertismentul aducea mult cu vechea Florence.

34 Produs de patiserie realizat din foitaj și ciocolată (n. red.).

CAPITOLUL 32

Hélène încă nu răspunsese la scrisoarea mamei. Nu pentru că nu voia, ci pentru că nu știa ce să-i scrie, căci erau multe lucruri care nu puteau fi spuse.

Deși scrisoarea trebuia să ajungă în Anglia, via Geneva, din cauza cenzurii stricte erau șanse ca scrisoarea să fie deschisă cu mult înainte să ajungă acolo. În acea dimineață frumoasă de duminică, ea stătea în bucătărie, cu o cană de ceai alături, și ronțăia capătul stiloului.

Dragă maman, a scris ea când lumina soarelui s-a revărsat pe masă. S-a uitat la musculița care zbura în jurul unui strop de gem de căpșuni care nu fusese curățat, apoi a pus degetul pe el și l-a șters. Ea și Élise făceau tot ce puteau ca să facă mâncare și să păstreze bucătăria curată, dar nu aveau nici priceperea și nici răbdarea lui Florence când venea vorba despre îndeletnicirile din gospodărie. Florence gătea și acum, dar uneori o găseau stând în grădină și privind în gol, cu un castron de cartofi pe jumătate curățați în poală.

Hélène a inspirat adânc și a scos aerul pufnind. Și acum suferea după experiența chinuitoare prin care trecuse Florence. A continuat scrisoarea.

> *M-am bucurat să primesc scrisoarea ta și să citesc toate noutățile. O să te bucuri să afli că toate suntem bine, în ciuda Ocupației. Élise are grijă în continuare de cafenea, iar eu lucrez, ca de obicei, cu Hugo. Florence...*

Dangătul clopotului de la biserică a început să răsune. Ce Dumnezeu putea să-i transmită despre Florence? Trebuia să spună totuși ceva, dar ceea ce se întâmplase era mult prea intim și prea tulburător ca să scrie despre asta într-o

scrisoare. *Ah, și apropo, maman, fata ta cea mică a fost violată recent.* Doar să vezi asta scris negru pe alb e mai mult decât îngrozitor. Și nici nu putea să mascheze totul folosind eufemisme. Informația ar fi afectat-o teribil pe Claudette, cu atât mai mult cu cât nu putea veni în Franța să-și consoleze fiica; dar cel mai mult pe Hélène o îngrozea ideea că *oricine* ar fi putut citi despre asta. În plus, și lucrul cel mai important, Florence nu ar fi fost de acord cu această idee.

Nu știa de cât timp va avea nevoie sora ei ca să revină la normal și nici măcar dacă va reveni vreodată „la normal". Nu părea posibil ca ea să se întoarcă la starea ei de inocență de odinioară. Sora ei era mai palidă decât oricând, practic, fără pic de culoare. Chiar și după vizita pe care o făcuseră la Sarlat nu părea să-și revină. Fusese dintotdeauna albă, dar acum pielea ei devenise practic transparentă, iar liniile albastre ale venelor erau vizibile. Hélène ar fi fost mai încrezătoare dacă Florence ar fi putut să-și exprime sentimentele, dar deocamdată nu putea face asta.

Până la urmă, a scris, pur și simplu, că Florence era ocupată, ca de obicei, cu grădina și că aveau o mulțime de legume. Când mintea e dominată de ceva ce nu poţi dezvălui nimănui, e ca și cum ţi-ar fi blocate toate lucrurile pe care ai vrea să le spui, așa că n-a mai fost capabilă să găsească nimic de scris. Așa avea să rămână. Nici măcar nu îndrăznise să pomenească despre caprele care ar fi trebuit să fie predate naziștilor cu mult timp în urmă. Poate că niște fraze seci despre vreme sau despre sat erau suficiente. S-a asigurat că mama ei nu va putea citi ceva printre rânduri și s-a semnat.

După ce a terminat, s-a dus la biroul din sufragerie, a pus scrisoarea într-un plic *par avion* și a găsit un timbru în sertarul de sus. Înainte să iasă din cameră,

s-a uitat pe fereastră să vadă cum era vremea. *Excelentă*, și-a spus ea. *Soare și iar soare*.

— Ți-ar plăcea să vii cu mine în sat? a întrebat ea când Élise a intrat în cameră.

A fluturat scrisoarea prin aer.

— Trebuie să trimit asta.

— Sigur. S-o întreb și pe Florence, nu?

— Da. Întreab-o. Crezi că o să vrea?

Cum lui Florence nu-i plăcea să stea singură, n-a fost nevoie de prea multă putere de convingere, așa că au pornit toate trei spre sat. Era o zi minunată, cerul era senin, totul era luminos și părea așa de pașnic, încât lui Hélène îi era greu să creadă că se aflau în plin război. Când au trecut de labirintul de case și grădini și au ajuns în mijlocul satului, a simțit cum mâna lui Florence o strânge mai tare și s-a uitat la chipul ei.

— Te simți bine?

— Da.

— Măcar acum ai căpătat puțină culoare în obraji.

Piața era aglomerată, doar câțiva oameni se plimbau de colo până colo, îmbrăcați în hainele lor bune, de duminică. Cu cei mai mulți dintre ei s-au salutat și au schimbat câteva cuvinte, așa cum făceau întotdeauna. Câțiva copii făceau întrecere, intrând și ieșind din apă, adunați în jurul fântânii arteziene care, în mod miraculos, curgea din nou după multe luni de pauză. Însă familiile mari, care înainte veneau la restaurant să ia prânzul, apăreau rar în ultimul timp. Restaurantul era deschis și mâncarea era bună, dar mulți dintre ofițerii care stăteau la castelul lui Suzanne veneau acolo să mănânce, motiv

pentru care localnicii nu călcau pragul localului. Camaraderia care-i făcea pe săteni să se adune la mesele întinse în perioada recoltei se mai făcea simțită uneori, numai că, ori de câte ori se strângeau laolaltă, lipsa bărbaților era evidentă. Și, din păcate, cum făina lipsea, nu era nicio șansă să mănânci un croasant delicios de la patiseria din sat.

Surorile s-au oprit să stea de vorbă cu Maurice Fabron, fierarul, un om care de obicei era foarte retras. Au sporovăit despre traiul idilic de odinioară din Franța rurală și despre cât de diferite erau acum lucrurile.

— Și totuși, într-o zi ca asta, încă poți simți ceva din vechea atmosferă, nu crezi? a întrebat Élise, privind în jur.

— Poate, a spus Maurice. Dar vremurile de demult nu erau chiar perfecte, să știi. Indiferent de cât de sigure fac țarcurile, vulpile tot intră și ucid puii de găină. La fel ca întotdeauna.

— Îți aduci aminte când mi-au invadat albinele dormitorul? a adăugat Hélène rememorând acea zi de dinainte de război, când avuseseră nevoie de Maurice ca să scape de ele, și agitația care urmase după ce Élise fusese înțepată rău și dusă de urgență la cabinetul lui Hugo.

El a râs.

— A fost o nebunie.

După alte câteva cuvinte, și-au luat la revedere și au pornit încet pe străzi, au trecut pe lângă casele din piatră albicioasă și s-au întâlnit cu Arlo, un bărbat cu niște ochi negri, pătrunzători. Era înalt și puțin cam prea slab, dar cu o inimă generoasă, care compensa cu vârf și îndesat înfățișarea lui modestă.

— Ați ieșit la plimbare, doamnelor? le-a întrebat el cu un zâmbet larg pe chipul măsliniu.

— Da, a spus Hélène. Tu?

— Mi-a fugit câinele, a spus el cu o expresie resemnată. Nu-l găsesc nicăieri, afurisitul.

— O să ne uităm după el și ți-l aducem acasă dacă îl găsim.

Arlo era din Alsacia, dar fusese nevoit să fugă de acolo și venise în Périgord Noir când germanii invadaseră regiunea. Florence îl ajutase oferindu-i câte ceva de mâncare, iar el, în schimb, le dăduse o mână de ajutor celor trei surori, reparându-le roaba antică – la care, în cele din urmă, ele au fost nevoite să renunțe. Ba chiar îi reparase și bicicleta lui Hélène, după ce căzuse cu ea și i se deformaseră roțile. Mulți dintre cei veniți din Alsacia stăteau un an acolo, dar pe urmă erau trimiși înapoi în satele lor devastate. Arlo rămăsese și să căsătorise cu Justine, o fată minionă din sat, cu ochi strălucitori și obraji rozalii, care lucra ca îngrijitoare pentru doctorul Hugo și pentru preot.

— Atunci, ne mai vedem, a spus Arlo. Să aveți o zi frumoasă.

Iar ele au mers mai departe, spre câmp și pădure.

— Mi-ar plăcea tare mult ca târgurile să fie iar ca înainte, a spus Florence. Mi-e dor de culorile și de mirosurile lor.

Hélène și Élise au schimbat o privire.

— Nu e cazul să vă aruncaţi priviri una alteia, a continuat ea. Nu mi-am pierdut vocea.

Hélène s-a gândit că Florence avea dreptate vorbind despre târguri. Cel puțin, taraba cu miere mai exista, din când în când. Erau așa de multe feluri de miere! De lavandă, de eucalipt, de cimbru. Și de flori: trandafiri, magnolii și irișI care-și răspândeau parfumul lor în aer. Dar îi era dor și de combinația de culori dată de produsele etalate: pâinile abia coapte, limonada de casă, mazărea

verde și lucioasă, proaspăt culeasă, pepenii galbeni și zemoși, ouăle de rață așezate în coșuri, nucile de Périgord, *confit de canard*[35], trufe și cele mai splendide căpșuni.

Îi era dor și de zgomotele din târg, de zumzăitul acela general și de murmurul conversațiilor, de țipetele de copii, urmate de strigătele mustrătoare ale părinților. De zgomotul pașilor pe piatra cubică și de râsetele prietenilor care se întâlnesc. De zgomotul făcut de ospătari când își notează comanda și de zornăitul farfuriilor strânse de pe mesele din fața restaurantului. A oftat. Norocul lor că mai aveau păsări. Erau mulți sturzi și pițigoi-albaștri care mai cântau prin copaci și încă se auzea trilul cintezoilor-aurii care zburau pe deasupra lor.

Au ajuns la pajiștea de lângă casa lor; acolo vântul slab făcea iarba să se unduiască.

— Ne odihnim puțin aici? a întrebat Élise.

— N-avem o pătură cu noi, a spus Hélène.

— Nu contează.

— Și dacă ne invadează furnicile?

Dar Florence se întinsese deja pe iarbă, cu mâinile sub ceafă, și se uita la cer.

— Când ajungem acasă o să fac niște biscuiți, a spus ea încet, dar cu o anumită duritate în voce.

Hélène s-a întins lângă ea și s-a uitat la infinitul cerului albastru-închis, pe care se vedeau doar câțiva nori pufoși care se mișcau încet.

Élise s-a așezat ultima.

— E revigorant, nu? a spus ea. Să ieși afară și să lenevești așa toată ziua. Ai impresia că lucrurile au intrat în normalitate.

Florence a întors capul să se uite la ea și și-a întins mâinile pe lângă corp.

— Vom reveni vreodată la normalitate?

Și Hélène a știut că, de fapt, întreba dacă *ea* se va mai simți vreodată ca o persoană normală.

Élise a oftat și a luat-o de mână.

— Cu siguranţă vom reveni.

Hélène a simțit soarele pe obraji și a închis ochii. Era plăcut să stai întins pe jos și să simți pământul sub tine. Era o senzaţie liniștitoare, o conecta la eternitatea vieții, o ancora în ceea ce nu putea fi distrus. Vântul nu mai bătea acum, iar singurele care se mișcau erau insectele bâzâitoare. În curând, a simțit că ațipește.

Nu a durat mult și, după câteva minute, Élise s-a ridicat brusc.

— Au! a făcut ea, scărpinându-și coapsa. Fir-ar să fie! Ai avut dreptate.

— Te-au ciupit furnicile? a întrebat Hélène și apoi s-au ridicat toate. Am acasă un unguent calmant.

Au mers mai departe spre cărarea ce ducea la casa lor, dar când s-au apropiat, Hélène a încetinit puțin pasul, că să păstreze momentul acela în amintire. Nu-și dorea ca ziua aceea să se încheie atât de repede.

— Ce este? a întrebat-o Élise.

Hélène s-a uitat în sus, la singurul nor pufos de pe cer.

— E superb, nu?

— Îmi redă speranța.

După ce au intrat în casă, Florence s-a dus direct la bucătărie, iar Élise a trecut în sufragerie. Hélène a luat unguentul pentru înțepături de furnici, dar când a intrat cu el în sufragerie a găsit-o pe sora ei privind pe fereastră.

— A fost o zi frumoasă, nu? a spus ea.

Hélène a încuviințat. Așa fusese, iar soarele strălucise toată ziua.

Mai târziu, s-au dus amândouă s-o ajute pe Florence să încropească un fel de mâncare cu paste aromatizate cu un strop din uleiul de nucă rămas și cu niște usturoi sotat. Apoi au făcut o salată din varză tocată și fâșiuțe din rața afumată primită de la Lucille. Florence a aruncat peste salată câteva nuci și a stropit-o cu ulei de măsline. Au mâncat pe săturate, și Hélène a înțeles că pregătind mâncarea împreună nu întăreau doar legătura dintre ele, ci îi dădeau avânt și lui Florence. Pentru că știa cât de rare erau astfel de momente, le prețuia foarte mult. De acum, lucrurile sigur aveau să se amelioreze.

— Pentru noi, a spus ea și a ridicat paharul cu vin.

Noaptea, Hélène s-a trezit auzind un țipăt; știa că Florence ţipase. Și-a luat halatul, a aprins lampa cu gaz și a alergat cu ea în mână în cameră ei, unde a găsit-o ghemuită într-un colț, cu ochii înnebuniți de groază și pielea udă de transpirație. Hélène a pus lampa jos și s-a aplecat să o ia de brațe. Florence nu s-a mișcat, nici nu părea să-și dea seama că Hélène venise să o ajute.

Când a început să plângă, Hélène a îngenuncheat pe podea, lângă ea, și a mângâiat-o pe păr, încercând s-o liniștească. Încet-încet, după câteva minute, ochii ei au început să-și piardă căutătura sălbatică și s-a uitat spre Hélène, deși încă respira precipitat.

— Am...

— Ssst. Nu trebuie să spui nimic. A fost doar un coșmar.

— Bărbații aceia. Păreau așa de reali și era tot mai rău. Eram așa de speriată...

Și-a dus mâna la inimă.

— Uite ce tare-mi bate inima, a spus ea cu un tremur în voce.

Hélène a făcut cum i-a spus și a simțit cât de tare îi bătea inima. A ajutat-o să se ridice și a așezat-o pe pat, dar apoi Florence a început să se legene. Se legăna întruna.

— Am simțit... am simțit că o să... că o să mor efectiv de durere de inimă, a șoptit ea, fragmentând fraza. Nu puteam... să mă trezesc. M-ai auzit? Am țipat.

— Te-am auzit, scumpa mea. Sunt aici.

Florence a strâns din ochi de parcă ar fi vrut să-și alunge din minte acea amintire, iar Hélène a început să o mângâie pe spate cu mișcări lente, ca și cum ar fi vrut să liniștească un animal speriat.

— Iubita mea, știu că pare ceva real, dar nu este. Nu se mai întorc. Și vom avea grijă să nu stai singură aici. Poate că unul dintre oamenii lui Victor ne va ajuta, măcar până te vei simți mai bine.

— Nu vreau să vină niciun necunoscut aici.

— Atunci poate Enzo?

Florence părea îngrozită.

— Dumnezeule, nu! Nu e prietenul meu. Nu ți-am mai spus?

— Oh, Doamne, da. Scuză-mă, am uitat. Bine, atunci nu Enzo. Poate reușim să luăm legătura cu Claude. El ar putea să știe dacă Jack mai e pe aici. Cu Jack prin preajmă te-ai simți mai bine?

Lui Florence părea să-i placă ideea, dar a adăugat:

— Acum n-o să mai pot să dorm.

— Vino cu mine.

Cât timp Florence rămăsese împietrită în durere și retrasă, ea își încătușase toate sentimentele. În acea zi lăsase să pătrundă un pic de bucurie în viața ei, dar, făcând asta, deschisese ușa și altor emoții mai întunecate. *Și totuși*, și-a spus

Hélène, *în ciuda coșmarului, e un semn bun. Nimeni nu-și poate înăbuși toate sentimentele și apoi să ducă o viață plină și fericită.*

35 Carne de rață prăjită în untură de rață sau de gâscă și apoi conservată (n. red.).

CAPITOLUL 33

Élise

Élise era singură în bucătărie a doua zi dimineață și a tresărit auzind o bătaie discretă în ușa din spate. A deschis ușa și a văzut un băiat pistruiat din sat, cu ochi albaștri, înalt și cu nasul proeminent, încălțat cu niște ghete mult prea mari pentru el. Își tot muta greutatea de pe un picior pe altul, uitându-se în jur curios.

— Am un mesaj, a șoptit el, stăpânindu-și un zâmbet discret, evident încântat să fie implicat într-o treabă clandestină.

Élise presupunea că el nu avea habar despre ce era vorba.

— Da?

— De la Victor. Vrea să vă întâlniți la cafenea.

— Acum?

Ochii băiatului erau mari și rotunzi.

— Urgent, așa a spus Victor.

Élise i-a mulțumit, iar el a salutat-o înainte să plece.

A zâmbit, amuzată de gestul lui, și pe urmă s-a pregătit de plecare. Nu știa dacă trebuie să-i spună lui Hélène încotro pleacă, așa că a ieșit din casă. Vremea se schimbase și, după splendidul soare de duminică, cerul era acum cenușiu și atmosfera era sumbră și apăsătoare. Bătea și vântul, așa că a intrat în casă să-și ia o jachetă, după care a șovăit lângă ușa holului. Auzea cum scârțâie podeaua sus, unde Hélène se pregătea să plece la serviciu, dar s-a decis să n-o mai

anunțe. Când a ieșit din nou afară, a fost surprinsă să o vadă pe Florence săpând în spatele grădinii așa de dimineață.

— Ies numai un pic, i-a strigat ea, dar nu a mai zăbovit, iar asta i s-a părut o răutate surorii ei, convinsă că îi auzise țipetele de noaptea trecută.

— Hei, așteaptă! a strigat Florence, dar Élise nu i-a răspuns.

Nu putea risca să întârzie, nici măcar pentru Florence, așa că a lăsat-o în urmă pe sora ei, cu coșul la braț. Spera că nu va întârzia mult și că Hélène va mai rămâne acasă o jumătate de oră, așa că Florence nu avea să stea singură prea mult timp. Dar se simțea vinovată, căci stabiliseră ca Hélène să se ducă în ziua aceea la serviciu, iar ea să rămână acasă. Și-a spus că nu avea de ales, că Florence va fi bine și poate că nici nu va observa că e singură acasă.

A trecut repede prin sat, l-a salutat fluturând din mână pe fierar și apoi a dat peste Angela, care curăța vitrina magazinului ei de dulciuri, cu toate că nu avea zahăr ca să facă dulciuri și nu putea deschide magazinul. Femeia era întotdeauna dornică să stea de vorbă, dar Élise a trecut repede pe lângă ea, zâmbindu-i. A trecut de casa doctorului Hugo și de primărie și a ajuns la cafenea. Obloanele erau trase și nu se vedea nicio lumină înăuntru. Cafeneaua părea pustie.

Dar înăuntru l-a găsit pe Victor cu un alt bărbat, un maquisard pe care Élise îl cunoștea din vedere, dar nu-i știa numele. Au tăcut când a intrat ea. În spatele lor, în penumbră, le-a zărit pe Violette și pe Suzanne, castelana blondă și solidă care locuia cu soțul ei, Henri, la *château*. Nimeni nu stătea jos și Élise a simțit că atmosfera e tensionată.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat ea pe Victor. Ce caută aici Violette și Suzanne?

A urmat un moment de tăcere, după care Suzanne s-a uitat la Victor, care a părut să-i dea undă verde.

— Am vești de la castel, a spus ea pe un ton sumbru.

— Înțeleg, a zis Élise, întrebându-se ce putea fi atât de important încât să fie nevoie să se întâlnească cu toții așa de devreme.

— Ieri, naziștii au capturat trei maquisarzi care au atacat un camion german cu provizii, iar un soldat de-al lor a fost ucis în schimbul de focuri.

Chipul lui Élise a schițat o grimasă. Oh, Doamne! Capturarea reprezenta întotdeauna un risc pentru maquisarzi și din acest motiv acționau în grupuri mici, pentru ca fiecare să aibă cât mai puține informații. Ea a pus jos coșul.

— Groaznic.

Suzanne a clătinat din cap.

— Da, dar asta nu e tot.

— Și ce s-a întâmplat apoi?

— La scurt timp după aceea, în timp ce cercetau zona, au dat peste două cadavre. Două cadavre bine ascunse și parțial mâncate de animale, doi zdrahoni din BNA. Erau îmbrăcați în uniforma BNA.

Élise a încercat să-și mascheze impresia de șoc, care îi punea în pericol autocontrolul. Numai Victor și Jack știau unde fuseseră aruncate bestiile de la BNA, dar nu putea decât să presupună că era vorba despre ei. A aruncat o privire spre Victor, iar el a dat din cap imperceptibil.

— Germanii i-au acuzat pe cei trei oameni capturați și de uciderea celor doi și vor fi judecați pentru trei crime, a adăugat Suzanne.

Élise a simțit că avea să se prăbușească. Niște oameni nevinovați aveau să fie acuzați de o faptă pe care o făcuse ea. Era un lucru îngrozitor!

— Așadar, vom avea nevoie de ajutor ca să-i scăpăm pe cei trei, a spus Victor.

Élise știa că el înțelegea cum se simte și cu câtă disperare își dorește să se implice.

— E vorba de doi bărbați și de o femeie, a spus Suzanne. Femeia e unul dintre liderii locali din Domme și deține informații care ar pune alți oameni în mare pericol. SS-ul îi așteaptă pe cei de la Gestapo ca să-i interogheze pe prizonieri, dar, din câte am înțeles eu, vor ajunge abia mâine.

Suzanne vorbise calm, însă Élise știa că probabil era teribil de disperată. Toată lumea era conștientă de consecințele brutale pe care le puteai suferi dacă ajungeai pe mâna ofițerilor din Gestapo.

— Deci, avem la dispoziție doar ziua de astăzi?

— Seara, de fapt, ăsta e planul. Un singur gardian păzește ambele celule. Nu se așteaptă să pătrundă cineva până acolo, pentru că zona din jurul castelului și a casei este păzită strașnic în permanență. Eu și Victor ne vom întâlni pe fundul unui puț pe care încă nu l-au descoperit nemții și care comunică cu un tunel. E un puț mai vechi, nu cel săpat în timpul Primului Război Mondial. Cred că știi la care mă refer, Élise.

Élise s-a încruntat.

— Nu-mi aduc aminte.

— L-a descoperit unul dintre câinii mei când am ieșit amândouă la plimbare, înainte să înceapă războiul.

— Ah, desigur.

— În pădure, chiar în spatele castelului, aproape de vârful dealului e un zid dărâmat, acoperit parțial de vegetație. Trebuie să treci de partea cealaltă a

zidului, unde vei găsi un capac rotund și greu din fier, parțial acoperit de vegetație. Acolo e intrarea. Îți amintești?

Élise începea să-și amintească.

— Da, a spus ea.

— Trebuie să-i arăți lui Victor drumul până la puț. Știu că în mod normal tu nu participi la operațiuni, dar nimeni altcineva nu cunoaște locul acela.

Violette a oftat.

— Nimeni, în afară de mine. Iartă-mă, Élise. Și eu îl cunosc. Suzanne m-a întrebat dacă vreau să fac asta, dar nu pot să-mi las copilul pentru o treabă atât de riscantă.

Élise a răsuflat ușor. Deci de-asta se afla Violette acolo.

— În regulă. Îi voi arăta eu drumul lui Victor.

— Între timp, a continuat Suzanne, eu îi voi distrage atenția gardianului și, când va ajunge Victor acolo, îl va doborî. Apoi...

— Sau îl va omorî, a intervenit Élise.

— Atunci îi vom putea elibera pe prizonieri și apoi vom încerca să ajungem cu ei la capelă fără să fim văzuți. Asta e partea cea mai riscantă a planului.

— Tu va trebui să-mi arăți drumul până la puţ, după care misiunea ta se va încheia, a spus Victor.

— Drumul de la capelă mai departe e simplu, a continuat Suzanne. O să coborâm pe scara ascunsă din granit în subteran, într-o încăpere secretă din pivnița vechiului castel.

— Acolo e fantoma? a întrebat Élise, gândindu-se la povestea lui Isabel, soția infidelă care fusese întemnițată de soțul ei în castel și care murise cu inima frântă.

Suzanne a zâmbit posomorâtă.

— Nu, fantoma e în turn. Oamenii vor aștepta acolo, în încăperea secretă. Când vor ajunge ofițerii de la Gestapo, vor descoperi că prizonierii au dispărut, iar eu voi fi în siguranță în castel. Vor face cercetări, evident.

— Mai degrabă, un mare tămbălău, a spus Élise. Va fi o operațiune de amploare.

— Da. E una dintre cele mai dificile încercări de salvare la care am participat până acum. Dar nu vor găsi pe nimeni. Când drumul va fi liber, oamenii vor ieși printr-un canal de scurgere care se termină mai jos, la poalele dealului.

— Cum ascunzi o scară în capelă? a întrebat Violette. Nu se vede?

Suzanne s-a încruntat.

— Păi, e o...

A fost întreruptă de o bătaie în ușă și toți, în afară de Élise, s-au îndreptat spre ușa din spate. Înainte să plece, Victor a mângâiat-o tandru pe obraz și i-a zâmbit. Élise i-a ținut palma lipită de obrazul ei, ca și cum ar fi vrut să păstreze atingerea lui. Tocmai atunci Hélène a intrat pe ușa din față a cafenelei și a început să scoată repede o bucată de pâine.

— Sper că nu te superi că am venit aici. Am deschis cu cheia mea. Florence m-a rugat să-ți dau pâinea asta.

— Mulțumesc, dar nu deschid cafeneaua.

— Atunci de ce ai venit aici?

— Nu pot să-ți spun.

— Vai, Élise. Mă îngrijorezi.

— Păi, nu te mai îngrijora. Mă duc acasă acum.

În timp ce mergea spre casă, Élise s-a gândit la misiunea periculoasă, căci putea fi prinsă. Trebuia să-i spună ceva lui Hélène, ca să-și justifice absența de peste noapte, dar s-a hotărât să-i spună ceva vag. Misiunea din acea seară avea să fie mult mai riscantă decât cea în care încercaseră să-l ducă pe Tomas la casa conspirativă și nu se putea compara cu sarcina de a mijloci transmiterea corespondenței. Dar își dorea să se implice mai mult. Și cum ea îi împușcase pe cei doi membri ai BNA, i se părea just să aibă un rol mai important în misiunea de a-i salva pe oamenii acuzați pe nedrept. Cunoștea acum câțiva maquisarzi, iar Victor nu numai că avea încredere în ea, dar o pregătea activ pentru a lua parte la operațiuni după sosirea Aliaților. În plus, deși acțiunea din noaptea aceea nu putea fi decât dificilă și periculoasă, măcar urma să fie împreună cu Victor. Și asta conta. Împreună, era convinsă că vor reuși.

CAPITOLUL 34

Florence

Florence săpa în grădină de peste o oră și jumătate când a auzit-o pe Élise sosind acasă. Și-a îndreptat spatele, și-a șters sudoarea de pe frunte și s-a uitat în jos la ea. Uitase că era încă în cămașă de noapte și acum cămașa îi era plină de pământ și de pete de transpirație.

După coșmarul acela, adormise din nou, dar se trezise devreme. Cum nu vrusese să o deranjeze pe Hélène, se strecurase afară din cameră, coborâse tiptil scările și ieșise din casă pe ușa din spate. Acum îi plăcea la nebunie să muncească în grădină în zorii zilei, când păsările începeau să cânte și aerul era curat și proaspăt, dar, deși era epuizată emoțional, nu fusese în stare să stea jos și să se bucure de tot.

Săpatul era o modalitate bună care o făcea să uite de diverse lucruri, cel puțin pentru o vreme. În timp ce lucra, nu își controla respirația, gândurile nu îi năvăleau în minte, nu avea bufeuri de căldură și nici nu se simțea ametită sau îngrețoșată.

Așa că a continuat să înfigă cazmaua în pământ cu o forță reînnoită.

Dar un pic mai târziu, când s-a oprit și și-a îndreptat spatele, gândurile au revenit mai sfâșietoare și s-a simţit copleșită de un sentiment groaznic: de rușine. De silă faţă de ea însăși.

Chiar dacă nu avea nicio logică, avea impresia că și ea poartă o parte din vină. Știa că, dacă i-ar fi spus asta lui Hélène, sora ei ar fi încercat să o convingă

că nu era așa; ea trebuia să rezolve singură problema. Până atunci nu dorise să vorbească deloc despre viol; dacă nu vorbea despre asta, avea impresia că nu se întâmplase. Dar știa că niciodată nu își va reveni dacă va evita în continuare adevărul.

Trebuia să descâlcească tot ce era încurcat în ea. Rațional vorbind, știa că nu făcuse nimic care să provoace acel viol, știa că vina le aparținea în totalitate acelor bărbați și că nu era normal să fie acuzată o victimă nevinovată... Victimă – ce cuvânt îngrozitor! Îl detesta.

A privit-o pe Élise cum intră în casă, cufundată în gânduri, și s-a întrebat ce anume o făcuse să plece atât de devreme. Și-ar fi dorit să semene mai mult cu sora ei. Să fie mai curajoasă. Mai îndrăzneață. Mai hotărâtă să lupte. Totuși, de dimineață, chiar se trezise hotărâtă să schimbe ceva. Știa că va găsi o cale de a nu deveni o victimă, iar dacă asta însemna că trebuia să devină mai dură, atunci așa avea să fie. Dacă avea de gând să trăiască, trebuia să-și regăsească sentimentul de control. Nu era simplu, cu atât mai mult în vreme de război. Dar dacă voia să se simtă vreodată bine în pielea ei, fără să aibă sentimentul că e o ființă măruntă, murdară și stricată, trebuia s-o facă.

A oftat adânc, a pus cazmaua deoparte și, după ce s-a spălat și și-a curățat noroiul de pe mâini, s-a dus în camera ei.

A rămas tot în cămașă de noapte. A băgat mâna sub pernă, a scos de acolo caieţelul ei și a început să scrie ce simte, rontăind capătul creionului când sentimentele deveneau prea copleșitoare. A scris despre furia și despre rușinea ei. A scris despre nevoia de a deveni mai puternică și a râs amar în sinea ei. Nu mai era atât de inocentă și nici atât de credulă, deja se schimbase.

Iar acum nici măcar nu știa dacă putea avea încredere în ea. Așa că a scris și despre asta, și despre teama ei de viitor. A scris despre hotărârea ei de a-și reveni și despre lucrurile pe care încă le iubea: grădina, natura, surorile ei. Și apoi, când nu a mai putut evita subiectul, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji, a scris despre ce i-au făcut cei doi bărbați.

CAPITOLUL 35

Élise

Avea să fie o zi lungă pentru Élise, în așteptarea serii. Și-a tot frământat mintea gândindu-se la plan, vizualizând ruta pe care trebuia s-o urmeze până la puțul ascuns și rugându-se să reușească. Indiferent de câte ori se uita la ceasul de mână sau pe geam, timpul părea că stă pe loc. Simțea un amestec de nerăbdare, speranță și neliniște, dar se forța să stea întinsă în pat, cu ochii închiși. Suspansul nu îi îngăduia să se relaxeze. În timp ce era perfect conștientă de zgomotele din casă, de obloanele care scârțâiau, de țevile care gemeau sau de foșnetele din pod, i s-a părut că mai aude ceva. Nu afară, tot în casă. Și-a dat seama că Florence plângea. A așteptat, nevrând să dea buzna peste sora ei într-un moment în care-și exterioriza suferința, dar când a văzut că nu se oprește din plâns, s-a dus la ea. A bătut la ușa camerei lui Florence, apoi a deschis-o și a intrat în vârful picioarelor. Sora ei stătea turcește pe jos și scria într-un caieţel, în timp ce lacrimile i se scurgeau pe obraji și îi picurau pe mâini. Élise s-a așezat lângă ea și i-a murmurat cuvinte duioase când Florence s-a rezemat de ea. Dar și-ar fi dorit să fi fost și Hélène acolo, ca s-o ajute.

— O să încerc să o chem pe Hélène acasă, a spus ea.

Printre hohote de plâns, Florence i-a spus că nu dorea să o cheme pe sora lor, așa că Élise a rămas tăcută lângă ea până i s-au uscat lacrimile.

— Pot să te ajut cu ceva? a întrebat-o ea după ce s-a oprit din plâns.

Florence și-a tras nasul.

— Mi-ar prinde bine o batistă curată. Dar sunt bine. Serios, sunt bine.

Élise i-a adus o batistă curată, dar Florence începuse din nou să scrie și a întins doar mâna ca să ia batista; așa că Élise s-a hotărât să o lase cu ale ei. Oricum, pe lângă faptul că trebuia să o ajute pe sora ei să treacă peste suferința ei, și Élise trebuia să se pregătească fizic și psihic pentru noaptea care avea să vină. Se întreba cum își petreceau ziua ceilalți; era convinsă că Suzanne se va asigura că totul e în regulă, că avea să pregătească totul pentru ei. Încet, orele au trecut. A luat împreună cu Florence un prânz simplu, niște roșii cu pâine, timp în care niciuna n-a spus nimic, și în final a reușit să aţipească o jumătate de oră de somn. După-amiaza s-a transformat în seară și, când Hélène a venit acasă, Élise a luat-o de braț și a tras-o deoparte.

— Uite, ar trebui să te pun la curent. Nu pot să-ţi spun prea multe, dar în noaptea asta o să fiu plecată.

Hélène a înţeles din tonul ei grav că e vorba de ceva important și a lăsat-o să vorbească.

— S-ar putea să fie periculos, dar trebuie să mă duc.

Hélène i-a pus mâna pe umăr și s-a uitat în ochii ei.

— N-o să încerc să te opresc.

Élise a îmbrățișat-o, recunoscătoare. Ultimul lucru de care avea nevoie era o ceartă cu sora ei într-o noapte atât de importantă pentru ei toți.

Élise îl aștepta pe Victor în pădure, admirând cerul negru, ca de catifea, și milioanele de stele care îi punctau adâncurile. A ascultat sunetele nopții – o bufniță care țipa, vietăți care foșneau prin vegetaţie, câteva păsări de noapte care se mișcau pe crengi – și și-a dat seama că deja se simțea foarte obosită. Se plimba nervoasă de colo până colo prin luminiș; creierul și corpul ei aveau

nevoie de odihnă și sufletul ei avea nevoie de calm, dar știa că nu putea să cedeze. Victor întârzia și ea era îngrijorată.

A auzit fluieratul lui Suzanne, semnalul convenit că era momentul să pornească spre puț, după care zgomotul unor pași ușori care striveau frunze și crenguțe: cineva se apropia. S-a retras în întuneric și a așteptat, rugându-se să fie Victor.

O clipă-două mai târziu, el și-a făcut apariția.

— Slavă Domnului, a șoptit ea și s-a dus repede la el.

El a sărutat-o ușor pe obraz.

— Vino după mine, i-a spus ea. Trebuie să urcăm pe deal.

— Puțul nu e în apropierea castelului, nu?

— Ba da, a spus ea. Este cel despre care vorbea Suzanne.

— Ești sigură?

— Evident. Hai.

În timp ce îl conducea prin pădure, Élise simțea cum inima îi bate nebunește și cum prinde din ce în ce mai mult curaj. Sângele îi curgea vijelios parc și se simțea surescitată. Era incredibil de captivant să fie afară, pe întuneric, mergând pe cărarea năpădită de vegetație din pădure cu Victor, ciulind urechile la zgomote de pași străini. Era și ceva magic, din altă lume. *Dar, Dumnezeule*, și-a spus ea, *când faci ceva atât de periculos, în mod sigur te simți viu*. Când au ajuns la zidul prăbușit, ascuns doar parțial de vegetație, a dat buruienile la o parte și s-a cățărat pe el.

— Acolo e, cred, a spus ea.

De partea cealaltă a zidului, au găsit un capac rotund din fier masiv, ascuns vederii. Nimeni n-ar fi bănuit că era acolo, dacă nu știa exact unde să caute. Au

ridicat împreună capacul.

— Eu o să cobor, a spus Victor. Tu așază capacul la loc.

— Vin și eu cu tine.

— Nu, Élise. Nu așa am stabilit.

— Vreau doar să mă asigur că ești bine, iar apoi mă întorc și plec.

El i-a mângâiat pielea fină de pe mâini și apoi a coborât în întuneric.

— Poți să găsești proptelele din zid?

Élise a așteptat; ținea pumnii strânși și era atât de încordată, încât avea impresia că avea să plesnească. O sudoare rece i se prelingea pe la subsuori pe măsură ce treceau secundele. De ce îi lua atât de mult timp lui Victor să dea un semn? De ce nu îi răspundea? În pădurea din jur, totul foșnea, iar ea aștepta concentrată. Și deodată, alertată de un alt zgomot venind dinspre pădure, din spatele ei, a fost cuprinsă de o senzație de groază și a simțit cum i se face părul măciucă. Și-a ținut respirația, s-a uitat în spate, apoi a respirat ușurată. Era doar o vulpe.

— Ah, a rostit el în cele din urmă. E chiar o scară aici.

— Suzanne nu ne-a spus de ea. Cobor acum. Poți să aprinzi torța?

— Încă nu.

— Dar e întuneric și puțul comunică doar cu un tunel; sunt sigură că n-are cine să vadă lumina.

— O s-o aprindem când ajungem jos, a șoptit el.

— OK.

Au continuat să coboare cu grijă alte câteva minute. Din când în când, se ținea de nas din cauza mirosului de mucegai din puț. *Aici au murit probabil niște animale*, și-a spus ea.

— Aproape am ajuns, a spus el. Acum urcă înapoi.

Ea a văzut lumina torței, când a aprins-o, după care a auzit voci strigând în germană:

— *Halt! Halt!*

— Urcă înapoi! i-a poruncit el cu o voce gâtuită. *Imediat*.

Ea a înlemnit o secundă, cu inima bubuindu-i în piept. Apoi, știind că nu avea de ales, a urcat scara într-o grabă disperată, cu sângele zvâcnindu-i la tâmple și cu respirația febrilă, precipitată. Când a ieșit afară, și-a sucit glezna. A încercat să calce cu piciorul accidentat și era gata să țipe de durere. Acum nici măcar nu mai putea să meargă ca lumea, căci șchiopăta.

Pe Victor îl crezuse imbatabil; curajul lui era nesfârșit, puterea lui, imensă, dar în final nu era decât un om ca oricare altul. Când a ajuns lângă copaci, s-a oprit o secundă, a întors capul spre puț, dorindu-și cu disperare să-l vadă ieșind teafăr. *Hai, Victor*, l-a implorat ea în gând, *hai.*

Și apoi a auzit o împușcătură răsunând în întuneric. I-a sărit inima din piept. Nu. *Nu.*

CAPITOLUL 36

Hélène

În noaptea aceea, după ce s-a asigurat că Florence doarme liniștită, Hélène nu s-a mai putut odihni. Se simţea copleșită de gânduri în camera ei, așa că s-a dat jos din pat fără zgomot, încercând să pășească încet, pentru ca scândurile podelei să nu scârțâie. S-a dus la bucătărie, a aprins focul în boiler, a pus la fiert câteva boabe de cafea, a deschis ușa din spate și a ieșit afară. Era încă întuneric, dar acel întuneric care mai persistă doar câteva minute înainte de răsăritul soarelui. A așteptat, ascultând universul nocturn și privind ceața care începea să se risipească și soarele care stătea să răsară – un lucru pe care îl făcuse până atunci de atât de multe ori. A șters roua dimineții de pe banca veche din fier forjat de sub castan și s-a așezat, sperând să o vadă venind pe Élise. Dar era încă rece la ora aceea matinală, așa că Élise a intrat din nou în casă în căutarea unui șal din lână și pentru a-și lua cafeaua cu ea.

Când a ieșit afară, soarele răsărise, cerul trandafiriu-auriu era strălucitor, iar ceața se răspândea în fâșii ca pânza de păianjen, întinzându-se în șuvițe în josul văii. Cum era posibil ca peisajul acesta veșnic frumos să pară mai blând și mai magic decât oricând?

— Nimeni nu va putea să ne ia acest moment, a șoptit ea, nimeni.

A rămas acolo și a băut cafeaua, admirând peisajul care devenea tot mai clar în lumina dimineţii. A auzit un cocoș cântând și, când cerul a devenit de un bleu pal, a avut sentimentul de apartenență și de ușurare că încă se poate simți

atât de ancorată în locul acela, în ciuda tuturor lucrurilor care se întâmplau în jurul ei. Dar dacă nu poți simți că aparții unui loc decât dacă ești cinsit cu tine însuți, dacă știi cine ești și rămâi fidel adevăratului sine – iar Hélène era convinsă că așa era –, cum de mai era posibil să aibă acest sentiment de apartenență acum, când nimeni nu mai era el însuși? Nu jucau ei toți niște roluri, alte versiuni ale fiecăruia decât erau în realitate, afișând armura bravadei și a curajului, chiar și atunci când erau măcinați de frică? Chestiunea apartenenței nu era legată doar de faptul de a te simți aparținând unui anume loc; era legată și de ceea ce simțeai că îți aparține ție, iar aici era o problemă. Căci ei toţi se luptau să-și recapete țara de la invadatori, de la ocupanți, de la oamenii care furaseră ceva ce *nu* le aparținea. Niște oameni care le luaseră bunurile de preţ, care distruseseră și uciseseră familii întregi, care le călcaseră în picioare visurile, le nimiciseră aspirațiile și lăsaseră în urma lor vieți distruse. Sătenii abia dacă puteau să treacă peste asta și, chiar și după ce totul avea să se termine, se temea ea, povara acelui război nu avea să dispară, pur și simplu.

Dar apoi s-a gândit la iubire și la felul în care o făcea pe ea să simtă.

Le iubea pe Florence și pe Élise, cu toate că uneori o scoteau din minți, dar legătura de sânge dintre ele era puternică și le-ar fi apărat pe surorile ei până la ultima suflare. Era ca un fir indestructibil care pornea din inima ei către inimile lor, legându-le pe toate. Pentru totdeauna. Dacă n-ar fi izbucnit războiul, cel puțin una dintre ele ar fi fost până acum măritată și poate ar fi devenit chiar mamă. Poate toate trei. A încercat să-și imagineze cum ar fi fost viaţa lor, dar îi tot apărea în fața ochilor zâmbetul lui Jack. Era mai mult decât o simplă dorință, era un jind ce pornea din adâncul ei. Îl iubea pe Jack; era sigură de asta.

Deși făcea tot posibilul să-și binedispusă surorile când era nevoie, știa că umorul ei permanent masca niște emoții uneori complicate. Neputința, furia, sentimentul de inadecvare și de singurătate. Pe toate le simțea, chiar și atunci când era în mijlocul familiei pe care o iubea.

Iar acum își făcea din nou griji. De data asta, din cauza lui Élise, care ar fi trebuit să se întoarcă până la ora aceea. S-a ridicat în picioare și s-a dus la poartă, a tras zăvorul și a pornit pe cărare. Vedea o siluetă venind spre ea, dar era mult prea departe ca să-și dea seama cine e.

S-a gândit să se întoarcă, dar n-a făcut-o, ci a continuat să privească. Indiferent cine ar fi fost mergea foarte încet. A mai așteptat puțin și, într-un final, a dat să intre înapoi în curte, iar atunci și-a auzit numele. Hélène a mijit ochii, încercând să vadă mai clar cine venea pe cărare. Ar fi putut fi Élise? Și atunci a pornit în grabă către silueta aceea. Dumnezeule, chiar era Élise! Hélène a văzut cum șchiopăta și cum chipul ei se schimonosea cu fiecare pas dureros. A dat fuga s-o ajute.

— Ce s-a întâmplat?

— L-au prins pe Victor, a spus Élise.

Și apoi a căzut în brațele surorii ei.

Hélène a reușit cumva s-o susțină pe Élise până în casă și apoi, mai în brațe, mai târâtă, a dus-o în sufragerie și a așezat-o pe un fotoliu.

— O să mă uit mai întâi la glezna ta, a spus ea, îngenunchind pe podea.

Élise s-a aplecat să-și frece piciorul.

— Nu pot să calc pe picior. Mi-a luat o veșnicie să ajung aici. I-am auzit pe nemți în pădure, însoțiți de câinii. Mi-a fost așa de frică...

Hélène i-a scos gheata și apoi i-a mișcat piciorul.

— Nu e rupt, a spus ea după câteva momente și s-a uitat la fața lui Élise, chinuită de durere.

— Ești sigură? a întrebat Élise cu voce tremurată.

— Da, ai fi urlat când ţi-am făcut asta. O să-ți aduc să bei ceva dulce și pe urmă îți bandajez glezna. Ți-ai sucit-o.

— Aha.

— Ești sigură că l-au prins pe Victor?

Élise părea chinuită.

— Am urmat perfect instrucțiunile lui Suzanne. Nu-mi dau seama cum de au știut de locul ăla. Sunt sigură că l-am condus pe Victor în puțul în care trebuia să ajungă. Dar dacă nu era acela?

Apoi s-a aplecat și și-a ascuns fața în palme.

CAPITOLUL 37

După ce a lăsat-o pe Élise să doarmă, în sfârșit, Hélène a plecat devreme cu bicicleta la serviciu, sperând să afle ce se întâmplase în noaptea aceea.

Mai întâi, a bătut la ușa lui Violette, care i-a răspuns încă în cămașă de noapte și cu bigudiuri în păr.

— Vino în bucătărie. Am pus la fiert un pic de cafea adevărată.

— Unde Dumnezeu ai găsit-o?

— Mi-a mai rămas puțină. Nu prea am dormit azi-noapte și chiar aveam nevoie de ceva care să mă învioreze.

— Nici eu n-am dormit. Tu știi ce au pus la cale azi-noapte? Pentru că eu nu știu.

Violette i-a explicat care fusese planul.

— Oh, Doamne! Deci la asta se referea Élise când mi-a povestit despre puț. Se pare că germanii l-au prins pe Victor.

Violette și-a înăbușit un strigăt.

— L-au omorât?

— Nu știu. Élise e într-o stare groaznică.

— Crezi că Suzanne a scăpat?

— Sper. O să aflăm în curând, presupun.

— Îi vor judeca oare?

Hélène a ridicat din umeri neputincioasă.

— Nu cred că ar avea vreo importanță. Procesele lor sunt o bătaie de joc. Am auzit că o mulțime de procese au fost niște mascarade. Sunt doar de fațadă, execută pe cine vor și când vor ei.

Violette se făcuse pământie la față.

— Să mă anunți și pe mine dacă afli ceva.

— Și tu la fel.

Hélène a sărutat-o pe prietena ei pe obraji și a pornit cu bicicleta spre cabinet. Ușa era descuiată, dar cabinetul părea părăsit, așa că, după ce și-a scos haina, a trecut în anexa micului spital sătesc, unde l-a găsit pe căpitan stând în pat în capul oaselor.

— Sunt conștient că mi-ai salvat viața, a spus el. Mulțumesc.

Vorbea binișor franceză.

— Cred că e meritul doctorului Marchand, a spus ea. A făcut tot ce-a putut ca să te salveze, în ciuda presiunilor.

El i-a zâmbit jenat.

— Am auzit. În orice caz, vă sunt foarte recunoscător pentru promptitudinea cu care ați acționat.

— Hugo va trebui să se întoarcă la castel?

— Nu. Cred că voi putea aranja să rămână aici. Dar nu-ți pot promite mai mult; probabil se va afla sub strictă supraveghere. Ne-am cam săturat cu toții de războiul ăsta, nu-i așa?

Ea a încuviințat dând din cap.

— Pot să-ți vorbesc deschis? a întrebat-o el.

— Sigur că da.

— Mi-e dor de copiii mei, a spus el. Apoi a adăugat: Și de viața mea.

— Noi n-am cerut să ne invadaţi ţara, a ripostat ea. Nu crezi că și nouă ne e dor de viața noastră de dinainte?

— Sunt convins că așa e. Îmi pare rău. Ai fost extrem de drăguță.

— Mi-am făcut doar meseria. O să-ți aduc ceva de mâncare.

El i-a întins mâna și Hélène a luat-o cu prudență.

— Voi face tot ce pot pentru tine. Numele meu e Hans Meyer. Căpitan.

— Hélène Baudin, a spus ea, apoi i-a dat drumul mâinii.

Fără să bată la ușă, un ofițer SS a intrat în cameră, a pocnit din călcâie și a înclinat capul spre căpitan.

— Avem câteva întrebări pentru sora Baudin.

Hélène a clipit nedumerită și s-a îndepărtat de pat.

— Desigur. Cu ce vă pot ajuta?

— Îl cunoști pe un tânăr german pe nume Tomas Schmidt?

Hélène s-a încruntat și și-a înfipt degetul mare în podul palmei stângi, la spate, știind că Meyer vede ce face, din patul lui.

— Nu. De ce l-aș cunoaște?

— E un dezertor care a fost prins de o patrulă de noapte. A pomenit ceva de Sainte-Cécile.

— Ah, da?

— Nu-l cunoști?

Ea a clătinat din cap.

— Noi credem că a fost ajutat de cineva din acest sat. Cineva l-a ascuns.

— De ce ar vrea cineva de aici să ascundă un dezertor german? N-ar face nimeni ceva atât de nesăbuit. Mai degrabă l-ar preda.

El a ridicat din sprâncene.

— Înțeleg.

— Mai e ceva?

— Nu. Îi întrebăm pe toți cei din sat. Am vorbit deja cu doctorul și cu soția lui. Poate că nu e nimic adevărat. Acest Tomas Schmidt vorbea aiurea.

— Poate că a găsit pur și simplu un loc unde să se ascundă prin zonă.

— Orice e posibil.

A plecat, dar apoi s-a întors.

— Aveți un hambar?

— Avem o magazie în grădină. Dezertorul a murit?

— Asta, doamnă, nu e treaba dumitale.

După ce a plecat soldatul, Hélène a trebuit să facă eforturi ca să-și păstreze calmul. De parcă nu era suficient că Victor fusese prins și poate împușcat, acum mai aveau și o altă problemă pe cap. Dacă Tomas era în viaţă și avea să-i conducă direct la ea acasă? S-a întors cu spatele la căpitan și și-a făcut de lucru înfășurând o fâșie de tifon, ca să-și ascundă mâinile care-i tremurau. Diverse - imagini cu Tomas o bântuiau. Tomas viu. Tomas mort. Tomas, întorcându-se la ele acasă. Tomas, râzând la ea. Tomas în sicriu. Și cea mai rea dintre toate, Tomas ridicându-se din sicriu și arătând cu degetul spre ea. În timp ce mintea îi era asaltată de șuvoiul de imagini, și-a acoperit urechile cu palmele ca să le oprească.

— Domnișoară?

Apoi și-a dat seama că Meyer vorbea cu ea.

— Nu-ți face griji, l-a auzit ea spunând. Vor doar să vă pună pe jar. Din păcate, nu dă nimeni doi bani pe un dezertor. Probabil că l-au împușcat.

O oră mai târziu, Léo, polițistul local, a apărut la cabinet întrebând de Hélène. Deja agitată, ea l-a condus într-o cameră retrasă din spatele cabinetului, așteptând cu sufletul la gură să audă ce voia să-i spună.

— O să aibă loc un proces peste două zile, a spus el.

Hélène și-a înăbușit un strigăt.

— Peste patruzeci și opt de ore? Atât de repede?

— La nouă dimineața. Vor fi judecaţi cei trei care erau deja încarcerați la castel, împreună cu Victor.

— Of, Doamne!

Se simțea rău.

El nu a spus nimic.

— Așadar, Victor trăiește. Știi cumva dacă e rănit?

— Din ce am înțeles, nu a fost rănit.

Ea a strâns din buze și i-a tremurat inima gândindu-se la Élise.

— Dar va fi interogat?

— Mai mult ca sigur. Dar el poate să reziste patruzeci și opt de ore fără să le spună nimic, indiferent ce îi vor face. E puternic.

Hélène și-a pus palma la gură ca să-și înăbușe un geamăt. Ar fi vrut să elibereze toată groaza care se acumulase în ea – să țipe, să urle, să lovească cu pumnii în pereți –, dar știa că nu poate face asta.

— O să fie bine, a spus Léo și i-a atins ușor umărul. Élise nu era la cafenea, așa că am anunțat-o pe Violette și ea o să le transmită tuturor că ar fi bine să dispară o vreme.

— Te referi la cei din casele conspirative?

— Da. Tot grupul se va dispersa pentru o vreme.

— Și Victor?

— Mi-e teamă că pentru el e prea târziu.

— Dar cum l-au prins? Au aflat de plan? Ne-a trădat cineva?

Léo a clătinat din cap și a ridicat din umeri.

Hélène s-a gândit la Élise și la teama ei că l-a dus pe Victor la un alt puț. Dacă era așa, biata ei soră avea să trăiască toată viața cu sentimentul de vinovăție.

CAPITOLUL 38

A ajuns acasă de la cabinet la sfârșitul după-amiezii, dar nu reușea să se calmeze, așa că se plimba prin toate camerele, frământându-se cu gândul la proces. Ar fi vrut să stea de vorbă cu Élise, dar nu o găsise.

A face curățenie poate părea lucrul cel mai ciudat cu putință pe care l-ai putea realiza atunci când te simți pierdut, dar pentru ea avea de obicei un efect liniștitor și spera că așa va putea ține în frâu senzația aceea oribilă. Curățarea metodică a casei avea ceva liniștitor. Frecatul, mișcarea ritmică a măturii, lustruirea viguroasă. Nu trebuia să te gândești la ce faci, trebuia doar să te concentrezi asupra mișcărilor. A început în sufragerie, camera în care fetele își împleteau părul, în care beau ceva împreună, citeau o carte sau pur și simplu își petreceau timpul acolo. Hélène avea o rutină. A cercetat camera: pernuțele aruncate la întâmplare și abandonate pe podea, cărțile deschise și necitite de pe canapeaua recent reparată – până la urmă o reparase Violette –, draperiile care trebuiau îndreptate, coșul de hârtii care dădea pe dinafară, căni și pahare goale.

Mai întâi a strâns tot ce nu era la locul lui. A adunat pernuțele, le-a înfoiat cu mișcări energice și apoi le-a așezat frumos pe canapea. S-a îndepărtat puțin, ca să observe dacă le aranjase bine. Perfect. Apoi a strâns paharele și cănile murdare și le-a dus la bucătărie, unde le-a spălat. Revenită în sufragerie, a așezat cărțile pe raft, având grijă să fie în ordine alfabetică, pentru că, dacă nu ar fi fost așa, cum ai fi putut găsi repede tot ce voiai? După asta, a șters cu multă meticulozitate praful de pe fiecare suprafață, de pe fiecare lampă, bibelou

și tablou. Era nemiloasă cu o urmă oricât de fină de praf. A acordat o atenție specială figurinelor din porțelan care îi aparțineau mamei și decorațiunii din fier forjat pentru grădină, favorita lui Florence. Sora ei se îndrăgostise de patina ei verzuie și o luase din grădina lor din Richmond, insistând să fie păstrată în casă. De atunci, se plimbase din camera lui Florence în bucătărie și, în final, ajunsese în sufragerie, unde stătea pe bufet. Claudette n-ar fi fost de acord cu asta. Dar pentru Florence, statueta aceea ciudată, care înfățișa o zână odihnindu-se cu un picior întins și cu un mic porumbel pe picior, cu modele delicate pe aripi și pe față, era fermecătoare.

Uneori, transportată într-un soi de stare meditativă în timp ce curăța, pierdută în starea de *ne-gândire*, Hélène uita ce făcuse și ce nu. Terminase deja cu podeaua? Sigur că nu. Pentru Hélène, curățenia era ca pictura. Încetai să mai gândești. Aici era secretul. Când făcea curățenie sau picta, avea impresia că e în transă. Pentru mama ei, Claudette, același lucru se petrecea când scria. Hélène își amintea când o găsise pe mama ei la birou, chipurile scriind, dar de fapt privind pur și simplu pe geam, uitând cu totul de stilou, exact ca într-o transă. Nici măcar nu auzise când Hélène o întrebase ce avea să pregătească la ceai. Din momentul acela, își imaginase că mama ei notează secrete în jurnal și ardea de curiozitate să le afle.

Cu ani în urmă, când și-au strâns bagajele din casa din Richmond, mama pusese totul în niște saci depozitați grămadă afară. Hélène era tare curioasă și, când s-a întunecat, s-a strecurat afară să vadă ce putea găsi prin bagaje. Spre uimirea ei, dintr-o cutie de carton se ițea colțul unuia dintre jurnale. Hélène l-a extras cu grijă și s-a dus repede în dormitorul ei, având intenția să-l citească împreună cu Élise, dar când a citit s-a simțit ca un hoț care îi fura inima

mamei. Fiindcă gândurile, sentimentele și secretele de acolo nu ai fi zis că erau ale lui Claudette: totul în jurnal era legat de iubirea pierdută, de pasiunea pierdută și de moartea spiritului și a dorinței. Nicăieri nu era menționat vreun nume.

Hélène a revenit în prezent, la curățenie și la gândurile despre proces. A închis ochii și s-a forțat să respire profund.

Măcar acum, camera arăta mai aerisită.

A mai inspirat o dată adânc și a scos covoarele afară, în grădină, ca să le bată bine. Când a revenit, a măturat podeaua, iar când i s-a umplut fărașul, s-a dus și l-a golit, apoi a adus din bucătărie mopul și găleata. Partea ei preferată venea după spălarea podelei. Florence preparase o soluție de lustruit cu aromă de citrice, din ceară de albine și ulei de măsline, pentru mobilă și podea. Așezată în patru labe, Hélène a frecat podeaua și apoi a lustruit-o și a tot lustruit-o, până când a început să o doară mâna, iar podeaua începuse să strălucească. Mirosul amețitor de portocale și lămâi plutea prin încăpere și Hélène a tras adânc aer în piept. Pentru ea, acasă însemna un loc sigur, unde se amestecă imagini și mirosuri familiare, un loc intim și confortabil, un loc primitor, unde toate se pot exprima liber. Iar culorile frumoase și amestecate din cameră erau dovada că traiul lor împreună era armonios. Era un loc al speranței și al iubirii acolo, devenit acum însă și un loc al vulnerabilității.

S-a dus să vadă ce făcea Florence, care dormise toată după-amiaza.

Acum stătea în pat în capul oaselor și se freca la ochi.

— Doamne! Am dormit atâtea ore!

— Sunt surprinsă că ai reușit, cu toată gălăgia pe care am făcut-o jos.

— Ce ai făcut?

— Curățenie. Știi unde e Élise?

— A plecat în pădure cu Claude.

— A plecat așa, cu glezna sucită?

— El spunea ceva despre un proces.

— Ah.

— Vai, Hélène, e așa de îngrozitor! a spus. Élise pare complet distrusă.

— Știu.

— Hai să pregătim împreună cina. Cobor în două minute.

Hélène s-a dus la bucătărie să facă puțină ordine. Visase la o altfel de viață, visase să călătorească prin toată lumea, să vadă India, Italia, America, Noua Zeelandă și Grecia. Mai ales Grecia. Un sat dintr-acelea imaculat de albe, pe care le vezi în reviste, care strălucesc orbitor pe fundalul cerului albastru, de cobalt. Visase să fie și artistă cu expoziții la Londra și la New York. Și visase să fie liberă.

În timp ce spăla vasele, și-a lăsat mintea să rătăcească în urmă cu multă vreme, când Florence avea cincisprezece ani și Élise abia șaptesprezece – nu mai erau chiar niște copii. Atunci avusese impresia că se joacă de-a casa, mai ales după ce Claudette plecase în Anglia. Dar aici, în această casă, între aceste ziduri vechi din piatră, care le-au protejat pe surorile ei, Hélène simţea că se transformase dintr-o fată plină de imaginație într-o femeie responsabilă. Simțea că prinsese rădăcini în viața petrecută aici, chiar dacă rădăcinile îi erau în mod constant amenințate – acum mai mult decât oricând.

CAPITOLUL 39

A doua zi dimineață, soarele strălucea puternic, dar, cum până la procesul prizonierilor mai erau doar douăzeci și patru de ore, deasupra satului plutea un nor negru și greu. Hugo, văzând că Hélène privește în gol și abia aude ce îi spune, a tras-o deoparte.

— Uite, i-a spus el calm, întinzându-i un pachet. Ia o gură de aer proaspăt și du-i pachetul ăsta lui Gabrielle, soția lui Clément.

A luat un alt pachet pe care i l-a înmânat.

— Și pe ăsta du-i-l doamnei Deschamps și fiicei ei, Amélie. Să nu le încurci.

Ea a zâmbit recunoscătoare pentru acel respiro.

Când a ieșit afară, a dat peste Arlo, care s-a uitat trist la ea, cu ochii lui negri, și a întrebat-o cum se descurcă ea și surorile ei.

— Suntem toate îngrijorate din cauza procesului, a spus ea, încercând să nu lase impresia că se simte îngrozitor.

Toți știau prea bine care urma să fie sentința.

— Îl cunosc bine pe Victor, a spus el. La fel cum îl cunoașteți și tu, și surorile tale. S-a purtat foarte frumos cu mine când am venit aici. Eu și soția mea suntem foarte afectați.

— De unde știi că Victor a fost și el arestat?

— Naziștii au afișat o listă la primărie.

— Deci, toată lumea a aflat?

— Cred că da.

Hugo nu i-a dat niște sarcini prea dificile și a lăsat-o să plece mai devreme acasă.

Hélène a ajuns la ora patru acasă, dar pe drum o văzuse pe Élise șchiopătând prin pădure. A strigat-o, dar sora ei fie n-a auzit-o, fie nu a vrut companie. Florence era deja în bucătărie, toca morcovi, ceapă și cartofi, așa că Hélène s-a schimbat și, pe la cinci, s-a dus în pădure să-i țină companie lui Élise. A văzut-o la vechea lor masă de picnic, cu capul plecat și privirea în pământ, dar când s-a apropiat de ea, Élise i-a făcut semn cu mâna să o lase singură. Victor avea să fie judecat peste doar șaisprezece ore și Dumnezeu știa prin ce chinuri trecea Élise.

Hélène nu știa ce să facă. Ar fi vrut s-o consoleze pe sora ei, dar era sfâșiată. Dacă Élise voia să fie singură, n-avea rost să stea pe lângă ea. În plus, cu toată neliniștea provocată de Victor și de procesul lui, simțea nevoia să facă o plimbare lungă, ca să-și consume energia.

S-a îndepărtat și a pornit la pas, posomorâtă, fără să bage de seamă pe unde mergea, și a fost surprinsă când, la un moment dat, s-a uitat la ceas și a văzut că era deja șase și că în vale se lăsa o ceață densă. De pe o coastă înaltă, s-a uitat în sus și a văzut ulii negri zburând în cercuri, înălțându-se purtați de curenții de aer cald, în căutare de mâncare. Când s-a apropiat din nou de o altă porțiune de pădure, a observat o siluetă întunecată care se strecura de la un copac la altul și a înlemnit, căci nu știa dacă era mai bine să se întoarcă sau să meargă înainte. Nu știa dacă omul o zărise, dar acum el se îndrepta spre desișul din pădure. Poate că era bine să stea pe loc până se îndepărta el. Dar apoi l-a văzut întorcându-se spre stânga și făcând câțiva pași în direcția ei. Hélène a făcut un

pas înapoi, gata să fugă, dar când el a ieșit puțin la lumină, ea a rostit cu respirația tăiată:

— Jack! M-ai speriat de moarte.

El a dus un deget la buze.

— Ssst. M-am gândit eu că tu erai, a spus el când ea s-a apropiat.

Hélène a simțit un val de căldură și bătăile inimii i s-au accelerat, dar a reușit să-și tempereze tonul, ca să nu pară prea entuziastă.

— Nu eram sigură dacă o să te mai revăd.

— Nu lipsește martie din post.

Ea a făcut un semn spre *manoir*[36].

— Acolo stai?

— Pentru păcatele mele. E cel mai sigur loc pentru moment. Sunt împreună cu Bill.

— Ah, mă bucur așa de mult că l-ai regăsit! Bun. Perfect. Păi...

— Vremea nu arată prea bine, a spus el.

S-a uitat la ceața care se lăsa și apoi sus, la cerul care se întuneca, și a întins mâna cu palma în sus.

— O să vină o ploaie strașnică, zic eu. Ce-ar fi să te adăpostești la mine? Până se va opri ploaia.

Mirosul de iarbă și de pământ devenea mai puternic când era o atmosferă mai mohorâtă. N-ar fi trebuit să se ducă acasă până să înceapă furtuna? Deși acum Élise nu dorea companie, poate că mai târziu va avea nevoie de sprijin.

El i-a cercetat fața, mijind ochii.

— Arăți groaznic.

Ea a oftat din greu.

— Te îngrijorează procesul de mâine-dimineață?

— Da.

— Îmi pare foarte rău, a spus el.

Ea amuţise.

El a venit mai aproape și a luat-o de după umeri.

— Hai, fată dragă, cred că ți-ar prinde bine o tărie.

Ea a zâmbit fără să se poată stăpâni. Era îngrijorată din cauza procesului, dar, în clipa aceea, îi era jenă să recunoască faptul că tânjea după o pauză pe care să și-o petreacă împreună cu Jack.

— Mi-ar plăcea.

Când au ajuns la conacul în paragină, Hélène și-a dat seama că nu arăta așa de rău pe cât își imaginase. Da, exteriorul era complet acoperit de iederă și se vedea clar că o parte din acoperiș se prăbușise, dar după ce a dat frunzele la o parte și i-a făcut semn să intre printr-o mică spărtură din perete, s-a simţit ca și cum ar fi pătruns într-un sanctuar. S-a trezit într-o curte interioară care avea în mijloc o fântână veche. Zidurile din piatră ale grădinii erau înţesate cu o puzderie de glicine superbe, mov-deschis, într-o parte, și cu clematite roz, pline de boboci, în cealaltă parte. În locul acela parțial însorit și parțial umbrit, plantelor le mergea bine.

— E încă bună, a spus el. Fântâna. De fapt, ea reprezintă toată rezerva noastră de apă. Hai înăuntru.

Cu o mână așezată ferm pe spatele ei, a condus-o pe un hol spre ceea ce mai rămăsese dintr-o bucătărie. Soba străveche părea să dea puțină căldură și, când a început să plouă, s-a apropiat de ea.

— Faceți mâncare pe asta?

Se simțea stânjenită că purta o conversație politicoasă, când de fapt ea voia să-i spună ce mult îi lipsise.

— Te întrebi dacă nu ne temem că ne va da fumul de gol?

— Cred că da.

— Păi, nu o aprindem decât noaptea, când o aprindem, și în general trăim din mâncarea pe care ne-o aduc maquisarzii.

Ea s-a uitat în sus, la plafonul înalt, și apoi în jur.

— Există vreun loc unde să putem sta jos?

— Te conduc. Trebuie să facem în așa fel încât friților să le fie mai greu să ne găsească.

Au ieșit din bucătărie și au intrat într-o încăpere care probabil fusese odată o cămară și care avea în capăt o ușă din lemn masiv. El a scos o cheie de sub o mică dală de piatră.

— Pe aici, a spus el.

Ușa dădea spre o scară îngustă din piatră, în spirală. A încuiat-o și i-a făcut semn să urce înaintea lui.

— Presupun că e scara servitorilor, a spus ea. Avem și noi acasă una la fel.

— E un singur etaj, dar casa are formă de „U“, așa că e destul de simplu să îți ascunzi urmele. Acum trebuie să trecem în partea cealaltă.

Au trecut prin câteva camere cu plafon înalt și cu niște grinzi nefinisate care păreau a fi niște bușteni zdraveni. Obloanele alburii, decolorate, închise sau pe jumătate deschise – acolo unde erau necesare raparații –, lăsau să pătrundă înăuntru niște fâșii palide de lumină care brăzdau podeaua.

— De aici urcăm într-unul dintre poduri, a spus el.

— Nu e mai greu să fugi de aici?

— Nu, podul ăsta comunică cu altele și, în plus, are o scară exterioară, care dă într-o grădină înconjurată de ziduri. Mai precis, o fostă grădină, care acum e năpădită de vegetaţie, iar scării îi lipsesc câteva trepte, așa că trebuie să fii atent când e întuneric; dar ne-am croit un drum pe sub vegetație. E imposibil să vezi scara dacă nu știi că e acolo.

Când au ajuns în sfârșit în pod, urcând pe o scară șubredă din lemn, a văzut o fereastruică pe una din laturile acoperișului înclinat.

— Nu mă așteptam la o lucarnă aici.

— Dă spre grădina cu ziduri. Nu se vede din afară, de pe drum. De fapt, nu se vede de nicăieri.

— Aha.

— Ia un loc, a spus el.

În cameră erau două saltele, un teanc de pături și mai multe pernuțe. A văzut și o găleată.

— Are toate utilitățile, a spus ea zâmbind.

El a făcut o plecăciune.

— Plăcerea e de partea mea.

Ea s-a apropiat de o saltea și s-a așezat turcește pe ea.

— Am coniac. Merge?

— Sigur.

El s-a dus la o lădiţă din lemn din care a scos o sticlă și două cești din porțelan ciobite.

— Mă tem că nu sunt din cristal Waterford.

A umplut o ceașcă și i-a întins-o, apoi s-a așezat pe aceeași saltea, la un braţ distanţă de ea.

— Sunt atât de speriată, a spus ea. Sunt aproape sigură că Victor va fi executat.

El a tras aer în piept.

— Îmi fac griji pentru Élise. Se ține tare, dar îl iubește pe Victor și asta o va... pur și simplu...

S-a oprit, incapabilă să rostească acele cuvinte.

— Da, a spus el. Știu. O va distruge.

Hélène a simțit că i se schimonosește fața, încercând să-și stăpânească lacrimile.

— Se simte vinovată, cred, cu toate că nu a fost vina ei. Nu știu ce să fac.

— Hélène, nu e nimic de făcut.

— Dar, Jack, mă simt atât de neputincioasă.

O asculta atent, fără să o întrerupă. Îi amintea de tatăl ei, când o poftea în biroul lui și o întreba cum și-a petrecut ziua și o asculta cu interes. Probabil că măruntele ei preocupări îi păruseră incredibil de neînsemnate, dar o ascultase întotdeauna și o făcuse să se simtă cea mai importantă persoană din lume. Și de Julien îi amintea. Și el o ascultase sau, cel puțin, încercase să o asculte și îl iubise pentru asta.

Jack i-a întins mâna și ea i-a strâns-o. Apoi i-a dat o batistă.

— E curată, a spus el.

— Mulțumesc.

Și-a șters ochii și s-a mai înviorat.

— Voiam să te întreb dacă n-ai putea să vii la noi. Florence insistă că se simte bine, dar nu prea îmi vine s-o las singură acasă. În plus, am aflat că Tomas, dezertorul german pe care l-am ascuns, s-ar putea să fie în viaţă.

— Fir-ar să fie! Asta nu e o veste bună.

— Nu, mai ales dacă-l vor constrânge să spună cine l-a ascuns. Toate astea sunt deja prea mult pentru mine. Am senzația că mă învârt în cerc și că laţul se strânge pe zi ce trece mai mult în jurul meu. Toată lumea se așteaptă să știu ce trebuie să fac, dar eu nu-mi doresc decât să fug de toate astea.

— Știu, și eu simt asta câteodată.

— Serios?

El a lăsat capul în jos, apoi a ridicat privirea.

— Ascultă-mă. Nu știi nimic sigur despre Tomas. Poate că a murit, iar, dacă e în viaţă, e posibil să nu-și mai amintească nimic. Parcă ai spus că era în stare gravă.

— Practic, delira.

— Și Victor l-a legat la ochi când aţi plecat, nu?

— Da.

— Mă tem că va trebui să te descurci pe cont propriu. Aș vrea să te ajut, dar sunt în mijlocul unei operațiuni militare. Ai grijă ca podul vostru să arate în așa fel, încât să pară că n-a mai pus cineva piciorul în el de ani buni. Iar voi trebuie să negați totul.

— Poate că nu va reuși să ne găsească locuința, dar ar putea să ne recunoască fețele.

— Atunci le spui că e posibil să-l fi văzut în sat. Că probabil acolo te-a văzut.

S-a auzit un huruit și apoi un tunet. Ea s-a cutremurat și s-a tras instinctiv mai aproape de el. Jack a luat-o de după umeri, iar ploaia a început să bată în acoperiș de parcă milioane de gloanțe loveau țiglele. Se întunecase și, cum podul era aproape de jgheaburi, aveai impresia că venise potopul. Zeus,

stăpânul cerurilor – Dumnezeul ploii, al tunetelor și al fulgerelor –, era mânios. Jack spunea ceva, dar Hélène nu-l auzea din cauza zgomotului. Un fulger alb, strălucitor a luminat podul, iar ea a tresărit de uimire. În acele câteva secunde, văzuse ochii scăpărători ai lui Jack fixând-o. Tunetele s-au auzit câteva secunde mai târziu, urmate de vuietul vântului, iar ploaia s-a înteţit.

Hélène a închis ochii. Nu îi era frică de furtună, deși surorile ei așa spuneau. Lui Florence chiar îi plăcea să alerge prin ploaie, dar Hélène se temea într-adevăr de trăsnet. Când era mică, citise un articol despre un om care fusese lovit de trăsnet și rămăsese cu trei semne pe spate și pe piept.

Ploaia torenţială și vuietul vântului se auzeau încontinuu. Avea impresia că asistă la o ciocnire între elementele naturii, între pământ și aer, și cele de dincolo de întuneric. Părea că până și stelele plângeau. A auzit cum se prăbușește un copac la pământ, dar, cu Jack alături, se simțea protejată ca într-un cocon. S-a strâns lângă el și a simțit cum o încălzește căldura trupului lui. Viața cu greutăţile ei dispăruse și acum se gândea doar la ei doi. Se simțea în siguranță. De fapt, îi plăcea atât de mult să stea așa, împreună, încât își dorea ca furtuna să nu se mai termine. Nu mai voia să dea ochii cu lumea de afară. Nu mai voia să simtă povara responsabilității pe umerii ei. Nu mai voia să fie ea cea care știe ce trebuie să facă. Dar, mai mult decât orice, nu mai suporta să se gândească la momentul inevitabil de a doua zi dimineață.

După ce furtuna s-a mai potolit, Jack a întins-o cu blândețe pe saltea și a sărutat-o. A fost un sărut lung și lent, iar ea a simţit că are un ghem în stomac. Hélène a închis ochii și s-a lăsat purtată de valul dorinţei. Buzele lui aveau gust de sare și cumva de piper și a simțit cum mustața lui o gâdilă. Dar apoi l-a simțit că se retrage.

— Ce e? a întrebat ea confuză, încercând să înțeleagă ce se întâmplă.

— Iartă-mă, nu trebuia să fac asta. Îmi placi foarte mult, Hélène. Ești o femeie deosebită, dar nu se poate.

Ea s-a simţit dintr-odată descurajată.

— De ce?

— Pentru că e posibil ca mâine să nu mai fiu aici și n-ar fi corect din partea mea.

A simțit cum i se pune un nod în gât și și-a mușcat buza, încercând să aibă o atitudine matură, cu toate că se simțea oribil. Nu voia să fie o femeie „deosebită“, voia ca el să-i spună că e frumoasă, că e îndrăgostit de ea și că o dorește.

— De unde ești tu, Jack? l-a întrebat ea în cele din urmă.

Era singurul mod în care putea să ajungă pe un teren sigur, unde putea să-și ascundă rușinea pe care o simțea.

El a zâmbit.

— M-am născut și am crescut în Devonshire. Tata are o casă în Totnes, unde am crescut, dar locul meu preferat e casa bunicii mele din East Devon.

— Povestește-mi despre ea.

El a vorbit cu voce scăzută.

— E o căsuță cu acoperiș din paie, aflată pe un câmp cu iarbă înaltă și flori sălbatice; pare că a crescut cumva în locul ăla. Pare un loc de basm.

— Lui Florence i-ar plăcea la nebunie.

— O pădure de stejar mărginește dealul și casa, în spate și într-o parte, iar în față curge un pârâu. Nu există niciun drum asfaltat. De fapt, mi-a lăsat-o mie.

— A murit?

— Da.

Vorbise cu multă nostalgie despre bunica lui și despre casă, iar ea îi înțelegea pe deplin dorința de a aparţine unui loc.

— Te deranjează dacă mă ţii puţin în braţe? l-a întrebat ea pe un ton calm.

— Deloc.

A luat-o în brațe și a strâns-o la pieptul lui. Era o alinare, dar nu era nici pe departe de ajuns pentru a risipi deznădejdea care se amplifica tot mai mult, pe măsură ce procesul se apropia.

36 „Conac“, „castel feudal“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 40

Era puțin după ora zece când ploaia se mai domolise, iar Jack a însoţit-o pe Hélène prin pădure. La capătul cărării, el a sărutat-o scurt pe obraz.

— Trebuie să mă întorc acum.

Ea s-a uitat în urma lui.

Era limpede că el vorbise serios în podul conacului, așa că ea putea să renunțe la speranța că ar fi putut avea o relație mai intimă. I se părea un capăt de drum, cu toate că, de fapt, nu existase niciun început. Oare merita să plângi după ceva care *ar fi putut* să fie?

— Așa e de câteva ore, i-a spus Florence, cu un aer frustrat, când Hélène a intrat în bucătărie. Nu pot s-o conving să mănânce.

Hélène a observat că Élise se îmbătase după felul în care se legăna și cânta zgomotos. S-a dus la ea și a încercat să îi ia sticla, dar Élise s-a împotrivit furioasă.

— Vrei să-i aduci tu niște apă, Florence? a spus Hélène.

După ce Florence a umplut un pahar cu apă și l-a pus pe masă, Élise l-a răsturnat, vărsând apa pe masă.

Hélène a mai făcut o încercare:

— Draga mea, dacă o să continui așa, gândește-te că mâine o să fii într-un hal fără de hal.

Élise s-a uitat la ea cu ostilitate.

— Normal că o să fiu într-un hal fără de hal. Deja sunt într-un hal fără de hal.

— Dar o să fii și mahmură pe deasupra.

În timp ce Florence ștergea apa de pe masă, Élise a mormăit ceva ininteligibil.

— N-ai vrea să mănânci ceva? a întrebat-o Hélène.

— Ah, la naiba, Hélène, îți dai seama ce spui? Cine te crezi? Mama? Dacă ai fi iubit vreodată pe cineva și bărbatul ăla te-ar fi iubit, ai fi înțeles ce simt, dar nu, serioasa de Hélène nu s-ar coborî niciodată așa de jos încât să facă sex înainte de căsătorie.

Hélène a înghițit în sec. Nu trebuia să o ia ca pe un afront personal. Sora ei suferea și nu își dădea seama ce spune. Toate erau extrem de încordate și se temeau de ce era mai rău.

— Chiar și cu Julien, bărbatul cu care te-ai văzut o vreme. Tu aveai un zâmbet așa de prostesc pe față, când el, în timpul ăsta...

— Élise, a intervenit Florence. Să nu cumva...

Dar Élise nu a ascultat-o.

— Credeai că te place, nu? Dar de ce i-ar fi plăcut de Hélène cea anostă, când el putea s-o aibă pe Violette cea foarte șic?

Hélène era nedumerită.

— Nu știu ce vrei să spui.

— L-am văzut când o săruta pe Violette.

Hélène s-a uitat șocată la sora ei.

— Nu te cred.

— Uite, toate suntem încordate. Sunt convinsă că Élise exagerează, a adăugat Florence.

Dar Hélène observase chipul surorii ei atunci când Élise pomenise de Violette.

S-a uitat țintă la Florence.

— E adevărat? Tu știai asta?

Florence și-a mușcat buzele.

— Mie oricum nu mi-a plăcut niciodată de Violette.

— Ați știut amândouă și nu v-ați gândit să-mi spuneți și mie?

S-a uitat când la una, când la alta. Florence părea abătută, iar Élise privea pur și simplu în podea.

Pe urmă, Florence s-a uitat la ea cu ochii în lacrimi.

— Îmi pare rău.

Hélène s-a străduit cu greu să-și păstreze calmul.

— Deci, m-ați lăsat să mă fac de râs. Și ați râs de mine pe la spate, nu mă îndoiesc.

— Nu am vrut să suferi, a spus Florence, clătinând din cap.

— Și crezi că acum nu sufăr? L-am iubit pe Julien, înțelegeți? Iar voi m-ați lăsat să mă comport ca o proastă. Trebuie să vă mulțumesc pentru asta.

Élise și Florence s-au uitat una la cealaltă, nesigure.

— Îmi pare foarte rău, a spus din nou Florence, îngrozită.

— Voi credeți că eu nu mi-am dorit altceva decât să devin soră medicală și să am mereu grijă de voi? a spus Hélène, ridicând tonul și cu obrajii tot mai încinși, ignorând-o pe sora ei. Credeți că eu n-am vrut să-mi văd de viața mea? Am lăsat totul deoparte pentru voi.

— Hélène, a spus Élise ridicând capul.

Dar, în criza ei de furie, Hélène nu se putea opri.

— Ah, scuză-mă, poate ai vrut să spui „anosta“ de Hélène. Afurisită ce ești! Doar tu ești buricul pământului, nu-i așa? Dar am avut și eu visuri. Am vrut să pictez. Am iubit arta. Era singurul lucru care mă făcea să simt că trăiesc, în afară de Julien.

— Dar ai fi putut... a început Florence.

— Nu. N-aș fi putut. Mereu m-am împărțit între munca de la cabinetul medical și grija pentru voi două. Niciodată nu am avut timpul necesar pentru asta. Habar n-aveți. Niciuna din voi. Voi v-ați trăit viața.

— Ne pare rău, a spus Florence. Sincer.

Și atunci, Hélène și-a pierdut stăpânirea cu totul.

— Prea puțin și al dracului de târziu! Nu vă gândiți decât la voi.

Apoi a plecat din cameră, trântind ușa, și a urcat scările în fugă.

Când a ajuns în dormitor a început să se plimbe dintr-o parte în alta, bombănind. Se simțea trădată de surorile ei. De Julien. De Violette. Cum au putut Élise și Florence să nu-i spună? Cum a putut Violette să facă asta? Știa de Julien. Știa că ea, Hélène, era îndrăgostită de el. Ce fel de prietenă face așa ceva? Ce fel de soră nu spune nimic?

A lovit cu pumnii în pernă și apoi și-a îngropat fața în ea, lăsând lacrimile să curgă.

Și când, în sfârșit, lacrimile au încetat să mai curgă, s-a șters la ochi și s-a simțit și mai rău. Nu doar din cauza celor spuse de Élise, ci și pentru că ea era un om care nu-și pierdea cumpătul. O ceartă era ultimul lucru care le lipsea acum, când Élise avea nevoie de sprijinul ei. Totul pornise de la respingerea pe

care o simțise din partea lui Jack și de la zbuciumul ei sufletesc. Încercase să-și reţină iritarea, dar aceasta se revărsase în cel mai urât mod posibil. Se plimba prin cameră și nu știa cum să repare lucrurile. Tot ce conta era mica lor familie; detesta ideea că ar putea fi certată cu surorile ei.

Ce ființă îngrozitor de egoistă era dacă nu se putuse stăpâni, în condițiile în care Florence suferise atât de mult, iar a doua zi Victor urma să fie judecat. Era cea mai groaznică noapte din viața lor. Și-a înghițit lacrimile gândindu-se la faptul că Victor avea să fie executat, că avea să-și piardă viața așa. Deși se rugau ca să fie eliberat, în adâncul inimii știa că era puțin probabil. Nu era de mirare că Élise își ieșise din minți.

Și Élise avusese dreptate. Ar fi trebuit să-și dea seama că Julien nu o voia, de fapt, pe ea. Era cel mai frumos bărbat pe care îl văzuse vreodată, puternic, cu niște ochi căprui strălucitori, brunet și cu un zâmbet cuceritor. Și ea fusese fermecată de el. În fine, ce a fost a fost. Ce conta acum era să găsească o modalitate prin care s-o ajute pe Élise să treacă peste ziua de mâine.

Aproape toată noaptea a auzit-o cum se plimba prin cameră. Ar fi vrut să bată la ușa ei și să găsească o modalitate de a o alina. Câteodată, energia aprigă a surorii ei o speria, dar nu asta o oprea. Acum, Élise era mai vulnerabilă ca niciodată, era rănită, nu sfidătoare, și Hélène avea impresia că ea voia să fie singură.

A adormit un pic, dar, când s-a trezit, a încercat să tragă disperată aer în piept, de parcă s-ar fi sufocat. Și-a dus mâna la gât și a încercat să se forțeze să respire. Simţea că nu are aer și a intrat în panică. Dar în final, forţa care îi apăsa pieptul a cedat și a putut respira în voie.

La șase dimineața, când mai erau doar trei ore până la judecată, s-a dus la sora ei și a găsit-o uitându-se pe fereastra deschisă.

— Élise, a spus ea încet.

Sora ei și-a întors fața brăzdată de lacrimi spre ea, apoi s-a repezit la ea și a luat-o în brațe.

— Îmi pare așa de rău, îmi pare așa de rău, șoptea ea întruna. N-am vrut să spun asta.

— Și mie îmi pare rău, scumpo. Mă simt oribil că mi-am pierdut controlul într-un moment atât de groaznic. E de neiertat.

Élise s-a retras și și-a șters ochii cu mânecile, după care a clătinat din cap.

— Nu. Toate suntem încordate. Eu sunt pe cale să-mi pierd mințile, dar niciuna dintre noi nu și-a dorit să vină ziua asta.

Hélène și-a reținut emoția.

— Ce-ar fi să dăm uitării ce s-a întâmplat seara trecută și să încercăm să trecem cumva peste ziua de azi?

Fața surorii ei era așa de albă și de crispată, încât Hélène a simțit că o podidesc lacrimile.

Élise s-a uitat la ea, a strâns din buze, apoi și-a pus mâinile în șolduri și a spus pe un ton diferit:

— „Nu plânge, dragă. O să-ți strici tenul.“

— Ai spus-o la fel ca ea, a zis Hélène.

Au zâmbit amândouă, pentru că Élise rostise cuvintele pe care le spunea întotdeauna Claudette când plângea vreuna dintre ele.

— De ce zâmbiți? a întrebat Florence când a intrat în cameră.

— Nu zâmbim, de fapt, a răspuns Élise. Ne-am adus aminte de ceva.

Florence s-a încruntat.

— Ascultați, a spus Hélène și a arătat spre fereastră. E o privighetoare?

Au ascultat trilurile, fluierăturile și gângurelile de afară.

— E o privighetoare, așa e, a spus Florence. Semn bun.

A traversat încăperea și a întins brațele spre ele. S-au îmbrățișat toate trei.

Când în cele din urmă s-au despărțit, Florence s-a uitat pe rând la ele.

— Vrea cineva să mănânce?

— Mie mi s-ar face rău dacă aș mânca, a spus Élise, iar Hélène a clătinat din cap.

— Atunci, o cafea?

Élise a închis ochii.

— Sunt foarte amețită.

Hélène a ajutat-o să meargă în pat.

— Stai puțin întinsă și pe urmă o să te ajut eu să te îmbraci.

— Cum o să reușesc să trec peste toate astea? a întrebat Élise, tot cu ochii închiși. Mi-e așa de rău, că nici nu pot să înțeleg ce s-a întâmplat. A fost oare vina mea?

— Élise, tu nu ești vinovată. Ți-am spus că am vorbit cu Suzanne. Tu te-ai dus în locul potrivit. Cineva ne-a trădat. Nemţii știau de planul nostru. Mă tem că despre asta e vorba.

— Dar cine ar fi putut?

Hélène a clătinat din cap.

Cu o oră înainte de plecare, erau toate afară, îmbrăcate în niște haine cenușii și negre, găsite prin garderoba lor și printre hainele vechi ale mamei. Marie se oferise să vină cu mașina, pentru că lui Élise i-ar fi fost imposibil să meargă pe

jos cu glezna încă dureroasă. Vântul se înteţise puţin şi Hélène se uita la copacii cu frunzele care se agitau. S-a gândit la vremurile de demult, la sosirea lor în Franţa, la speranţele lor de viitor. Niciuna dintre ele n-ar fi putut să-şi imagineze atunci aşa ceva.

A urmat o lungă tăcere cât timp au aşteptat. Orice cuvânt ar fi fost inutil. Deodată vântul s-a stârnit şi Hélène a auzit un geam trântindu-se.

— Ah, scuze, e geamul din camera mea, a spus Florence. Cu vântul ăsta, ar fi mai bine să mă duc să-l închid.

Hélène avea impresia că fiecare fibră din corp îi poruncea să fugă, dar a rămas pe loc, cu ochii aţintiţi spre uşă, aşteptând să revină Florence. Când maşinuţa viu colorată a oprit în faţa casei, părea cumva nelalocul ei, ţinând cont de hainele lor cernite şi de motivul pentru care le purtau.

Hélène a tras aer în piept şi a expirat încet.

— Ar trebui să pornim la drum.

Marie a coborât şi a deschis portiera din dreapta pentru Élise.

Ea a făcut un pas în spate şi a clătinat din cap.

— Iertaţi-mă. Dar nu pot. Pur şi simplu, nu pot.

Hélène a luat-o de după umeri.

— Scumpa mea, nu trebuie s-o faci, chiar nu trebuie, dar noi vom fi tot timpul alături de tine. Şi cred că vei regreta dacă n-o să fii acolo.

Élise se uita în pământ şi tot ce auzea erau cântecul păsărilor şi vântul care şuiera printre ramurile copacilor.

CAPITOLUL 41

Când în sfârșit au ajuns în piață, cu nervii încordați, Hélène a auzit un geam închizându-se cu zgomot în urma lor. S-a întors și a văzut cum se mișcau draperiile de la alte geamuri. Micul grup de oameni stătea cu fața spre primăria care acum era împodobită cu trei steaguri cu svastici naziste, în loc de unul, ca până atunci. În ciuda vântului care bătea, era o zi superbă, cum se întâmpla de obicei după o furtună puternică. Dar era o liniște stranie; nici măcar păsările nu cântau, niciun câine nu lătra și niciun cocoș nu se auzea. Oamenii stăteau cu capetele plecate, fără să se privească.

Minutele treceau lent.

Hélène stătea lângă Élise, cu o mână pe mijlocul ei, iar Florence se afla de partea cealaltă. Toate aveau pălării negre, dar Élise insistase să-și pună o eșarfă roșie pe sub jacheta subțire din bumbac. Un talisman ascuns, care să-i dea putere, chiar dacă doar ea și surorile ei știau că îl purta.

În cele din urmă, un soldat german a deschis ușa cea mare a primăriei. Hélène a simţit cum inima îi zvâcnește în piept și a observat cum Élise își înăbușă un țipăt și o strânge mai tare de mână. Oamenii au început să urce încet treptele, în șir indian, sub supravegherea atentă a celor patru ofițeri germani de la ușă. Hélène a auzit târșâitul picioarelor, murmurele oamenilor care se plângeau de vânt, în timp ce-și țineau pălăriile cu mâna ca să nu zboare, și pe urmă, după ce au intrat în sală, i-a auzit pe oameni tușind și scaunele

scârţâind, când s-au așezat. Și ei îi era rău, așa că nu-și putea imagina cum se simţea Élise.

Încăperea era vopsită în alb și, la o masă lungă din mahon, lustruită, erau așezați patru ofițeri în uniforme SS. A auzit deschizându-se o ușă laterală, s-a întors și a văzut acolo un gardian. Razele soarelui s-au strecurat înăuntru și murmurele din sală au încetat. Élise nu a schițat niciun gest, ci privea țintă la ofițerii SS. Au așteptat cu toții cât timp un alt gardian a intrat în încăpere și s-a dus să le spună ceva celor de la masă. S-au auzit vocile lor șoptite și apoi o exclamație. Așteptarea părea să dureze o veșnicie. Élise se uita și acum la ofițerii SS de la masă, iar Hélène se ruga ca sora ei să nu facă vreun gest necugetat. Pentru moment, cel puțin, fața ei rămânea impasibilă. Élise nu putea și nu trebuia să dezvăluie nici cel mai mic indiciu că este sau a fost implicată în asta. Sau că are o legătură cu vreunul dintre prizonieri. Sora ei nu era naivă, știa ce preț ar putea plăti dacă le-ar da naziștilor până și cel mai neînsemnat motiv să o suspecteze, dar oare putea Hélène să fie sigură că sora ei n-avea să se dea de gol? Poate că ar fi fost mai bine dacă n-ar fi venit. Élise nu vrusese să vină; poate că ar fi trebuit s-o asculte.

În cele din urmă, cei trei bărbați și femeia au fost aduși cu mâinile legate la spate. Arătau groaznic. Hélène i-a auzit pe oameni suspinând când au văzut fețele învinețite ale prizonierilor, ochii umflați și braţele pline de vănătăi, lovite până când sângeraseră. Era ca și cum tot grupul de privitori suspinase în același timp, îngrozit. I-a strâns mâna lui Élise mai tare ca niciodată.

Au fost citite acuzațiile. Apoi, naziștii care îi arestaseră pe cei trei participanți la ambuscadă – învinuiți de uciderea unui soldat german și de asasinarea a doi membri ai BNA – au depus mărturie împotriva lor.

Hélène știa că, de fapt, Élise îi împușcase pe cei doi, dar știa și că, dacă n-ar fi fost asta, tot ar fi fost executați pentru uciderea soldatului german. Mărturia se făcea în germană, așa că nimeni nu știa ce spuneau, deși puteau bănui cu ușurință.

Pe urmă, a venit rândul lui Victor să se apere; doi proprietari de magazine din sat, care îl cunoșteau de mic, au vorbit despre caracterul lui nobil. Nimeni nu a fost chemat să depună mărturie în favoarea celorlalți trei. Procesul era o simplă formalitate, iar Hélène a fost șocată când a văzut că se termina atât de repede. Simplul fapt de a fi în viață în acele vremuri însemna să fii extrem de vulnerabil, așa cum se putea concluziona în urma evenimentelor din ziua aceea. Hélène se uita la prizonieri, dorindu-și să găsească o modalitate prin care să le dea putere. Conștient de moartea iminentă, cel mai tânăr dintre bărbați începuse să plângă, dar toți păreau deznădăjduiți, căci știau ce avea să urmeze. Erau conștienți că totul era pierdut – tot ce au cunoscut vreodată și toți oamenii pe care i-au iubit.

Cei patru ofițeri SS de la masă au schimbat câteva cuvinte între ei, după care s-au uitat la audiență. Ofițerul cu gradul cel mai înalt s-a ridicat în picioare și, cu o expresie împietrită, a început să vorbească în franceză. Lui Hélène i-a înghețat sângele în vine când ofițerul a citit pe rând numele prizonierilor și sentința de condamnare la moarte prin împușcare.

— Ca un avertisment pentru voi toți, a continuat el, uitându-se pe rând la fiecare, sentința va fi pusă în executare în piață numaidecât.

A urmat o tăcere generală, căci publicul era șocat. Toți se așteptau ca execuțiile să aibă loc departe de ochii publicului, în curtea din spatele primăriei, așa cum fuseseră și celelalte.

— Curtea se retrage, a anunțat el, și ceilalți trei s-au răsucit pe călcâie, făcându-se nevăzuţi pe o ușă din spatele mesei.

La început, Hélène nu a putut să se miște, dar oamenii au început să se împingă, așa că ea, împreună cu Élise și cu Florence, au fost forțate să se ridice și să plece. Primul lucru pe care l-au văzut când au ieșit afară a fost că, în timpul cât asistaseră la judecată, patru stâlpi fuseseră instalaţi în piaţă. Cele trei surori își târau picioarele în spatele celorlalți, dar Hélène le-a condus spre marginea pieței, în spatele mulțimii. Majoritatea oamenilor se uitau în pământ și plângeau în liniște.

Când femeia și bărbații, printre care era și Victor, au fost conduși afară sub amenințarea puștii și cu mâinile legate la spate, Hélène a simțit că sora ei se cutremură de groază. Și inima ei bătea atât de puternic, încât avea impresia că va leșina din clipă în clipă, dar s-a forțat să rămână tare pentru sora ei.

Maquisarzii condamnați, cu capetele descoperite, se uitau la mulțimea din care acum unii oameni ridicaseră capul să privească. A văzut că Victor s-a uitat fix la Élise cu ochiul teafăr și i-a zâmbit. Cine ar fi putut să nu-i acorde grațierea văzând o scenă atât de sfâșietoare? Dar naziștii nu aveau milă. Nimic nu avea să oprească execuţia maquisarzilor. A observat că Enzo și gașca lui de netrebnici se hlizeau și ar fi vrut să le dea câte o palmă peste față. Pe urmă a văzut-o pe Suzanne și apoi, o clipă, inima i s-a făcut cât un purice, pentru că i s-a părut că-l zărește pe Jack. Când s-a uitat iar, nu mai era acolo. A strâns-o mai tare de mijloc pe Élise, care acum îi susținea privirea lui Victor, încurajându-l. Sora ei avea să fie distrusă, dar Hélène înțelegea că Élise voia să-l asigure pe Victor că ea va suporta tot ce avea să urmeze și că va continua să lupte cu toată ființa ei. Élise nu știa ce înseamnă să renunți.

Nu aveai cum să te ascunzi de ceea ce avea să urmeze. Victor făcuse o alegere – o alegere pentru care urma să plătească chiar cu propria viață. Din experiență, Hélène învățase că e mai bine să te retragi din fața pericolului, dar acum Élise nu mai avea cum să dea înapoi. Totul se schimbase. Și acum trebuiau să lupte cu toții așa cum puteau. În loc să-i sperie pe oameni cu acțiunile lor teribile, naziștii nu făceau decât să-i înverșuneze pe cei care sprijineau mișcarea de Rezistență, să-i îndemne s-o susțină în continuare.

A simțit cum frica o cuprinde atunci când prizonierii au fost aliniați și fiecare dintre ei a fost legat de câte un stâlp. Părea că întrega lume a încremenit, cât timp au așteptat.

Și apoi, la un semn, cei din plutonul de execuție și-au ridicat puștile. Atunci s-a petrecut ceva incredibil: totul s-a derulat cu încetinitorul, parcă nu se mai termina, cu toate că nu trecuseră mai mult de câteva secunde. Trei dintre prizonieri au rămas nemișcați rând pe rând, pe măsură ce împușcăturile răsunau, iar trupurile lor s-au prăbușit inerte pe lângă stâlpi, cu capetele în piept. Fără viață. Șocată, Hélène a privit cadavrele. Era copleșită de teroare și mintea ei nu reușea să înțeleagă ce vede. A simțit că îi vine să vomite când a simțit mirosul de sânge și de moarte. Era un act de cruzime. Mai mult decât un act de cruzime. Până în urmă cu câteva secunde, aceste ființe umane respirau, erau vii, inimile le băteau în piept, iar acum pieriseră. Aveau familii, oameni care îi iubeau. A auzit pe cineva plângând în spatele ei.

Rămăsese numai Victor. *Era vreo șansă să fie cruțat?* se gândea ea, disperată. La urma urmei, el nu ucisese pe nimeni.

Cei din plutonul de execuție au ridicat din nou armele. Nu avea să fie nicio grațiere de ultim moment. Îi venise și lui Victor rândul.

Élise a scos un geamăt inuman, așa cum Hélène nu mai auzise până atunci. Dar înainte să cadă, Victor a cântat, cu o voce clară și puternică, primul vers din *Le Chant des partisans*, cântecul oficial recunoscut ca imn al Rezistenței. A murit cântând, în timp ce împușcăturile răsunau în toată piața. Mulțimea i s-a alăturat și oamenii au fredonat încet, până când plutonul de execuție a primit ordin să întoarcă armele spre ei. Apoi, amuțind în fața amenințării, oamenii s-au dat încet înapoi, iar un ofițer a lătrat la ei un ordin într-o franceză stricată, avertizându-i să se disperseze.

Într-o singură clipă, viața lui Élise se schimbase. Încremenise din cauza șocului și îi era imposibil să facă un pas. S-a sprijinit de Hélène, care, cu ajutorul lui Florence, a reușit să o ia de acolo, departe de iubitul ei ucis. Îngrozită de cele văzute, Florence avea ochii măriți de groază.

Marie a ajutat-o pe Élise să urce în mașina care le aștepta.

Niciuna dintre ele nu putea să rostească un cuvânt.

CAPITOLUL 42

Victor era mort și nimic nu mai avea să fie la fel. În zilele următoare, cele trei surori au trăit ca într-un vid. Trebuiau să-și vadă de viața lor, dar niciuna dintre ele nu știa cum să facă asta. Hélène a aruncat o privire spre Élise, care stătea în bucătărie și se uita pe fereastră. Sora ei arăta groaznic, cu obrajii supți, cu privirea rătăcită.

Hélène a deschis gura ca să vorbească, dar s-a răzgândit. Ar fi vrut să spună că spiritul lui Victor avea să vegheze asupra lui Élise și că el va trăi mereu în inima ei, dar era prea devreme. Rana era prea recentă, prea adâncă pentru cuvinte de consolare, oricât ar fi fost ele de bine intenționate și de sincere. Ar fi sunat grosolan, ca niște platitudini goale. Pierderea lui o marcase probabil la fel de profund ca dragostea. Dragostea și posibilitatea de a o pierde mergeau mână în mână. Asta făcea parte din viață, chiar și în vreme de pace.

— Pot să-ți aduc ceva? a întrebat ea.

Élise a clătinat din cap.

Hélène nu știa cum ar fi înfruntat ea însăși moartea; niciuna dintre ele nu știa. Execuția îl luase dintre ei prea devreme pe Victor, dar el rămăsese mândru și neclintit până la final. Sfârșitul acela nu făcea distincție între tineri și bătrâni; tatăl lui Victor se oferise să-i ia locul fiului său, dar nemții îi râseseră în față.

Hélène a făcut un ceai de mentă și a pus o ceașcă în fața surorii ei. Apoi a bătut-o ușurel pe umăr și a ieșit afară.

Își luase din nou liber de la serviciu, dar pe măsură ce trecea timpul se gândea tot mai des la suferință, având atâtea zile în care nu avea ce face. Élise suferea mai mult decât oricine. Însă Hélène se gândea și la suferința pe care o simțiseră toate. Iar asta o făcuse să se gândească la moartea prematură a tatălui lor. Absorbită de propria furie, se gândise măcar o dată la suferința mamei lor? Claudette nici nu plânsese și nici nu-și afișase durerea. Fetele nu o văzuseră să-și frământe mâinile, să-i freamăte buzele sau să-i tremure bărbia. Nu păruse afectată de insomnii și nici nu renunțase la obiceiul de a bea. „Doar un păhărel de sherry înainte de cină, dragă, și un pahar cu vin la masă“ fusese întotdeauna mantra ei și nu se schimbase. Nu fusese afectată de lipsa apetitului, machiajul ei rămăsese impecabil, cocul ei era perfect aranjat și hainele îi erau imaculate. Purta tocuri înalte, ca întotdeauna, și fuste drepte, bluze elegante, plus cercei și broșă. Se transformase de-a dreptul într-o englezoaică tipică, încât Hélène avea senzația că, de fapt, Claudette avusese o mamă englezoaică, nu tatăl lor.

Le prevenise pe un ton aspru și lipsit de echivoc că nu va tolera nicio exteriorizare a emoțiilor nici acasă și în niciun caz la înmormântare. Hélène și-a reprimat durerea. Ea, mai mult decât toate, își adorase tatăl; lucru deloc surprinzător, căci semănau foarte mult și la înfățișare, și la temperament. Chiar și când era mică, mai mult decât orice îi plăcea să stea în biroul lui, pretinzând că este suficient de mare ca să citească, în timp ce el lucra.

Acum Hélène se întreba dacă nu cumva Claudette afișase o mască – una în spatele căreia ascundea ce simțea cu adevărat. Îi fusese foarte greu să se ridice la înălțimea așteptărilor ei, deși se străduise, chiar se străduise. Acum, Élise avea nevoie de o mamă, iar Hélène nu se simțea potrivită pentru rolul acesta.

Când a revenit în casă, a văzut că Élise se izolase în camera ei, încuind ușa. Florence a încercat s-o ispitească cu mâncărurile ei preferate, lăsându-i o tavă la ușă, dar mâncarea a rămas neatinsă; au luat-o mai târziu sleită.

Când Élise a ieșit din starea de letargie, a început să bântuie prin casă ca un spectru, noaptea, când surorile ei dormeau. Hélène îi auzea pașii și se gândea că trebuie s-o lase să treacă peste asta în felul ei. Se gândea la Victor, care încă de la început fusese un partizan înfocat. Nu era deloc surprinzător faptul că Élise se îndrăgostise de un bărbat atât de înfocat, dar acum... ce avea să se întâmple cu ea? Când avea să treacă puțin șocul, cu ce avea să rămână Élise?

Florence nu vorbea nici acum despre experiența ei, dar, după toate aparențele, lăsa impresia că e pe drumul cel bun. Cu toate astea, Hélène credea că, deși rănile trupului i se vindecaseră, cele din interior aveau nevoie de mai mult timp. Prin comparație, dezamăgirea ei față de comportamentul lui Jack părea un fleac. S-a hotărât să se mobilizeze și să se întoarcă la serviciu, căci doctorul Hugo nu se mai putea descurca singur cu toate treburile.

Dar mai întâi i-a vorbit lui Florence despre temerea ei că Tomas ar putea fi încă în viață. I-a spus că Élise avusese dreptate, că într-adevăr dezertorul fusese împușcat, dar că nimeni nu putea confirma dacă murise sau nu pe loc. Pe urmă, i-a povestit cum Jack o învățase ce puteau ele să spună și ce să facă în cazul în care ar fi fost bănuite. Florence a fost de acord să facă în așa fel încât să pară că nu mai pusese nimeni piciorul în podul lor de ani buni.

Luni, când a revenit la cabinet, Hélène a descoperit că mulți dintre săteni se îmbolnăviseră de ceva asemănător gripei. Era puțin probabil să fie gripă, dat fiind anotimpul cald, dar Hélène a fost trimisă să-i trateze pe oameni acasă și să anunțe dacă cineva avea cu adevărat nevoie de îngrijirile unui doctor. Salon

după salon, i-a ascultat pe oameni vorbindu-i despre cele întâmplate, consternați și plini de tristețe. Chiar și cei care până atunci nu sprijiniseră Rezistența îi spuseseră că se răzgândiseră.

— Nu putem să stăm și să nu facem nimic, i-a spus vehementă fata lui *madame* Deschamps când Hélène s-a dus s-o vadă pe mama ei la hotel.

Madame Deschamps era isterică, dar Hélène a reușit să o calmeze cu o cafea și o felie de prăjitură cu lămâie.

Acasă la el, Clément era în stare de alertă și s-a oferit să se alăture mișcării de Rezistență.

— Știu că sunt bătrân, a spus el, dar mai pot să țin o armă în mână. Uite.

Și a scos din buzunarul jachetei un pistol pe care probabil îl păstrase de pe vremea Primului Război Mondial.

Hélène s-a uitat cum îi tremura mâna în care ținea pistolul și a trebuit să-și rețină un zâmbet.

— Ești foarte generos, i-a spus ea cu glas blând. Dar cred că e mai bine să-l pui deoparte, Clément, să nu rănești pe cineva.

Bătrânul s-a uitat chiorâș la ea, dar s-a așezat din nou pe scaun, băgând pistolul în buzunar.

— Nu e încărcat, a adăugat el.

Sătenii fuseseră marcați când îi văzuseră pe tineri uciși în fața lor. Angela, patroana cofetăriei, îl cunoștea pe Victor de când era mic și se dusese să-l consoleze pe tatăl lui, care nu fusese în stare să asiste la execuție și rămăsese acasă, plângând.

— Acum bietul om are inima frântă, a spus ea.

Hélène avusese întotdeauna impresia că tatăl lui Victor era un om rece, cu inimă de piatră, care voia mereu să dea vina pe alții pentru greșelile lui, dar acum îi era milă de el. Oamenii voiau să dea o mână de ajutor și o întrebau ce puteau să facă. De cele mai multe ori, Hélène nu știa ce să răspundă. În fond, cei mai mulți dintre ei erau oameni în vârstă și singurul lucru pe care îl puteau face era să aibă grijă de ei înșiși. Satul lor devenise un loc înspăimântător, căci oamenii vorbeau rareori și preferau să se ascundă în casele lor; așteptau cu toții o schimbare. Iar acum acea schimbare era pe cale să se producă. Unii bărbați mai în vârstă încă insistau asupra prudenței, dar femeile deveniseră mai combative.

O femeie între două vârste, pe nume Inès, a bătut-o ușurel pe mână după ce s-au așezat în micuța ei sufragerie.

— Ascultă, draga mea. Vreau să-ți dau asta.

A întins mâna și i-a dat lui Hélène o cheie.

— Pentru ce e asta?

Femeia a inspirat adânc înainte să vorbească.

— Este o cheie de la căsuța fiului meu ascunsă în pădurea de lângă sat. M-am gândit că Rezistența ar putea s-o folosească, e un loc sigur.

— Foarte drăguț din partea dumneavoastră. Sunteți sigură?

— Băiatul meu a murit, iar soția și copiii lui s-au întors în casa părinților ei, la Toulouse, așa că e goală acum.

Hélène a luat cheia și, reținându-și lacrimile, a notat toate detaliile.

După ce a ieșit din casă, s-a gândit la Jack. Acea căsuță ar fi putut fi folosită de agenți și de maquisarzi ca loc de întâlnire. Nu se mai făcuseră alte arestări după executarea prizonierilor, ceea ce însemna că niciunul dintre oamenii

executați nu divulgase prea multe informații în timpul interogatoriilor făcute de Gestapo. Toţi erau convinși că oricine ar fi fost supus unor forme de tortură extremă le-ar fi dat naziștilor ceea ce voiau. Celor din SS părea să le placă să-și tortureze prizonierii: le smulgeau unghiile, le atașau electrozi de părțile sensibile ale corpului, îi biciuiau, îi torturau cu apă, îi forțau să-și susțină toată greutatea corpului agățați de un cârlig cu brațele răsucite într-o poziție nefirească și multe altele. Gestapoviștii știau că victimele lor vor vorbi până la urmă, după atâtea chinuri. Din acest motiv, nimeni nu cunoștea informații vitale, în afara celor necesare grupului din care făceau parte.

Seara, Hélène s-a dus după Élise la bucătărie; ardea de nerăbdare s-o întrebe cum se simte, dar nu voia s-o supere.

— Vrei să mănânci ceva? a întrebat-o ea, îngrijorată de fața trasă a surorii ei.

— Nu. Mi-e cam greață.

— Îți fac un ceai de ghimbir. E foarte bun pentru asta.

Hélène și-a făcut de lucru, punând la fiert niște erzaț și apă pentru ceai, dar după câteva minute s-a întors spre Élise și a văzut-o stând în picioare, cu o suferință de nedescris în ochi.

— Nu înțeleg ce rost mai are viaţa asta, a spus ea cu o voce răgușită și nefirească, de parcă era ceva chinuitor să vorbească.

Hélène a simțit un nod în gât și nu a putut să-i răspundă.

— Nu știu ce să fac. Ce ar trebui să simt, Hélène? Spune-mi.

Ea a înghițit în sec.

— Vai, scumpa mea, îmi pare așa de rău!

Élise a clătinat din cap.

— N-am mai simţit vreodată o asemenea suferinţă. Nu pot să mănânc. Nu pot să dorm. Uneori am impresia că nu pot să respir. Nici nu vreau să respir. Simt o durere aici.

S-a lovit cu pumnul în piept.

— Chiar aici. Și nu dispare.

Hélène s-a apropiat de sora ei și a întins brațele. Élise s-a lăsat îmbrățișată. Apoi s-a îndepărtat.

— Nici măcar nu pot să plâng, a spus ea. Și totuși, inima mea e frântă.

— Nu e nimic de spus. Mi-aș dori să-ți pot spune ceva.

— Nu.

Hélène s-a uitat la sora ei, care era copleșită de amintirea lui Victor, captivă în lumea în care el nu mai era.

— Știu că sună ca un clișeu, dar încearcă să iei fiecare zi așa cum vine.

— Nu știu dacă mă descurc să fac asta.

— Atunci încearcă să trăiești fiecare clipă.

A făcut o pauză.

— Eu vreau să mă duc în pădure. Vrei să vii cu mine? Mergem încet.

Élise a clătinat din cap.

— Nu. Rămân acasă, poate ies un pic în grădină. Mâine o să merg la cafenea, chiar dacă încă mai șchiopătez.

— Mi-a spus Florence că vrei s-o deschizi. Te simți pregătită?

— Nu cred că voi fi vreodată pregătită, dar sunt nevoită s-o fac. Trebuie să ies cumva la liman.

Hélène o înțelegea.

— Îl iubesc în continuare, a adăugat Élise. El e aici, înțelegi? În inima mea. Nu vreau să plece de aici. Vreau să mă așez în genunchi și să-i spun că-l iubesc. Nu am făcut-o. Nu i-am spus. Am ținut în mine, și acum n-o să-i mai pot spune asta niciodată. Niciodată nu voi mai putea, Hélène, niciodată.

— Victor știa că îl iubești.

— Oh, Doamne, cred că o să vomit, a mormăit Élise și a ieșit repede afară.

CAPITOLUL 43

Peste câteva zile, în pauza de prânz, Hélène s-a dus acasă la Violette. Nu o mai văzuse de dinainte de execuția prizonierilor și o frământa ceva.

— Vai, ce bine îmi pare să te văd, a spus Violette. Am ceva pentru tine. Știu că nimic nu poate să schimbe lucrurile, dar sper că asta te va mai înveseli măcar puțin. Așteaptă-mă în camera de cusut, bine?

Hélène a făcut cum i s-a spus și s-a așezat la fereastră, ascultând pașii lui Violette, care a urcat scările, apoi a coborât și a revenit în cameră ținând în sus rochia roșie, ca s-o vadă Hélène.

— Oh! a strigat Hélène și a sărit de pe scaun, uimită de transformare.

— Am ținut-o în șifonier, ca să nu se șifoneze aici.

— E așa de frumoasă! Nu-mi vine să cred că ai putut să faci asta. Pot s-o iau azi?

Violette a zâmbit și i-a întins-o.

— Sigur. Mă bucur că îți place.

Fascinată de nuanțele schimbătoare ale mătăsii, Hélène și-a trecut mâna peste ea, mângâind-o cu vârful degetelor.

— Poate că o să-i ridice puțin moralul lui Élise, când o va vedea. Deși nu cred că există ceva ce ar putea să facă asta.

— Probabil e distrusă de moartea lui Victor.

— Da, a spus ea. E foarte afectată. Nu numai de moartea lui, ci și de felul în care a murit. Însă ea e o luptătoare și va găsi o cale să treacă peste asta. Nu se va

lăsa înfrântă, până la urmă, dar cred că are niște probleme de rezolvat.

— Cum adică?

— Nu știu sigur. E doar o senzație.

— Un astfel de lucru... în fine... e șocant pentru toată lumea, dar închipuie-ți cum e să vezi când omul pe care îl iubești cel mai mult este executat...

A clipit des, s-a oprit și s-a uitat în altă parte.

A urmat un scurt moment de tăcere.

— Violette, a început Hélène pe un ton șovăielnic. Cum a murit soțul tău? N-a fost și el împușcat, nu?

S-a uitat atent la fața lui Violette, dar prietena ei părea că nu se simte în largul ei, își mușca buzele și se ferea s-o privească pe Hélène.

— Violette, iartă-mă.

— Pierre nu a murit, Hélène.

— Ah, am avut mereu impresia că...

Violette a clătinat din cap și apoi a privit-o în ochi.

— Prefer să nu vorbesc despre asta.

— Îmi pare rău. Iartă-mă. Nu trebuia să te întreb.

— E în regulă. Hai mai bine să schimbăm subiectul.

Hélène s-a gândit la un subiect potrivit de discuție: rochia roșie. Însemnase ceva, poate că încă însemna. Și-o imagina pe mama ei învârtindu-se în lumina lunii, cu poalele rochiei unduindu-se ca valurile mării, curgând, ridicându-se și coborând. A văzut cu ochii minții albastrul oceanului și albul crestelor de val transformându-se încet în roșu.

Distrasă de imagine, a clipit repede și a simțit că nu mai are aer. A așezat rochia pe spătarul unui scaun și s-a adunat. Mai era ceva despre care voia să-i

vorbească.

— Te simți bine? a întrebat-o Violette.

Amândouă vorbiseră în același timp.

— Tu întâi, a spus Violette râzând.

Hélène și-a îndreptat spatele. Trebuia s-o spună cât mai direct.

— Poate că nu e momentul potrivit, dar voiam să te întreb cât de bine l-ai cunoscut pe Julien.

— Pe Julien?

— Da. Julien, din Domme. Știai că eram îndrăgostită de el, nu?

Violette a avut o ezitare imperceptibilă, după care a zâmbit.

— Trebuie să recunosc că uitasem.

— Dar ți-am povestit despre el?

Violette părea puțin stânjenită.

— Da.

— Eram în grădină la tine.

— Da.

— Deci... l-ai cunoscut bine?

Violette s-a uitat spre picioare și apoi a ridicat privirea.

— Ne-am întâlnit timp de câteva săptămâni, înainte să-mi spui tu că îţi plăcea. Atunci am pus punct. Am încheiat relația, înțelegi?

— Trebuia să-mi fi spus.

Violette a ridicat din umeri.

— Scuză-mă. Nu am vrut să te rănesc și nici să-l pun pe el pe fugă. Știam că era puțin cam afemeiat și m-am gândit că ar rupe relația cu tine.

A urmat o tăcere lungă. Hélène nu știa ce să creadă, dar se simțea puțin trădată. Ar fi vrut ca Violette să-i fi spus de la bun început.

— Nu vrei să uităm de povestea asta, Hélène? a întrebat Violette. Te rog. Îmi pare așa de rău...

Hélène se uita absentă la liniile din palmă, în timp ce se gândea. Violette era prietena ei. Cu cine ar fi putut savura o bârfă bună, dacă nu cu ea? Dar cum de nu-i spusese niciun cuvânt? Nu te așteptai la așa ceva de la o persoană care se presupune că ține la tine și la care și tu ții.

— Ce voiai să spui? a întrebat ea în cele din urmă.

Violette a ridicat din umeri.

— Am uitat.

Hélène s-a decis să lase baltă subiectul. La urma urmei, Violette era acolo, iar Julien plecase de mult. Nu avea niciun rost să-i poarte pică.

— Mulțumesc mult că mi-ai reparat rochia.

— Pentru puțin.

Hélène a sărutat-o pe obraz și Violette a condus-o spre ușă.

După ce Hélène s-a întors la cabinet, căpitanul Meyer a venit la ea să-i scoată copcile și i-a adus în dar o sticlă cu vin și niște ciocolată, în semn de apreciere pentru cum fusese îngrijit.

— Nu trebuia, a spus ea, dar zâmbetul lui cald și recunoștința au pus-o pe gânduri.

Poate că nu trebuia să-i urască pe toți germanii: ura lor trebuia să se îndrepte doar asupra naziștilor.

— Dacă pot să mă revanșez cumva, vă rog să-mi spuneți, a zis el.

— Chiar așa?

Ea și-a văzut de treabă, gândindu-se dacă el ar putea s-o ajute cu ceva. *Imposibil*, și-a spus. El avea mâinile legate; dar pe urmă a rămas surprinsă când el, înainte să plece, i-a lăsat un număr de telefon la care putea să-l găsească.

— Ce s-a întâmplat cu dezertorul despre care se vorbea? l-a întrebat ea.

El s-a încruntat, ca și cum n-ar fi știut la ce se referă.

— Nu vă amintiți? M-au întrebat de el când erați aici.

— Ah, da. Cred că trăiește.

A simțit un fior de teamă când Tomas i-a apărut în minte, clar ca lumina zilei, cu fața albă și schimonosită, cu ochii de gheață, ridicând mâna și arătând cu degetul spre ea. Hélène a trebuit să clipească pentru a face să dispară imaginea aceea.

Seara, Hélène și Florence stăteau pe o piatră netedă de pe malul râului, mișcându-și picioarele deasupra apelor cristaline. Florence își vopsise unghiile de la picioare cu ojă roz, pentru că, spunea ea, asta o făcea să se simtă mai bine. Se aflau într-un loc sigur, deși apa râului curgea destul de năvalnic, și Hélène și-a dat seama că îi era dor să înoate, că își dorea mai mult decât orice să fie în apa râului, controlându-și corpul, dacă altceva nu putea. Simțind pacea eternă a văii prin care curgea râul, Hélène și-a dat seama că tânjea după un moment de relaxare.

— Ți-e cald? a întrebat ea.

— Oh, da, și vreau să înot, a spus Florence, ca un ecou al gândurilor ei. Oare apa o fi destul de caldă?

— Nu la fel de caldă ca în iulie sau august.

— Nu. Dar ar putea fi destul de caldă.

Au continuat să privească râul care izvora din Masivul Central și se vărsa în estuarul Gironde, în apropiere de Bordeaux, traversând o bună parte din sud-vestul țării. Lung de aproape cinci sute de kilometri, fusese o parte importantă din viața locuitorilor din regiunea Dordogne, pentru că, la un moment dat, fusese singura cale de transport. Oamenii îl prețuiau și acum. Râul mai adăpostea sturioni, somoni și familii de vidre, iar Hélène regreta că nu-și adusese costumul de baie, dar și undița sau măcar ceva de băut.

Florence s-a ridicat în picioare și a început să se dezbrace.

— Nu mai rezist. Intru în apă, a spus ea, entuziastă. Vii?

Hélène a clătinat din cap.

Florence a ridicat din umeri.

— Cum vrei.

Hélène s-a uitat cum sora ei coboară pe mal și intră în apă.

— *Mon Dieu*[37]! a țipat ea. E gheață.

Hélène a râs. Simțea pe piele soarele fierbinte și a ridicat fața în sus, ca să simtă căldura din plin. Era ceva atât de simplu, dar atât de frumos. Pe urmă s-a uitat la Florence care, la început, a ezitat, dar pe urmă s-a obișnuit treptat cu temperatura și a început să înoate cu mișcări sigure în stilul craul, întinsă pe apă, cu fața pe jumătate scufundată și respirând în momentul în care alterna brațele. Înota bine, brațele ei loveau apa cu mișcări perfecte. Hélène s-a ridicat în picioare chiar în clipa în care Florence o îndemna să intre și ea.

— E superb! a strigat ea. Hai, Hélène! Nu fi urâcioasă.

Hélène a șovăit, dar apoi și-a descheiat nasturii și și-a scos fusta și bluza. S-a mai uitat la apă o clipă, după care și-a scos repede lenjeria. Fie ce-o fi...

— Uau! a strigat Florence. Chiar ți-ai făcut curaj, Hélène.

S-a împiedicat în timp ce cobora spre malul apei și, când a alunecat pe pietrele de dedesubt, și-a înăbușit un țipăt. Apa era foarte rece. S-a stropit puțin, ca să se încălzească, după care a început să înoate spre Florence, care râdea și plesnea apa, stropind în jur.

— Facem întrecere până la cotul râului, a spus Hélène. La casele părăsite.

Florence a zâmbit.

— S-a făcut.

Și au început să înoate, uitându-se din când în când una la cealaltă și forțându-și limitele, în timp ce apa râului vuia și șuiera în jurul lor, iar stropii se ridicau în aer când tăiau apa, dând din mâini și din picioare. Hélène avea impresia că ar putea înota așa la nesfârșit și că, dacă ar face asta, totul ar fi bine: ar putea să uite ce s-a întâmplat, nu și-ar mai face griji pentru viitor și ar trăi doar în prezent. Florence a ajuns prima și a început să chiuie și să dea din mâini în același timp.

— Am câștigat! Am câștigat! striga ea încântată.

A înotat spre mal și a ieșit să se usuce în razele calde ale după-amiezii târzii. Apa șiroia de pe ea și s-a scuturat ca un cățel, iar picăturile au zburat în jurul ei, căzând pe pământ ca o ploaie. Hélène a ieșit pe mal după ea în momentul în care ferestrele caselor cu acoperiș vechi de țiglă au căpătat o strălucire aurie. S-a uitat la merii, perii și smochinii sălbăticiți din grădini, cu frunzele ce sclipeau în lumina scăzută a soarelui. *La fel de frumos*, și-a spus ea, cu inima bubuindu-i și respirând precipitat. Se așternuse liniștea. Lumina se schimbase puțin, a devenit tot mai pală, până când s-a făcut roz, iar o lume străveche, atemporală părea că revine în prezent. Pentru o clipă, a văzut lumea la fel cum o vedea

Florence. Magică. Extraordinară. Fără limite. *Vai, Florence*, și-a spus ea. *Te-am judecat greșit.*

— Dumnezeule, aveam nevoie de asta, a spus Florence. Nu te simți minunat? Și uite ce frumos e râul, cum dansează copacii în apă. Exact ca o lume subacvatică. Și libelulele. Vezi?

Hélène vedea totul în jurul ei și a clipit repede, pentru că nu voia ca Florence să-i vadă lacrimile. Chiar nu voia. A luat de jos o piatră netedă și a curățat-o de noroi. Apa de pe degetele ei și din părul ud a scânteiat, dând la iveală un amestec de culori: violet, galben și verde, la fel ca pădurea de pe celălalt mal.

Apoi a dat din cap, cu respirația mai domolită acum.

— Nu sunt în formă așa ca tine, a spus ea.

Florence a zâmbit.

— Grădinăritul mă ţine în formă.

Hélène și-a desfăcut larg brațele și, pentru că se simțea liberă, nu a părut deloc jenată de goliciunea ei.

— Ah, mi-ar plăcea să rămân aici pentru totdeauna!

— Și mie la fel. Hai să mai facem asta și să încercăm s-o aducem și pe Élise. Știu că asta nu va rezolva nimic, dar i-ar face bine. Înotatul în râu are ceva special.

— Da.

— Dar acum am face bine să ne întoarcem înainte să apună soarele de tot, a adăugat Florence. Ne întoarcem pe jos pe mal sau înotăm?

Hélène a râs, de mult nu se mai simțise așa de bine. Cerul devenise un amestec de roșu cu portocaliu.

— Tu ești în lenjeria ta udă fleașcă, iar eu sunt goală-pușcă, deci cred că ar fi mai bine să înotăm și să ne luăm hainele de unde le-am lăsat.

37 „Dumnezeule!“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 44

În noaptea aceea, Hélène a dormit neîntoarsă. Iar când a venit dimineața, s-a bucurat că s-a trezit devreme. Simțindu-se revitalizată, și-a pregătit un mic dejun simplu, s-a îmbrăcat și a plecat la lucru, cu intenția de a ajunge mai repede, ca să compenseze o parte din timpul pierdut. Începuse să facă puțină ordine în dispensar – era prea devreme pentru pacienți –, când a intrat Marie, care era deja îmbrăcată cu o rochie roz, înflorată, și avea un zâmbet larg pe buze.

— Bună dimineața, a spus ea. Ce-ai zice de o cafea în grădină?

Marie era unul dintre puținii oameni care credeau că surogatul de cafea are gust bun, iar Hélène era gata s-o refuze, dar cum ea și Marie nu mai stătuseră de vorbă de mult timp, a acceptat propunerea ei.

— Du-te în grădină. Vin și eu cu cafeaua.

Hélène a pășit pe hol și apoi a ieșit pe ușile înalte din spatele casei, care dădeau spre grădina de trandafiri înconjurată de ziduri. S-a așezat comod pe unul dintre cele patru scaune din fier forjat de lângă masa cu același model, vopsite într-un verde pal. Era cald și minunat de relaxant să stai la soare și să auzi bâzâitul insectelor, în timp ce parfumul delicat de trandafiri plutea în aer. Doi fluturi mari și albaștri zburau în jurul unei nalbe-de-grădină care înflorise timpuriu, lângă zid. Mama ei fusese și ea pasionată de grădinărit, cultiva nalbe-de-grădină și degetarițe pentru că, spunea ea, atrăgeau păsările colibri. Ani întregi, Hélène și Élise au stat la pândă să vadă păsările acelea evanescente,

sperând fiecare să fie prima care le zărea și astfel să câștige simpatia mamei. Nu le-au văzut niciodată. Câteva minute mai târziu, Marie a apărut cu o tavă din argint și a pus-o pe masă. Masa s-a clătinat.

— Vai de mine, să aduc ceva ca să nu se mai miște.

A intrat în casă și a venit cu un suport din plută, pe care l-a băgat sub piciorul mai scurt.

— Așa. Am făcut niște biscuiți cu ovăz. Cam uscați și sfărâmicioși, dar nu sunt răi.

I-a întins lui Hélène o ceașcă mică și albă cu cafea și i-a oferit platoul cu biscuiți.

Hélène a clătinat din cap.

— Abia am mâncat.

Apoi a luat o gură de cafea, făcând eforturi să nu se strâmbe.

— Nu știu cum poate să-ți placă chestia asta, a spus ea.

Marie a râs.

— Te obișnuiești cu timpul.

Hélène și-a pus pe masă cafeaua neterminată.

— Deci, spune-mi cum vă descurcaţi, a zis Marie. Élise s-a mai împăcat cu ideea?

— E încă zguduită de cele întâmplate. O să-și revină. O să deschidă cafeneaua, dar acum e încă tulburată.

— E groaznic ce i s-a întâmplat.

Dar Hélène nu se gândea doar la Élise, se gândea și la Florence. Nu spusese nimănui ce îi făcuseră cei doi bărbați. Ar fi vrut să vorbească despre asta cu

Marie și era pe cale să o facă, dar apoi s-a răzgândit. Nu putea să-și trădeze sora.

— De Claudette mai știi ceva? a întrebat-o Marie.

— Nu prea multe. Știi, poșta...

Desigur, Hélène știa că nu doar ăsta era motivul, dar nu voia să intre în detalii.

— Da, înţeleg.

— Te vedeai des cu ea când eraţi tinere?

— Când era o copilă, nu, dar după ce m-am căsătorit cu Hugo și m-am mutat aici, ne salutam când venea aici vara. Era destul de retrasă și era ocupată să vă îngrijească pe voi.

— Părea fericită?

— Fericită?

Marie părea nesigură.

— Poate. Nu prea puteai să-ţi dai seama în privinţa lui Claudette. Cred că era, în felul ei. Nu vorbea prea mult. Am avut impresia că ceva se întâmpla atunci.

— Serios?

— Nu știam prea bine ce. Obișnuia să meargă cu voi, copiii, la râu. Asta îmi amintesc.

— Hmm. Apropo de râu, am...

Se pregătea să-i povestească lui Marie despre partida superbă de înot pe care o făcuse cu Florence cu o seară în urmă, dar a fost întreruptă de niște voci ridicate care se auzeau pe hol. A schimbat o privire cu Marie, care s-a mulțumit să ridice din sprâncene, întorcându-se să vadă despre ce era vorba.

— E un pacient? a întrebat-o Hélène.

Marie și-a împins scaunul și s-a ridicat în picioare, dar înainte să se ducă să vadă ce era acolo, Hugo a intrat în grădină flancat de doi naziști solizi.

— Tu ești Marie Marchand? a întrebat unul din ei, arătând spre Marie.

Hélène a văzut că prietena ei pălise și se agățase de spătarul scaunului, strângându-l tare cu degetele.

— Da. Eu sunt Marie Marchand.

Ofițerul a băgat mâna în buzunarul de la veston, cu un aer disprețuitor, și a scos o foaie de hârtie.

— Trebuie să te prezinți la sediul Gestapo din Périgueux. Ai o săptămână la dispoziție să ne prezinți certificatul de origine ariană.

— Dar e ridicol, a protestat Hélène, decisă să nu se lase intimidată, ridicându-se și privindu-l pe bărbat cu ostilitate. Marie nu este evreică.

Dar Marie a ridicat mâna, făcându-i semn să tacă.

— Soția doctorului a înțeles pe deplin.

— Dar nu e adevărat, a protestat Hélène.

Ofițerul stătea țeapăn, cu umerii drepți, într-o postură perfectă, cu unghiile îngrijite. Un *bărbat dichisit*, și-a spus Hélène, deși clocotea de furie.

El i-a aruncat un zâmbet fals și a pocnit din degete spre ea, ca și cum ar fi fost o ființă neînsemnată, după care a spus:

— Și tu cine ești?

— Asistenta doctorului Hugo, a spus ea, tot pe un ton sfidător, îndreptându-și spatele.

Când a vorbit după aceea, cuvintele lui erau în mod intenționat reci și disprețuitoare.

— Am făcut cercetări asupra doctorului, în timpul scurtei lui detenții și ulterior, și am descoperit ceva neașteptat despre soția lui. De aceea suntem aici.

Celălalt bărbat s-a uitat la Marie cu asprime.

— Dacă nu vii la timp cu documentul cerut, vei fi trimisă în lagărul de muncă silnică.

A înclinat capul și celălalt bărbat i-a zâmbit cu un colț al gurii.

— O săptămână, *madame*.

— Vă conduc, a spus Hugo, în timp ce maxilarul îi zvâcnea.

Ofițerul a ridicat mâna, în semn de refuz.

— Nu e nevoie, găsim drumul, a spus el și amândoi s-au îndepărtat rapid.

Marie s-a prăbușit pe scaun.

— Era doar o chestiune de timp, a spus ea cu un aer înfrânt, apoi a lăsat capul în jos și și-a îngropat fața în palme.

Hélène s-a uitat la Hugo, care stătea în spatele scaunului soției, cu mâinile pe umerii ei. Clipea des și se întunecase la față.

— E adevărat? a întrebat Hélène cu vocea gâtuită.

Nici măcar nu-i venea să creadă că întreba asta.

Hugo nu s-a uitat la ea, dar a închis ochii.

A urmat un moment de tăcere îngrozitoare, timp în care Hélène a fost cuprinsă de frică. A trecut în revistă toate opțiunile, în mintea ei. Trebuia să se poată face ceva. Trebuia să existe o soluție.

— Élise cunoaște un falsificator, a spus ea în final. Poate reușim să îi obținem lui Marie un document fals.

Hugo a deschis ochii și a clătinat din cap.

— Ar dura prea mult. E nevoie de certificatele de naștere ale bunicilor materni și paterni. Bunicul din partea mamei ei a fost evreu. Marie are sânge de evreu. Lor atât le trebuie.

— Nu pricep de ce n-ați făcut unul fals înainte, când era timp.

— Am sperat să nu se ajungă aici și nu am vrut să știe nimeni, nici măcar falsificatorul. În cine ai putea avea încredere? Ar fi devenit mult prea vulnerabilă.

Hélène abia putea să respire din cauza șocului, dar încă se gândea la diverse soluţii.

— În cazul ăsta, a spus ea, va trebui să găsim o modalitate să o ducem de aici.

Marie a clătinat din cap.

— Nu pot să-l las singur pe Hugo.

— O să te trimită în lagăr dacă rămâi aici.

A pornit spre ușă.

— O să vorbesc cu Élise. E posibil să dureze un pic, dar vom găsi o soluție.

Hugo s-a uitat la ea cu ochii înlăcrimaţi.

— Vom aștepta oricât e nevoie.

A pornit spre cafenea, dar a găsit ușa încuiată. Apoi a pornit în goană spre casă, cu inima bubuindu-i, cu capul plecat, ignorându-i pe toți cei care puteau s-o facă să întârzie.

Acasă, i-a spus lui Florence ce s-a întâmplat și cât era de îngrijorată pentru Marie.

— Élise tocmai a plecat să lase caprele undeva, în pădure, a spus Florence. Mă duc s-o caut. Nu-ți face griji, Hélène. Sunt sigură că o să găsim o soluție.

S-a așezat la masa luminată de soare din bucătărie s-o aștepte pe Élise și a reflectat la întreaga situație. Dacă zvonurile oribile despre lagărele de muncă erau adevărate, atunci era de neconceput ca Marie să ajungă în cine știe ce loc uitat de Dumnezeu. Cum ar fi putut trăi după asta ea și Hugo? Fuseseră atât de devotați sătenilor, pe toți îi ajutaseră, într-un fel sau altul, ani de-a rândul; pur și simplu nu era corect.

Pe măsură ce confortul bucătăriei lor o învăluia, și-a amintit cum obișnuia să stea cu tatăl ei în bucătăria casei din Richmond și cât de liniștită se simțea, datorită zâmbetului său încurajator și faptului că lui părea să îi placă mult compania ei. Cât de mult și-ar fi dorit să fie acum acolo cu ea! Se juca, nervoasă, cu ceasul de la mână, uitându-se la el la fiecare câteva minute. Élise trebuia să sosească în curând.

S-a ridicat în picioare și s-a plimbat prin bucătărie, cu mintea absorbită de gânduri, apoi a deschis ușa din spate ca să arunce o privire afară. Nimic. Doar vântul care adia printre copaci. S-a așezat din nou și s-a străduit să rămână calmă.

I-a revenit în minte bucătăria lor din Richmond. Era în pivniță și dădea spre o mică terasă din spatele casei, unde mâncau de obicei când era cald. Vara, terasa era o nebunie de culori, iasomie și trandafiri agățători, ghivece cu mușcate, coșuri pline cu sporul casei și cu petunii atârnând deasupra lor – așa arăta și grădina lor de aici de care se îngrijise Florence. A strâns din buze ca să-și înăbușe plânsul și, după ce a făcut asta, a găsit în ea ceva putere. Indiferent cu ce preț, avea să găsească o cale s-o ajute pe Marie, deși încă nu știa cum va face asta.

În sfârșit, a auzit ușa deschizându-se și Élise a intrat în casă.

— Mi-a povestit Florence despre ce e vorba, a zis ea și și-a dezlegat șireturile, după care și-a scos ghetele.

— Poate să ne ajute cineva, Élise?

— Adică să o facem să dispară?

— Da.

— Maquisarzii din zonă s-au împrăștiat de când cu...

A reușit să-și stăpânească în mod vizibil valul de durere care o cuprinsese și a continuat să vorbească.

— De când cu Victor. Grupul s-a dizolvat, temporar. Nimeni nu știe ce informații au obținut naziștii de la oamenii pe care i-au ucis, așa că nimeni nu s-a simțit în siguranță ca să rămână.

— Știi cumva unde sunt Claude și Jack?

— Sunt convinsă că aș putea să-i găsesc. Mă încalț și pornesc la drum.

— Nu te mai doare glezna?

— Mă simt mult mai bine.

Restul zilei a trecut încet, în timp ce Hélène încerca să treacă în revistă opțiunile, așteptând-o pe Élise să aducă vești. Aveau nevoie de cineva care să o poată duce pe Marie în Spania, prin Pirinei, și apoi în Anglia. Deși nu știa ce s-ar putea întâmpla mai departe.

Așteptarea fusese îngrozitoare și Élise nu se întorsese nici la lăsarea serii. Ca să-și omoare timpul și ca să-și înăbușe senzația de panică, și-a făcut un ceai de mușețel și a ieșit afară, să respire aerul înmiresmat al florilor din grădină și aromele de pământ ale pădurii din spate. A simțit brusc un val de optimism când l-a văzut pe Jack ieșind din umbră, pe lângă una dintre magaziile de lângă

casă. I-a făcut semn să vină, iar el s-a apropiat și, cu toate că inima i se zbătea în piept, l-a întâmpinat cu mult calm.

— Repede. Să intrăm în casă până nu te vede cineva. Avem nevoie de ajutorul tău.

El s-a uitat în jur.

— Nu e nimeni aici, în afară de păsări sau de iepurii de pe câmp. Ce s-a întâmplat?

Ea l-a prins de cot și l-a condus ferm spre ușa din spate.

— Mă bucur așa de mult că ai venit!

— Sunt un înger păzitor, doar mă știi.

L-a dus în sufragerie și s-au așezat pe bancheta de la fereastră.

— Așa. Deci, spune-mi despre ce e vorba. Am primit un mesaj de la Élise, prin Claude, spunându-mi să vin aici cât mai repede cu putință.

— Nu e o veste bună. Va trebui să o ajutăm pe Marie să plece din Franța.

— De ce?

— Germanii au aflat de originile ei evreiești.

— Dumnezeule!

— Nu are decât o săptămână la dispoziție ca să facă rost de un certificat de origine ariană.

S-a uitat la Jack, apoi s-a aplecat și și-a ascuns fața în palme.

— Ah, e un coșmar. Pur și simplu nu mai suport.

— Și presupun că nu există suficient timp ca să facă un document fals, a spus el.

Ea a simțit cum o cuprinde greața, dar a inspirat prelung și lent înainte să se uite la el și i-a spus:

— M-am tot gândit, dar nu avem timp.

— Spune-mi ce pot să fac eu.

— Trebuie s-o scoatem cât mai repede din Franța, dar nu mai sunt maquisarzi prin zonă ca să ne ajute.

— Maquisarzii de aici n-ar ști cum să facă treaba asta. E complicat să organizezi o astfel de călătorie. Dar eu am pus la cale mai multe asemenea „evadări".

— Așadar, ai putea s-o scoți din țară?

— Dacă nu o ajută cineva, o să fie trimisă în lagăr, nu?

— Da. O s-o ajuți tu?

— Voi avea nevoie de ajutorul lui Élise.

Hélène a tras aer în piept și a avut impresia că umbrele din casă îi dau târcoale.

— Nu, a spus ea. Élise nu poate pleca acum. E prea vulnerabilă. A trecut puțin timp de la moartea lui Victor și ea nu e...

— Destul de rațională? a intervenit el.

— Are nevoie de timp ca să-și revină înainte să se înhame la o treabă de o asemenea amploare. Dacă ai nevoie de o persoană care să te ajute, mă ofer eu.

— Ești sigură? E o mare responsabilitate, Hélène.

— Știu.

El a ridicat-o încet în picioare și apoi i-a pus ușor mâinile pe umeri.

— Vei lipsi o vreme de acasă.

— Cât timp?

Ea l-a privit în ochi, cu respirația tăiată.

— E greu de spus.

Ea a răsuflat lent.

— Tatăl tău ar putea s-o ajute după ce va ajunge în Anglia?

El a lăsat mâinile jos.

— O să am grijă de asta. Dacă ai putea să ne însoțești până aproape de Pirinei, acolo aș putea aranja ca o rețea locală s-o ajute să traverseze munții și să ajungă la feribot. Dar eu n-o s-o pot însoți decât dacă se va întâmpla ceva rău. Sunt prea multe de făcut aici.

Ea și-a dus mâna la gură, pentru că nu voia ca el să vadă emoția pe care o simțea – un amestec de ușurare, la gândul că Marie avea șansa de a scăpa, dar și de teamă, la gândul că își va lăsa surorile singure.

— O să fie o călătorie periculoasă, a spus el. Ești sigură că vrei să faci asta?

— Sunt sigură.

— Bun. Cred că cel mai bine ar fi să spunem că suntem soț și soție și că Marie e mama ta. Dacă vei purta uniformă, își vor îndrepta atenția asupra ta, nu asupra lui Marie sau a mea.

— Și cu actele false cum vom proceda?

— Aranjez eu. Știu că, la început, lumea n-a avut încredere în Pascal Girarg, funcționarul de la primărie, dar el ne poate face rost de permise de călătorie. Ne putem baza pe el.

Hélène a stat o clipă să reflecteze la toate astea. Nu se punea problema să nu se ducă, dar palmele i se umeziseră și simțea deja că o cuprinde teama. Élise și Florence erau foarte vulnerabile acum, dar oricât de multe rețineri ar fi avut, trebuia să o facă.

— Vom avea nevoie de un automobil, a spus el. Știi să conduci, nu?

— Sigur. O să-l întreb pe tatăl lui Victor dacă ne poate împrumuta camioneta lui albastră.

— Perfect. O să conducem cu schimbul, în timp ce Marie se poate odihni în spate. Va trebui să le spunem că e mama ta, dacă ne scot din mașină. Le vom spune că ne întoarcem în vest, după ce am vizitat niște rude, și că avem o motocicletă cu noi.

Hélène nu-și putea stăpâni neliniștea. În plin război, nimeni nu se încumeta să se îndepărteze prea mult de casă, iar misiunea lor nu era o excursie de o zi până la Sarlat.

— Știu că poți s-o faci, a spus Jack, care își dădea seama de starea ei.

Ea s-a uitat țintă la propriile mâini pe care le frământa necontenit.

— Chiar crezi asta?

— Sigur că da.

— Dar ce se va întâmpla cu surorile mele?

— Vor fi bine. Amândouă sunt femei în toată firea și mai puternice decât crezi tu. Ai încredere, Hélène.

Ea și-a înăbușit frica. Nu își dorea să se lase copleșită de teamă, dar și-a poruncit să se adune și să meargă mai departe.

— E în regulă? a întrebat-o el.

— E în regulă.

— Nu lua un bagaj mare. Un rând de haine e de ajuns. Dacă vom fi nevoiți să abandonăm mașina, ar fi bine să nu avem prea mult bagaj.

— De ce s-o abandonăm?

— Din tot felul de motive, dar în principal din lipsă de benzină. Acum, mai e ceva...

A făcut o pauză și a tras aer în piept.

— Vreau să știi că nu avem nicio garanţie că planul va funcţiona. E posibil să nu reușim.

Ea avea senzaţia că i s-a pus un nod în piept și că nu are destul aer.

— Hélène, *poți* să faci asta, a spus el și i-a luat mâinile într-ale lui.

Ea a rămas neclintită o veșnicie – căci așa i s-a părut – fără să se gândească la ceva, doar respirând și simțindu-i mâinile care le susţineau pe ale ei.

— Da, a spus ea în final, pe un ton mai ferm. Sigur că pot s-o fac. Și o s-o fac.

— Va trebui ca vreme de trei zile înainte de plecare să nu ieși în evidență, să nu fii văzută prin sat sau la cabinet. Faci și vizite pacienților la domiciliu din când în când?

— Merg acasă la unii pacienți care nu se pot deplasa, uneori mai multe zile la rând; așa că pot să o fac.

— Trebuie să se știe clar că ai plecat din sat cu câteva zile înainte să plece Marie, ca să nu se facă legătura între tine și dispariția ei.

CAPITOLUL 45

A doua zi dis-de-dimineață, Hélène s-a dus să vorbească cu Léo la secția de poliție, ca să-l întrebe dacă poate să dea un telefon. Apoi s-a dus direct la Hugo, să-i spună care era planul și să-i ceară câteva zile libere pentru îndeplinirea lui. El i-a luat mâinile și i le-a strâns într-ale lui.

— Fac orice o poate ajuta pe Marie.

După ce a aranjat câteva lucruri, ea și Florence s-au dus să caute casa izolată despre care îi povestise Inès. Femeia îi spusese că aceasta era ascunsă în pădurea de lângă sat, dar merseseră aproape o oră în căutarea ei și începuseră să creadă că s-au rătăcit. Hélène își simțea picioarele grele în timp ce mergea și era descurajată, dar era nevoită să facă asta. Dacă fetele trebuiau să se ascundă cât timp era plecată, acela era locul ideal. Se dovedi a fi greu de găsit, dar a răsuflat ușurată când au dat, în sfârșit, peste arbuștii înalți și copacii care ascundeau casa.

— Căsuța Scufiței-Roșii, a spus Florence când au dat cu ochii de ea.

— Sau poate că nu, a spus Hélène râzând.

— Hai să vedem dacă e și bunicuța înăuntru.

Hélène a descuiat ușa și, când a deschis-o, praful s-a stârnit, învârtindu-se în razele de lumină. Casa era mică, dar confortabilă, mirosea puțin a mucegai, pentru că nu fusese locuită de mult, dar avea o bucătărie și o mică sufragerie. Și-au făcut curaj să urce pe scările scârțâitoare și au descoperit sus două dormitoare. Când au ieșit din nou afară, au găsit o toaletă și un hambar.

— Tot locul acesta parcă e înțepenit în trecut, a spus Hélène.

— Aproape că ai impresia că oamenii sunt încă aici.

— Da, așa e, a spus Hélène și a luat-o de mână. Te rog să-i arăți casa asta lui Élise când o să se simtă mai bine.

Florence a râs.

— Dacă voi mai putea găsi drumul. Am crezut că ne vom rătăci și că o să dormim în pădure o sută de ani.

— După cum vezi, e un loc de întâlnire perfect pentru maquisarzi, nu-i așa? Sau pentru voi două. Și nu e urmă de lup.

Florence a explorat mica grădină năpădită de buruieni cât timp Hélène a încuiat ușa, după care au pornit înapoi spre casă.

Obsedată de senzația pe care o avusese în casă – de parcă viața rămăsese suspendată în aer –, Hélène începuse să se gândească la propriul trecut în timp ce se întorceau acasă; Florence devenise tot mai tăcută.

Înainte să se nască Florence, părinții ei râdeau mult, se plimbau în parc cu Hélène și Élise, le împingeau leagănele, iar ele strigau „mai sus, și mai sus“. Se duceau vara la mare, de obicei în Devon – la Hope Cove sau la Lannacombe Bay. Uneori ajungeau în peninsula Roseland, din Cornwall. Și mai fusese weekendul acela ciudat din Brighton. Mama lor râdea, cânta și alerga pe nisip cu ele. Un timp magic și prețios, așa că, atunci când tatăl lor s-a retras din mijlocul familiei, Hélène s-a simțit confuză și furioasă, întrebându-se cu ce greșise ea.

Când au împlinit unsprezece ani, ea și Élise au fost înscrise la o mică școală particulară din apropierea casei lor din Richmond. Hélène își amintea de perioada aceea petrecută în singurătate, pentru că mama lor își concentra

atenția asupra lui Florence, iar tata lipsea tot mai des de acasă. Pentru ea și pentru Élise, vremurile frumoase se terminaseră.

Mama lor își pierduse o scânteie vitală și nu le mai ierta greșelile fetelor mai mari. Când casa lor a devenit un loc întunecat, Hélène a înțeles rapid că mortarul și cărămizile nu sunt suficiente pentru a face un cămin. A închis ochii și a încercat să-și readucă în minte vremurile frumoase, dar amintirea, la fel ca păsările colibri, era greu de prins.

Se întreba ce ar spune tatăl ei dacă ar vedea-o acum. El o sfătuise că cea mai bună cale de a trece prin viață e să înveți din propriile greșeli. Că nimic nu e imposibil dacă ai încredere în tine. Și că trebuie să te ridici singur atunci când cazi. Ar fi mândru de ea, ar lăuda-o pentru tărie și pentru curaj, ar fi mulțumit de felul în care și-a păstrat unită familia și de ceea ce a făcut ca s-o ajute pe Marie?

Cât despre relația pe care o avusese cu Florence în copilărie, îi plăcea să o facă să plângă pe sora ei, o ciupea și o trăgea de păr. O dată sau de două ori se rugase să dispară, pur și simplu, sau să moară. Și Florence se uita mereu la sora ei mai mare cu atâta bucurie și admirație în ochi, încât Hélène ajunsese să se urască pentru asta. Pe urmă, într-o zi, Florence a zbughit-o pe stradă în calea unui biciclist, iar Hélène alergase s-o ajute, cu inima bubuindu-i de teamă că sora ei mai mică avea să moară. Nu fusese ceva grav, dar, în urma acelui accident, Hélène și-a dat seama că Florence nu era vinovată pentru invidia pe care o simțea față de ea. Din ziua aceea, Hélène și-a jurat că avea să o iubească.

Și iată că acum aveau să se despartă, iar Hélène o iubea atât de mult pe sora ei încât își simțea sufletul pustiit.

— Ce n-aș da să-ți citesc gândurile, a spus Florence. Păreai foarte absorbită de ele.

— Scuză-mă. Mă gândeam la Marie. Și la vremurile trecute. E curios cum trecutul nu moare niciodată.

Trei zile mai târziu, Hélène și-a sărutat surorile de rămas-bun. Florence a luat-o în brațe și nu voia să-i mai dea drumul, iar Élise a bătut-o ușurel pe spate. Când Florence i-a dat drumul, în sfârșit, Hélène a văzut că sora ei cea mică plângea în surdină.

— Scumpa mea, o să vă descurcați fără mine, a spus ea cu o voce sugrumată. Dar a făcut un efort să-și revină și a continuat: Serios, o să vă descurcați.

Florence și-a tras nasul și și-a șters fața cu mâneca.

— Nu de asta plâng.

— Dar de ce?

— Mi-e teamă pentru tine.

— Of, iubita mea, am mai vorbit despre asta. Voi fi cu Jack și o să mă întorc repede. Jack știe ce face. Acum – a spus mijind ochii – promiteți-mi că veți avea grijă una de alta.

Amândouă au încuviințat dând din cap.

— Noroc, i-a șoptit Élise. Să fii puternică. O să reușești să duci planul la capăt și o să te întorci înapoi cu bine. Avem nevoie de tine.

Hélène a simţit cum îi bate inima mai tare și a zâmbit.

— Nu credeam că o să te aud vreodată spunând asta.

Élise a clătinat din cap cu o expresie care spunea: „Se întâmplă și minuni.“

Hélène și-a luat geanta, s-a întors și a ieșit din casă înainte ca ele să vadă cât de îngrozită era în realitate.

A mers repede prin sat, uitându-se în stânga și în dreapta. Încă nu se luminase, așa că nu era nimeni în jur, dar trebuia să fie prudentă. A văzut silueta mașinii albastre care aștepta deja lângă ușa din spate a cabinetului. *Oh, Doamne*, și-a spus ea, *chiar se întâmplă.* A deschis ușa din spate, a trecut prin cabinet și a intrat în casă.

Pe hol, Marie plângea la pieptul lui Hugo, dar s-a întors când a intrat Hélène.

— Nu pot să-l las, a spus ea. Spune-i și tu. Suntem împreună de treizeci și cinci de ani. Nu îl pot lăsa singur.

Hugo a mângâiat-o pe cap.

— O să mă descurc, a spus el.

Marie nu părea că îl crede.

— Trebuie să plecăm, Marie, a spus Hélène. Dacă nu plecăm acum, vor veni să te ia. E foarte simplu. Așa, măcar ai o șansă să te lupți cu ei.

— Dar nu vreau să plec fără Hugo. Ce îi vor face lui când vor observa că am plecat?

— Dacă vine și Hugo cu tine, nemții se vor prinde imediat și vă vor ajunge din urmă atât de repede, încât nu veți nimeri prea departe. Dacă va rămâne, va putea spune că nu știa ce ai de gând și sunt sigură că Meyer va pune o vorbă bună pentru el. Sunt sigură că o să confirme că Hugo n-a știut nimic.

Era riscant să îi ceară ajutorul lui Meyer, dar Hélène îl sunase în dimineața de după vizita lui Jack. Nu îi spusese căpitanului despre plan, îi spusese doar că era posibil ca în zilele următoare Hugo să aibă nevoie de sprijinul lui, pentru că, din păcate, ea va fi plecată pe coastă, să aibă grijă de o rudă bolnavă.

Stătuse ascunsă ca să pară că a plecat deja cu trei zile înaintea lui Marie, lucru întărit și de Hugo, care le spusese pacienților și celorlalți oameni din ce motiv lipsea. În acest timp, Marie își făcuse simțită prezența din plin, ajutându-l pe Hugo la cabinet. Hélène spera că Meyer avea să înțeleagă că trebuie să își declare încrederea în cele spuse de Hugo după ce dispariția lui Marie o să iasă la iveală.

În cea de-a patra zi, se pregăteau să plece. În ziua următoare, naziștii aveau să vină pentru a verifica dacă Marie avea certificatul care demonstra originea ei ariană – dar ei aveau să fie plecați de mult.

Hélène se uita cum Marie, femeia care le fusese surorilor ca o mamă, se agăța de soțul ei. Cum era posibil să existe în lume un rău atât de mare, să li se întâmple așa ceva unor oameni atât de buni? Cum era posibil ca Hitler să manipuleze o națiune întreagă, făcând-o să creadă că el are dreptate? Era incredibil și totuși asta se întâmpla.

Era limpede că Hugo era agitat și speriat, deși încerca să-și ascundă emoțiile de dragul lui Marie.

Marie s-a întors spre Hélène, a tras aer în piept și și-a luat mica geantă din pânză.

— Ne întâlnim cu Jack la mașină. El are cheile.

Hélène a văzut privirea plină de dragoste și de suferință pe care au schimbat-o cei doi, după care Marie i-a zâmbit soțului ei cu încredere și a ieșit din casă.

Hélène și-a făcut curaj să-l mai privească o dată pe Hugo, care avea acum o figură crispată și nu mai brava.

— Nu fi îngrijorată, a spus ea și s-a dus să-l sărute pe obraji. O să avem grijă de ea. Îți promit.

Afară, l-a văzut pe Jack ajutând-o pe Marie să urce în partea din spate a mașinii. Hélène s-a uitat înăuntru și a văzut că era plină de piese auto, de scule, cauciucuri de rezervă și altele, plus motocicleta în spatele căreia încropise un loc de odihnă pentru Marie. Aceasta a urcat în mașină, fără să verse o lacrimă.

— Îmi pare rău că miroase a ulei de motor, a spus Jack. Să bați în peretele dinspre șofer dacă ai nevoie de ceva.

Apoi a închis ușa din spate și a urcat la volan, cu Hélène alături. I-a atins mâna.

— Ești gata de plecare?

— Sunt gata, a răspuns ea, alinată de atenția lui pentru detalii și de farmecul lui, și i-a zâmbit, în ciuda fricii.

El a pornit mașina și au ieșit din sat. Era încă întuneric și ar fi trebuit să ia un avans considerabil dacă mergeau pe drumuri lăturalnice, ținându-se departe de orașele ocupate de naziști. Trebuiau să meargă spre Bergerac, evitând garnizoana germană, și apoi să se îndrepte spre vest pe drumuri secundare. Inițial plănuiseră să meargă întâi spre sud și apoi spre vest, dar acum se îndreptau spre Bordeaux. În orașul Bordeaux era un *Propagandastaffel* – un escadron care se ocupa, evident, cu propaganda, dar și cu controlul presei franceze. În apropiere se aflau baza pentru submarine și lagărul de la Mérignac-Beaudésert. Trebuiau să ocolească și lagărul de la Gurs, care era în apropiere de Pau și în care erau încarcerați în principal evrei și persoane considerate periculoase de către guvern.

Ca măsură de prudență, aveau să schimbe direcția înainte să ajungă la Bordeaux, luând-o spre sud, către Pirinei. Marie nu mai era tânără și fusese avertizată că aveau să parcurgă un traseu greu prin munți până în Spania. Dar

sute de aviatori francezi, britanici și americani sau evrei fugari urmaseră același traseu și reușiseră să scape, toți ajutați de o mulțime de bărbați și femei din zonă, care le dăduseră să mănânce și îi ascunseseră, riscând să fie și ei prinși. Hélène încerca să nu se gândească la ce se va întâmpla cu Marie, mai ales că Jack îi spusese că, în ultimul timp, riscul devenise foarte mare și unii dintre ei nu reușiseră să ajungă la destinație.

În prima parte a drumului nu au văzut multe mașini și au putut să vorbească. Hélène își dăduse seama că Jack știa cât era de speriată și de aceea susținea permanent conversația.

— Ce ai făcut înainte de război? l-a întrebat ea într-un moment de acalmie.

El și-a umflat obrajii și a răspuns:

— Am fost arhitect, am lucrat în domeniul restaurării, dacă îți vine să crezi. Lucram în principal în Londra, dar și în Bath, Cheltenham și în alte orașe.

— O să-ți reiei meseria după încheierea războiului?

— Nu știu. Întotdeauna mi-am dorit să fiu fermier. Să am multe oi, să fac brânză. Eventual să am o livadă.

— Și de ce n-ai făcut-o?

— Cred că am fost mereu tentat să fac mai mult.

— Și după toate astea, ce vei face?

— Probabil mă voi întoarce la Devon, la o viață mai liniștită. Dar tu?

— Păi, aici e casa noastră.

— Și când una dintre voi se va căsători sau poate toate trei?

Ea s-a scărpinat la ceafă.

— Nu pot să mă gândesc la asta. Îmi place să-mi imaginez că vom fi întotdeauna împreună, dar știu că lucrurile se vor schimba. Presupun că o să

văd când va veni momentul.

— Te-ai întoarce vreodată în Anglia?

Ea a ridicat din umeri.

— Cine știe? a spus ea și apoi s-a uitat pe geam ca el să nu-i vadă obrajii îmbujorați, pentru că, evident, se gândea cum ar fi fost să trăiască în Anglia cu el.

Au ajuns la prima oprire după-amiaza târziu. Jean-Michel Poitiers, preotul din sat, le-a oferit de mâncare și un loc de dormit – Marie în casă, ea și Jack în hambar. Pretinseseră și în fața lui că erau căsătoriți, așa că el îi cazase împreună. Era o casă cu etaj și cu un acoperiș roșu așa de abrupt, încât Hélène s-a gândit că trebuie să aibă și un pod folositor. L-a simpatizat pe loc pe preot, un bărbat înalt și subțire, cu nasul coroiat, o claie de păr alb și creț și niște ochi albaștri extraordinar de zâmbitori.

La cina alcătuită în principal din cartofi, preotul le-a spus că îi ajuta pe refugiați de doi ani și că fusese arestat o dată, dar i se dăduse drumul. După ce au mâncat, i-a dat lui Jack o sticlă de vin și niște pături să le ducă în hambar, iar lui Hélène o lampă cu gaz. Cei doi l-au urmat afară din casă și au traversat curtea până la un hambar cu fân ascuns în spatele unor plopi.

— Nu vine nimeni aici, le-a spus preotul. O să fiți în siguranță. Dar, dacă o să auziți un fluierat lung, să știți că sunt eu. Puteți să ieșiți pe acolo, le-a spus arătându-le o ușiță din spate.

Apoi, după ce preotul a plecat, au găsit într-un colț o saltea veche și lângă ea o ladă din lemn așezată cu fundul în sus, pe care erau două căni și un tirbușon.

— Doriți niște vin, *madame*? a întrebat-o Jack, ridicând sticla.

Au băut repede vinul. De fapt, lui Hélène i-ar fi plăcut să mai bea. Mult mai mult.

— Cred că e timpul să ne culcăm, a spus Jack și s-a întins pe saltea, trăgând o pătură peste el.

S-a întins și ea și, cu toate că ea respira precipitat din cauza apropierii lor, în câteva secunde, Jack a început să sforăie ușurel. Ea a rămas trează, căci nevoia de a fi lângă el devenise insuportabilă. Cu mintea învolburată, a făcut eforturi ca trupul ei să nu îl atingă, deși în același timp visa să facă asta. Până la urmă a cedat și s-a ghemuit lângă el; căldura lui o liniștea și ea îi adulmeca mirosul masculin. Transpirație, vin, tutun. El s-a întors în somn și a pus un braț peste ea.

Hélène s-a trezit în toiul nopții plângând, dar fără să știe de ce. Era copleșită de o durere cumplită. Nu putea respira cum trebuie și avea impresia că un șuvoi întreg de emoții se revarsă din ea: suferință, frică, furie, disperare. Sentimentele pe care încercase să le țină în frâu scăpaseră acum de sub control și o luau în derâdere. *Ha, ha, ha. Credeai că te ascunzi de noi? Iată-ne!*

A scâncit, în tulburarea ei.

— Ssst, a făcut Jack, mângâindu-i părul. Totul va fi bine.

A încercat să răspundă, dar o durea gâtul.

— Să nu renunți niciodată, fata mea, a spus el, și ea s-a întors să se uite la fața lui abia vizibilă în lumina lunii, care pătrundea printr-o mică lucarnă.

— Tata îmi spunea așa, a zis ea, reușind într-un final să vorbească. Exact așa.

— Tatăl tău a fost un om înțelept.

— Uneori am impresia că nu voi ajunge niciodată cine ar fi trebuit să fiu și că nici n-o să am ocazia să aflu cine aș fi putut să fiu.

— Din cauza războiului?

— Da. Și pe urmă mă simt vinovată și egoistă, căci nu am niciun motiv să fiu tristă.

— Nu cred că îți dai seama cât de curajoasă ești.

— Pentru că am venit cu tine și cu Marie?

— Ei, da. Dar și pentru ceea ce faci zi de zi. Ai grijă de alți oameni.

— E meseria mea.

— Nu e doar asta, curajul oamenilor obișnuiți mă impresionează. Pentru că, în ciuda tuturor relelor, își păstrează omenia. Asta contează cu adevărat. Niciunul dintre noi nu știe ce îl așteaptă și totuși mergem mai departe.

Ea a oftat.

— Mă gândesc la poveștile pe care le-am auzit. La oamenii care au văzut cu ochii lor cum erau mânați copiii ca niște animale în vagoane pentru vite. Copii inocenți. Mă podidește plânsul.

— De ce ți-e frică cel mai tare, Hélène? Vreau să spun, în ceea ce te privește.

Au tresărit auzind țipătul unei bufnițe, după care a urmat o pauză, timp în care ea a reflectat.

— Mi-e frică să nu fiu ridicată într-o noapte și să nu-mi mai pot vedea niciodată surorile.

— Trebuie să lupți cu frica asta. Toți facem așa. Frica e bună cât timp ne face să acționăm, nu când ne paralizează.

Ea s-a gândit la cele spuse și, simțindu-se încurajată de compasiunea lui, l-a întrebat:

— Ție de ce ți-e frică, Jack?

— Mi-e teamă că naziștii ăștia sunt mai răi decât credem noi. Până la urmă vom vedea... dar acum nu crezi că ar trebui să încerci să dormi?

— Nu cred că pot.

— Eu, când nu pot să dorm, recit poeziile învățate la școală până mă ia somnul.

Ea a râs.

— Eu cânt în gând.

— Poate cântăm ceva împreună, în surdină, evident.

Hélène, la fel ca tatăl ei, avea o voce frumoasă, deși nu se făleа cu asta și nici nu cântase vreodată în fața unor oameni pe care nu îi cunoștea bine. Dar a tras aer în piept și a început să cânte. La urma urmei, începea să simtă că-l cunoaște pe Jack.

CAPITOLUL 46

A doua zi dimineață, Hélène s-a ridicat încet de pe saltea, pentru că era disperată să ajungă la baie și la fel de disperată să nu-l trezească pe Jack. S-a uitat la fața lui scăldată de razele care se strecurau prin lucarnă, după care a observat o găleată, dar era prea jenată să o folosească. A cercetat ușile mari de la hambar, care, evident, erau încuiate pe dinafară. Se simțea prinsă în capcană și s-a scărpinat în cap, gândindu-se că va trebui să folosească până la urmă găleata, dar apoi și-a amintit de ușița din spate. A dat fuga la ea, a tras zăvorul și a ieșit într-o mică poiană înconjurată de copaci. S-a strecurat în umbra copacilor, s-a așezat pe vine și a oftat ușurată când a reușit să-și golească vezica.

După ce a terminat, s-a ridicat în picioare, și-a întins brațele deasupra capului și a inspirat cu plăcere aerul răcoros al dimineții. S-a uitat în jur, la peisajul acela idilic. În depărtare a auzit zgomotele satului care se trezea – câini care lătrau, copii care strigau, o motocicletă care pornea. Era plăcut să audă sunetele familiare ale vieții normale și și-a îngăduit o clipă sau două să se bucure de ele. Dar după asta ce trebuia să facă? Să-l trezească pe Jack sau să se ducă în casă, în speranța că va primi ceva de mâncare? În cele din urmă, s-a decis să aleagă cea de-a doua variantă. Intimitatea nopții pe care o petrecuse atât de aproape de Jack îi încălzise sufletul, dar nu știa cum să se poarte cu el după ce avea să se trezească. Cuvintele pe care ar fi putut să i le spună nu îi dădeau pace. Ar trebui să spună că îi era recunoscătoare sau doar să-l întrebe dacă a dormit bine? Sau să încerce să pară indiferentă?

Când a trecut pe lângă hambar, s-a întâlnit cu Marie, care i-a zâmbit și i-a spus bună dimineața, după care a adăugat:

— Tocmai veneam să vă descui.

— Am ieșit prin spate. Jack încă doarme.

— Du-te în casă și mă duc eu să-l trezesc pe Jack.

Hélène a traversat o curte în care vreo douăsprezece găini scheletice râcâiau pământul bătătorit și o capră era legată de un par, lângă un petic de iarbă îngălbenită. A răsucit mânerul ușii pe care i-o arătase Marie și s-a trezit într-o bucătărie mare, de fermă, cu gresie roșie tipică; înăuntru, îngrijitoarea preotului se agita, fierbea cafea și scotea o tavă cu chifle din cuptor. În încăpere mirosea a pâine coaptă, a fum, a tutun și a vin.

— Miroase delicios, a spus Hélène.

Ustensilele de bucătărie și cratițele din aramă erau atârnate de grinzile joase și negre, iar vizavi de cuptor era un șemineu din piatră neșlefuită, care nu era folosit. Femeia a înclinat capul, dar nu a spus nimic. A pus în fața lui Hélène o ceașcă de cafea și două chifle făcute de ea.

— Mulțumesc, a spus Hélène. Doar eu iau micul dejun?

— Tu, soțul și prietena dumitale.

În timp ce vorbeau, Marie a intrat în bucătărie cu Jack, care se freca somnoros la ochi, cu părul ciufulit și un zâmbet larg pe față.

— 'Neața, a spus el și a bătut-o pe umăr când a trecut pe lângă ea.

Ea s-a uitat la el cu coada ochiului, fiind perfect conștientă că Marie și menajera se uitau la ea.

Discuțiile de la masă s-au purtat cu voce scăzută și, când Marie a spus că ar vrea să facă o plimbare ca să-și dezmorțească picioarele, Hélène s-a oferit s-o

însoțească.

S-au îndreptat spre poienița din spatele hambarului și apoi spre copacii printre frunzele cărora se strecura lumina, făcând pe jos desene mișcătoare. La început nu au vorbit, doar mergeau una lângă alta în timp ce ghetele lor scrâșneau pe pământul moale, plin de crenguțe rupte și de ferigi uscate. Pădurea mirosea a pământ și a frunze, stejarii erau de un verde viu superb, iar cerul era perfect albastru. Când au înaintat mai mult în pădure, au auzit susurul unui izvor și foșnetul ierburilor înalte mișcate de vânt. Au stat o vreme să se bucure, pur și simplu, de ziua aceea, încercând să nu se gândească la ce urma. Apoi Marie a spus:

— Ar fi bine să ne întoarcem.

— Mi-aș dori să rămânem aici.

Marie a bătut-o ușurel pe mână.

— Să mergem.

Apoi vântul începuse să se întețească și păsările să se agite pe crengile de deasupra lor. Drumul de întoarcere era marcat de ferigi uriașe și flori albe cu inflorescențe mari.

— Nu ai spus niciodată nimănui? a întrebat-o Hélène în timp ce mergeau.

— Păi, lui Hugo i-am spus, evident. El a vrut chiar de la bun început să fugim în Anglia sau în America. Eu am insistat să rămânem.

— Ce s-a întâmplat cu familia ta, Marie?

— După cum știi, eu nu sunt din Périgord. La fel ca prietena ta, Violette, m-am născut la Paris, dar m-am mutat aici în urmă cu mulți ani, când m-am căsătorit cu Hugo.

— Și familia ta a rămas la Paris?

— Da, părinții și fratele meu mai mic, Jacques. La fel ca mine, mama n-a fost niciodată o evreică practicantă. Tata era catolic, de profesie dentist.

— Și unde sunt ei acum?

Marie a clătinat din cap, posomorâtă.

— Au fost deportați mai demult.

— Îmi pare așa de rău.

— O fostă colegă de școală mi-a trimis o scrisoare. A fost un lucru riscant, pentru că, dacă scrisoarea ar fi fost interceptată, friții ar fi aflat și despre mine.

— Dar cum au aflat de tine?

Marie a clătinat din cap.

— Nu știu. Vezi tu, părinții mei erau bătrâni și mama era deja într-o stare delicată. Avea probleme respiratorii și sunt convinsă că drumul în camioanele alea groaznice pentru transportul animalelor i-a fost fatal.

— Dar tatăl și fratele tău?

— Amândoi erau puternici. Fratele meu nu era căsătorit, așa că nu avea o familie de îngrijit. Avea grijă de părinții mei. Deși eu ar fi trebuit să fac asta.

Hélène i-a luat mâna.

— Dar am ascultat știrile din Anglia, în mod clandestin, evident. Nu am priceput nimic.

— Și crezi că...

— Da. Mă tem că ar putea fi morți. Mi se rupe inima să știu că oamenii pe care i-am iubit au fost tratați ca niște animale. Îi numesc viermi pe evrei, știai asta?

Hélène a clătinat din cap.

— Trebuie să sperăm la un viitor mai bun după ce se va termina totul.

Marie a oftat puternic.

— Nu am vrut să-l părăsesc pe Hugo și mă simt teribil de singură fără el.

— Trebuie să te ducem într-un loc sigur; sunt convinsă că Hugo o să te aștepte când se va termina războiul.

În drum spre poiană, Hélène mergea cu capul în jos, gândindu-se la Hugo, așa că nu l-a observat pe Jack venind spre ele.

— Trebuie să plecăm! le-a strigat el și ea a ridicat capul.

El i-a zâmbit când s-au privit unul pe celălalt. Ea a avut senzația că inima îi tresaltă.

— Există o spălătorie cu toaletă după bucătărie, în a doua încăpere, dacă aveți nevoie, dar grăbiți-vă. Preotul mi-a dat coordonatele următoarei case conspirative.

Era serios acum, căci se concentra asupra misiunii lor, iar Hélène și Marie au pornit spre spălătorie.

Ceva mai târziu, au pornit din nou la drum și, o bună parte din ziua aceea, nici Hélène, nici Jack nu au rostit vreun cuvânt; orele păreau că se scurg una după alta. Legănată de zdruncinăturile mașinii pe drumurile lăturalnice șerpuite pe care mergeau, Hélène se gândea la ce îi spusese Marie despre părinții ei. Și astfel și-a amintit de mama sa.

Odată, când Hélène avea vreo unsprezece ani, Claudette aranja niște flori pe care le culesese din grădina casei lor din Richmond. Hélène a întrebat-o dacă nu-i dă și ei un trandafir roz, ca să și-l pună în păr, iar mama ei i-a răspuns cu un zâmbet ciudat:

— Ce rost ar avea? Ai părul prea rar. Ți-ar cădea imediat.

— Pot să-l prind cu o agrafă, a spus ea.

Claudette a râs.

— N-are rost să încerci să faci din rahat bici. Acum fugi și nu mă mai bate la cap.

O oră mai târziu, Florence a venit fuga în grădină ca să se dea cu sora ei în leagăn, având un superb trandafir prins în păr. Hélène și-a făcut vânt cât mai sus și a sărit din leagăn. Leagănul a continuat să se miște, din inerție, și a lovit-o pe Florence în cap. Șocată de ce a făcut, Hélène a înlemnit.

Florence a început să țipe și Claudette a venit în fugă. Și-a dat seama imediat de ce se întâmplase și s-a întors spre Hélène.

— Nemernică mică ce ești, i-a șuierat ea. Du-te în camera ta și rămâi acolo. Tatăl tău va afla ce ai făcut.

Hélène se îndepărtase împleticindu-se și plângând. Nu intenționase să o lovească pe sora ei. Fusese o reacție instinctivă la gestul de răutate al mamei ei. Când tatăl ei a venit s-o vadă, Hélène i-a povestit totul pe nerăsuflate. El a mângâiat-o pe cap și i-a spus să nu o ia pe mama în seamă, dar că nu era frumos să se răzbune pe Florence.

— La ce te gândești? a întrebat-o Jack, întrerupându-i șirul amintirilor. Pari absentă.

— M-au copleșit amintirile.

— Ceva anume?

— O amintire din copilărie. Am avut o relație complicată cu mama.

El a râs.

— Nu toţi avem?

— Dar de ce trebuie să fie așa?

El a ridicat din umeri.

— Habar n-am. Mama mea era o persoană foarte iubitoare, dar cam protectoare.

— Pe mine nu cred că m-ar fi deranjat asta.

— Te-ar fi deranjat, dacă ai fi cunoscut-o pe mămica mea.

Ea a râs și s-a întors să se uite la el, dar chipul lui se întunecase.

— Privește în față, a spus el. Nu cred că vom putea vira la timp.

Hélène s-a uitat și a avut impresia că o chingă îi cuprinde brusc capul.

CAPITOLUL 47

Conștientă că inima începuse să-i bată mai tare, Hélène a tras aer adânc în piept. Baricada nemților era la vreo două sute de metri în față, dar până la ea, în faţa lor, se aflau un tractor și încă două vehicule mai mici. S-a uitat în jur, căutând cu disperare un drum lateral. În afara fălcilor încleștate, chipul lui Jack nu trăda niciun semn de teamă când a călcat ușor frâna, cu ochii ațintiți la drum. Tractorul din față se mișca încet, lucru care ar fi putut fi în avantajul lor, iar germanii de la punctul de control strigau la el să se miște mai repede. În fața tractorului, Hélène a văzut că erau oprite o căruță plină cu fân și un automobil, posibil german; soldații îi scoteau cu forța pe pasageri din mașină, așadar era posibil să nu fie un automobil german.

— Să sperăm că nu ne vor opri, a spus Jack.

Hélène simţea cum îi bubuie inima și tot întorcea capul la stânga și la dreapta, din ce în ce mai disperată să găsească o scăpare, în timp ce se apropiau încet de baricadă. Apoi a zărit ceva.

— Acolo. Uite! Un drum de țară, în dreapta ta. În spatele copacilor.

— Da, a spus el și a virat imediat. E cam îngust drumul. Să sperăm că nu e o fundătură.

— Probabil duce spre o fermă. Ne-au văzut?

Au auzit zgomotul unui vehicul, iar ea a simțit cum i se încordează tot corpul, fiind într-o stare de epuizare nervoasă. Oare îi urmăreau? A ascultat atent, la fel și Jack.

— Cred că e în regulă, a spus ea, simțindu-se brusc ușurată, de vreme ce mașina părea să treacă mai departe fără dificultate.

— Nu suntem prea departe de Bordeaux, dar acum nu vom mai putea ajunge la casa conspirativă.

A condus mai departe pe cărarea care se îngusta tot mai mult. Ea începuse să-și recapete calmul după ce a fost clar că nu-i urmărea nicio mașină. Dar evitaseră pericolul la mustață și erau conștienți că, mai devreme sau mai târziu, tot aveau să treacă printr-un punct de control. În final, au ajuns la un fel de răscruce și Jack, după un scurt moment de ezitare, a ridicat din umeri și a virat la stânga. De acum se întuneca și nu îndrăznea să aprindă farurile.

— Trebuie să ne oprim, a spus ea. Mâine vom putea să ne uităm pe hartă, dar drumurile astea secundare nu sunt trecute acolo. E imposibil să ne dăm seama încotro ne îndreptăm pe întuneric.

El a schițat un gest de împotrivire, dar a oprit mașina.

— Va trebui să dormim în mașină.

— Poți să te înghesui cu Marie în spate, dacă vrei, dar eu o să trag un pui de somn aici.

— N-ar trebui să găsim mai întâi un loc în care mașina să nu fie atât de vizibilă? Cobor eu să mă uit.

A coborât din mașină și a plecat să cerceteze împrejurimile. După câteva minute s-a întors, i-a spus ce loc a găsit, după care el a pornit mașina și s-au oprit lângă o poartă care dădea spre câmp. Ea a deschis poarta și el a intrat cu mașina pe câmp, după care a parcat în spatele unui șir de copaci înalți.

— Mai bine de atât nu se poate, a spus ea.

— Îi dai tu drumul lui Marie? Chemarea naturii. Ne vedem într-o secundă.

Când Hélène a deschis ușa din spate a camionetei, a văzut că Marie era palidă. I-a întins mâna s-o ajute să coboare.

— Te simți bine?

— Sunt înțepenită, mă doare tot corpul și am vărsat apă pe mine când a virat Jack. Nu știam ce se întâmplă. Suntem urmăriţi?

— Nu. Am evitat un punct de control și am ajuns aici.

— Știm unde ne aflăm?

Hélène a clătinat din cap.

— O să încercăm mâine-dimineață să găsim drumul. Mă duc să-ți aduc apă, dar va trebui să dormim în mașină.

— Mi-e foame de mor. A mai rămas ceva de mâncare?

— Mă tem că nu.

Jack s-a apropiat cu pași mari.

— Scuze pentru ocolul pitoresc. Ai loc să te întinzi în spate, Marie?

— Da. Dar mai întâi va trebui să merg la toaletă.

El a făcut semn spre tufișuri.

— Te rog.

Până să se întoarcă Marie, Hélène i-a spus lui Jack că ar prefera să doarmă pe scaunul din față.

— În spate m-aș simți claustrofobă. Cel puțin, în față sunt geamuri.

— N-ai să vezi nimic. În curând o să fie beznă.

— Dar măcar știu că sunt geamuri.

El s-a scărpinat la ceafă.

— Din partea mea, nu e nicio problemă. Vrei să iei niște pături din spate?

Hélène a găsit păturile de rezervă cu o clipă înainte de a reveni Marie.

— O să-ți fie bine? Ești foarte palidă.

— O să fiu bine. Ne vedem dimineață. Dar să lăsați ușa descuiată, vă rog. Pentru orice eventualitate.

— Sigur. Așa facem. Noapte bună, a spus Hélène și a sărutat-o pe obraji.

Dar nu era posibil să găsești o poziție comodă de dormit pe scaunul din față și Hélène, care de obicei avea probleme cu somnul, s-a sucit și s-a foit așa de mult, încât într-un final Jack i-a spus:

— Ascultă, eu pot dormi oriunde. Chiar și în picioare. Dar poți să-ți pui capul pe picioarele mele, dacă ai loc. Hai.

El și-a tras pătura până la bărbie și ea a reușit să se întindă. Era o poziție complicată, dar cel puțin mușchii gâtului puteau să i se destindă cum stătea așa, culcată pe el. O durea capul încă de când văzuse punctul de control, dar se simțea ușurată că putea sta întinsă, deși nu într-o poziție comodă. A simțit din nou că apropierea și căldura trupului lui o liniștesc, iar, în mod surprinzător, așa cum stătea putea vedea stelele care umpleau cerul nopții. A început să se relaxeze cu adevărat și acum inima îi bătea regulat. Încet, încet, nu s-a mai simțit atât de speriată. Totul avea să fie bine. Cu capul în poala lui, nu era poziția potrivită pentru a purta o conversație, iar Jack în mod evident voia doar să doarmă, așa că a rămas tăcută și într-un final a adormit și ea.

A trezit-o un ciocănit în geam. I-au trebuit câteva clipe să-și dea seama unde se afla, dar, când și-a adus aminte, s-a chinuit să se ridice și a văzut că Jack se trezise și se uita pe geamul lateral, dincolo de care îi privea un copil cu părul negru.

Jack a coborât geamul și i-a spus „bună“. Copilul a zâmbit și a deschis portiera. Hélène s-a gândit că avea probabil vreo șapte ani și a vrut să-l întrebe

cum îl cheamă, dar câinele care era lângă el a început să latre isteric. Jack și Hélène au coborât din mașină, au deschis ușa din spate a camionetei și au văzut că Marie nu era înăuntru.

— Ah, a făcut Hélène. Unde e?

— Păi, să sperăm că nu prea departe.

Hélène s-a uitat în jur. Era o zi superbă: soare, cer senin și aer proaspăt; câmpul unde parcaseră era plin de flori și niște capre curioase dădeau ocol mașinii. Jack tocmai îl mângâia pe cățelul care se liniștise, când au auzit un glas de femeie.

— Paul! Paul! *Petit déjeuner.*[38]

— E mama ta? l-a întrebat Hélène, în timp ce femeia alerga spre ei.

— *Oui*, a spus băiatul.

Femeia, căreia i se înfoiase părul blond și ondulat, s-a oprit la doi metri de ei.

— Ce-i asta? a întrebat ea, mijind ochii. N-aveți voie să parcați pe terenul nostru.

Hélène a intervenit. Nu-și dădea seama dacă femeia era ostilă sau doar speriată.

— Scuzele mele, *madame*. Ne-am rătăcit. Mergem la Bordeaux, să avem grijă de o rudă bolnavă. El e soțul meu.

Femeia s-a uitat întrebător spre Marie, care tocmai ieșea dintre tufișuri.

— Mama mea, a spus Hélène.

— Și trebuie să vă duceți toți trei?

— Vino, i-a spus Jack și i-a arătat motocicleta din mașină.

— Soțul meu trebuie să i-o livreze unui client din Bordeaux, a spus Hélène, știind că nu s-a ținut de povestea pe care o conveniseră.

Femeia părea că se mai înmoaie.

— Mă rog, eu sunt Françoise. Îmi închipui că sunteți flămânzi, așa că haideți cu mine. Să văd ce pot să încropesc.

În timp ce mâncau ouăle și pâinea pe care ea li le așezase în față, femeia a ieșit din încăpere, luându-l cu ea pe Paul. Jack și-a scos harta din buzunar și a încercat să își dea seama pe unde o luaseră. A clătinat din cap.

— Nu e marcat drumul. O s-o întreb pe Françoise când se întoarce.

Dar după câteva minute nu s-a întors Françoise, ci un bărbat cu o pălărie din pânză pe cap, îmbrăcat într-o salopetă de fermier, cu o față furioasă și cu o pușcă îndreptată spre ei.

Jack s-a ridicat repede cu mâinile sus.

— Ho-ho, a făcut el. Lasă pușca jos, că plecăm imediat.

Drept răspuns, bărbatul a tras un glonț în perete.

— Normal că plecați, dar plecați cu cei din *La Millice* care vor veni în câteva clipe, după ce îl trimit pe băiat să-i cheme.

Apoi s-a ridicat în picioare și Hélène.

— Bună dimineața. Eu sunt...

— Nu mă interesează câtuși de puțin cine ești tu.

Françoise a intrat în cameră ținând și ea o armă în mână, în cazul ei un pistol, deși se tot uita la el ca și cum ceva era în neregulă, de parcă nu ar fi avut încredere în el sau n-ar fi știut cum să-l folosească, ceea ce pentru o soție de fermier ar fi fost ciudat.

— Sunteți prizonierii evadați, a spus ea cu voce tremurătoare. Am auzit știrea la radio. *La Millice* și nemții vă caută peste tot. Să nu credeți că m-ați păcălit. El – și a arătat spre Jack – nu e francez.

— Lăsați-ne să plecăm, vă rugăm, i-a implorat Hélène. Vedeți, desigur, că mama nu se simte bine. Chiar nu am evadat.

A intervenit bărbatul.

— Puneți cheile de la mașină pe masă.

Jack a făcut cum i s-a cerut.

— Și cheile de la motocicletă.

Jack a ezitat și în cameră se făcuse atât de liniște, încât Hélène simţea tensiunea din aer, dar când bărbatul i-a făcut semn cu pușca, Jack a băgat mâna în buzunar.

Hélène știa că Jack era înarmat, dar ei erau doi și Jack era unul singur. Nu avea cum să știe dacă el se pregătea să scoată pistolul sau ce s-ar fi putut întâmpla dacă l-ar fi scos. Clipa aceea părea că durează la nesfârșit, dar, în final, el a scos din buzunar o altă cheie.

— Așa, a spus bărbatul. Pune-o pe masă. Acum puteți pleca.

— Și bagajul nostru?

— E pe marginea drumului.

Jack și Hélène au schimbat o privire, dar era limpede că nu puteau face niciun compromis. Ori plecau pe jos fără nimic, ori erau arestați.

— Și cum ajungem la Bordeaux? a întrebat Hélène.

— Pe jos. Mergeți câțiva kilometri pe cărare și ajungeți la șoseaua care duce spre oraș. De acolo puteți să luați trenul.

— Ascultă, a spus Jack. Păstrează mașina, dar dă-ne motocicleta. Soacra mea nu poate să meargă pe jos atâta drum.

Soția fermierului s-a scărpinat în cap, ca și cum ar fi fost dispusă să cedeze, dar bărbatul s-a uitat urât la Jack.

Chiar atunci a intrat în cameră băiețelul și s-a agățat de picioarele tatălui.

— Ți-am zis să aștepți pe hol până te chem eu, a mârâit el și s-a aplecat să-i desfacă mâinile băiatului.

Într-o fracțiune de secundă, Jack a scos pistolul și l-a împușcat pe fermier în picior. La rândul lui, fermierul a ridicat pușca înjurând, dar a căzut înainte să reușească să tragă. Soția lui a dat fuga la el, iar Jack a luat cheile de la mașină și de la motocicletă și le-a spus lui Hélène și lui Marie să fugă și să urce în mașină. Femeia a ridicat pistolul, dar Jack își dăduse seama că vrea doar să-l intimideze. Așa că i-a zburat pistolul din mână, după care a luat pușca și a plecat după Hélène și Marie.

Au sărit în mașină și Jack a condus ca un nebun până când au ajuns la șosea.

— Vor alerta *La Millice*, a spus Hélène. Așa că va trebui să abandonăm mașina.

— Ai dreptate. Sper să mă descurc cu motocicleta. Dar va trebui să ne despărțim. Bine că nu le-ai spus că ești asistentă.

— Eram gata s-o fac.

— Știu.

Ea a raționat rapid.

— O să-mi pun uniforma și poți să ne lași undeva în apropierea gării. Marie poate să-și pună cealaltă pălărie și pardesiul.

— Am niște ochelari de vedere pe care ar putea să-i poarte.

A scos ochelarii din buzunar.

— Și-a adus andrelele, nu?

— Da. Dar tu cum o să te descurci?

— O să gonesc până la Bordeaux. Dacă sunteți oprite, să aveți grijă ca actele, biletele de tren și cartelele pentru rație să le aveţi la îndemână.

— Așa o să facem.

— Ne întâlnim la adresa asta.

I-a scris-o pe o bucățică de hârtie.

— Memoreaz-o și apoi distruge hârtia. Nu era în plan să mergem acolo, așa că vor fi suspicioși, dar eu îi cunosc – sau cel puțin anul trecut îi cunoșteam. Le spui că te-a trimis Jack și apoi zici: „Germanii par să câștige războiul.“ Ei o să-ţi răspundă: „Ești tu optimistă.“

— Și dacă nu răspund așa?

— Atunci o iei la goană.

38 „Micul-dejun“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 48

Chipul lui Hélène s-a crispat în timp ce-l privea pe Jack îndepărtându-se. În niciun caz nu avea să plângă. Dar va ajunge el oare la Bordeaux în siguranță?

Dar ele? Chiar și la orele amiezii, străzile orășelului în care intraseră erau aproape goale. Doar câteva femei vindeau niște legume din coșurile lor și până și copiii păreau obosiți și fără vlagă. Memorase adresa din Bordeaux, iar acum ea și Marie se duceau hotărâte să cumpere bilete de tren de la un casier care stătea la ghișeu morocănos. Le-a măsurat din cap până în picioare, mijind ochii, plin de suspiciune; Hélène avea impresia că toată lumea le descoperise subterfugiul și-și simţea gâtul încordat. Însă într-un final el le-a dat două bilete și le-a spus la ce peron să meargă.

Aveau de așteptat douăzeci de minute, timp în care Marie și-a pus ochelarii și a început să tricoteze, iar Hélène se uita încordată la bărbații care păreau să fie germani. Niște femei cu coșuri încărcate cu produse stăteau de vorbă, ici și colo câte o văduvă îmbrăcată în negru, trei copii care jucau leapșa și vreo zece bărbați mai în vârstă. A apărut o femeie tânără, care mergea repede, uitându-se în dreapta și în stânga ca și cum ar fi căutat pe cineva sau poate că pierduse trenul. Hélène se întreba unde se duc toți acei oameni – la urma urmei, nu toată lumea fugea sau se dădea drept altcineva. Când au auzit fluierul ce anunţa sosirea trenului, Hélène s-a ridicat, și-a netezit uniforma șifonată de asistentă medicală, iar Marie și-a strâns lucrul.

Au găsit un compartiment gol și s-au instalat acolo confortabil. Hélène se simțea teribil de obosită și era convinsă că și Marie la fel. A închis ochii până a auzit din nou fluierul și a simțit cum se zgâlțâie vagonul, percepând scrâșnetul metalic al trenului care se punea în mișcare. Părul i se desprinsese din coc, așa că l-a prins la loc cum a putut și și-a șters picăturile de transpirație de pe frunte, apoi, simțind că îi e sete, s-a uitat pe fereastra compartimentului. Cum de nu se gândise să ia ceva de băut?

Dar în scurtă vreme a cedat în fața legănatului ritmic și a huruitului trenului și și-a lăsat gândurile să zboare. Mai întâi, au zburat spre surorile ei, căci o frământa și acum gândul că, însoţind-o pe Marie, le lăsase fără apărare, dar pe urmă s-a uitat la Marie, care era încruntată, și asta i-a întărit dorința de a reuși. Fusese nevoită să facă asta. Până atunci, reacția ei față de ocupația germană fusese mai degrabă pasivă, dar acum era cu totul altceva.

Fălcile i s-au încleștat când a văzut câţiva soldați germani urcându-se la prima stație, dar era hotărâtă să nu-și arate teama. Își făcea griji că vor observa încordarea ei, dar cei doi soldați le-au verificat actele și abia dacă s-au uitat la ele. Trecuseră fără incidente de prima verificare și Hélène aproape că se simțea triumfătoare.

N-au mai fost controlate până la destinație și nici atunci nu le-a întrebat nimeni ce căutau acolo. Se părea că o femeie între două vârste însoţită de o asistentă medicală nu stârnea suspiciuni.

Necazurile au început să apară când au ajuns, în sfârșit, la adresa pe care i-o dăduse Jack. Ea și Marie s-au uitat cu oroare la clădirea bombardată. Casele din jur erau ciuruite de gloanțe și nu mai exista niciun geam la ferestre, dar Hélène a observat că mai erau oameni acolo. Casa pe care o căutase ea era într-o stare

foarte proastă. Acoperișul și o mare parte din grinzi se dărâmaseră și atârnau în unghiuri ciudate, aproape de pământ. Mormane de cărămizi, bucăți de tencuială și de beton se împrăștiaseră peste tot, chiar și pe stradă, iar oamenii treceau pur și simplu pe lângă ele, ocolindu-le. Orașul Bordeaux fusese bombardat de Germania la începutul războiului și mai târziu de Aliați, cu intenția de a distruge baza de submarine de acolo. Hélène știa că orașul fusese ținta a numeroase raiduri britanice și americane, făcute mai ales la începutul lui 1943, dar din câte vedea ea, bombardamentul acesta părea mai recent. Jack fusese în Franța la începutul anului, iar atunci casa era neatinsă. Hélène a pornit peste grămezile de moloz și s-a strecurat, aplecându-se pe sub resturile de acoperiș, rugându-se în sinea ei să nu se desprindă ceva din clădire care să-i cadă în cap. Când a ajuns în partea cealaltă, a nimerit într-un loc care probabil înainte fusese o grădină. O ușă culcată pe jos s-a mișcat brusc și, ca din pământ, a apărut o tânără brunetă, plină de praf.

— Oh, a făcut ea, cu un aer precaut și s-a uitat la Hélène mijind ochii.

Sub privirea ei atentă, Hélène s-a făcut mică, după care a rostit parola, însă femeia continua să se uite la ea fără nicio reacţie.

— Mi s-a spus să vin aici, a rostit Hélène.

— Nu mai e nimeni aici. Știi tu, din cei care stăteau aici. Au fost luați. Suntem doar eu și băiatul meu.

— Eu și mama avem nevoie de un loc unde să stăm.

Femeia a privit-o bănuitoare.

— Ești soră medicală?

— Da.

— Dacă îl ajuți pe băiatul meu, o să-ți arăt unde puteți dormi.

Hélène a acceptat și s-a întors la Marie ca să o cheme.

Când femeia a ridicat ușa, Hélène a văzut dedesubt o scară îngustă, mai mult sau mai puțin intactă. Ea și Marie au urmat-o în jos pe scară pe femeia care ținea o torță în mână. La capătul scării s-au aplecat și au mers printr-un labirint de cămăruțe scunde. În unele camere, grinzile se prăbușiseră, în altele erau intacte și în final au ajuns într-o încăpere cu pereții înnegriți și cu niște ferestre mici, fără geam, sub o grindă ruptă. Când s-a ridicat pe vârfuri, Hélène a văzut o fâșie de cer; așadar, camera avea cel puțin o sursă de aer. Cu toate astea, mirosea a mucegai, a umezeală și a putreziciune, iar podeaua, indiferent cum arătase inițial, era acum acoperită cu pământ.

— Puteți rămâne aici, a spus femeia. Apropo, eu sunt Mathilde. Acum te conduc la băiatul meu.

Hélène s-a uitat la Marie și la salteaua umedă din colț, țeapănă de murdărie.

— Reziști aici?

— Putem să stăm de pază cu schimbul până vine Jack. Dacă mergem în altă parte, mi-e teamă că nu vom mai ajunge în munți.

Din tavanul îngălbenit atârna un bec, dar când Hélène a încercat să-l aprindă, nu s-a întâmplat nimic. Cum putea să se aprindă, când casa de deasupra era făcută țăndări?

S-a uitat în jur.

— Dar crezi că e sigur să stăm aici?

Lui Marie îi tremura bărbia, dar vocea ei era fermă.

— Cred că tot ce putea să cadă a căzut deja.

— Sper să ai dreptate. Mai sunt încă o mulțime de cărămizi și de resturi deasupra. Dar uite, am destui bani să plătesc vreo două nopți la o pensiune.

— Nu. Hai să încercăm să rămânem aici până vine Jack.

CAPITOLUL 49

Timp de două zile, Hélène și Marie l-au așteptat pe Jack la Bordeaux, gândindu-se cu tot mai multă îngrijorare la ce puteau face dacă el nu avea să vină. Pe lângă faptul că era îngrijorată de soarta lui Marie, Hélène era teribil de speriată pentru Jack. Oare era bine? Nu cumva îl prinseseră naziștii, nu cumva îl interogaseră? Nu cumva îl bătuseră? Cu toate că el nu părea să aibă pentru ea sentimente la fel de intense, între ei se crease o legătură puternică. Și-a răsucit părul la spate, după care l-a lăsat liber.

Dacă Jack nu avea să apară în curând, Hélène trebuia cumva să ia legătura cu oamenii care ar putea s-o ducă pe Marie în munți, cu toate că n-avea idee cum să-i găsească. Dacă i-ar găsi, ei ar putea să o pună în legătură cu rețeaua aceea de ghizi și salvatori care s-o ajute să treacă munţii până în Spania și pe urmă, să ajungă în Anglia. Hélène știa că principalele rute de ieșire din țară fuseseră intens folosite pentru aviatorii Aliați, mai ales după ce Franța căzuse în mâinile germanilor. Acum, când lagărele erau mai bine păzite și ghizii spanioli cereau un preț mai mare, era mai greu să traverseze munţii, iar oamenii erau forțați să aleagă trasee mai puțin cunoscute, la înălțimi mai mari. Din câte știa Hélène, Marie trebuia să ajungă cu trenul la Pau, dar după aceea... nu mai era sigură. Poate ar fi trebuit să meargă pe jos până la Oloron-Sainte-Marie? Dar când a riscat și i-a împărtășit planurile ei lui Mathilde, femeia care avea copilul bolnav, aceasta i-a spus că procedaseră greșit.

— Trebuia să mergeţi la Perpignan din Toulouse, a mormăit ea.

— Ne-am gândit la asta, dar sunt prea multe trupe germane staționate lângă Toulouse.

Femeia a ridicat din umeri.

În a treia zi de așteptare, Hélène a ieșit să facă rost de ceva mâncare, cu ajutorul cartelei ei de rație, dar când s-a întors spre casă – chiar înainte să cotească pe stradă –, a fost zguduită de zgomotul unei explozii. A dat colțul și a fugit spre casă, unde a găsit-o pe Mathilde stând cu copilul pe trotuarul de vizavi într-un nor de praf și uitându-se la grămezile de moloz. Trei soldați germani râdeau, întorcând spatele clădirii distruse și urcând într-un camion.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Hélène.

Chipul lui Mathilde s-a schimonosit când mașina s-a pus în mișcare.

— Nenorociții au aruncat o grenadă de mână în pivniță.

Hélène s-a uitat în jur, panicată.

— Marie. Unde e Marie? Era cu tine?

Apoi a auzit pași în spatele ei.

— Sunt aici, a strigat Marie. Chiar în spatele tău și uite... L-am găsit pe Jack.

Hélène s-a uitat la el, copleșită de o senzația de ușurare.

El i-a zâmbit.

— Îmi pare rău că a durat atât.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat ea, încercând să vorbească pe un ton calm, pentru că nu voia să arate spaima prin care trecuse.

— A trebuit să ocolesc o mare parte din drum. Erau patrule și puncte de control naziste unde nici nu mă așteptam.

— Ei... slavă Domnului că ai reușit să ajungi. Începusem să-mi fac griji.

El a râs.

— Tu? Sunt sigur că nu!

Iar ea nu și-a putut stăpâni un zâmbet.

Jack le-a condus la o casă conspirativă. Marie s-a dus la culcare devreme în seara aceea, iar el și Hélène au rămas să stea de vorbă la lumina unei lumânări. Ea s-a uitat la el ușurată și bucuroasă peste măsură că reușise să scape teafăr. În lumina pâlpâitoare, ochii lui verzi păreau întunecați și ea a avut senzația că putea să-i vadă până în adâncul sufletului.

— Te simți bine? l-a întrebat ea.

— Nu știu. Mă tot frământă ceva.

A oftat din greu și a făcut o mică pauză înainte de a continua:

— Iubirea ne face să fim ceea ce suntem, nu-i așa?

— Nu te-am auzit niciodată vorbind despre iubire.

— Iubirea pentru surorile tale, pentru Marie, pentru Hugo. Asta te definește pe tine.

— Cred că da.

Și-a dres glasul înainte să-l întrebe.

— Și pe tine ce te definește?

— Iubirea pentru țara mea, a spus el, dar apoi s-a încruntat, dându-i impresia că n-ar fi prea sigur de răspuns. Știu că e datoria mea să-mi apăr țara, dar de fapt e o dovadă de iubire, nu o datorie.

— Și cum rămâne cu ura?

— Ei, ura poate să te motiveze. Dar indiferența e cea mai distructivă, cred eu. Ne absolvă de greșeli. Eu am încercat întotdeauna să fiu cât pot eu de bun. Când eram hărțuit în copilărie, după ce a murit mama, bunica mea m-a învățat să-mi înfrunt frica, să-mi înfrunt agresorii.

— Și asta ai făcut.

— Niciodată n-am privit înapoi.

Ea i-a luat mâna într-a ei.

— Jack, nu ți-ai dori să ai o familie într-o zi?

— Eu... în fine.

I-a mângâiat mâna și s-a uitat la masă, nu la ea. Ea și-a ținut respirația, fiind convinsă că avea să mai spună ceva.

— Ce e?

— Sunt anumite lucruri...

I s-au încovoiat umerii și a clătinat din cap, ca și cum s-ar fi răzgândit.

— Nu pot să mă gândesc la altceva, atâta timp cât suntem în război.

— Și totuși, oamenii se îndrăgostesc și acum, se căsătoresc, fac copii. Chiar și în timpul războiului.

— Nu pot, a spus, ridicându-și privirea din pământ și uitându-se în ochii ei cu mai multă blândețe. Până când, în fine... sunt multe lucruri pe care nu le știi. Pur și simplu, nu sunt pregătit. Înțelegi?

— Desigur.

Dar nu știa dacă voia să spună că într-o bună zi ar putea fi pregătit *pentru ea* sau pregătit în general. Nu voia să se umilească punându-i direct o astfel de întrebare, mai ales că era puțin probabil ca răspunsul să fie cel așteptat. Dar îi plăcea cum vorbise el, rar, de parcă ar fi căutat adevărul, de parcă n-ar fi vrut să fie înțeles greșit. A urmat o tăcere prelungă, timp în care Hélène a ascultat ticăitul ceasului ce marca trecerea timpului. În curând avea să vină dimineața și el urma să plece. S-a dojenit în sinea ei pentru lipsa de curaj.

— Deci, când te vei întoarce la noi? l-a întrebat ea în final.

— Depinde.

Inima ei a tresărit.

— E posibil să nu te mai întorci?

A mijit ochii.

— Voi primi noi ordine. Dar va trebui să mă întorc aici, la Bordeaux, ca să-mi recuperez motocicleta, dacă voi putea.

— Aș putea să te aștept, să ne întoarcem împreună cu motocicleta.

El a clătinat din cap.

— E prea riscant.

— Dar și pentru tine e riscant.

— E meseria mea. De asta sunt aici. Dar tu trebuie să te întorci acasă. Hugo așteaptă cu nerăbdare vești despre Marie, iar surorile tale vor să te știe în siguranță. Nu m-ar ierta niciodată dacă te-aș pune și mai mult în pericol.

Da, și-a spus ea. Probabil că avea dreptate.

— În fine. Să ne dai un semn dacă te întorci.

El i-a luat mâna.

— Te-ai ținut tare în tot acest timp. Nici nu pot să-ți spun cât de mult te admir.

Hélène era încântată, dar și puțin dezamăgită. Nu admirația lui o voia ea.

El s-a ridicat în picioare și a luat lumânarea.

— Cred că e timpul să ne culcăm. Suntem cu toții în aceeași cameră. E în regulă?

Au urcat într-o cameră de la mansardă, unde Marie deja adormise pe singura saltea din colțul încăperii. Vântul zgâlțâia rama ferestrei și pătrundea înăuntru cu un șuier; flacăra lumânării pâlpâia și arunca umbre pe pereți și pe tavan.

Jack s-a uitat în jur.

— Se pare că noi doi o să dormim iar împreună.

Hélène s-a întins pe jos prima, iar Jack s-a așezat lângă ea. Nu a stins imediat lumânarea, și timp de câteva clipe s-au uitat unul la altul. Apoi el i-a luat fața în palme și ea a simțit gustul de sare și de vin când el a sărutat-o pe buze.

— Tu, Hélène Baudin, nu ești doar frumoasă, ești o femeie dată naibii.

CAPITOLUL 50

De la Bordeaux până la Sarlat, Hélène a luat un personal, care oprea în fiecare gară. Nu toate șinele erau în stare bună, așa că trenul era obligat să se oprească pentru ca liniile să fie reparate în grabă, iar drumul a durat mai mult decât de obicei. Era mulțumită de sine, mândră că a avut curaj s-o ajute pe Marie să ajungă într-un loc sigur și acum, că Jack o ducea la oamenii care aveau să o treacă munții, se simțea totodată oarecum ușurată. În ciuda fricii ei, făcuse tot ce putuse pentru prietena sa. O parte din drum, trenul a mers de-a lungul râului Dordogne, așa că ea a savurat peisajul pitoresc, privind pe geam, pierdută în cuvintele lui Jack și retrăind fiorul dat de sărutarea lui. În felul acesta, timpul a trecut destul de repede. A avut un moment de neliniște, atunci când poliția franceză a urcat în tren, dar i-au acceptat explicația pentru călătorie când i-au văzut uniforma de asistentă și au lăsat-o în pace.

După ce a ajuns în gară, a mers pe jos treizeci de minute până în centrul orașului Sarlat, de unde a luat unicul autobuz care mergea spre casă. S-a așezat în vehiculul zăngănitor cu un amestec de emoții contradictorii: era bucuroasă că merge acasă, întristată că Jack nu era cu ea și se ruga ca Marie să reziste în încercarea de a traversa munții. Șansa era de partea ei, căci nu traversau în timpul iernii.

A ajuns acasă și a găsit-o pe Florence stând la masa din bucătărie și tricotând.

— Te-ai întors! a strigat ea, apoi a aruncat lucrul și a sărit în picioare. Sunt așa de fericită că te-ai întors!

Hélène a lăsat geanta jos și a întins mâinile.

— Vino aici.

Florence s-a repezit în brațele ei, apoi a intrat în cameră și Élise, care, evident, auzise zgomotul.

— Bravo, a spus ea zâmbind cu gura până la urechi. Știam eu că o să reușești. O să pun de o cafea.

— De fapt, cred că aș vrea o băutură adevărată.

Élise a râs, cu ochii sclipindu-i.

— Așa te vreau. Ne-a mai rămas ceva, Florence?

Florence s-a desprins din îmbrățișare și s-a dus la proviziile ei, iar, în acest timp, Hélène și Élise s-au îmbrățișat.

— Arăți fantastic, a spus Élise. Mai sălbatică. E clar că îți prieșe pericolul.

— Nu cred că aș merge atât de departe.

Peste câteva momente, Florence a revenit cu o sticlă de coniac nedesfăcută.

Hélène a ridicat din sprâncene.

— De unde Dumnezeu ai adus-o?

— Am păstrat-o.

— Ei, sunt teribil de încântată să fiu primită astfel. Ce-ați mai făcut voi și ce Dumnezeu tricotezi acolo, Florence? Pare ceva minuscul.

Hélène a fost uluită când a văzut că Florence se uită întrebător la Élise, iar Élise îi răspunde cu o ușoară înclinare a capului.

Florence a inspirat adânc, ca și cum s-ar fi pregătit să vorbească, dar apoi a clătinat din cap.

— Nu, spune-i tu, Élise. E vestea ta.

A urmat o pauză și apoi s-a așternut tăcerea până să vorbească Élise.

— Păi...

Ţinea ochii în pământ și avea un aer neobișnuit de timid. Apoi mai curajoasă, și-a venit în fire, a ridicat capul și s-a uitat în ochii surorii ei:

— Ideea e că... aștept un copil.

— Iar eu o să fiu mătușică, a adăugat Florence. Și tu la fel.

Hélène, care stătuse până atunci în picioare lângă masă, a tras un scaun și s-a trântit repede pe el, neștiind cum să reacționeze. Se simțea ciudat, cumva stânjenită, poate chiar puțin invidioasă. Era o veste bună? Nu era sigură. S-a uitat mai multe clipe la Élise.

— Nu știu ce să spun.

Florence a ridicat lucrul.

— Botoșei, vezi? Am avut numai lână albastră, așa că ar fi bine să fie băiat.

Élise i-a întors spatele, drept răspuns, și acum se uita pe fereastră, în întuneric.

— E copilul lui Victor? a întrebat Hélène cu prudență.

Élise s-a întors cu ochii învăpăiați.

— Cum poți să crezi că n-ar fi al lui? Evident că e al lui.

— Scuză-mă, am...

— Nu poți să te bucuri și tu pentru mine?

— Vai, scumpa mea, mă bucur pentru tine, dar...

— Dar ce? a întrerupt-o Élise. Nu există niciun „dar“.

— Păi, cred că sunt puțin îngrijorată. Să crești un copil fără tată nu e o alegere ușoară. Uită-te la Violette.

— Pare să se descurce foarte bine. În fine, nu știu de ce o numești „alegere“. Nu e deloc o alegere.

— Scuză-mă, am...

Élise a întrerupt-o din nou.

— Nu am plănuit asta și, cu siguranță, nu am vrut ca Victor să moară, dar așa s-a întâmplat și nu e cale de întoarcere. Eu sunt fericită, Hélène. Nu înțelegi? Voi avea întotdeauna cu mine o parte din Victor.

— Ba înțeleg. Chiar înțeleg. Nu am vrut să par insensibilă. Am fost puțin șocată, mă crezi?

— Te cred.

— Deci, te ocupi în continuare de „cutia poștală", de transmiterea mesajelor?

Élise i-a zâmbit extaziată.

— Acum fac ceva mai mult.

Hélène s-a încruntat.

— Și copilul?

Élise i-a aruncat, exasperată, o privire, ridicându-și mâinile, în semn de nedumerire.

— Copilul o să se nască peste câteva luni, Hélène. Nu sunt invalidă.

— Sigur că nu.

Hélène și-a dat seama că abordase greșit problema. A zâmbit și a căutat un ton mai prietenos.

— Așadar, de cât timp știi?

— Am avut o bănuială înainte ca Victor să fie executat, dar săptămâna asta mi-a confirmat Hugo.

— Ei, mă bucur. Chiar mă bucur. E o veste minunată.

Élise a dat din cap.

— Cum se simte Hugo?

— Fără Marie, e ca un suflet pierdut. În fine, dar mai bine povestește-ne cum v-aţi descurcat voi. Marie e bine?

— Și Jack? a adăugat Florence.

Hélène le-a spus toată povestea, în strigătele de uimire ale lui Florence și aplauzele aprobative ale lui Élise.

— Dar aici? Ce s-a mai întâmplat cât am fost plecată?

— Nu prea multe, a spus Florence. *Madame* Deschamps a început să rătăcească din nou pe străzi. Am găsit-o la jumătatea aleii noastre.

— Biata de ea! Alte vești?

Florence a clătinat din cap.

— Nu avem.

— Nu-i adevărat, a spus Élise și s-a întors zâmbind spre sora ei mai mică. Florence are un nou prieten, nu-i așa? Bilețelul acela strecurat ieri pe sub ușă era de la el, nu?

CAPITOLUL 51

Cu o pernuță sub braț și cu romanul pe care îl citea în mână, înfășurată în pătură, Hélène a coborât încet scara, îndreptându-se spre sufragerie. Neputând să doarmă după vestea sarcinii lui Élise, s-a așezat pe covor alături de zâna din fier forjat a lui Florence, dar, în loc să citească, mângâia statueta. Întotdeauna încercase să fie o fire practică, pentru că nu voia să se lase pradă nostalgiilor inutile, așa cum le considera ea, dar se gândea din nou la trecut. Uneori trecutul îi revenea nepoftit în amintiri, chiar dacă ea nu-și dorea. Cu privirea pierdută, și-a amintit de toate trei în diverse momente petrecute în casa lor din Richmond de-a lungul anilor, până când i-a revenit în minte o anumită zi. Ziua în care mama lor a dispărut, iar fetele au venit de la școală și au găsit casa goală. Privind în urmă, Hélène și-a dat seama că de atunci caracterul lor era deja bine definit. A pus zâna lui Florence jos și a închis ochii, extrăgând amintirea din locul unde rămăsese atâta timp. Ziua a revenit la viață plină de strălucire.

Élise intrase prima pe ușa din spate, urmată de Florence și apoi de Hélène. Claudette nu lucra și era întotdeauna acasă când fetele veneau de la școală, dar când Florence a strigat-o, casa a părut ciudat de liniștită. Claudette nu era acolo și nici tatăl lor. Mai important, menajera mamei, doamna Frobisher, deja plecase acasă, așa că trebuiau să se descurce singure. Florence a dat drumul la radio și a început să danseze prin bucătărie, încântată de neașteptata libertate,

în timp ce Élise a început să facă gălăgie, iar Hélène a căutat în cămară să vadă dacă găsește o gustare pentru ceai.

— Putem să mâncăm prăjitură, a spus Florence entuziasmată. Nu ne oprește nimeni. Mama a făcut ieri prăjitură cu ghimbir.

Élise s-a întors la ea.

— Ai gustat deja?

Florence și-a mușcat buzele.

— Mi-a spus să nu zic nimic.

Élise și-a aruncat gentuța.

— Pe bune, pe tine te iartă și pentru crimă. Nu e corect.

— Ai putea încerca să te porți mai frumos cu ea.

— Mai frumos? Eu mă port frumos.

— Élise, nu te porți deloc frumos. Ești rea cu ea și ești rea și cu mine.

Élise s-a încruntat, punându-și mâinile în șolduri.

— Când am fost eu rea cu tine?

Florence a făcut o față uimită.

— Păi... tot timpul. Și Hélène e rea.

Hélène a trântit ușa de la cămară.

— Nu e nimic de mâncare.

— V-am spus, avem prăjitură, a rostit Florence, ce părea gata să izbucnească în plâns.

— Unde e?

— În cutia de prăjituri, proasto!

— Ei, asta nu e deloc frumos, a spus Élise.

— Ce?

— Să o faci pe Hélène proastă. Parcă ziceai că tu te porți frumos.

— Ah, taci odată, Élise! Uneori chiar te urăsc, să știi.

Și, după replica asta, a fugit în camera ei tropăind pe scări.

Revenind în prezent, Hélène s-a ridicat de pe podea, cu mișcări lente, surprinsă de neașteptata frântură de trecut rememorată. Toate se simțiseră pierdute, scurta dispariție a mamei fusese mai rea chiar decât să-i înfrunte limba ascuțită, dar oare când începuse să se manifeste asprimea aceea? Când apăruseră înțepăturile? Remarcile sarcastice? Orice ar fi fost și orice visuri ar fi avut vreodată mama ei, Hélène știa că nu se împliniseră.

Începea să piardă noțiunea timpului și, cu toate că într-un fel ar fi vrut să-și retrăiască puțin trecutul, avea impresia că ar fi fost un răsfăț. Ce ciudat era că ele trei rămăseseră și acum împreună! Pe de o parte, nu se schimbaseră prea multe lucruri; pe de alta, schimbările erau uriașe. Între timp, izbucnise războiul și acum mai apăruseră și astea: un copil și dragostea ei neîmpărtășită pentru Jack. A simțit că o dor încheieturile și s-a dus la fereastră să tragă draperia. Era încă întuneric. Tânjea după primele semne ale zorilor, pentru că uneori simțea că nu mai poate suporta întunericul nesfârșit al nopții. Și tânjea după Jack. A auzit de afară țipătul unei bufnițe. Ce o să se aleagă de ele? Unde vor fi ele anul viitor pe vremea asta? Peste doi ani. Peste mai mulți. Războiul continua la nesfârșit, iar în noaptea aceea se săturase de senzația că viața le scapă printre degete. În ciuda oboselii acumulate, a început să-și frece brațele înțepenite și dureroase.

CAPITOLUL 52

Florence

Când primise bilețelul de la Anton, în care își cerea scuze că n-a mai ținut legătura cu ea, dar îi propunea să se reîntâlnească, Florence a avut sentimente contradictorii legate de revedere. Însă avea impresia că trebuia să-l revadă. Ar fi fost prima întâlnire de după coșmarul prin care trecuse cu cei doi indivizi îngrozitori de la BNA, dar și-a reamintit că Anton nu era ca ei. Absolut deloc. Îi era datoare cu o ultimă întâlnire. Așa că acum se afla în capătul cărării lor, așa cum îi sugerase el, și îl aștepta neliniștită. Când a venit, îmbrăcat cu o pereche de pantaloni alburii și o cămașă albastră, cu mâneci scurte, cu fața zâmbitoare, ea a zâmbit, sperând că luase decizia corectă.

— Ai vrea să mergem împreună la o casă precum cea a Scufiței-Roșii? l-a întrebat ea, ignorând senzația bruscă de teamă ce o cuprinsese.

El a ridicat din sprâncene.

— Scufița-Roșie?

— E doar o căsuță goală, atâta tot.

Îi povestise lui Élise despre ea, îi arătase drumul până acolo și știa că deocamdată nu era folosită pe post de casă conspirativă, deși era posibil să fie așa pe viitor. Însă acum a ezitat, puțin nervoasă și poate și puțin speriată. Dacă nu era o idee așa de bună?

— Mi-ar plăcea, a spus el. Pare interesant.

O să fie bine, și-a spus ea. *O să fie bine.*

Acum Anton își ghida motocicleta pe cărarea ce mărginea un câmp neîngrijit, iar Florence călca pe pietre cu grijă. Avea senzația că are limba legată și nu știa ce să spună.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat-o el. Ești supărată pentru că n-am mai luat de mult legătura cu tine? A trebuit să lucrez un timp la Bordeaux.

Ea a clătinat din cap.

— Nu, absolut deloc.

Nu era momentul potrivit să îi explice. Poate că nu avea să fie niciodată momentul potrivit. Într-un fel, era încântată că îl vedea, dar nu se simțea în largul ei singură cu un bărbat. Chiar și cu un bărbat precum Anton.

— Doar că... în fine, ești foarte tăcută.

— Scuze, a spus ea.

Era o zi frumoasă, caldă și însorită, pajiștile erau pline de narcise sălbatice și lalele mici, galbene. Câțiva nori albi și pufoși pluteau pe cerul albastru, fluturi albi zburau pe deasupra ierburilor înalte, iar o adiere blândă de vânt aducea arome de plante sălbatice. Undeva, în apropiere, se vedeau turnurile elegante ale unui castel, iar pădurile din jurul lui erau pline de fazani. *Ar fi trebuit să fie o zi perfectă*, își spunea Florence în timp ce alunga cu mâna insectele, după care s-a împiedicat de o piatră.

— Hopa, a spus el și a întins mâna să o sprijine.

— Mersi, a spus ea. Sunt bine. Cred că ar fi mai indicat să-ți lași motocicleta aici, după copacii ăștia.

Anton a lăsat acolo motocicleta și au continuat să meargă unul lângă altul. În final, au trecut printre arbuștii înalți și printre copacii care ascundeau căsuța, iar el a întrebat-o de ce a vrut să-l aducă acolo.

Ea s-a gândit și pe urmă a spus:

— Voiam să fie un loc liniștit. Am mai fost aici și e foarte izolat.

Adevărul era că i se păruse o idee bună să meargă la căsuță pentru că așa nu îi putea vedea nimeni împreună.

— Da?

— Hai să intrăm și să arunci o privire.

Florence știa unde ascunsese Hélène cheia, așa că a pescuit-o din spatele jardinierei de teracotă care acum era plină de buruieni, dar în care odinioară fuseseră probabil plantate flori frumoase, de vară. A răsucit cheia în broască și a deschis ușa.

— Vino, i-a spus ea, apoi s-a dus să deschidă fereastra și să desfacă obloanele, încercând în acest timp să vorbească pe un ton degajat și calm. Am putea să ne jucăm de-a mama și de-a tata.

El a râs și a intrat după ea în bucătărie.

— Așa te jucai tu când erai mică?

— De-a mama și de-a tata? Nu, nu prea.

— Dar ce făceai când erai mică?

Ea și-a umflat obrajii într-un mod exagerat.

— În general, îmi amintesc că umblam după surorile mele cu speranța că, la un moment dat, ar putea să mă simpatizeze.

El a părut surprins.

— Surorile tale nu te simpatizează?

— Acum, da. Dar eu eram cea mai mică dintre ele și... în fine, mama îmi acorda mie mai multă atenție decât lor. Pe atunci nu-mi dădeam seama, evident. Pur și simplu credeam că era ceva în neregulă cu mine.

— Erau geloase?

— Cred că erau pline de ciudă.

— Ah, copilăria. Uneori poate fi foarte complicată. Tata voia să mă fac inginer, ca el, dar eu nu aveam nicio înclinație spre asta. Limbile străine au fost întotdeauna pasiunea mea, deși tata vorbește și el engleza și franceza, ca mine.

— Ești mult mai inteligent decât mine, a spus ea.

Pentru ea, el nu era doar inteligent, ci era și cultivat. Și deși un bărbat căruia îi plăceau castelele romantice și grădinăritul nu putea fi un om rău, tot se simțea puțin speriată. În fond, el era german, iar ea îi arătase drumul spre o casă care ar fi putut să devină casă conspirativă. Oh, Doamne! Ce făcuse? Fusese atât de nesăbuită să vină aici cu el din proprie voință?

— Și tu ești inteligentă în felul tău.

— Poftim?

El a râs.

— Erai departe tare. Am spus că și tu ești inteligentă, dar în alt fel. Acesta e un lucru pe care tata n-ar putea să-l priceapă vreodată.

— Că toți suntem inteligenți în felul nostru?

— Exact.

— Hélène e inteligentă. Cântă la pian și pictează, adică picta înainte, și mai e și soră medicală. Iar lui Élise îi place istoria. Mă tem că mă fac de rușine pe lângă ele.

— Nu cred că e adevărat.

Ea a oftat, dar nu mai părea a fi atât de destinsă și nu mai știa ce să răspundă. A simțit o apăsare în piept, dar a reușit în final să spună:

— Într-adevăr, eu am făcut rochia de pe mine.

— Uite, ai văzut? Coși, grădinărești, ce altceva mai știi să faci?

— Păi, îmi place să citesc și eu mă ocup de toate treburile în casă: fac mâncare, pun murături, fac dulceață și prăjituri.

— Soția perfectă, a replicat el.

— Știu. E oribil, nu? Dar asta așteaptă guvernul de la noi. Când am venit aici, aveam doar cincisprezece ani și a trebuit să mă duc la cursuri obligatorii de gospodărie. A fost caraghios. În Anglia nu trebuia să facem așa ceva. Și băieții de aici, când împlinesc douăzeci de ani, trebuie să se ducă în tabere de muncă la pădure, ca să fie îndoctrinați. Ei numesc asta *Chantiers de la Jeunesse.*

— Ai trăit în Anglia? a întrebat el, iar ea și-a dat imediat seama că făcuse o greșeală.

A observat că el ignorase comentariul ei legat de îndoctrinare, pentru că toată lumea auzise de Tineretul Hitlerist. Poate că se jena din cauza asta.

S-au așezat pe o băncuță de lângă fereastră, pe unde acum intra soarele. El s-a întors spre ea ca și cum ar fi vrut să-i vorbească. Preț de o clipă, ea s-a simțit bine, dar apoi a simțit brusc impulsul de a fugi, a tresărit și s-a îndepărtat de el. Cu părul revărsat peste obraji, și-a acoperit fața.

— De ce nu vrei să-mi spui ce s-a întâmplat?

A întins mâna spre ea.

Ea a simțit un fior străbătându-i întregul corp și s-a cutremurat.

— Nu pot să-ți explic.

— Ce este, Florence? Ce te frământă? Știu că s-a întâmplat ceva.

Ea a întors capul spre el și ochii i s-au umplut de lacrimi.

— Mă simt doar puțin...

— Cum?

Apoi a plecat capul.

— Te rog, nu mă obliga să-ți spun.

— Nu te oblig în niciun fel, dar pot să te ajut cu ceva?

Ea l-a privit din nou. Își împreunase mâinile și părea îngrijorat și confuz, dar ea n-a putut decât să clatine din cap, spunând:

— Nu.

— Florence?

Ea a ridicat mâna, încercând dintr-un gest să-l oprească.

— Nu pot să vorbesc despre asta... cred că n-am să pot vorbi niciodată.

El s-a uitat la ea neputincios. Atunci ea s-a ridicat brusc și s-a îndreptat spre ușa deschisă.

— Aș vrea să nu vorbim despre asta.

S-a ridicat și el în picioare.

— Sigur.

Afară se făcuse mai cald, așa că au luat-o pe la umbră, au recuperat motocicleta, apoi au mers în tăcere câteva minute, ea cu câțiva pași în fața lui.

Simțindu-se mai calmă acum, s-a întors spre el zâmbind.

— M-am întâlnit cu tata în weekendul ăsta, a spus el după o vreme.

— E în Franța?

— Pentru puțin timp. Din toamna lui 1941 până în vara lui 1943, a fost trimis de armata germană să supravegheze construcția bazei de submarine de la Bordeaux, începute de italieni.

— Și acum?

— Acum, din cauza bombardamentelor Aliaţilor trebuie să construiască un al doilea plafon la bază. Pentru asta a venit. I-am spus că m-am împrietenit cu o

franțuzoaică.

— Da?

— Era curios și mi-a spus ce mult i-a plăcut în Franța când a fost aici cu mulți ani în urmă. Diseară o să luăm masa împreună.

— Cum ai reușit să-ți faci timp să vii să mă vezi?

— Păi, am lucrat ca translator și profesor de franceză pentru garnizoanele germane din Bordeaux și Bergerac, dar munca mea s-a încheiat. Au vrut să mă trimită la Paris, dar i-am rugat să-mi dea o permisie de două săptămâni, timp în care sper să găsesc ceva mai bun. Poate că au nevoie de un translator la primăria din Sarlat.

— Îmi place mult orașul Sarlat. Sau... îmi plăcea, înainte de război.

El s-a simţit rușinat.

— Îmi pare rău.

Au pornit spre casă, ocolind satul și apucând-o pe cărarea care ducea până la casa surorilor. Pe la jumătatea drumului, Florence a zărit-o pe Lucille venind din sens opus.

— Lucille! a strigat-o Florence și i-a făcut cu mâna. Bună!

— Tocmai am trecut pe la tine, a spus Lucille, rămânând puţin la distanță.

— Ei, acum ești aici, vino să faci cunoștință cu Anton.

Lucille s-a uitat într-o parte și în cealaltă cu un aer nervos.

Florence a râs.

— Nu mușcă, să știi.

Lucille a înclinat puțin capul spre ei și s-a retras.

— Poate altă dată. Acum trebuie să plec. Îmi pare rău.

Și apoi a pornit cu pas grăbit spre sat.

— Ce-o fi apucat-o? s-a întrebat Florence, nedumerită.

Anton a condus-o până la poartă și ea a mai rămas acolo un minut, uitându-se după el. Avea impresia că se purtase stupid și copilăros și că exagerase cumva. Sau era normal să se comporte așa după cele întâmplate? Și-a îndreptat umerii, dar nu putea pretinde că se simţea bine. Așadar, era normal să o îngreţoșeze gândul că o putea atinge un bărbat? Chiar și ca prieten? Senzația asta avea să dispară vreodată? S-a simțit înfrigurată și tristă, ar fi vrut să poată da timpul înapoi, să se fi purtat altfel cu el, dar, evident, nu putea.

S-a uitat la ușa din față și chiar în clipa aceea Hélène a deschis-o și a ieșit cu Élise pe alee, amândouă fiind extrem de curioase.

CAPITOLUL 53

Hélène

— El era prietenul tău? a întrebat-o Hélène pe un ton degajat.

A așteptat, masându-și ceafa încordată, cu ochii la sora ei, dar Florence a privit în altă parte.

Hélène s-a încruntat.

— Florence?

În momentele acelea în care nu răspundea, își încleșta și își descleșta mâinile în mod repetat, ca și cum ar fi încercat să suprime răspunsul. *Sigur se întâmplă ceva*, și-a spus Hélène.

— Ei bine? a întrebat ea, înfierbântată și nerăbdătoare, în aerul tot mai umed.

Când Florence a vorbit, în sfârșit, în ochi i se citea duritatea.

— Mă urmăreai de la fereastră? a întrebat ea. Mă spionai?

— Părea drăguț, a spus Hélène, nevrând să admită că a urmărit-o. Cine e?

— Nu e treaba ta. Pur și simplu, un prieten, nimic mai mult. Îl cheamă Anton și...

A oftat adânc și a strâns din buze.

— Și? a insistat Hélène.

Florence se înfioră.

— Păi, cred că ar trebui să-ți spun ceva despre el.

Hélène a simțit un junghi de teamă.

— N-o fi căsătorit?

Florence a clătinat din cap.

— Asta e bine. Atunci, spune-ne. Nu poate fi ceva atât de rău.

A făcut o pauză, după care și-a înăbușit un strigăt:

— Dumnezeule, doar nu ești însărcinată, nu?

Florence a făcut ochii mari, îngrozită.

— Scuză-mă. Nu știu de ce m-am gândit la asta.

Florence și-a trecut mâinile prin păr și nu s-a uitat în ochii ei.

— Uite, nu trebuie să ne spui nimic dacă nu vrei. Eu intru în casă. E prea cald aici și am ceva de făcut.

Hélène a dat să plece.

— Nu, a spus Florence și a întins mâna, dar fără s-o atingă. Așteaptă.

Hélène s-a uitat atent la sora ei. Avea de gând să o mintă? Minciunile care o îngrijorau cel mai mult erau cele care păreau atât de aproape de adevăr, încât erau credibile. A auzit un câine lătrând și un cal nechezând pe un câmp din apropiere și s-a întrebat din nou dacă sora ei îi va spune adevărul. În timpul acesta, Florence își răsucea călcâiul într-un smoc de iarbă uscată.

— Dacă chiar trebuie să știi... problema e că...

A urmat un moment de tăcere.

— Da?

— În fine... Anton e, de fapt... ei bine, el e german.

Élise a fluierat.

— Glumești!

Vestea părea să o șocheze pe Hélène, care, pentru o clipă, a avut senzația că se sufocă. Negăsindu-și cuvintele, a înclinat capul și s-a gândit ce să spună, după

care a ridicat privirea și a văzut chipul surorii ei, copleșit de suferință.

— Florence, a început cu blândețe. Știi că nu e bine să ai un prieten german. Dacă lumea află că fraternizezi cu dușmanul...

— Nu e dușman, s-a răstit Florence pe un ton defensiv. E un om bun, iar eu nu *fraternizez*. Și oricum, așa cum am spus, e doar un prieten. Îi place natura, și mie la fel.

— De cât timp îl cunoști?

— De ceva timp.

— De ce n-ai spus nimic până acum?

Florence a ridicat bărbia, sfidătoare.

— Fiindcă știam ce o să spui. Știam că asta îți va alimenta toate prejudecățile.

— Dumnezeule! a exclamat Élise. Ești un pic cam dură.

Hélène și-a trecut degetele prin păr, frustrată că trebuia să se ocupe de chestiunea asta. Putea foarte ușor să spună ceva nepotrivit și să strice totul. Trebuia să găsească o modalitate de a o convinge pe Florence fără să se certe.

— Ascultă, a spus ea pe un ton cât mai blând cu putinţă. După eliberare, unii oameni vor fi pedepsiţi. Știi prea bine că așa va fi.

Florence i-a aruncat o privire tristă.

— Presupun că așa va fi.

— Draga mea, nu e vorba de presupuneri. Hai, Florence. Te vor face să suferi! Te vor rade în cap. Te vor umili.

Hélène simțea că îi zvâcnește o venă la tâmplă.

— Nu vor afla niciodată.

— Deja se vorbește despre răzbunări. Știi asta, nu?

— O să fiu discretă.

Hélène a ridicat tonul:

— Nu! Rezistența va pedepsi orice femeie care a avut relații cu un nazist.

Lui Florence începuse să-i tremure bărbia.

— Nu țipa la mine. Anton nu e nazist.

— Asta nu va conta. E german. Asta o să fie de ajuns.

Simțindu-se teribil de deprimată, Hélène s-a uitat la Élise, care a ridicat din umeri, desfăcându-și brațele, neputincioasă. S-a uitat la Florence care, la douăzeci și doi de ani, se purta ca o puștoaică rebelă de cincisprezece ani. Mai avea puțin și-și dădea ochii peste cap. Dar trebuia s-o facă să priceapă.

— Florence, a spus ea mai calmă.

— Ce e?

— Te rog, hai să nu ne certăm.

— Măcar o dată în viața ta, Hélène, renunță la atitudinea asta moralizatoare. Nu ești mama mea. Nu te preface că ești.

— Nu e drept, a spus Hélène, rănită. Nu sunt...

— Ba da, ești, a întrerupt-o Florence. Oricum, sunt șanse mari să nu-l mai văd niciodată.

— Pentru Dumnezeu, te aștepți să cred așa ceva? Eu nu încerc decât să am grijă de tine. Élise, spune și tu ceva, te rog.

Élise a ridicat iar din umeri.

— Nu știu ce să spun.

— Bine, renunț. Nu știu ce altceva aș putea să fac, a spus ea, ridicând mâinile în sus, după care s-a întors și a plecat, simțind nevoia să fie singură.

A intrat în casă și s-a îndreptat spre bucătărie, auzind din ce în ce mai slab cuvintele blânde ale lui Élise și răspunsul iritat al lui Florence. După călătoria

dramatică la Bordeaux și după toate cele întâmplate acolo, se săturase. Se săturase până peste cap și era de-a dreptul furioasă. Cum putea Florence să se poarte așa de nesăbuit? Și cum era posibil să se întâmple atât de multe, într-un timp atât de scurt? Era o nebunie. Élise era însărcinată, tatăl copilului era mort, iar Florence, prietenă cu dușmanul? Ce mai urma? A clătinat din cap, exasperată. Cum ar putea să mai plece vreodată, să le lase singure? Ce s-ar mai putea întâmpla? Era intolerabil. Își imagina alte dezastre care ar fi urmat, alți copii care s-ar naște și ar urla în pătuțuri împrăștiate prin toată casa, mici nemți blonzi, cu picioare lungi, care săreau din dulapuri și din șifoniere, așa de mulți, că la un moment dat a trebuit să-și reţină un zâmbet. Alte absurdități îi veneau în minte: Florence, care se mărita cu un nazist ce bătea pas de defilare și pe care îl însoţea în Germania ca să dea naștere copilului arian perfect, cu svastică pe frunte. Se vedea pe ea însăși cu părul albit, singură și posibil nebună. A tras aer în piept, ca să-și recapete controlul, și a simţit că îi vine să plângă. Dar nu. Abdomenul i se încordase. Pe bune? Îi venea să râdă. Și-a pus mâna la gură. Nu era deloc momentul potrivit și și-a mușcat buzele, încercând să se stăpânească, dar hohotele de râs erau imposibil de înfrânat. Când Florence și Élise au intrat în bucătărie, ea a izbucnit în hohote. A încercat să vorbească, să se explice, să se scuze, să spună că știa că nu e nimic amuzant în povestea asta, dar nu putea.

— Nu e amuzant, Hélène, a spus Florence, ca un ecou al gândurilor ei, părând foarte indignată, căci situația era cu adevărat gravă.

Copleșită acum de o criză de râs zdravănă, Hélène s-a prins cu mâinile de spătarul unui scaun și s-a îndoit de mijloc. Élise a început și ea să râdă. Hélène aproape că reușise să se oprească, dar când Élise s-a uitat la ea, au izbucnit din

nou în râs. Un râs irezistibil, sălbatic. Și totuși, Florence avea dreptate: nu era deloc amuzant. Nu era nimic de râs. Dar acum, simțind un junghi în coastă, Hélène nu putea să facă altceva decât să se țină de mijloc și să tragă aer în piept. După o clipă, a întins mâinile de parcă ar fi vrut să ajungă la ceva de care depindea însăși viața ei, dar pe urmă le-a lăsat jos.

— Am... am...

Florence se uita la ea uluită.

— Ce se întâmplă cu tine? a întrebat-o, apoi s-a apropiat de ea și i-a dat o palmă peste față. Ești isterică. Încetează.

Amuțind, Hélène a clătinat doar din cap și și-a șters ochii care o înțepau, iar râsul i s-a potolit atunci, pentru că trebuia să respire. Când într-un sfârșit și-a revenit, ceva cu adevărat amuzant și extraordinar se petrecuse: a avut senzația că i se ridicase brusc o povară de pe umeri și că acum putea face orice. Orice dorea ea.

CAPITOLUL 54

Seara, surorile au evitat subiectul referitor la prietenul german al lui Florence și casa părea rece, nefiresc de tăcută. A doua zi, după un mic dejun la fel de tăcut, Hélène a văzut un bărbat cărunt, în haine civile, care stătea la poartă și se uita la casa lor cu un aer nehotărât. Avea un costum elegant, la două rânduri de nasturi, de un bleumarin estompat. Purta pe cap o pălărie ușoară de culoare gălbuie și avea în mână o servietă din piele maro. S-a uitat la el în timp ce a pus mâna pe poartă, dar imediat după aceea și-a retras-o. S-a îndepărtat câțiva pași, și-a scos ochelarii cu rame metalice, i-a șters cu o batistă și apoi, încruntat, a părut că analizează ceva aflat mai departe pe cărare.

Trebuiau să aibă grijă, și-a spus Hélène, să fie atente la iscoade – fie iscoade profesioniste, fie simpli colaboraționiști. Și unii, și alții erau o sursă constantă de pericol. Mai simplu era cu cei pe care îi puteai identifica, aceia care te supravegheau pe față, de obicei oameni mai în vârstă, care te urmăreau cu privirea pe stradă, iar tu te simțeai vizat. Mai greu era cu iscoadele discrete, cu colaboraționiștii pasivi, aleși dintre oamenii care țineau capul plecat și închideau ochii la ce se întâmpla, dar și cu cei care se purtau ca și cum nu s-ar întâmpla nimic. Hélène avea bănuiala că, după eliberare, exact acești oameni aveau să fie primii care vor afirma că au făcut parte din mișcarea Maquis și îi disprețuia deja pentru asta. Erau și colaboraționiști care făceau asta pentru că aveau impresia că nu au de ales dacă vor să trăiască, dar Hélène era din ce în ce

mai convinsă că asta nu era o scuză. Din călătoria făcută la Bordeaux învățase că trebuie să îți susții deschis punctul de vedere, indiferent ce s-ar întâmpla.

— Nu l-am văzut prin zonă, a spus Élise, venind în spatele ei. Tu îl cunoști?

Hélène s-a uitat la sora ei.

— Nu... Crezi că e de la Gestapo? Uneori, ei se îmbracă și în civil.

— E prea șovăielnic să fie de la Gestapo.

— Poate că s-a rătăcit. Uite, acum pleacă.

Florence nu vorbea nici acum cu ele, în ciuda tentativelor lui Hélène de a o antrena în discuții. Și oricât se străduia să găsească ceva pozitiv de spus, răspunsurile surorii ei erau tăioase. În cea mai mare parte a timpului, Florence rămânea în grădină, plantând răsaduri sau întinzându-se să tundă arbuștii. Acum se învârtea prin bucătărie și, când Hélène a întrebat-o dacă voia să iasă la plimbare, a refuzat să se uite la ea.

— Lasă-mă în pace, bine? s-a răstit ea.

Așa că Hélène a renunțat.

— Iar a venit, a spus Élise ceva mai târziu. Bărbatul pe care l-am văzut mai devreme. Stă pur și simplu acolo, cu spatele la poartă.

— Ce crezi că vrea?

— N-am nicio idee... S-o întrebăm pe Florence dacă l-a mai văzut vreodată.

— Mai bine nu. E tare țâfnoasă.

Dar Élise tot a strigat-o pe Florence.

— Ce e? s-a auzit răspunsul ei iritat.

— Poți să vii puțin aici?

— Am treabă. Pregătesc ceva la cuptor.

— Te rog.

Hélène era neîncrezătoare când sora lor a venit din bucătărie ștergându-și făina de pe mâini pe șorțul extrem de mare, cu pieptar, de un albastru parizian, cu bretele încrucișate la spate și așa de moale și de confortabil, încât îl purta de dimineață până seara.

Și-a dat la o parte buclele blonde de pe fața îmbufnată.

— Ei bine?

Élise i l-a arătat pe străin pe fereastră.

— L-ai mai văzut pe omul ăsta?

Florence s-a dus lângă ele și s-a uitat pe fereastră cu precauție.

— Nu cred, dar nu-l văd prea bine din spate. Oare suntem în pericol?

— Sunt convinsă că nu va face nimic. Dar nu vin prea des străini până încoace la noi.

Florence s-a uitat atent la el.

— Oh, nu, se întoarce cu fața.

A făcut un pas înapoi în cameră.

Bărbatul se întorsese, într-adevăr, și, după ce s-a apropiat de poartă, a ridicat mâna ca să tragă zăvorul.

— Așadar, l-ai mai văzut? a șoptit Élise.

— Nu. Și n-are cum să ne audă, așa că nu e nevoie să vorbești în șoaptă.

— Eu ies afară, a spus Hélène.

Élise a clătinat din cap.

— Nu, mergem toate. Adică, dacă vrei și tu, Florence. Credeți că e german?

Hélène a lăsat-o pe Élise să iasă prima afară. Florence a ezitat, dar numai un moment, și în final a ieșit după ele, rămânând puțin în spatele lui Hélène.

Când omul le-a văzut pe toate trei, a părut surprins.

— Bună ziua. Îmi cer scuze pentru deranj, a spus el și a făcut o mică plecăciune.

Franceza lui era impecabilă, nu avea nici urmă de accent german.

— Vorbiţi excelent franceză, i-a spus Hélène, simțindu-se instantaneu și mai suspicioasă.

El a înclinat capul drept răspuns.

— Am învățat-o de mic.

— Cu ce vă putem ajuta? l-a întrebat Élise pe un ton la fel de politicos, deși Hélène își dădea seama că încă se întreba dacă omul lucra pentru naziști și dacă nu cumva venise acolo să le spioneze.

El s-a uitat în jur.

— Nu știu dacă am ajuns unde trebuie.

— Ce căutaţi?

El i-a zâmbit.

— Ei, de fapt, o caut pe Claudette Baudin.

Uimite, fetele s-au privit una pe alta.

— Serios? Ce doriţi de la ea? l-a întrebat Hélène.

— Păi, nimic special, voiam doar s-o salut. Eram în trecere și mi-am amintit unde stă. Ultima oară am fost aici cu mulți ani în urmă și, în mica plimbare pe care am făcut-o, mi s-a părut că recunosc casa.

— Locuiește în Anglia, a spus Élise.

— Ah, înseamnă că a vândut casa. A fost casa ei, nu?

— Încă este, a spus Élise. Dar acum stăm noi aici. E mama noastră.

El s-a uitat lung și curios la ele și pe urmă a clipit când a observat-o pe Florence ceva mai departe în spatele celor două.

— Ah, deci tu trebuie să fii mezina.

— De unde știți?

El a râs.

— Nu e nimic straniu. Pur și simplu, pari a fi cea mai mică.

Florence a zâmbit și a părut mai relaxată. Poate că discuția despre mama ei avea să o mai binedispună.

— O cunoșteați bine pe mama? l-a întrebat Hélène.

— O... bine, nu... Cum v-am spus, eram în trecere prin sat și mi s-a părut un gest de politețe să...

— Să...?

— Să trec pe aici. Nimic mai mult.

Și-a scos pălăria, a înclinat capul și apoi și-a pus-o la loc.

— Mi-a făcut plăcere, dar acum am o treabă de rezolvat.

S-a întors și s-a îndepărtat repede, lăsându-le pe fete derutate.

— Trebuia să-l fi întrebat cum îl cheamă, a spus Élise.

Hélène a ridicat din umeri.

— Nu mai contează. Nu cred că se va întoarce.

— Cum credeți că a cunoscut-o pe *maman*?

CAPITOLUL 55

Plouase puțin și aerul era acum mai proaspăt, iar din locul unde stătea, la fereastră, Hélène vedea picăturile de apă care se scurgeau de pe petalele dantelate ale hortensiilor. Dar în casă atmosfera era la fel de tensionată. S-a așezat să citească, în timp ce Élise, care își lărgise vechii pantaloni cenușii din bumbac, ca s-o încapă, începuse să modifice un sacou bărbătesc maro, pe care avea să-l poarte la pantaloni.

— Începe să te strângă hainele? a întrebat-o Hélène și a pus cartea jos fără remușcări.

Oricum nu se putea concentra.

— La piept și în talie. Da, un pic. Dar sacoul ăsta e perfect.

Hélène a râs.

— Cu excepția găurilor.

— Desfă și coase la loc! Nu așa se spunea în bătrâna și vesela Anglie?

— Da. Mi-aș dori să fiu acum acolo, tu nu?

— Sincer? Nu.

Élise a făcut o pauză.

— Ai reușit să vorbești cu Florence?

Hélène a inspirat adânc.

— Am încercat, dar nu vrea să stea de vorbă cu mine.

— Nici cu mine, de altfel. Dar sper să-și revină.

— N-am mai văzut-o niciodată așa. Așa de... de...

— Rece?

— Da. Mă îngrijorează.

Hélène avea senzația că starea lui Florence nu era influenţată doar de cearta lor, ci și de întâmplarea traumatizantă prin care trecuse. O experienţă atât de cumplită nu avea să treacă prea ușor.

— O să mă reped până în sat să iau niște biscuiți pe care am uitat să-i aduc. Vii cu mine? a întrebat-o Élise.

— Voiam să spăl niște rufe.

— Nu poţi spăla mai târziu?

— Ba da.

În sat, Élise a intrat în cafeneaua ei și Hélène s-a așezat pe o bancă în piață s-o aștepte. Arlo a trecut pe acolo, dominând-o cu înălțimea lui pe miniona lui soție, Justine, și amândoi au salutat-o. Au vorbit câteva momente, după care draga de *madame* Deschamps a apărut și ea și le-a întrerupt conversaţia, întrebând-o pe Hélène dacă avea prăjitură cu lămâie.

— Prăjitură, *madame*? Îmi pare rău, n-am. Poate vreţi să staţi jos lângă mine?

Bătrâna a clătinat din cap.

— Nu. Nu vreau să stau. Eu vreau prăjitură.

— Poate a făcut fiica dumneavoastră prăjitură? V-aţi uitat în bucătărie?

— Ce idee bună, a spus ea.

— Haideți, vă conduc eu.

După ce Arlo și Justine și-au luat rămas-bun, Hélène a luat-o de braț pe bătrână și s-au îndreptat împreună spre hotel. Cum era de așteptat, când au deschis ușa, au fost întâmpinate de aroma de unt a prăjiturilor, iar Amélie a

ieșit repede din bucătărie, ștergându-și mâinile pe șorț, exasperată, dar răsuflând ușurată.

— Nu știu ce se întâmplă; mă întorc cu spatele cinci minute și ea dispare. Îi vin tot felul de idei, știi?

— Sunt aici, să știi, a spus *madame* Deschamps.

— Îți mulțumesc că ai adus-o înapoi. Așteaptă un minut și îți tai o bucată de prăjitură să o iei acasă.

— Nu e nevoie, a spus Hélène ridicând mâna. Eu, de fapt, o așteptam pe Élise.

— Nu contează.

Amélie a revenit după vreo două minute cu o superbă prăjitură aurie pusă pe o farfurie cu model. A așezat-o pe măsuța din hol ca să i-o arate lui Hélène. În ciuda lipsurilor din țară, se simțea aroma de migdale, miere, vanilie și coajă de lămâie.

— E o adevărată capodoperă, a spus Hélène zâmbind.

— Mă străduiesc, a spus Amélie încântată, după care a înfășurat o bucată mare într-un prosop de bucătărie și i-a întins-o lui Hélène. Săptămâna trecută am făcut o prăjitură cu măr și scorțișoară folosind nuci măcinate. Trebuie să facem tot felul de experimente, cu lipsa asta de făină!

— Da, și sora mea face la fel. Din păcate, eu nu știu să gătesc.

Amélie a bătut-o ușurel pe mână.

— Dar tu, draga mea, ești soră medicală. E mai mult decât suficient.

— Vezi? a rostit bătrâna, întrerupând-o. Ți-am zis eu că a făcut o prăjitură.

Hélène și Amélie au schimbat un zâmbet.

Întorcându-se spre piață, Hélène a observat un străin în partea opusă, lângă primărie. Încă zâmbea datorită celor întâmplate și prăjiturii, așa că i-au trebuit câteva clipe să-și dea seama că era același bărbat care fusese mai devreme acasă la ele. Când a văzut-o, el a înclinat capul și s-a apropiat de ea, cu mâna întinsă și zâmbind.

— Friedrich Becker. Bună ziua. V-am întâlnit pe tine și pe surorile tale acasă la voi.

— Da, a spus ea, observând că acum bărbatul nu mai purta pălăria alburie, iar părul argintiu se vedea foarte bine. Hélène Baudin, a spus ea în final, amintindu-și bunele maniere.

— Ești fata cea mare a lui Claudette?

— Da.

— Încântat!

A urmat un moment de tăcere, în care ea s-a gândit ce-ar fi putut să spună.

— Staţi mai mult la Sainte-Cécile? l-a întrebat ea în cele din urmă.

El a ridicat din umeri.

— Oh, nu. Am puțină treabă. Dar speram să o întâlnesc pe vreuna dintre voi. Ce faci?

— Bine, mulțumesc.

— Și surorile dumitale?

— Foarte bine, având în vedere situația.

Dumnezeule, vorbea așa de formal, de parcă era o doamnă în vârstă, nu o tânără.

— Îmi amintesc de cea mică. Îmi mai spui o dată cum o cheamă?

Ea a ridicat din sprâncene.

— Te referi la Florence. Nu cred că am făcut cunoștință.

El a zâmbit.

— Înseamnă că mi-am imaginat eu. Florence e un nume foarte frumos. Ai avea timp de o cafea, Hélène? Mi-ar plăcea să mai stăm de vorbă despre mama ta. Și am de discutat câteva lucruri cu tine.

— Da? a întrebat Hélène uluită.

— Văd că e o cafenea acolo.

— E cafeneaua surorii mele, de fapt. Nu e deschisă azi, dar iată că vine și ea aici.

Élise s-a apropiat de ei legănând sacoșa cu biscuiți și a părut nedumerită când Becker s-a ridicat s-o salute.

— Dânsul e domnul Friedrich Becker, Élise. Știi tu, vechiul prieten al mamei, pe care l-am întâlnit în fața casei.

Sora ei a schițat o expresie de nedumerire.

A urmat apoi un moment de stânjeneală.

Élise nu i-a întins mâna, dar în final a răspuns destul de politicos:

— Mă bucur să ne revedem.

— *Herr*[39] Becker vrea să discute ceva cu noi.

Élise s-a uitat la Hélène cu scepticism.

— Serios? Cu noi?

— Da.

— Păi, nu putem să vorbim aici, în piață, sub privirile tuturor.

Hélène își dădea seama că, de fapt, sora ei voia să spună că nu puteau fi văzute în mijlocul satului socializând, aparent, cu un german.

— E ceva important? l-a întrebat Élise.

Becker a zâmbit discret, precaut.

— Eu așa cred.

— Atunci mai bine veniţi la noi acasă, a adăugat ea fără prea multă amabilitate.

— Ar fi ideal.

— Mâine-seară e bine?

— Perfect. Mulțumesc.

A făcut o pauză și a continuat:

— Mi-a făcut plăcere să vă revăd. O zi frumoasă.

— Ei, a spus Hélène, când el s-a îndepărtat suficient. Ce ciudat!

— Într-adevăr. Ce naiba o vrea de la noi?

39 „Domnul“, în lb. germană, în original (n. red.).

CAPITOLUL 56

În seara următoare, cerul era senin, lucru care prevestea o nouă zi excelentă, fără precipitații. În așteptarea ei, Hélène întindea rufele în grădina din spate, când a auzit poarta din față cum se deschide scârțâind.

— Mă duc eu, i-a strigat Élise de pe băncuța din fața bucătăriei.

Hélène a auzit-o cum se îndreaptă cu pași mari spre poartă și apoi o frântură de conversație. După un moment, Élise a revenit.

— El e, a șuierat ea ursuză. Becker, a continuat ea. Așteaptă la ușă.

Hélène a trecut în fața casei și l-a văzut stând țeapăn în picioare.

— Ei bine, a spus ea și i-a întins mâna, dar apoi și-a dat seama că era încă udă, așa că și-a retras-o și și-a șters-o de fustă.

— *Herr* Becker. Intraţi, vă rog, a propus Élise.

Exact atunci, Hélène a zărit-o pe Florence venind din grădina din spate. A strigat-o, dar sora ei nu i-a răspuns și a continuat să meargă pe cărare până în locul unde un tânăr blond stătea nemișcat în picioare, privind în pământ.

— Anton, au auzit-o pe Florence spunând. Ce faci aici?

Hélène, Élise și Friedrich Becker s-au întors toți trei deodată. Élise și Hélène au schimbat o privire. Erau amândouă uluite.

Au văzut cum Florence întinde mâna spre tânăr, dar acesta, în loc să i-o strângă, a ridicat mâinile într-un gest de împotrivire și s-a dat înapoi.

— Ce este? l-a întrebat Florence, părând uluită.

Atunci a vorbit Friedrich Becker:

— Anton, ți-am spus să aștepți în mașină, dar dacă ești aici, mai bine intră înăuntru.

S-a uitat la Hélène.

— Dacă ești de acord, domnișoară Baudin.

Așadar, acesta era celebrul Anton. Nu părea deloc bucuros că o vede pe Florence; de fapt, părea complet pierdut.

— Să intrăm cu toții, a spus Hélène. Élise o să pună ceainicul la foc.

Becker a făcut o mică plecăciune.

— Aveți ceai englezesc?

Hélène a clătinat din cap.

— Mă tem că nu, doar ceai din plante și surogat de cafea.

El s-a întors către tânăr:

— Vino, Anton.

Anton s-a supus imediat și a trecut pe lângă Florence. Ea părea și mai șocată și s-a târât cu pași grei după ei, când au intrat în casă.

Hélène i-a condus în bucătărie, unde Élise își făcea de lucru, apoi a umplut ceainicul, l-a pus pe plită și a rămas acolo, cu spatele la ei.

Hélène le-a făcut semn musafirilor să se așeze. Anton s-a așezat, dar Friedrich Becker a preferat să stea în picioare. Ea a înclinat capul.

— Cum doriți, *Herr* Becker.

— Te rog, spune-mi Friedrich.

Florence s-a holbat la el.

— Becker? Ești tatăl lui Anton?

— Da. E unicul meu fiu.

În acest timp, Anton își privea țintă mâinile, pe care și le tot frământa. Hélène a simțit un fior de teamă; în fond, germanii erau inamicii lor, oricât ar fi fost de politicoși. Ce naiba se întâmpla? Poate că veniseră să le spună că prietenia dintre Anton și Florence nu putea să continue. Oare Friedrich Becker nu era de acord cu relaţia lor? Dacă despre asta era vorba, atunci era situaţia ideală. Cel puțin, nu avea să fie ea Baba-Cloanța. S-a uitat la Florence, care rămăsese în spate, rezemată de ușă.

— Aveți o casă foarte frumoasă, domnișoară Baudin, a spus Friedrich, uitându-se la Hélène.

— Mulțumesc. Și nouă ne place.

— Eu am mai fost aici.

— Te-am văzut la poartă, a spus Élise.

El a clătinat din cap.

— Vreau să spun, mai demult. Am petrecut vreo două săptămâni aici, într-o vară.

— În sat?

El și-a scos ochelarii și i-a șters.

— E o poveste lungă. Cred că aș vrea să stau jos dacă se poate.

S-a uitat la Hélène, care a încuviinţat dând din cap.

Cât s-a așezat el, Élise a pregătit ceaiul de mentă și a adus la masă paharele marocane ale lui Claudette. În încăpere era o atmosferă de așteptare, iar Hélène și-a dat seama că nici surorile ei, nici ea nu înțelegeau prea multe.

— O să încep cu începutul, a spus Friedrich, trecându-și degetul mare peste rama ochelarilor.

Și a început să explice cum a cunoscut-o pe mama lor la Conferința de la Geneva, care a avut loc în aprilie și mai 1922.

— Era prima conferință la care Germania a avut voie să ia parte după Primul Război Mondial. Claudette îl însoțea pe tatăl vostru. Ca funcționar civil în Ministerul de Externe, el făcea parte din delegația britanică. Am petrecut ceva timp împreună, eu și mama voastră.

— Voi doi? a întrebat Hélène, grăbindu-se să tragă o concluzie. Ați fost...

— Sper că nu vrei să spui că ai avut o aventură cu mama? s-a stropșit Élise, strângând furioasă din fălci.

— Nu încerc să caut scuze, dar se simțea singură într-o căsnicie lipsită de iubire, așa spunea ea.

Hélène s-a încordat, dar nu a zis nimic.

— Și cum s-a întâmplat să ajungi aici? l-a întrebat Élise.

El s-a încruntat de concentrare sau poate de jenă. Hélène nu își dădea seama.

— Nu mi-e ușor să vorbesc despre asta, dar eu și mama voastră ne-am îndrăgostit...

— Dar ea era căsătorită.

El a clipit des.

Hélène s-a încruntat. El părea emoționat, ca și cum încerca să-și adune curajul. S-a uitat pe fereastră, a clipit din nou, apoi s-a întors spre ele. În continuare nu spunea nimic, iar ea se simțea din ce în ce mai neliniștită.

— Da, a spus el în final. Era căsătorită și, din cauza prieteniei dintre Anton și Florence, trebuie să vă spun adevărul.

— Adevărul? a întrebat Hélène. Ce adevăr? Și ce legătură are cu Anton?

— O să aflați, a rostit el înghițind în sec. La câteva luni după scurta noastră relație, mama voastră a dat naștere fetiței noastre.

Fetiței. Ce fetiță? Lui Hélène îi bubuia inima. Despre ce vorbea? A simțit că o ia amețeala și a încercat să se remonteze, dar i se părea că încăperea începuse dintr-odată să se miște. A inspirat adânc și a dat încet aerul afară, apoi a plecat capul într-o parte, cercetându-i fața în căutarea unor semne care să-i arate că minte. El fusese ezitant, dar poate că era normal în situația asta, și totuși mâinile nu-i tremurau. Dar Hélène se simțea în continuare suspicioasă și neliniștită.

— Când s-a întâmplat asta? a întrebat ea, rigidă.

— Copilul s-a născut la sfârșitul anului 1922.

Toate surorile au înlemnit când au auzit. Hélène avea senzația că și ea, și casa încremeniseră. Niciuna dintre ele nu era în stare – sau nu voia – să întrebe și nici să audă cumplitul și inevitabilul adevăr.

Tăcerea a continuat, dar în final Florence a fost cea care a vorbit cu voce tremurătoare:

— Pe ce dată?

— Pe 30 decembrie.

Florence s-a aprins la față și s-a lăsat pe podea, unde a rămas cu genunchii la piept, cu umerii încovoiați și cu capul în jos. Élise privea uluită, cu mâna la gură și cu ochii holbați.

Hélène simțea că îi dau lacrimile.

— Deci... a spus ea.

El și-a dres gâtul, emoționat:

— Da. Florence e fiica mea. Iar Anton e fratele ei vitreg.

Șocul n-a lovit-o imediat pe Hélène. Câteva clipe, s-a simțit detașată de camera aceea, de surorile ei și chiar de ea. Pe urmă, când adevărul a izbit-o cu forță, a fost cuprinsă de furie. Respirația greoaie o chinuia, în timp ce se gândea ce să spună. Apoi s-a uitat la Florence: cum putea s-o apere de așa ceva? I-a aruncat, furioasă, o privire lui Friedrich. Nu putea fi adevărat. Florence îl privea și ea, iar pe fața schimonosită de durere îi șiroiau lacrimile. Hélène a deschis gura, căutând să spună ceva care s-o ajute pe sora ei, dar nu găsea cuvintele potrivite.

— Scumpa mea... a început ea, dar Florence a ridicat mâna, oprind-o, și a clătinat din cap cu un aer chinuit.

Hélène a început să respire tot mai precipitat, strâmbând din buze. A arătat spre Becker.

— Pleacă de aici. Nu cred niciun cuvânt. Pleacă. Acum!

CAPITOLUL 57

Élise

Imediat după ce Hélène i-a cerut lui Becker să plece, Florence s-a dus la culcare. În fața ușii, el se rugase de Hélène, insistând că trebuia să revină a doua zi, ca să termine povestea. Nefiind în stare să-i refuze asta, într-un final, a acceptat. Toată atmosfera din copilăria lor se schimbase radical după ce se născuse Florence, iar acum, dacă toate astea erau adevărate, știau și motivul. Élise se simțea ușurată că aveau puțin timp să se gândească înainte să revină el a doua zi. Erau multe de digerat. Între timp, Florence se încuiase în dormitor și nu vrusese să-i răspundă nici ei, nici lui Hélène, când încercaseră să-i ducă ceva de mâncat sau de băut.

De dimineață, când s-au adunat în bucătărie, atmosfera era sumbră.

— Nu poate fi adevărat, repeta întruna Hélène. Cum a putut să vină aici cu o poveste atât de scandaloasă și s-o supere așa de tare pe Florence?

— S-ar zice că încerci să te convingi pe tine, a spus Élise clătinând din cap. Dar informațiile se leagă totuși.

Hélène s-a dus la chiuvetă, cu fața la fereastră, iar Élise a auzit-o cum împroașcă zgomotos cu apă, clătind tacâmurile, și cum trântește vasele pe suportul de scurs. Își vărsa nervii pe obiectele folosite la pregătirea micului dejun rămas neatins.

Élise și-a înfrânat iritarea provocată de gălăgie și s-a apropiat de Hélène, punându-i mâna pe umăr, dar sora ei i-a înlăturat-o.

Florence, care stătea la masă și urmărea cu degetul fibra lemnului, și-a înăbușit un scâncet. Élise și-a tras un scaun și a încercat s-o ia în brațe, dar Florence a tresărit și s-a retras. Élise s-a uitat la Hélène, care rămăsese tot așa, irascibilă, cu spatele la ele.

— Florence, o să fie bine, a spus Élise cu o voce împăciuitoare și s-a uitat din nou la Hélène, care acum se întorsese cu fața spre ele și, slavă Domnului, terminase cu zdrăngăneala aia enervantă.

Florence a început să tremure, ca și cum ar fi plâns în hohote, dar și-a înghițit lacrimile.

— Îl urăsc. De ce a trebuit să vină aici? Nu poate fi el tatăl meu. Nu-i așa, Élise?

— Nu știu.

Atunci Florence a izbucnit în plâns.

Élise s-a chircit simțind durerea de dincolo de lacrimile surorii ei. Un fel de disperare primitivă, viscerală, prea cumplită pentru a fi exprimată în cuvinte; era ca și cum Florence plângea după o parte din ea pe care nu avea s-o mai recapete niciodată, o parte din ea care dispăruse peste noapte. Plânsul ei venea în valuri, izbucnea iar și iar, părând s-o izoleze și s-o despartă de surorile ei. Între ele se crease o prăpastie și Élise nu știa cum să ajungă la sora ei. A așteptat, cu ochii în podea și apoi privind pe fereastră. A auzit câteva capre behăind și undeva, mai departe, cântatul unui cocoș. Razele soarelui se strecuraseră pe fereastră revărsându-se în toată bucătăria, iar Élise jinduia să fie afară, să se plimbe prin iarbă, pe cărare și apoi în pădure – oriunde, numai nu acolo, cu torentul acela de emoții pe care nu avea cum să-l oprească.

Dar, după un timp, Florence a înghițit iar în sec și lacrimile i s-au mai potolit.

— Cum a putut *maman* să facă asta? a spus ea cu buzele încordate de furie. Cum a putut?

Élise a clătinat din cap.

— Nu știu. Dar, ascultă-mă, deocamdată nu știm sigur dacă spune adevărul.

A încercat iar s-o mângâie, dar Florence nu i-a îngăduit nici de data aceea și a împins-o.

— Ce mă fac? a scâncit ea, deznădăjduită. Ce?

A început iar să plângă. Neputincioasă în fața durerii ei, Élise a simțit cum i se umezesc și ei ochii. Nu voia să se lase copleșită de tristețe, dar cum ar fi putut să se ridice și să plece?

— Scumpa mea, nu te obligă nimeni să-l vezi, a spus ea. Lucrurile nu se schimbă cu nimic.

Florence s-a uitat la ea cu ostilitate, din nou furioasă.

— Cum poți să spui așa ceva? Se schimbă absolut tot.

Élise se simțea atât de pierdută, încât s-a uitat din nou la Hélène, dar sora lor a rămas în continuare rezemată de chiuvetă, privindu-le cu fața palidă și cu brațele atârnate pe lângă corp, și nu părea că are de gând să se miște. Élise s-a încruntat la ea.

— Tu nu spui nimic? a întrebat-o ea, dar chipul lui Hélène s-a schimonosit, ca și cum ar fi încercat să-și stăpânească lacrimile.

Élise nu înțelegea. N-o văzuse niciodată pe sora ei mai mare așa; Hélène era cea mai miloasă dintre ele, cea mai grijulie, cea care intervenea și prelua frâiele

în orice criză. De ce stătea deoparte? O șocase atât de mult povestea asta, încât pur și simplu nu mai putea vorbi?

— Nu vreau să-l mai văd niciodată, a spus Florence când i s-au potolit din nou lacrimile.

— Nu trebuie să-l vezi, dacă nu vrei, a spus în sfârșit Hélène, care revenise până la urmă la viață, intervenind în discuție. Niciuna dintre noi nu ar trebui să-l mai vadă.

Trupul lui Florence s-a înmuiat, ca și cum toată încordarea o părăsise. I-a îngăduit lui Élise să o ia pe după umeri și s-o tragă spre ea. Élise a privit-o pe Hélène, care afișa un zâmbet trist și îndurerat, și a avut impresia că Hélène se recunoștea înfrântă și puțin resemnată.

— Oh, Doamne. Mi-aș fi dorit să nu fi venit niciodată aici, a spus Florence, apoi s-a șters la ochi cu degetele. Ar trebui să mă spăl pe față.

După ce Florence s-a ridicat și s-a dus să se spele, Élise a început să respire mai ușurată. Poate că tot ce fusese mai rău trecuse.

— Bravo, a spus Hélène.

Élise a zâmbit și a înclinat capul.

— Poate că o să mă fac și eu soră medicală.

— N-aș merge chiar așa de departe, a rostit Hélène și a oftat. Nu m-aș fi așteptat niciodată la așa ceva. Tu ce părere ai?

— Nici eu. Mi-aș fi dorit să nu-l fi invitat aici. Cum te simți?

— Sunt șocată. Furioasă. Speriată pentru Florence. Nu știu în ce fel va schimba asta situația. Și cel mai rău lucru, dacă e adevărată povestea... e că tatăl ei e german.

Mai târziu, după-amiază, au auzit o bătaie în ușă. Hélène a aruncat o privire spre Élise, apoi s-a uitat în altă parte și și-a netezit bluza. Sora ei și-a prins din nou părul în coadă, legându-l cu o panglică la ceafă.

— Păi... atunci... a spus ea.

— Nu suntem obligate să-l primim, a spus Hélène.

Élise a simțit că i se pune un nod în gât.

— Eu cred că ar trebui să-i deschidem.

Hélène s-a uitat la ea.

— Atunci, de ce nu te duci tu?

Iar Élise a simțit din nou că Hélène ceda controlul. Multă vreme li se păruse normal ca ea să dețină controlul, așa că Élise s-a simțit puțin rușinată că nu o apreciase mai mult pe sora ei.

S-a dus la ușă și l-a poftit pe Friedrich în casă.

— Fără Anton? l-a întrebat ea.

— De data asta, fără. Cred că ar prefera să vorbească mai târziu cu Florence, dacă e și ea de acord.

Élise a lăsat capul în jos și l-a invitat în sufragerie. Arăta bine pentru un bărbat în vârstă, acum era îmbrăcat cu un costum de vară, deschis la culoare, care îi scotea în evidență ochii albaștri și părul argintiu. Tatăl lor nu fusese niciodată așa de elegant și de sofisticat, și Élise putea înțelege de ce a fost fermecată mama ei. Friedrich s-a așezat pe canapeaua mai mare și s-a uitat în jur nerăbdător. *O caută pe Florence*, s-a gândit Élise.

A urmat o lungă tăcere.

Élise tocmai se pregătea să înceapă discuția, dar în acel moment a intrat Florence, târându-și picioarele, și abia dacă i-a aruncat o privire lui Becker, cu

ochii încă roșii și umflați și cu fața brăzdată de lacrimi. S-a așezat pe fotoliul cel mai îndepărtat, cu capul plecat, și a început să-și curețe nervos unghiile. Élise a rămas în picioare, iar Hélène s-a așezat pe bancheta de la fereastră.

În cele din urmă, Élise a rupt tăcerea:

— Încă nu ne-ai spus cum de s-a întâmplat să rămâi aici în vara aceea.

— Așa e.

— Ei bine?

— Tatăl vostru a interceptat scrisoarea pe care i-am trimis-o mamei voastre în primăvara anului 1924. A aflat că Florence nu era copilul lui.

Élise simţea cum îi dau lacrimile gândindu-se la asta. Îi era greu să și-l închipuie pe tatăl ei deschizând o scrisoare adresată mamei, deși la fel de greu era de suportat ideea că mama ei a avut o aventură.

— I-a dat un ultimatum lui Claudette: putea alege să rămână sau să plece, dar fără fete.

Hélène stătea aplecată și clătina din cap, iar Élise își dădea seama cât de mult suferea sora ei aflând adevărul.

— Așa cum sunt convins că vă amintiți, mama voastră venea des aici în vacanță cu voi, fetele, în timp ce tatăl vostru lucra la Londra, a continuat Friedrich. Am venit la Sainte-Cécile în vara lui 1924 și am petrecut două săptămâni împreună cu Claudette. Voiam s-o văd pe Florence și încercam s-o conving pe Claudette să vină cu mine.

— Dar n-a venit, a spus Élise.

— Nu. Ar trebui să vă spun că am avut o căsnicie fericită cu mama lui Anton și sunt mândru de fiul meu, dar Claudette a fost iubirea vieții mele, sufletul meu pereche.

— Fără mine și Hélène? l-a întrebat Élise, iritată. Voiai să vină cu tine și s-o ia doar pe Florence?

— Da, mi-e rușine să mărturisesc asta... În fine, ea n-a vrut.

Becker s-a uitat mai întâi la Élise și apoi la Hélène.

— Îmi pare foarte rău.

Élise s-a uitat țintă la el, incapabilă să vorbească.

Hélène s-a scuzat și a ieșit din cameră. Cât timp a fost plecată, nimeni n-a scos o vorbă. Era o după-amiază târzie, iar umbrele făcute de soare se estompau.

În timp ce se uita pe fereastră, Élise avea senzația că evenimentele din trecut prind viaţă și se confruntă, ordonându-se după un nou tipar. Mama ei se schimbase, iar omul acela fusese motivul schimbării ei. Rămăsese cu tatăl lor pentru ea și pentru Hélène, dar nu mai fusese niciodată fericită. Și, pentru prima oară, Élise a simţit și milă, și durere pentru mama ei. Nu era de mirare că le purta pică.

Când Hélène a revenit în sufragerie, a chemat-o pe Élise pe hol. Acolo, Élise a văzut rochia roșie din mătase agățată de balustrada scării.

— Ce e asta?

— Pune-o pe tine, i-a șoptit Hélène. Repede.

— De ce?

— Îmbrac-o. Trebuie să văd ceva.

— Ce să vezi?

Hélène a oftat.

— Te rog, Élise. Grăbește-te.

Élise s-a dus în bucătărie să se schimbe și, când au intrat amândouă în sufragerie, Friedrich s-a uitat la ele cu gura căscată.

— Ai văzut-o vreodată pe mama îmbrăcată cu asta? l-a întrebat Hélène.

El se holba, fără să-și poată dezlipi ochii de la Élise.

— Da. Așa era îmbrăcată Claudette când am văzut-o ultima oară. Am luat cina aici, în casă.

— De ce? l-a întrebat Florence. De ce ai vrut s-o mai vezi?

El a privit-o cercetându-i chipul.

— Am vrut să vorbim.

Florence a clătinat din cap, fără să răspundă, și a rămas cu ochii la mâinile ei goale.

— Și ce s-a întâmplat? l-a întrebat Élise.

El s-a uitat în jur și și-a întors din nou privirea spre Florence.

— Întotdeauna mi-am dorit să te cunosc, a spus el. Dar mama ta...

— Vrei să spui că nu ți-a dat voie? a zis Florence cu vocea încărcată de durere.

— Avea motivele ei.

A urmat o tăcere prelungă.

— Și? a spus Élise până la urmă, conștientă de faptul că toate așteptau o lămurire. Mama mea era îmbrăcată cu rochia asta?

— Da. Arăta superb și văd că tu, Élise, semeni leit cu ea. Dar Florence, la fel ca Anton, seamănă cu mine. O vreme, Claudette mi-a trimis fotografii cu o fetiță blondă, cu părul creț. Mi-a frânt inima, căci ea mi-a interzis să te văd... sau...

A ezitat.

— ...poate tatăl vostru?

— Tatăl meu a fost un om bun, a intervenit Hélène. Cum îndrăznești că sugerezi că nu a fost?

— Desigur, a replicat Friedrich, ridicând mâinile, în semn de apărare. N-am vrut să... În fine, era îmbrăcată cu rochia asta în noaptea aceea și am băut amândoi două sticle de vin, așa că ne-am cam îmbătat. Am rugat-o de mai multe ori să îl părăsească pe tatăl vostru, dar ea a refuzat mereu.

— Așa trebuia să facă, nu? a spus Hélène.

— Poate, dar spuneți-mi, mama voastră a fost fericită?

Hélène a clătinat din cap.

— Când eram noi mici, da, dar nu și după ce s-a născut Florence.

— Deci e vina mea? a întrebat Florence furioasă și ofensată.

Chipul lui Hélène s-a crispat.

— Sigur că nu. Tu nu ești vinovată cu nimic. Dacă mama a ales să îl înșele pe tata, atunci a fost vina ei.

— Dar oamenii nu aleg de cine să se îndrăgostească, a spus Florence.

— În viață, trebuie să iei uneori decizii dificile. Nu putem toți să ne urmăm instinctele și dorințele doar fiindcă așa vrem. O să înveți asta într-o zi.

— Nu ajută cu nimic să căutăm vinovați, a remarcat Friedrich.

Hélène s-a mâniat și s-a uitat la el cu ostilitate.

— Nu e treaba ta.

El a oftat.

— Îmi cer iertare.

— Povestește mai departe, i-a spus Élise.

— A refuzat să vină cu mine. Nu-și putea abandona fetele mai mari. I-am propus să vă ia și pe voi, dar mi-a răspuns că asta i-ar frânge inima soțului ei.

Élise s-a uitat la Hélène, care ar fi vrut să spună ceva, dar ezita, cu ochii în lacrimi.

— Dar mi-a propus să ne continuăm relația în secret. I-am spus că nu puteam face asta. I-am explicat că o cunoscusem pe Liv, o femeie din Germania, la care ajunsesem să țin. N-aș fi putut suporta să-i înșel și pe Liv, și pe tatăl vostru. Dar nici nu puteam să mă căsătoresc cu Liv, când mai exista o șansă ca mama voastră să accepte. Aceea avea să fie ultima mea încercare.

— Și cum de a fost sfâșiată rochia?

— Claudette a început să strige, să țipe la mine și a sfâșiat-o sub ochii mei. „Atunci du-te la Liv!“ țipa ea. „Du-te la ea.“

Élise a inspirat prelung și lent. Era îngrozitor.

— Și atunci, una dintre fetițele care dormeau sus a început să țipe.

Élise s-a uitat la Hélène, care se făcuse pământie la față.

— Hélène? a spus ea.

Hélène s-a încruntat, aducându-și aminte:

— Cred că eram pe hol.

— Tu ai țipat?

— Îmi aduc aminte că strigam la ea, mă rugam de ea: „Mami, oprește-te, te rog, mami, oprește-te!“ Eram speriată.

— Îți mai amintești ceva?

Hélène părea nesigură.

Élise știa ce înseamnă să-ți revină o amintire pe care nu intenționai s-o scoți la suprafață. De obicei, se întâmplă în zona aceea neutră dintre somn și veghe, când imaginile reprimate ies singure de undeva, din adâncurile memoriei. În niciun caz nu voia s-o forțeze pe Hélène să-și amintească ceva atât de dureros.

— E în regulă, a spus ea. Nu trebuie să te forţezi.

Dar Hélène a ridicat mâna continuând:

— A urcat scările în fugă, ca o nebună. Îmi amintesc că îi spuneam: „Nu, mami.“ Dar ea m-a smucit și m-a tras așa de tare de mână, încât mă durea umărul. Nu m-a ascultat, chiar dacă eu o imploram să mă lase.

Hélène privea în gol, ca și cum undeva în depărtare vedea scena aceea desfășurându-se în fața ochilor ei. Élise s-a apropiat de Hélène, care nu părea s-o vadă.

— Mă țineam de fusta ei, încercam s-o opresc, dar ea a tras scara de la pod și m-a îmbrâncit pe trepte în sus. Mă rugam de ea să nu mă ducă acolo, o imploram să nu închidă trapa. Dar a închis-o. Știa că mi-e frică de pod, de întuneric, de creaturile de acolo.

Friedrich a lăsat capul în piept o clipă.

— Nu am știut.

— Nu?

Friedrich părea indignat.

— Aș fi oprit-o. Am crezut că te-a dus înapoi în dormitor. A coborât plângând în hohote, pipernicită. Era isterică. Avea o sticlă în mână. Nu știam de unde a luat-o. A aruncat-o și s-a izbit de perete și mi-a spus să plec.

— Și ai lăsat-o în starea aia?

— La început nu am vrut să plec, dar era din ce în ce mai rău. Mi-am dat seama că, dacă rămâneam acolo, n-avea cum să se calmeze.

Hélène era tot palidă, dar a dat din cap.

— S-a calmat în final sau, cel puțin, n-am mai auzit țipete, dar...

— Ce? a întrebat Élise.

— M-a lăsat acolo toată noaptea. Am fost așa de îngrozită, încât am făcut pe mine. Ea nu mi-a spus apoi nicio clipă că-i pare rău pentru ce a făcut. Cel mai mult îmi aduc aminte de mirosul de urină și de faptul că îmi doream foarte mult să-mi spună că îi pare rău.

Élise vedea că ochii surorii ei păreau încremeniți, lipsiți de expresie, ca și cum ar fi ținut totul în ea, și s-a simțit copleșită de un val de furie pentru cele întâmplate. Dar, pentru Dumnezeu, era greu să concepi că femeia calmă și stăpânită care devenise mama lor era beția nebună despre care vorbea Friedrich.

El și-a acoperit o clipă fața cu palmele, pe urmă s-a întors spre Hélène și s-a uitat întristat la ea.

— Îmi pare foarte rău pentru ce ți s-a întâmplat. Am venit a doua zi la ea, dar nu a vrut să-mi deschidă. Am venit în fiecare zi în săptămâna aceea, dar nu a vrut să vorbească cu mine. Mă condamnam pentru faptul că îi pomenisem de Liv, dar voiam să înțeleagă că nu puteam continua așa.

— Așadar, de când s-a născut Florence și până s-au întâmplat toate astea, voi ați continuat să vă vedeți? l-a întrebat Élise, dându-și seama că în tonul ei acuzator i se simțea furia.

— Nu. Ne-am văzut doar în acele două săptămâni de vară.

— Ce s-a întâmplat cu Liv? l-a întrebat Florence, care acum ridicase capul.

— M-am căsătorit cu ea. E mama lui Anton. I-am spus de Claudette, iar ea mi-a zis că mă așteaptă. A fost o femeie bună.

— A fost?

— A murit anul trecut.

El a privit în jos, iar Élise, gândindu-se la Victor, a simțit o tristețe fără margini.

— Am venit doar să văd dacă pot să ajung la vreo înțelegere cu Claudette, referitor la Florence. Mi-am dorit foarte mult să-mi cunosc fiica.

Florence s-a ridicat și a ieșit din cameră, trântind ușa. Élise a observat cum Hélène abia își reținea lacrimile; și ea avea lacrimi în ochi, dar și le-a șters cu dosul palmei.

— Anton n-a venit azi cu mine pentru că lui deja i-am spus totul.

— Ce crede el despre toate astea? a întrebat Élise.

— E complicat. Era atras de Florence, simțea o conexiune între ei, dar înțelege situația. Fiul meu e un om înțelegător. Cred că mă compătimește.

Hélène s-a uitat la ceasul de la mână, ca și cum ar fi vrut să pună capăt întâlnirii, apoi la Élise, ca și cum tot ce aflase o copleșea.

— Doamne, s-a făcut șase, a spus sora ei.

— Am stat prea mult, a zis Friedrich și s-a ridicat. Vă mulțumesc, dar dacă Florence dorește, poate ne vedem mâine, după prânz? Eu și Anton vă așteptăm la două la poartă. La scurt timp după aceea, ne vom întoarce în Germania.

CAPITOLUL 58

Hélène

Fusese traumatizant să audă relatarea brută a evenimentelor din trecut și, cu toate că simțea o oarecare compasiune pentru mama sa, Hélène era furioasă pentru felul în care se purtase cu tatăl ei. Iubirea mamei sau pasiunea ei – indiferent ce fusese – avusese niște consecințe îngrozitoare, care duraseră o viață. Iar dacă cei din sat au știut ce s-a întâmplat, înseamnă că purtarea mamei lor a fost probabil ceva scandalos pentru ei. Ea însăși se simțea scandalizată și și-ar fi dorit să poată da timpul înapoi, să nu fi vorbit niciodată cu Friedrich Becker.

Florence a bătut la ușă și apoi a intrat în camera lui Hélène, palidă.

— Hélène, pot să vorbesc ceva cu tine?

— Sigur că da, a spus ea și a bătut ușurel cu palma în pat, făcându-i semn să vină lângă ea.

— M-am tot gândit.

— Și eu.

— Tu îl crezi?

Hélène a oftat.

— Nu vreau să-l cred.

— La început, nici eu n-am vrut să-l cred, dar acum îl cred. Însă nu pot să mă gândesc la el ca la un tată.

— Nu va trebui să-l mai vezi. Oricum se va întoarce în Germania.

A urmat un moment de tăcere.

Florence a oftat adânc.

— Mă simt copleșită când mă gândesc la asta, dar trebuie să-l revăd. Și pe el, și pe Anton, înainte să plece. Poate că n-o să mai am altă ocazie.

Hélène știa că nu o putea împiedica să facă asta și poate că nu era cazul. Nimeni n-ar fi putut anticipa ce impact ar fi avut asupra ei întâlnirea.

— Friedrich Becker pare un om decent, a spus ea și i-a întins mâna.

Florence i-a strâns mâna și apoi i-a dat drumul.

— În ciuda aventurii?

— E nevoie de două persoane pentru a avea o aventură, nu? Dar mi-aș fi dorit ca el să nu fie german.

— Tu o învinovățești pe mama?

Hélène a reflectat mult, dar gândurile îi erau tulburate și imaginea tatălui ei îi tot apărea în minte. Tatăl ei – trist și singur. Cât de mult ar fi vrut să vorbească despre toate aceste lucruri cu Marie, dar ea nu era aici, evident.

— Trebuie să ies puțin afară, a spus ea și s-a ridicat în picioare. Să-mi limpezesc mintea. Te simți bine?

Florence a dat din cap și a sărutat-o pe obraz.

— Iartă-mă, în ultimul timp m-am purtat cam urât.

Hélène a bătut-o pe umăr și a ieșit. În lipsa lui Marie pe post de confidentă, Hélène s-a decis să îi facă o vizită lui Violette, așa că a cules câteva flori de cicoare din grădină și a plecat.

Pe drum, s-a gândit la dezvăluirile lui Friedrich, care măcar aruncau un pic de lumină asupra comportamentului pe care-l avusese Claudette în ultimul timp: răceala ei, izolarea ei treptată, atitudinea ei închisă. Hélène își amintea

vag de mama ei în anii tinereții, o femeie plină de viață, numai râsete și veselie – dar aceea era o imagine difuză, greu de fixat. Nu putea să o vadă decât ca pe o fantomă, îmbrăcată într-o rochie galbenă de vară, plutind într-un trecut fluid, care nu prindea contur niciodată.

A rămas nemișcată pe drum, strângând din ochi în încercarea de a se concentra, și atunci, brusc, o amintire plină de culoare și lumină i-a revenit în memorie. Era copil din nou, într-o zi însorită, și era la țară, împreună cu Claudette și Élise. Nu îl vedea pe tatăl lor prin preajmă. Oare plecaseră în vacanță fără el? A inspirat adânc și s-a străduit să îngăduie amintirii să capete contur. Se vedea alergând cu Élise pe o cărare îngustă, se simțea liberă și inspira aerul înmiresmat de parfumul florilor de vară. Se duceau să culeagă bucheţele albe de flori de soc. „Doar ca astea, să fiţi atente“, le spusese mama lor, avertizându-le să nu culeagă flori uscate sau flori de hasmațuchi, care semănau cu ele. Florile bune de soc erau comoara lor, spunea Élise când le așezau cu grijă în sacoșele din pânză, fiecare dintre ele străduindu-se să adune cele mai multe flori. Când au ajuns acasă, au ajutat-o pe Claudette să facă socată. După câteva zile, au înfășurat cu grijă sticlele și le-au așezat între cufere, în mașină, ca să le ducă la Richmond, unde trebuiau să mai stea câteva săptămâni.

Hélène își amintea cum se uita în fiecare zi la ele să vadă dacă s-au limpezit. Și acum mai simțea gustul de mentă. Crenguța de mentă cu care mama lor decora minunata băutură acidulată. Au ras prima sticlă și au mâncat felii de tort Victoria până s-au săturat.

I-ar fi plăcut să se mai bucure de amintirea aceea veselă, dar lătratul câinilor din sat a readus-o cu picioarele pe pământ.

Violette a răspuns imediat la ușă, puțin crispată.

— Ah, a făcut ea. Intră.

— Te simți bine? a întrebat-o Hélène.

Violette avea cearcăne și părea epuizată. Hélène s-a gândit că a picat într-un moment nepotrivit și era gata să plece și să revină altă dată, dar ceva a reținut-o. Poate se gândea că Violette avea nevoie de ajutorul ei sau poate dintr-o pornire mai egoistă, căci simțea nevoia de a se confesa cuiva.

— Jean-Louis e bine?

— Nu prea grozav. Se plânge iar că îl doare în piept. Niciunul din noi n-a dormit prea mult.

Hélène i-a întins cicoarea.

— Îmi pare rău. Aș putea să vin altă dată.

Pentru o clipă, lui Hélène i s-a părut că Violette a răsuflat ușurată, dar apoi a zâmbit, spunându-i:

— Nu, intră. O să pun florile în apă.

A găsit o vază albă, drăguță, care punea perfect în valoare florile de un albastru strălucitor. Cu flerul ei special, Violette știa perfect să combine culorile și, cu toate că era vizibil obosită, era îmbrăcată cu un costum elegant, din două piese, cu fustă și cu un sacou cambrat, care îi scotea în evidență talia subțire. Costumul era de un verde cald, frumos, fiind în același timp practic și versatil, iar la gât își înnodase și o eșarfă.

După ce s-au așezat amândouă în mica bucătărie, Hélène i-a povestit tot ce le dezvăluise Friedrich.

— Am senzația că familia mea nu va mai fi la fel de acum încolo, a încheiat ea în lacrimi. E foarte tulburător. Și nu știu cum o s-o afecteze asta pe Florence.

Violette părea că o ascultă, dădea din cap când era cazul, scotea câte o exclamație uneori, dar Hélène simțea că e absentă. Absența ei o irita și, cum nu reușea să exprime în cuvinte teama pe care o avea pentru Florence, abia reușea să-și ascundă frustrarea.

Prietena ei s-a uitat la ceasul de la mână și s-a ridicat brusc.

— Trebuie să dau drumul la cuptor.

— Te țin cumva din treabă? a întrebat ea, puțin tăios.

— Nu... nu. Nu e asta. Scuză-mă. Doar că am multe pe cap în momentul ăsta.

Hélène s-a uitat în jur. În bucătărie, totul era în dezordine. Lucru care nu-i stătea în fire lui Violette, căci, asemenea ei, era obsedată de curățenie.

— Și am un client care trebuie să apară din moment în moment.

— Să ridice o pălărie? Sau să dea o comandă?

— Sigur, a spus Violette, dar avea o atitudine defensivă și nu părea prea convingătoare. Uite, putem vorbi despre Florence când vrei tu, dar sunt convinsă că va fi bine.

Hélène avea sentimentul neplăcut că Violette voia să o expedieze cât mai repede. I-a revenit în minte chipul lui Jack. Cel puțin el ar asculta-o, dacă ar fi știut măcar unde se afla.

— Doar că....

S-a oprit o clipă, dar, hotărâtă să-și ia o piatră de pe inimă, a continuat:

— Vreau să spun, mă gândesc cât de mult o va afecta pe ea faptul că e pe jumătate nemțoaică.

— Adică, după război?

— Da. După eliberare.

— Tu ești sigură că va veni ziua eliberării?

— Da.

— Cel mai bine ar fi să nu sufle nimănui nicio vorbă, nu crezi?

Hélène s-a ridicat ca printr-o înțelegere tacită.

— Acum o să plec. Nu vreau să te mai rețin.

Violette a condus-o la ușă, s-au îmbrățișat și pe urmă Hélène a plecat, întrebându-se ce se întâmpla cu Violette. A trecut pe lângă primărie și, pe treptele acesteia, a văzut un ofițer SS care stătea de vorbă cu Pascal, funcționarul de la primărie. După câteva clipe, ofițerul s-a îndreptat spre casa lui Violette. S-a oprit în fața casei ei și a bătut la ușă. *Se duce să-și ridice pălăria comandată,* s-a gândit Hélène. Ce groaznic era pentru Violette să fie nevoită să aibă de-a face cu un astfel de om.

În timp ce-l privea, gândurile i-au revenit iar la dezvăluirile lui Friedrich. Îi era greu să și-l închipuie pe tatăl ei dând un ultimatum, deși probabil că o făcuse ca să-și păstreze familia. Procedase oare bine? Poate că nu. Faptul că mama ei rămăsese lângă familie îi stârnise niște resentimente care îi otrăviseră toată viața. Iar ea și Élise au crescut înveninate de resentimente din cauza favoritismelor, căci mama lor o iubise întotdeauna cel mai mult pe Florence și nu ascunsese asta.

A văzut cum Violette deschide ușa, cu un zâmbet înghețat pe față, și îl lasă pe ofițer să intre înăuntru. Imaginea asta a făcut-o pe Hélène să se cutremure.

CAPITOLUL 59

Florence

În timp ce înaintau prin pădure, Florence se simțea așa de amețită, încât avea impresia că și o boare de vânt ar putea-o zbura.

— Vino, i-a spus Anton, făcându-i semn cu blândețe.

Sub un cer de un albastru strălucitor, au sărit peste rădăcini încâlcite de copaci și au încercat să nu strivească florile de câmp; în tot timpul acesta, mâinile lor nu s-au atins niciodată. În mod normal, îi plăceau la nebunie nuanțele acelea de verde – de mușchi, de licheni, de iarbă –, dar în ziua aceea nu le putea remarca frumusețea și se simțea măcinată de confuzie.

După ce s-au așezat pe bancă, la locul de picnic, s-au uitat încordați unul la altul, fără să simtă o legătură între ei. *Ca niște străini*, și-a spus Florence.

— Eu... a început ea, dar apoi și-a mușcat buza, copleșită de o senzație greu de numit.

Rușine, frică, tristețe. Dar mai mult decât asta, o măcina dorința de a aparține unei familii, unui loc. Avea senzația că s-a rupt ceva în interiorul ei, că e ca o străină.

— Ei, a spus el după o clipă. E destul de ciudat, nu-i așa?

Ea simțea o durere violentă care-i sfredelea tâmpla. Nu era ciudat, era mult mai rău. Dacă ar fi vorbit, ar fi început să plângă și nu voia asta. S-a uitat în sus, la coroanele copacilor, ale căror frunze sclipeau în soare. O durea în gât, dar a mai încercat o dată să îngaime:

— Eu... dar emoțiile încă o copleșeau.

El a rămas tăcut.

— Cine sunt eu? a reușit ea să spună până la urmă, cu pumnii încleștaţi. Am senzația că sunt o persoană pe care nici n-o cunosc!

— Ești aceeași persoană.

— Ba nu, nu sunt. Acum sunt pe jumătate nemţoaică.

Apoi a continuat:

— Mă simt așa de năucită. Doare foarte tare, știi? Chiar doare.

El a încercat s-o ia de mână, dar ea s-a ferit. Erau atât de multe lucruri pe care nu le putea explica sau pe care nu le putea nici măcar pricepe. Ea voia să fie jumătate englezoaică și jumătate franţuzoaică. Nu voia să fie jumătate nemţoaică. Îl voia pe tatăl ei, pe care îl iubise întotdeauna, nu pe Friedrich Becker.

— Trebuie doar să te obișnuiești cu ideea asta, a spus el.

— Și dacă nu o să mă obișnuiesc?

El a ridicat din umeri, cu un aer atât de trist, încât s-a simțit egoistă, căci nu se gândise la cât de afectat era și el.

— Dar tu? a spus ea. Cum te simți? În fond, ai aflat adevărul doar cu o zi înaintea mea.

Tâmplele îi zvâcneau, iar băiatul a inspirat adânc înainte să vorbească:

— Sunt multe lucruri de digerat, dar pentru mine a fost mai simplu. Eu am câștigat o soră. Înțelegi?

Ea nu a rostit nicio vorbă.

— Am ceva pentru tine, a spus el și a băgat mâna în buzunar, de unde a scos un lănțișor cu medalion din argint.

A deschis medalionul și i l-a întins.

— Tatăl meu a dorit să ți-l ofere.

Ea a luat medalionul și s-a uitat la fotografiile dinăuntru, apoi, uimită, a ridicat privirea spre el.

— Ai văzut? l-a întrebat. Copilul din dreapta ești tu, iar cel din stânga sunt eu.

Ea a ascultat trilul unei păsări și și-a înăbușit pornirea de a plânge.

— Credeam că în amândouă ești tu.

El a clătinat din cap.

— Parcă suntem gemeni. Te-ai întrebat vreodată cum de nu semeni nici cu mama ta, nici cu tatăl tău?

— Știam că Hélène seamănă cu tata, iar Élise, cu mama. M-am gândit că probabil eu semăn cu bunica mea englezoaică. A murit, evident, dar acum... În fine, de fapt, nici nu am o bunică englezoaică.

El a privit-o, iar ea a citit în ochii lui compasiune și blândețe. Trebuia să nu uite că Anton și Friedrich erau oameni buni. Dar tot i se părea groaznic să descopere că este fiica unuia dintre inamicii poporului ei.

— Și acum semănăm, nu? a spus Anton.

— Cred că da. Deși nu mi-am dat seama până acum.

A făcut o pauză și a zărit o veveriță roșcată pe creanga unui copac din apropiere. El a privit-o pe Florence în timp ce urmărea veverița.

— E atâta viață în pădurile astea, a spus el.

— O ploaie ar fi bine-venită.

Ea ar fi vrut să-i pună întrebări importante, nu să alunece în discuții mărunte, însă ezita. Chiar voia să știe cum era viața lui? Dacă ar afla mai multe,

asta n-ar însemna că totul e real? Or, ea nu voia ca totul să fie real. Voia să se trezească și să își dea seama că a fost un vis.

— Înainte voiam să cred în spiritele pădurii. Acum nu mai pot să cred.

— Cum de te-ai schimbat?

— Viața m-a schimbat, presupun.

Acolo, în adâncul pădurii, aerul era încă umed și ea a inspirat mirosul de frunze și de pământ și s-a uitat la ferigile verzi, care se unduiau în vânt. Dar a oftat, gândindu-se la lașitatea ei. S-a gândit că mai târziu avea să-i pară rău dacă nu încerca să afle, așa că l-a întrebat cum era mama lui.

— Era o persoană amuzantă, blândă și bună, a spus el. Mereu zâmbitoare.

— Cred că ți-e dor de ea.

A văzut cum lui Anton i se pune un nod în gât și a adăugat:

— Îmi pare rău.

Încă se purtau cu prudență unul cu altul. Regulile jocului lor se schimbaseră, iar ea a oftat adânc.

— A fost o mărturisire foarte sinceră.

— Mă simt foarte inconfortabil.

— Faţă de mine?

— Nu, faţă de mine.

El a zâmbit.

— Și eu. Într-un fel.

— Mama ta pare să fi fost o femeie plăcută. Nu ca mama mea. Mama era bună cu mine, dar nu era prea bună cu Hélène sau cu Élise.

Au mai zăbovit un pic, după care el s-a uitat la ceas și a spus că era timpul să se întoarcă la Friedrich.

— El pare un om... drăguț, a spus ea, apoi și-a umflat obrajii din cauza observaţiei ei jenante. Adică, nu pot să-i spun *tata*. Mi s-ar părea un gest de... trădare, cred.

— Nu o să se supere. Cu siguranţă, nu.

Ea a inspirat și apoi a expirat lent, știind că trebuia să întrebe asta.

— Așadar o să plecați în Germania?

— Mâine.

Ah, și-a spus ea. *Atât de repede*? Și nu știa nici când se vor întoarce, dacă se vor întoarce. Poate că era un lucru bun. Nu era prea sigură de asta.

— Mai am și asta pentru tine, a spus Anton și i-a întins un carnețel. Am scris aici poeziile mele preferate și, uite, aici e adresa noastră. Sper să îmi scrii. După război.

Ea s-a simțit din nou teribil de disperată.

— O să vă descurcaţi? Vreau să spun, dacă Germania va pierde războiul?

— Pare tot mai probabil lucrul ăsta.

— Ei bine?

El i-a luat mâna și i-a strâns-o ușor.

— O să ne descurcăm. Dar trebuie să plecăm cât mai putem. Îmi promiți că n-o să ne uiți?

Când s-au întâlnit cu Friedrich, el a luat-o de mâini și a privit-o.

— Ai mâinile reci, a spus el și i-a dat drumul.

Avea dreptate. Erau reci, dar ea se uita în jos, căci nu putea să-l privească în ochi.

— Îmi pare foarte bine că te-am cunoscut, a adăugat el.

Atunci ea a ridicat capul și a văzut că el zâmbea și că avea niște ochi frumoși, la fel ca Anton.

— Și, Florence, să știi că ești și mai frumoasă decât mi-am închipuit.

Ea a simțit cum se îmbujorează, dar a reușit să schiţeze un zâmbet.

— Și, din ce mi-a spus Anton, ești și extrem de pricepută.

— Mă pricep puţin la gătit, a spus ea, iar el a râs.

— Și modestă, în plus. Dacă vei avea vreodată nevoie de ceva, anunţă-mă. Sau poţi să iei legătura cu Anton. N-o să te dezamăgesc.

Ea a vrut să spună ceva, dar a simţit că nu mai are aer și a înghiţit în sec. El i-a luat mâinile în palmele sale, ca să le încălzească.

— Rămas-bun, fată scumpă. Sper să ne revedem curând, a spus el și pe urmă cei doi au plecat, iar ea s-a simțit neconsolată, îi venea să plângă și nu știa ce să facă.

În cele din urmă, pentru că nu avea chef să dea ochii cu surorile ei și nici să stea singură, s-a dus la Lucille.

Cu ochii încă în lacrimi, i-a povestit totul prietenei sale. După ce s-au îndepărtat de sat, Lucille a amuțit cu totul. Florence a prins-o de braț încercând să afle de ce era atât de tăcută:

— De ce nu spui nimic?

Lucille s-a uitat la ea uluită.

— Cum poți să mă întrebi așa ceva?

Florence s-a încruntat, cu inima cât un purice.

— Ești nemţoaică! a șuierat Lucille.

Florence a tresărit.

— Ascultă-mă, Florence, nu mai spune nimănui. Niciunui suflet. Oamenii vor fi șocați, vor fi furioși. Nu vor crede că nu ai știut lucrul ăsta. Toți îi urăsc pe germani și e posibil ca unii să-ți facă rău.

— Dar sunt și pe jumătate franțuzoaică.

— Asta nu va conta. E îngrozitor. Ai un frate german, un tată german. Dacă se află, vei fi tratată ca un inamic.

Florence s-a simțit tulburată de ce-i spusese prietena ei și a încercat să-i răspundă, dar era prea tristă și prea speriată ca să mai poată rosti ceva. Ce avea să facă? Ce putea să facă? Nu voia să fie tratată ca un inamic. Era absolut imposibil.

— Uite, a spus Lucille. Trebuie să plec. Te rog, nu spune nimănui. Bine?

Florence a încuviințat dând din cap, iar prietena ei a sărutat-o pe obraji.

După ce Lucille a plecat, Florence a pornit încet spre casă, luând-o pe drumul ocolit. A ascultat păsările cântând prin copaci și a gonit cu mâna insectele sâcâitoare, dar nimic din toate astea nu reușea să ajungă cu adevărat la ea. Se simțea detașată de tot și teribil de singură. Când a ajuns la drumul care ducea spre sat, o mașină nazistă a trecut pe lângă ea, un Citroën negru, care se îndrepta spre conac și castel. A fost surprinsă să vadă pe bancheta din spate doi oameni pe care îi cunoștea. Ce căutau ei oare acolo?

CAPITOLUL 60

Élise

Élise stătea pe bancă somnoroasă, aproape adormită, ascultând vântul tot mai agitat, care aducea cu el parfumul florilor de câmp. Auzea păsările cântând și ceva care scormonea prin tufișuri. Dar apoi a auzit poarta deschizându-se, căci Florence ajunsese acasă.

— Hei! a strigat ea. Sunt aici, în grădină. Cum a fost?

Florence s-a dus și s-a așezat lângă ea.

— A fost... Nu știu. Stânjenitor, ciudat. Trist.

Élise a cercetat-o cu băgare de seamă. Părea obosită. Ochii ei arătau altfel, iar lui Élise i s-a părut că strălucirea lor se diminuase puțin și că îi luase locul un soi de neîncredere. Părea mai puțin eterică și căpătase o asprime nefirească. Élise se simțea tristă, ca și cum relația *lor* se schimbase și era posibil să nu mai fie niciodată la fel.

Florence se juca de acum cu medalionul de la gât.

— Anton mi l-a dat. Mâine se vor întoarce amândoi în Germania.

— Și tu cum te simți?

Florence a privit în altă parte.

— Nu știu. Pe de-o parte, mă bucur că pleacă, pe de alta, mă simt groaznic. Dar oricum n-aș fi putut să petrec mai mult timp cu ei acum, când oamenii sunt plini de ură. Mă rog, e justificată într-o oarecare măsură, nu? Ura oamenilor față de germani, adică.

Élise a încuviințat dând din cap.

— Da.

— Aș fi condamnată dacă m-aș întâlni cu ei și lumea m-ar vedea. Hélène mi-a explicat deja ce s-ar putea întâmpla, mai ales dacă vine într-adevăr eliberarea.

— Vine, a spus Élise. Vine sigur.

— Iar Anton și tatăl lui nu vor să fie aici când vor veni Aliații.

S-au uitat una la cealaltă în momentul acela ciudat, straniu.

— Suntem încă surori, nu-i așa? Eu... a spus Florence, încercând să pară sigură pe ea, dar vocea ei tremurătoare o dădea de gol.

Élise s-a ridicat, a tras-o în sus pe sora ei și a luat-o în brațe.

— Întotdeauna vom fi surori. Să nu te îndoiești niciodată de asta.

— Și Hélène?

— Evident. Și ea e sora noastră.

— Mă simt obosită, dar nu obosită fizic. Adică n-aș putea să dorm, chiar dacă aș vrea. De fapt, aș vrea să dorm o sută de ani.

A clătinat din cap.

— Dar cred că mai bine mă ocup de grădină sau gătesc ceva.

— Ești invitata mea, micuță vrăjitoare.

Florence a zâmbit și Élise s-a simțit ușurată când a văzut asta.

— Ah, era să uit, am văzut-o pe Violette cu băiețelul ei într-o mașină SS. Cred că îi duceau la castel.

A doua zi, Élise mergea încet pe cărare. Era pentru prima oară după procesul prizonierilor când trebuia să se întâlnească cu Claude și cu alți doi maquisarzi, pentru a pune la cale un plan de salvare a lui Violette. Se ruga ca ea să fie bine, dar era disperată la gândul că germanii ar putea încerca să-i pedepsească pe

oameni înainte ca trupele lor să fie forțate să se retragă. Dar și-a mângâiat ușor pântecul și i-a șoptit copilașului care creștea acolo:

— Totul va fi bine. E doar un ultim efort pentru a-i scoate pe naziști din țară. Atâta tot.

Apoi s-a îndreptat spre casa conspirativă și a fost surprinsă când a trecut pe lângă Enzo și acesta a întrebat-o:

— Ce face sora ta?

Niciodată nu-l plăcuse pe băiatul acela șmecher, dar s-a oprit și i-a răspuns:

— Care dintre ele?

— Florence, evident.

— E bine, mulțumim.

El a mijit ochii, rânjind.

— Am văzut-o de curând.

— Ah, da?

— În compania unui bărbat mai tânăr și a unuia cu părul sur, mai mare decât ea. Oh, da. Erau foarte apropiați. Era tatăl tău?

— Nu. Nu era tata. Te rog să mă scuzi, dar acum am treabă.

A plecat repede, ca să evite alte întrebări.

Dar când a intrat în casa conspirativă ceva mai târziu, prima persoană pe care a văzut-o a fost Jack, nu Claude.

— Nu mă așteptam să te văd, i-a spus ea, surprinsă.

El a tras-o deoparte ca să poată vorbi cu ea fără să-i audă ceilalți.

— M-am întors azi-noapte.

— Și Marie?

— E departe, sper.

— Bun. Hélène o să se simtă ușurată. Și Hugo, evident.

— I-am găsit cele mai bune călăuze, dar nu știu cum s-au descurcat în munți.

Élise a dat din cap.

— Sper să fie bine, însă germanii sunt tot mai imprevizibili acum, a adăugat el.

Ea s-a uitat la cei doi maquisarzi care stăteau la masă. Îl cunoștea deja pe Mathius, care fusese prieten cu Victor – un bărbat înalt și slab, cu vinișoare sparte pe obraji și o claie de păr negru și creț. Acesta i-a zâmbit și i l-a prezentat pe celălalt: un tânăr sau, mai degrabă, un băiat blond și dolofan, care s-a uitat la ea curios și i-a spus că îl cheamă Louis. Păreau să fi acceptat tacit prezența ei la ședință.

— Am invitat-o pe Élise să ni se alăture, a spus Claude. Acum va juca un rol mai activ.

I-a tras un scaun și ea s-a așezat la masa unde ei studiau o hartă. S-a decis să-i vorbească lui Jack despre Violette odată ce aveau să rezolve chestiunea principală.

— Așadar, care e planul? a întrebat Mathius. Chiar are loc debarcarea Aliaţilor? Am auzit de atâtea ori zvonuri care nu s-au confirmat până acum.

— Nu pot să vă spun prea multe și nu știu decât că ordinele mele au fost confirmate. Aici, în Dordogne, obiectivul nostru este să încetinim cât mai mult înaintarea Diviziei 2 SS Panzer, supranumită „Das Reich“. Una dintre unităţile cele mai puternice și cele mai rezistente.

— Știm și data? a întrebat Élise, încântată să fie implicată în planurile care vizau, în sfârșit, scoaterea naziștilor din țară.

— Încă nu, a spus Jack. Dar ţinem legătura radio cu Londra, iar voi puteți asculta Radio Londra, dacă aveți acces la vreun aparat. Lucrul cel mai grozav e că moralul trupelor germane a început să scadă drastic după bombardarea Germaniei. Asta e în avantajul nostru.

Claude a încuviinţat dând din cap.

— Și Das Reich are acum baza la Montauban? a întrebat Mathius.

— Da. La vreo cincizeci și cinci de kilometri spre nord de Toulouse.

— Noi am urmat planul și am dus la îndeplinire operaţiunile stabilite, a spus Claude uitându-se peste masă la Jack. Am înmulțit atacurile, sabotajele și blocadele. În plus, am avut de patru ori mai multe paraşutări de arme.

— Bun, a spus Jack.

Claude a schiţat o grimasă.

— Problema e că jumătate dintre maquisarzi nu știu nici acum să mânuiască corect armele.

— Dar toată lumea vrea să se implice? l-a întrebat Jack.

— Absolut. Entuziasmul a ajuns la un nivel fără precedent până acum. Aproape de euforie, aș spune.

Jack a ridicat din sprâncene.

— Să sperăm că pasiunea va compensa lipsa lor de pricepere.

— Represaliile germanilor au fost teribile, a spus Mathius. Nu s-au rezumat doar să împuște oameni. Au incendiat case în Montpezat, au dat foc fermelor, iar satul Terrou a fost făcut una cu pământul.

Jack și-a umflat obrajii și a expirat zgomotos.

— Va fi și mai rău. Oamenii ăștia sunt puțin spus periculoși; dacă le strici planurile, devin nemiloși.

A urmat o scurtă tăcere, timp în care s-au gândit cu toții la asta.

— Da, așa e.

A bătut cu degetul într-un punct de pe hartă.

— Ideea e să-i oprim pe germani aici, la Bergerac.

Apoi a continuat să discute restul planului, răspunzând întrebărilor punctuale pe care i le puneau Claude, Élise și cei doi maquisarzi.

Înainte să părăsească locul conspirativ, Élise i-a spus lui Jack că Florence o văzuse pe Violette condusă la castel în mașină și l-a întrebat dacă ar putea măcar să afle de ce fusese dusă acolo.

— Dacă Suzanne nu ne poate spune nimic, sunt slabe șanse să putem face ceva, a spus el. Îmi pare foarte rău, dar e prea riscant să ne ocupăm de asta. Noi trebuie să ne pregătim pentru Das Reich, nu ne putem permite să pierdem oameni într-o operațiune care cel mai probabil ar fi sortită eșecului.

Élise își făcea griji pentru Violette, dar, evident, Jack avea dreptate; cu siguranță dacă Suzanne afla ceva, avea să le spună. Așa că i-a strâns mâna și și-a luat rămas-bun de la ceilalți.

În drum spre casă, a luat-o prin sat ca să vadă oamenii că avea treabă la cafenea. Nu trebuia să stârnească nicio umbră de bănuială că se întâmpla ceva; totul trebuia să pară la fel ca de obicei. Vremea se mai răcise, iar vântul era tăios. În timp ce mergea, se tot gândea la ce spusese Jack, sperând ca în ziua următoare să lanseze chemarea la arme pentru ca voluntarii din ferme și din sate să se alăture maquisarzilor. Oamenii aceia – cunoscuți drept AS, *Armée Secréte* – erau bărbați și femei care duceau o viață obișnuită până când primeau semnalul de chemare la arme.

Când a ajuns pe străzile de la marginea satului, a simţit că ceva o reţine și a rămas pe loc un moment, încercând să-și dea seama despre ce era vorba. A auzit un țipăt de durere și apoi niște râsete și voci batjocoritoare. A ciulit urechea, atentă. De unde veneau zgomotele acelea? Vocile au devenit și mai agresive și, când a auzit un țipăt puternic, și-a îndreptat atenția spre piațeta din apropiere. A pornit într-acolo și a cotit-o pe o stradă. La început, nu a văzut decât doi bărbați cu spatele la ea, care aruncau jigniri și pietre spre cineva ghemuit, care încerca să se ascundă după o bancă. Élise detesta bătăușii și se jurase că îi va face să plătească cu aceeași monedă. Când s-a apropiat, i-a recunoscut pe Enzo și pe prietenul lui și a auzit cuvintele „curvă germană“ și „târfă nazistă“ repetate ca niște scandări.

A înaintat furișându-se pe o latură a pieței ca să vadă pe cine batjocoreau; atunci a observat lucrul de care se temea cel mai tare: Florence, îmbrăcată cu o rochie albă, fără mâneci, se ghemuise ca un animal încolțit, acoperindu-și fața cu brațul, și îi ruga să înceteze. Élise a scos pistolul și a pornit cu pași mari spre ei.

— Plecați de lângă ea imediat! a strigat ea, îndreptând pistolul spre ei.

Ei s-au înfoiat pe loc, și-au îndreptat spatele și au scos piepturile în față.

— Doar dacă ne obligi tu, a cârâit Enzo. Fac pariu că nici nu e încărcat.

Ea a tras piedica și a îndreptat pistolul spre inima lui.

— Crede-mă, sunt un trăgător excelent.

El a pălit puțin.

— N-ai curaj.

— Pui pariu?

El a deschis gura, ceva mai nesigur.

— Nu mă deranjează să vă împușc, ba chiar îmi place, mai ales când iau la țintă niște javre nenorocite ca voi.

Și, cu o fracțiune de secundă înainte să tragă, a îndreptat pistolul spre cer.

— *Putain!*[40] a spus unul din ei tresărind, după care s-a retras.

— Acum ascultați-mă bine. Dacă vă mai apropiați vreodată de sora mea, vă omor. Vă jur. Acum tăiați-o de aici, idioților.

S-au răsucit amândoi pe călcâie și au luat-o la fugă înjurând.

Florence s-a ridicat de unde stătea ghemuită, a ocolit banca și s-a trântit pe ea. A inspirat nesigur și a expirat lent.

— Bătăuși nenorociți! a spus Élise. De cât timp ești aici?

— Nu de mult.

— Ești rănită?

— Doar un pic. O piatră m-a nimerit în picior înainte să reușesc să mă ascund în spatele băncii.

I-a arătat lui Élise piciorul rănit, pe care se vedea un firicel de sânge prelingându-se.

— Dar slavă Domnului că ai venit!

— Poți să te ridici?

Florence a zis că poate și Élise a ajutat-o să se ridice.

— Atunci, hai să mergem acasă.

Florence s-a uitat la ea.

— Mă întreb de unde au aflat.

— Ai spus cuiva?

— Doar lui Lucille, dar ea n-ar sufla o vorbă.

Élise nu a răspuns. Ea nu avea încredere în Lucille, așa cum avea Florence.

Au parcurs cărarea care mergea spre casa lor și au găsit-o pe Hélène dormind în sufragerie.

— Nu o trezi, a spus Florence și a dat să se întoarcă. Mă duc să fac niște cafea.

— Nu dorm, s-a auzit mormăind Hélène.

Élise și-a încrucișat brațele la piept.

— În cazul ăsta...

— Serios, Élise, nu are importanță, a spus Florence trăgând-o de cot.

Hélène și-a îndreptat spatele.

— Ce nu are importanță?

Élise i-a ridicat rochia lui Florence ca să-i arate rana de la picior.

— Nemernicul ăla de Enzo și amicul lui au batjocorit-o și au aruncat cu pietre în ea.

— Serios, n-a fost nimic, încă insista Florence.

— Spune-i ce ziceau.

Florence a lăsat capul în jos, dar Élise a continuat.

— Scârbele alea împuțite îi spuneau „curvă germană".

Élise s-a uitat la Hélène și a văzut pe fața ei o mulțime de emoții: furie, teamă, mâhnire, vinovăție.

Știa că Hélène încerca să-și reprime instinctul de a le rezolva toate problemele, însă cum ar fi putut oare să rezolve și problema asta?

Hélène s-a ridicat în picioare, s-a uitat o clipă la Élise și apoi s-a întors spre Florence, spunând:

— O să-ți curăț rana. Vino cu mine.

— Crezi că... a spus Élise. Vreau să spun, n-ar fi bine dacă Florence ar sta acasă vreo câteva zile?

— Hai să vorbim despre asta după ce mă ocup de rana de la piciorul ei. În regulă, Florence?

40 „La naiba!“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 61

Hélène

Hugo îi spusese lui Hélène că vor deschide mai târziu cabinetul, așa că ea a mai zăbovit acasă o vreme. A deschis larg fereastra de la bucătărie și a început s-o privească pe sora ei, care ștergea masa.

— Nu putem face nimic pentru Violette și băiețelul ei? a întrebat ea.

Élise s-a oprit din ce făcea, a ridicat privirea și a clătinat din cap.

— Chiar acum, mă tem că nu.

— Ești sigură? Te-ai văzut cu Suzanne?

Élise a clătinat din cap. O pală de vânt a umflat draperiile.

— Pentru Dumnezeu, închide geamul, a spus ea. Iar începe să bată vântul.

— Dar e un aer închis înăuntru, a răspuns Élise, închizând totuși fereastra. O să deschid ușa din spate.

Élise a ridicat din umeri, și-a terminat treaba și apoi s-a dus la chiuvetă, să spele cârpa.

— Am fost acasă la Violette, dar nu a răspuns nimeni, a spus Hélène. Probabil că încă îi țin captivi la castel.

Élise a întins cârpa pe chiuvetă, să se usuce.

— Păi, să sperăm că nu a pățit nimic.

— Aș vrea să pot face ceva. Nu-mi place să nu știu ce se întâmplă.

Élise a vrut să lovească o muscă, dar n-a nimerit-o.

— Hélène, nu putem face nimic. Știu că e groaznic, dar tot efortul se îndreaptă spre pregătirile pentru zilele următoare. Am încercat, dar nimeni nu e dispus să ne ajute în asemenea condiţii.

Hélène a încuviinţat dând din cap și i-a venit în minte ceea ce se întâmplase ultima dată când încercaseră să salveze pe cineva.

— Ai vreo veste de la Jack? a întrebat ea, uitându-se la Élise.

— Da. S-a întors.

Hélène a simţit cum inima îi bate cu putere.

— Serios? L-ai văzut?

— Ieri.

— Nu mi-ai spus.

— Am fost la o întâlnire de planificare. Nu prea am voie să vorbesc despre asta.

— Ei, ți-a zis ceva de Marie?

— Doar că totul a decurs bine. I-a găsit niște călăuze bune. Cele mai bune.

— Oh, slavă Domnului! Mă bucur mult.

S-a gândit la cât de ușurat avea să se simtă Hugo. Bătrânul doctor nu suportase prea bine absența lui Marie, deși făcea pe viteazul; totuși, se ocupase în continuare de îngrijirea pacienţilor lui, lăsând deoparte propriile griji.

— O să fie o mobilizare impresionantă, a spus Élise o clipă mai târziu. Odată cu debarcarea Aliaților. Jack e extrem de implicat în operaţiunea asta.

— Da. Ţi-a trimis vreun mesaj pentru mine?

— Nu, dar... ascultă, Hélène, așa cum ți-am spus, a fost o întâlnire de planificare, nu o șuetă. N-ar fi putut să spună nimic personal, știi și tu. El e

convins că Das Reich, o divizie uriașă a SS-ului, va trece prin zona noastră, încercând să țină piept Aliaților.

Hélène nu se putea uita în ochii ei. Nu îi era ușor să vorbească despre Jack.

— Am înțeles, a spus ea. Atunci, va trebui să-i dau lui Hugo vestea despre Marie.

— Sigur. Transmite-i toate cele bune.

Hélène și-a luat lucrurile și a pornit spre sat. Hugo așteptase disperat vești de la Marie și acum, înarmată cu vești bune, Hélène nu mai voia să zăbovească. Prietena lui Florence, Lucille, tocmai traversa piața când Hélène a ajuns la cabinet, iar ea a ridicat mâna în semn de salut, dar fata s-a întors imediat cu spatele și a luat-o în altă direcție. Hélène a oftat, dorindu-și ca Florence să nu-i fi spus nimic despre tatăl ei german.

Când s-a apropiat de cabinet, a auzit niște râsete înfundate. A deschis ușa și i-a văzut pe Hugo și pe Pascal, funcționarul, zâmbind larg, ca pisica de Cheshire, în timp ce Léo, polițistul local, își arunca în sus cascheta. Erau acolo și Arlo cu soția lui, Justine, iar *madame* Deschamps și fata ei, Amélie, aveau ochii larg deschiși și plini de încântare. A observat că toți aveau câte un pahar în mână și că pe măsuța de alături erau trei sticle de șampanie. Hélène a început să râdă văzând veselul tablou.

— Oh, fata mea dragă, a spus Hugo radios, apoi a umplut un pahar și s-a îndreptat cu el spre Hélène. Astăzi e ziua decisivă! Astăzi! N-ai aflat?

— Ce să aflu? a întrebat ea, luând paharul oferit.

El a luat-o de după umeri.

— Abia mai pot să vorbesc de atâta exaltare. Au debarcat. Aliații au debarcat.

Ea și-a înăbușit un țipăt de uimire.

— Oh, Doamne, e adevărat? Dar asta e minunat. Unde?

— În Normandia. Au debarcat în Normandia. Tocmai am auzit la Radio Londra, a adăugat el.

— Slavă Domnului că există BBC! a spus Hélène.

Știa că prin intermediul Radio Londra erau transmise informaţii în franceză pentru populaţia din Franța ocupată de naziști. Și că transmisiunile erau făcute de francezi liberi, care fugiseră de sub Ocupație.

— Ține minte ziua asta, Hélène, 6 iunie 1944. E începutul sfârșitului pentru blestemații de naziști! Acum e momentul pentru un toast.

Toată lumea a ridicat paharul și Hugo s-a gândit la ce să spună.

— Pentru noi! a spus el în cele din urmă. Pentru noi toți, care am trăit în acest iad și am supraviețuit ca să putem povesti cum a fost. Și pentru toți cei care și-au pierdut viața.

— Pentru noi! au repetat ei.

— Pentru succesul Aliaților, a adăugat Hélène. Și pentru înfrângerea naziștilor.

Toți au dat din cap și au ridicat paharele în cinstea Aliaților.

Hugo a desfăcut a doua sticlă, cu un gest dramatic, și dopul a zburat în partea cealaltă a camerei, gata s-o lovească pe *madame* Deschamps în urechea dreaptă. Ea a tresărit surprinsă, dar nu s-a supărat. Toți erau euforici, zâmbeau și râdeau, în timp ce el le turna un pic de șampanie în pahare.

— Și eu am vești, i-a șoptit Hélène după câteva clipe lui Hugo și l-a tras mai departe de ceilalți să-i spună ce aflase despre Marie.

El era vizibil emoţionat și avea ochii plini de dor.

— A ajuns deja în Anglia?

— Nu cred, dar va ajunge curând. Noroc că naziștii nu au pornit în căutarea ei.

În timp ce Hélène vorbea în continuare cu doctorul și cu prietenii lui, fierarul a intrat în cabinet și le-a spus că auzise de declanșarea unei insurecții de mare amploare în zona Bergerac. Poduri aruncate în aer, drumuri blocate, căi ferate distruse, macazuri și plăci turnante nimicite. Hélène era mândră de rolul pe care-l avusese Jack în acțiunile acelea. Spera ca acum să devină imposibil pentru Das Reich, divizia SS despre care îi spusese Élise, să avanseze repede prin zonă. Și că nu vor putea decât *să se târască* la nord-vest de Montauban.

În timp ce se întorcea spre casă cu pas ușor săltat, parcă nu-i venea să creadă ce auzise. Și-a dat seama că plânge, dar erau lacrimi de fericire. Minunate lacrimi! În cele din urmă, Aliații debarcaseră. În sfârșit, avea loc operaţiunea mult așteptată, și ea se simțea în culmea fericirii. Poate că Franța avea să fie în sfârşit liberă. Fericirea adevărată părea să fi rămas pierdută în vremurile în care libertatea nu fusese atât de apreciată; acum părea din nou posibil să se bucure de libertate. Naziștii aveau să plece din Franţa, poate că nu în acea zi, dar în curând. Și posibilitatea de a trăi într-o Franță liberă părea acum mult mai mult decât un vis îndepărtat.

CAPITOLUL 62

A doua zi, Hélène abia ajunsese la cabinet și se apucase deja să pregătească împreună cu Hugo medicamentele pentru pacienți. Toate suprafețele arătau impecabil și ea lucra cu râvnă, fără grabă.

— Au avut loc explozii la Bergerac, i-a spus Hugo. Și incendii.

— Germanii au provocat incendiile?

— Nu știu. Posibil. Ar putea fi și ai noștri. Vrei să-mi dai de sus sticla aceea de penicilină, te rog? E ultima pe care o avem.

Ea a deschis dulapul și a luat o sticlă mare, de culoare brună.

— Cel mai bine ar fi să punem substanţa în sticle mai mici, cam pentru cât folosim într-o săptămână.

— Putem să mai facem rost de penicilină?

— Puțin probabil. Ajutoarele nu ajung nici acum la noi.

Ea a dat din cap.

— Ai ascultat Radio Londra azi-noapte? Debarcarea...

— Desigur. Aliații își păstrează ferm poziția.

Ea a închis o clipă ochii, apoi umerii i s-au relaxat, simțind un val de ușurare în tot corpul.

— Slavă Domnului! Nu pot să-mi închipui cât de groaznic e probabil pentru soldați.

— Destul de înfricoșător, aș zice eu. Sunt și uzi. La știri spuneau că peste o sută cincizeci de mii de soldați americani, britanici și canadieni au debarcat pe

cinci plaje.

— Cinci?

— Da. Toate aflate pe o fâșie de optzeci de kilometri de-a lungul coastei, în Normandia. Se zvonește că germanii ar fi fost păcăliți că debarcarea va avea loc în altă parte.

— Au spus asta la radio?

— Au sugerat cumva.

Ea a rămas mută, aproape amețită. Și-ar fi dorit foarte mult să aibă și ea un aparat de radio, ca să audă tot ce se întâmpla zi după zi. Deși trebuia să admită că suspansul ar fi fost groaznic.

— E începutul sfârșitului, ascultă ce spun eu.

— Oh, sper din toată inima să fie așa.

A simțit lacrimi în ochi și a rămas o clipă nemișcată, anticipând un final care încă nu venise, dar care poate – doar poate – avea să vină în curând, după care a inspirat adânc și a continuat treaba.

— Ne mai lipsește ceva?

— Barbiturice avem din belșug: pentobarbital și butabarbital. Ai avea impresia că în vreme de război se consumă mai mult, nu?

— Exact.

— Sulfapiridină avem destulă, cred. Verifici tu, te rog? Vom avea nevoie de mai multă dacă vom avea răniți de îngrijit.

— Ai auzit ceva adineauri? a întrebat ea, ridicând privirea.

— Ești puțin agitată. E doar zgomotul unei mașini.

Dar Hélène a respirat adânc și și-a mușcat buza.

— Sper să nu aibă vreo legătură cu mine.

— De ce ar avea?

Hélène a înghițit în sec.

— Hugo, mi-ar prinde bine un sfat.

El a lăsat capul într-o parte.

— Spune.

— Vezi tu, de curând am aflat că Florence are alt tată decât mine și Élise.

Hugo a holbat ochii, uimit.

— Dumnezeule! Vrei să vorbim despre asta?

Negăsindu-și cuvintele, Hélène s-a trântit pe un scaun.

— Nu știu. Da. Nu.

— Ei, a spus el. Cred că a fost șocant când aţi descoperit asta, dar...

— Mă tem că mai e ceva, l-a întrerupt ea. Tatăl ei e german.

— Ah. Păi... stai să ne gândim puțin.

S-a uitat la ea și apoi a privit în podea înainte să vorbească din nou.

— Mai întâi, poate că nu e nevoie să-ţi faci atâtea griji.

— Vai, Hugo.

— Deocamdată țineţi-o în casă. Pe urmă vom vedea.

— Nu știu cât va mai dura până la eliberare... apoi, cu siguranţă, vor urma persecuțiile.

— Mai e până atunci. Aliații mai au niște lupte de purtat.

— Problema e că Élise va fi ocupată și aș prefera să nu o las pe Florence singură acasă în momentele astea.

— Ia-ți câte zile libere vrei, a spus el și a bătut-o pe mână. Dacă nu vor fi aduși răniți la cabinet, mă descurc foarte bine singur.

Au auzit scrâșnete de cauciucuri de la niște mașini care se opriseră. Au schimbat o privire, cuprinși de îngrijorare, când au auzit trântindu-se niște portiere și apoi niște strigăte.

— Mă duc să văd ce se întâmplă, a spus Hélène și s-a dus spre fereastră.

Când a văzut că piața satului se umpluse de mașini blindate – toate purtând simbolul nazist – a simțit cum o lasă puterile. S-a îndepărtat de la fereastră și s-a uitat la Hugo cu mâna pe piept.

— Piața e plină de soldați germani.

Hugo a pălit.

— Das Reich?

— Nu, e prea devreme pentru ei, a spus ea. Probabil că au venit din cauza trenului care a deraiat și a atacurilor.

Amândoi știau că germanii aveau să se răzbune în urma acelor atacuri.

— Unde e sora ta?

— Élise?

— Da. E la cafenea?

— Nu cred. A fost la o întâlnire în afara orașului.

— E mai sigur așa.

A făcut o pauză.

— ...Nu ți-am mulțumit niciodată, Hélène.

— Pentru ce?

— Pentru că ai însoțit-o pe Marie în călătoria aceea.

— Ba mi-ai mulțumit, Hugo. Te rog, nu-ți face griji, sunt convinsă că Marie e pe mâini bune.

Hélène știa că părea mai sigură pe sine decât era în realitate, dar nu voia să îl alarmeze.

— Sper că ai dreptate, a spus el. Mergem și noi acolo?

Ea a clătinat din cap.

— O să bată ei cu pumnii în ușă imediat.

Deraierea trenului cu provizii aduse dintr-un depozit uriaș al germanilor fusese o operaţiune de succes. Hélène se uitase cu sufletul la gură cum sora ei plecase în noaptea de dinainte cu un camion în care erau mai mulți maquisarzi, toți entuziaști și plini de așteptări. Era exact genul de operațiuni pentru care venise aici Jack, iar ea își dădea seama că nu ar trebui să-și facă speranţe că-l va revedea, deși, dacă era sinceră, asta nu o împiedica să spere.

În timp ce aștepta împreună cu Hugo, s-a sprijinit de marginea dulapului și s-a gândit la Jack. După ultima noapte pe care o petrecuseră împreună, avea impresia că ar mai putea fi o șansă pentru ei. Poate o șansă mică, dar ea simțise căldura iubirii lui. Era sigură de asta.

— Poate că nu vor veni aici, a spus Hugo.

Ei îi transpiraseră mâinile.

— Nu pot să suport așteptarea asta. Mai bine hai să terminăm inventarul medicamentelor.

A luat iar o sticluță și a început să o umple. În timp ce făcea asta, s-a gândit la sarcina lui Élise și la pericolul pe care-l presupunea implicarea ei în acțiunile maquisarzilor. Dar când încercase să-i vorbească despre asta, Élise pur și simplu strâmbă din nas.

— Trebuie să cinstesc amintirea lui Victor, îi spusese ea cu o sclipire de sfidare în ochi.

— Nu e suficient că îi porți în pântec copilul?

Élise se ridicase cu mâinile în șolduri și se uitase la ea compătimitor. Dar Hélène începuse să-și dea seama că nu toate alegerile aveau aceeași însemnătate și că, dacă Élise ar fi avut deja un copil în brațe, poate că ar fi fost forțată să ia o altă decizie. Puteai alege să faci un lucru care ar fi putut să-ți pună în pericol copiii?

Un țipăt care se auzise de afară a făcut-o să înlemnească.

— Vai, Hugo, a spus ea. Ce se întâmplă acolo?

El s-a dus la fereastră să se uite.

— E haos.

În timp ce Hélène își ștergea broboanele de transpirație de pe frunte, i-a venit în minte chipul lui Violette. Era probabil foarte speriată acolo, la castel. Prietena ei nu își dorise să confecționeze pălării pentru ofițerii germani, dar alesese s-o facă pentru copilul ei. Dacă Aliații urmau să câștige, oare ea avea să fie în siguranță?

Și, când Aliații vor ajunge aici, ce se va întâmpla cu Florence, care avea un tată german?

A auzit trântindu-se ușa laterală. Doi oameni au străbătut holul în fugă și au intrat în cabinet. Unul, pe care l-a recunoscut ca fiind fratele mai mare al lui Enzo, șchiopăta din cauza unei răni deschise de la gambă. Celălalt era mai în vârstă, foarte slab și palid. Era clar că amândoi erau fugari.

— Ajutați-ne, vă rugăm! i-a implorat Emile, cu spaimă în ochi.

— Du-i pe amândoi alături, i-a poruncit Hugo. Pune-i în paturi.

— Cu hainele pe ei?

— Nu avem timp să-i dezbrăcăm sau să-i pansăm rana acestui om. Trage câte o pătură pe ei și vino înapoi cât mai repede.

Inima lui Hélène bubuia cât timp a făcut ce i s-a spus, apoi a descuiat ușa din spate și a lăsat-o deschisă, ca să pară că cei doi au intrat pe acolo și s-au ascuns fără știrea lui Hugo.

Exact când s-a întors, s-au auzit câteva bubuituri în ușă. Hugo i-a întins o sticluță cu ulei de ricin.

— Ține asta. Prefă-te că ești ocupată, dar fii calmă.

După ce a ridicat sticla, au năvălit în cameră cinci soldați înarmați cu puști.

— Afară! a strigat liderul lor. Toată lumea afară!

— Avem bolnavi internați, a spus Hugo.

— Câți? Trebuie să iasă afară.

— Dați-mi voie să... a încercat Hugo.

Dar, cu un gest agresiv, liderul lor l-a dat la o parte și a intrat în micul salon unde acum erau instalate cinci persoane. Trei erau oameni cu adevărat bolnavi și doi erau fugarii. Hugo și Hélène s-au dus după soldați, îngroziți de ce urma să se întâmple. Soldații au dat cu vârful puștii pătura de pe primul pacient, aruncând-o pe jos, în timp ce acesta, un bătrân de optzeci de ani, s-a chircit speriat. Au verificat astfel fiecare pat până când au ajuns la ultimul, cel în care stătea Émile, bărbatul rănit.

— De ce e sânge pe jos? a întrebat germanul.

Émile s-a dat imediat jos din pat și a ridicat mâinile în semn de capitulare. Bărbatul mai vârstnic s-a dat jos din pat și a luat-o la fugă spre ușă. Până să ajungă acolo, a răsunat în aer o detunătură de pușcă și toată lumea a tresărit. Bărbatul s-a prăbușit la podea.

— Acesta este un spital, a spus Hugo. Nu puteți să...

Soldatul s-a întors spre Hugo și a ațintit pușca spre el.

— Tacă-ți gura, moșule. Pot să fac ce vreau eu. Știi ce pedeapsă te așteaptă dacă ajuți un terorist.

Hélène a făcut un pas în față.

— Vă rog, niciunul dintre noi n-a știut că oamenii aceia sunt aici. Uitați, ușa din spate e deschisă. Probabil că s-au furișat aici când noi eram în față și făceam inventarul medicamentelor. Vă rog, doctorul Hugo n-ar face niciodată ceva rău.

Omul i-a aruncat o privire aspră.

A intrat în cameră un alt bărbat, pe care Hélène l-a recunoscut imediat, căci era căpitanul Hans Meyer. A încercat să citească ceva pe fața lui și s-a simțit ușurată când a văzut că el părea să înțeleagă situația.

A dat un ordin în germană și soldatul care ținea pușca ațintită spre Hugo a lăsat arma jos. Apoi soldații au primit ordin să-l aresteze pe maquisardul rănit și să îl scoată pe cel mort din spital.

Au plecat toți, cu excepția căpitanului Meyer, care s-a uitat mai întâi la Hélène și apoi la Hugo.

— Trebuie să fiți foarte atenți pe cine lăsați înăuntru. Țineți ușile încuiate. Eu nu voi mai fi aici mult timp.

Hélène a încercat să-i spună că n-au știut de oamenii aceia, dar el a clătinat din cap.

— Nu m-am născut ieri, dacă asta vrei să spui.

Hélène i-a evitat privirea.

— În fine, hai s-o punem pe seama întâmplării.

— Mulțumim.

El s-a uitat la ea cu subînțeles.

— În caz că n-ați auzit... tânărul dezertor – Tomas parcă îl chema – a supraviețuit, iar azi va fi adus aici ca să identifice persoanele din sat care l-au ajutat să se ascundă. Ar putea fi lăsat în viață dacă le identifică. Dar ascultați-mă bine, e posibil ca ei să aibă deja unele informații.

Hugo a dat din cap.

— Mulțumim pentru sprijin, domnule căpitan.

Au rămas acolo și l-au privit pe ofițerul care se îndepărta, apoi doctorul s-a apucat să strângă încet păturile de pe jos. Hélène s-a dus să-l ajute și pe urmă a spălat sângele de pe podea, cu inima strânsă. Tomas. Ce naiba avea să facă ea acum?

CAPITOLUL 63

După ce au terminat de curăţat salonul, Hélène a încercat să se calmeze, în timp ce Hugo o bătea uşurel pe spate şi îi repeta că totul avea să fie bine. Ea nu ştia cum ar putea să decurgă bine lucrurile, căci, evident, băiatul avea să le denunţe ca să scape cu viaţă. S-a uitat posomorâtă pe fereastră cum soldaţii SS târau după ei doi bărbaţi, unul din ei fiind bunicul lui Émile, care fusese erou în Primul Război Mondial şi care acum trăia doar pentru nepoţii lui. Era de-a dreptul îngrozitor.

În clipa în care piaţa s-a golit de soldaţi, Hugo i-a spus să plece acasă. Şi-a strâns lucrurile, l-a sărutat pe obraz şi apoi a pornit grăbită pe străzile pietruite, acum pustii. Respira repede şi sacadat în timp ce se strecura prin pădurea de nuci, evitând cârdul de gâşte, iar, când a ajuns pe cărare, a luat-o la fugă până la poartă. Nu a intrat pe uşa din faţă, ci a luat-o pe lângă casă şi a văzut-o pe Florence mai departe, în grădină. După poziţia rigidă a corpului ei, Hélène şi-a dat seama că sora sa nu avea chef de vorbă. S-a apropiat de ea cu prudenţă.

— Florence, trebuie să vorbesc cu tine.

Florence s-a întors fără să clipească, cu o expresie impenetrabilă.

— Ce e?

— Îl vor aduce în sat pe Tomas ca să-i denunţe pe cei care l-au ascuns.

Florence şi-a înăbuşit un strigăt şi a luat-o pe sora ei de braţ.

— Ce o să ne facem?

— Tu și Élise o să vă duceți la căsuța ascunsă în pădure. Casa pe care ți-am arătat-o eu, mai ţii minte?

— Căsuţa Scufiței-Roșii?

— Da. Și rămâneţi acolo până se lămurește situația.

— Și tu ce o să faci?

— O să mă gândesc eu la ceva. Măcar am fost avertizate că se va întâmpla azi. Pune-ţi câteva lucruri într-o geantă și pleacă imediat, ai înţeles?

Florence părea îngrozită.

— Nu știu unde e Élise.

— Nici eu. O s-o caut. Ia niște mâncare și un șal gros. Sper să-ți aduc eu mai târziu și alte lucruri, dar acum grăbește-te.

Nu voia să-i spună explicit că era posibil ca mai târziu să fie arestată.

— E vina mea. Dacă n-aș fi insistat eu să-l ținem în pod...

— Nu contează acum. Du-te.

Florence a alergat prin casă și, după câteva minute, timp în care și-a făcut bagajul, a sărutat-o pe Hélène pe obraji.

— Îmi pare așa de rău, Hélène.

— Lasă asta. Vorbim mai târziu.

După ce Florence a plecat spre căsuța ascunsă în pădure, Hélène a încropit pentru orice eventualitate un bagaj și pentru Élise, după care a încercat să se gândească la ce era de făcut. Avea să rămână îmbrăcată în uniforma de asistentă, sperând că va găsi un pretext. Dar dacă era adevărat că Tomas le spusese deja ceva, atunci ce putea să mai facă? Eventual, ar fi putut spune că l-a tratat ca pacient și că apoi l-a sfătuit să se predea. Nu părea un plan prea

grozav. Eventual, ar fi putut să le spună că fugise înainte să apuce ea să-i anunțe pe cei din *La Millice*? Nici planul ăsta nu era mai bun.

S-a plimbat prin casă cuprinsă de neliniște și apoi, simțindu-se puţin claustrofobă, a ieșit afară. Era încă lumină, niciun fir de iarbă nu se mișca, nici frunzele din castan și nici cei câțiva nori de pe cer. Toate erau nemișcate. În așteptare. Simțea cum inima îi bate cu putere. Stomacul îi era încordat. Fălcile încleștate. Lumea întreagă se strângea în jurul ei, o închidea în ea. Liniștea era apăsătoare. O liniște oribilă. A simțit cum îi tremură palmele și a strâns pumnii, înfigându-și unghiile în carne.

După care, brusc, tăcerea a fost spulberată de Élise.

— Așadar, ai aflat, a spus ea.

Odată risipită vraja, Hélène s-a răsucit spre Élise, care venea grăbită spre ea.

— Vorbește încet. Adică de Tomas?

— Da. Mi-a spus Hugo. L-am adus cu mine pe Henri. Nu-ți face griji, e bine ascuns.

Hélène s-a uitat în jur.

— De ce l-ai adus?

— Pentru că el e singurul care poate să-l ucidă pe Tomas cu un singur glonț.

Hélène a înghițit în sec. Ce nebunie! Castelanul era acum asasin, iar ei plănuiau să-l ucidă pe același băiat pe care înainte încercaseră să-l salveze.

— Și dacă ratează?

— E un risc calculat, a spus Élise, la fel de sigură ca întotdeauna. Nu-ți face griji. Henri e în hambarul abandonat din capătul cărării noastre. Avem doi oameni care stau la pândă să vadă din ce parte vin germanii sau *La Millice*. Noi credem că vor veni din sat, dar nu știm sigur.

— Și Henri o să tragă doar în Tomas?

— Absolut. Nu puteam risca să mai fie ucis altcineva. Henri e de departe cea mai bună variantă.

— Chiar a colaborat cu Rezistența?

Ea a zâmbit.

— Evident. Dar am păstrat discreția.

— Mă bucur.

— Vor urma represalii, dar noi vrem să-i facem să creadă că e un maquisard nebun care trage în orice soldat german. Ca și cum ar fi o acţiune asemănătoare atacurilor care au făcut trenul să deraieze.

— Dar sigur vor avea niște bănuieli.

— Poate, însă am organizat acțiuni similare și în alte locuri. Multe acțiuni, dar în general vor trage în cauciucuri și în radiatoarele mașinilor, ca să nu provocăm și alte represalii.

— Deci, ei vor crede că e un atac asemănător cu acestea.

Élise a ridicat din umeri.

— Sper. Fii atentă. Dacă Henri nu reușește să-l împuște pe Tomas, o să auzi un fluierat strident. Rămâi aici, în grădină, toată ziua. Dacă auzi fluieratul înseamnă că trebuie să fugi și să te ascunzi până vei reuși să ajungi la casa conspirativă.

Cele două surori au schimbat o privire sumbră. Hélène era speriată, fiind convinsă că ceva va merge prost, dar Élise i-a luat mâna și i-a strâns-o.

— Hai. Poți s-o faci. Îmi dau seama că, după cele petrecute la Bordeaux, ești capabilă să faci orice.

Hélène a schiţat un zâmbet obosit.

— Cum ai reușit să organizezi toate astea așa de repede?

— Suzanne a auzit ceva azi-noapte la castel, așa că am avut timp. Nu știm când vor veni gardienii care îl însoțesc pe Tomas, dar credem că îi vor interoga mai întâi pe săteni, așa că vom afla când vor face asta. Suzanne spune că ei nu cred că Tomas a fost ascuns într-o casă, ci într-un hambar sau la vreo fermă din apropiere.

— Adică într-o gospodărie ca a noastră.

— Ei, da. Dar nu uita că mai sunt și altele prin preajmă.

— Și dacă le-a spus că acolo stăteau trei femei? Asta n-o să iasă în evidență?

— Băiatul era îngrozit atunci, delira, tu l-ai sedat și apoi a fost legat la ochi. Cred că memoria lui era probabil destul de precară.

— Dar când tu și Victor ați încercat să-l salvați?

— Tomas a fost legat la ochi când am străbătut o parte din drum, iar eu eram îmbrăcată în haine bărbătești și aveam o pălărie care îmi ascundea părul.

A luat-o iar de mână pe Hélène.

— Nu te mai frământa atâta, Hélène. Calmează-te. Tot ce trebuie să faci e să aștepți detunătura împușcăturii. Dacă e urmată de acel fluierat, fugi, dacă nu, așteaptă liniștită până vin eu.

— Tu unde o să fii?

— O să fiu prin apropiere. Acum, gata cu întrebările. Totul e sub control.

Élise a intrat în casă și peste câteva minute s-a întors având o înfățișare greu de recunoscut: era îmbrăcată ca un muncitor de la fermă. Hélène s-a uitat la ea ridicând din sprâncene și a spus:

— Când o să fii în șase luni, n-o să mai poți face asta.

— Sper că nu va fi nevoie.

Hélène i-a zâmbit. Lui Élise îi plăcuse întotdeauna să-i surprindă pe oameni, nu era ca fetele acelea care se fac stenodactilografe doar ca să pună mâna pe un șef și apoi să se instaleze într-o căsuță frumoasă și să aibă doi copii drăgălași. „Drăgălaș“ nu era un cuvânt pe care îl puteai folosi când era vorba despre Élise – frumoasă, da. Și dură. Iar Hélène și-a dat seama cât de mult o admira pentru asta.

CAPITOLUL 64

Florence

Florence a luat-o la fugă prin pădure, împiedicându-se de rădăcini și de crengi căzute; din când în când se dezechilibra, întindea mâinile și evita căderea în ultima clipă. A alunecat nu o dată pe frunzele ude, dar a reușit să atenueze căderea agățându-se cu mâinile de scoarța aspră a copacilor din jur. Simțea mirosul de pământ jilav și de flori de câmp, auzea cântecul păsărilor și crengile uscate care trosneau sub picioare. De undeva din apropiere auzea clipocitul unei ape curgătoare, apoi orăcăit de broaște și bătaia unei ciocănitoare: cioc, cioc, cioc. A văzut o veveriță roșcată cățărându-se într-un copac ca o săgeată, dar în acea zi voia doar să se strecoare mai repede printre copaci. Pădurea era întunecată și stranie și, ca niciodată, deloc liniștitoare. S-a oprit doar de două ori să se uite la coroanele verzi ale copacilor și a fugit mai departe, gonind cu mâna insectele care-i bâzâiau în jurul feței. Când a ajuns la pajiștea care ducea spre casa conspirativă, s-a îndoit de mijloc, cu respirația tăiată de efort, și a rămas ținându-se de șale și gâfâind până când i-au trecut crampele.

A ocolit pajiștea pe la umbra stejarilor care creșteau de o parte și de alta a cărării, uitându-se permanent să nu fie vreun soldat. Iarba înaltă foșnea în vânt și pajiștile erau pline de culoare. I-ar fi plăcut să se oprească și să se bucure de ziua aceea, dar nu se putea. În scurt timp, a ajuns la copacii care ascundeau căsuța. S-a strecurat printre ei și a luat-o la fugă pe cărarea năpădită de

buruieni, dar s-a oprit brusc când a văzut o motocicletă parțial acoperită. Oare Élise era deja acolo? Știa că sora ei folosea uneori motocicleta care îi aparținuse lui Victor. S-a apropiat cu precauție și, când a ajuns la ușă, a văzut că era deja descuiată și că cineva o lăsase deschisă. A împins ușa și a strigat-o încet pe sora ei. Niciun răspuns.

Când a auzit pași, s-a dat înapoi, cu inima cât un purice, apoi s-a uitat prin bucătărie, sperând să găsească un loc unde să se poată ascunde. Amintirea agresiunii suferite i-a revenit în minte și a umplut-o de groază. Cămara! Trebuia să se ascundă în cămară. A alergat spre ușa despre care credea că ducea spre cămară și a început să tragă și să răsucească mânerul. Panicată, a încercat din nou, dar ușa nu se clintea.

— *Merde!*[41] a murmurat ea când pașii s-au auzit mai aproape și inima a început să-i bată și mai repede.

— Ei, ăsta nu e limbaj de franțuzoaică bine educată.

S-a întors, recunoscându-i vocea.

— Ce cauți aici?

— Tocmai mă pregăteam să te întreb și eu același lucru, a spus el.

— Vai, Jack. Hélène este într-un pericol îngrozitor și e numai vina mea.

A lăsat capul în piept, îndurerată și speriată.

— Vino aici.

Vocea lui era blândă și caldă, așa că s-a dus la el, iar el i-a pus mâinile pe umeri și s-a uitat în ochii ei.

— Povestește-mi tot.

Ea i-a explicat ce avea să se întâmple, i-a spus că Élise nu apăruse – cel puțin până să plece ea – și că Hélène avea să-i înfrunte de una singură pe soldații

germani și pe Tomas. De cum a auzit, el s-a mobilizat și a luat cheile de la motocicletă de pe masa unde le lăsase. Florence știa că Hélène ținea foarte mult la el; de când se întorsese de la Bordeaux, ea căpătase o strălucire diferită în privire. Dar nu își dăduse seama până atunci că și Jack ținea atât de mult la ea. Oare se întâmplase ceva între ei la Bordeaux? Nu știa. Dar, în mod sigur, acum el părea îngrijorat pentru Hélène. Jack s-a îndreptat spre ușă și a întors capul spre ea:

— Încuie ușa după mine, trage obloanele și rămâi sus. Nu deschizi nimănui. Doar lui Élise, lui Hélène sau mie. Mă întorc cât pot de repede.

După ce a plecat, Florence a tras obloanele și a încuiat ușa, apoi a urcat la etaj și s-a întins pe un pat, deși mai întâi a trebuit să dea la o parte cu mâna praful și rumegușul căzut din tavanul cu bârne, care alcătuiau acum o peliculă fină peste așternuturi. Când în sfârșit s-a întins, s-a uitat la crăpăturile din pereți, care se întindeau de jos până sus și erau destul de vizibile chiar și în lumina slabă. Judecând după murdăria din pat, lemnăria era probabil plină de cari, poate chiar și dușumeaua. Se gândea la familia care locuise acolo, la soțul care murise și la soția care plecase cu copilul. Nu era surprinsă că soția nu a vrut să rămână acolo fără soțul ei. Ar fi fost foarte singură, și Florence avea impresia că simte tristețea încă impregnată în pereții casei.

Nu voia să stea singură în semiîntunericul acela, dar nici nu îndrăznea să iasă din cuvântul lui Jack. Avea ceva așa de masculin, așa de ferm, încât se simțea în siguranță doar gândindu-se la el. Apărătorul ei. Avea o autoritate blândă, s-a gândit ea, dar pe urmă, când s-a gândit la el, a avut un sentiment neașteptat, o smerenie aproape sau poate o nevoie. Nevoia de a capitula. Gândul acela a surprins-o. Dar senzația s-a intensificat. Avea impresia că lui i-ar fi dat tot ce

voia, că ar fi făcut tot ce i-ar fi cerut el. I-ar fi oferit viața. Da, asta era. Ce ciudat! Capitularea era oare același lucru cu supunerea? Ce însemna asta? Nici ea nu înțelegea prea bine.

Pentru prima dată, și-a dat seama că sentimentele ei pentru Jack erau complicate. Spre deosebire de blândețea dulce pe care o avea Anton, tăria lui de caracter o îmbăta. Ea se schimbase după zilele acelea nevinovate când se plimba cu Anton. Acum nimic nu mai era simplu. Viața o schimbase, dar și dorințele ei erau diferite. Acum se simțea atrasă de Jack, fără voia ei. Și-a imaginat fața lui, ochii lui verzi și zâmbetul lui larg și a simțit că zâmbește și ea. A ezitat o clipă, apoi și-a pus mâna pe pântec, mai mult ca să-și distragă atenția, dar când a simțit o dorință puternică, și-a imaginat că erau mâinile lui puternice pe pântecul ei. Pe sânii ei, pe picioare, pe gât. Și buzele lui pe gura ei. Și-a trecut vârful degetului pe carnea moale din interiorul buzelor. A simțit că i se întăresc sfârcurile și se acumulează tot mai multă tensiune – atât de multă, încât senzația pe care o avea între picioare a devenit intensă. S-a foit, respirând rapid, și a cedat în fața senzațiilor din ce în ce mai puternice. Să se predea. Să îl lase să facă ce voia cu ea. Să o posede cum voia el. Și acum, că ajunsese așa de departe, nu se mai putea stăpâni, nici dacă ar fi vrut. Dar nu voia. Dimpotrivă, stăpânită de senzația că mâinile lui Jack erau cele care o atingeau, a depărtat picioarele și a desfăcut genunchii. Nevoia emoțională și fizică o copleșea. S-a atins din ce în ce mai frenetic, cu permisivitate și îngăduință, până s-a simţit purtată de val. A durat doar câteva momente și, pentru scurt timp, cât respirația îi devenise lentă, a savurat explozia neașteptată de plăcere. Poate că violul nu o afectase chiar așa de mult cum crezuse. Poate că până la urmă mai exista o speranță și pentru ea.

Dar acum, când i-a apărut în minte chipul lui Hélène, lipsa ei de loialitate a zguduit-o. Hélène îl iubea pe Jack. S-a dojenit în sinea ei, îngrozită de ce a făcut. În niciun caz nu trebuia să-și permită să se gândească așa la Jack și nu trebuia s-o mai facă niciodată, nici măcar în imaginația ei. Nu era al ei și nu avea să fie niciodată al ei. Cum avea să se mai uite la el, știind ce și-a dorit, știind cum se gândise la el? Cum avea să o privească în ochi pe Hélène? Se simțea murdară, mânjită de propria dorință stupidă. Ceva demn de dispreț. Ea era demnă de dispreț. Nu poveștile cu zâne o speriaseră pe ea, ci gândurile ei nebunești, instinctul ei de autodistrugere și imaginația ei bogată.

Și-a aruncat picioarele jos din pat și s-a ridicat. Apoi a început să se plimbe prin cameră, preocupată de ce se întâmpla acasă. Ce ființă groaznică era dacă uitase chiar și pentru o clipă de pericolul în care se afla Hélène! Hélène, care avusese grijă de ea ani întregi, care îi fusese ca o mamă și care nu se gândise niciodată mai întâi la ea.

— Hélène, a șoptit ea. Iartă-mă.

41 „La naiba!“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 65

Hélène

În timp ce soarele după-amiezii inunda bucătăria, Hélène și-a făcut o cafea și a amestecat încet în ea. Apoi a ieșit iar afară, a pus cana jos și a uitat imediat de ea, un lucru pe care și mama ei îl făcea de multe ori. Tatăl lor o certa pentru ceștile de ceai abandonate prin toată casa, pline, reci, nedorite. Cum se simțeau ea și Élise. În fine, doar partea cu reci și nedorite. Era un obicei curios pentru o persoană așa de controlată precum Claudette, dar acum Hélène începea să vadă mai bine fisurile din masca mamei ei; locurile unde se întrezărea o cu totul altă mamă. Ascunsă, poate nu moartă de tot. Rochia roșie, de pildă, fusese a mamei, dar i se părea de neconceput ca mama ei să fie atât de pasională și atât de furioasă ca să o sfâșie într-un moment de supărare la beție.

Avea impresia că stă în grădină de ore bune, dar când s-a uitat la ceas a văzut că abia trecuse o oră. Așteptarea era insuportabilă, iar mâinile ei neliniștite o îndemnau să intre în casă și să facă ceva util, dar Élise insistase să stea afară, așteptând fluieratul, dacă va veni. Dacă. Un cuvânt așa de mic. S-a uitat în spate, la obloanele de la casă, cu vopseaua lor scorojită. Trebuiau revopsite. O să le vopsească imediat ce avea să se termine povestea asta. A scos un suspin lung, emoționat. Erau așa de multe de făcut și nu suporta să stea, să-și frământe degetele așa și să simtă o spaimă atât de copleșitoare.

S-a plimbat prin grădină ca o felină care își caută prada, numai că, de data asta, era foarte probabil ca ea să fie prada. A ridicat mâna și și-a șters

transpirația de pe frunte. Nu va mai dura mult, sigur.

Și pe urmă, deodată... Jack era cel care ieșise dintre copaci, ca apoi să dispară și să reapară mai aproape? A mijit ochii și și-a pus palma deasupra frunții, ca să vadă mai bine. Da, cu siguranță, el era cel care stătea în umbra copacilor, cu greu vizibil. S-a uitat din nou mai atent. Surprinsă. Încântată. Înspăimântată. Credea că poate fi doar o închipuire. Oare lumina îi juca feste și avea să observe că, până la urmă, nu era el? Dar când s-a apropiat, a văzut pe fața lui zâmbetul acela inconfundabil.

— Ce cauți aici? l-a întrebat ea.

— M-am gândit că aș putea să fiu de ajutor.

— Totul e bine pus la cale. Nu trebuie să fii văzut prin preajmă. Te rog, Jack.

O clipă aproape că uitase de ea, cât timp i-a cercetat fața, mai slăbită decât până acum, dar ochii aceia verzi erau la fel de luminoși și de strălucitori.

— De unde ai aflat?

— M-am întâlnit cu Florence.

— La casa conspirativă?

El a încuviințat dând din cap.

— Nu-mi place asta deloc, Jack, a spus ea, înghițindu-și lacrimile. *Trebuie* să pleci.

El i-a șters lacrimile cu degetele.

— Nu plâng.

— Sigur că nu.

A ridicat mâinile a capitulare și apoi a luat ceva din părul ei.

— O gărgăriță, a spus el și i-a dat drumul să zboare.

Fusese un gest afectuos, poate o recunoaștere a relației lor, indiferent ce fel de relație era aceea.

— Tu ai grijă, Hélène. Dar eu voi fi prin apropiere. Pentru orice eventualitate.

Încrederea lui în sine a calmat-o și, după ce el a plecat, s-a așezat pe băncuța din fier forjat, simțindu-se puțin mai încrezătoare decât înainte. S-a gândit la ziua în care îl cunoscuse și la ochii lui zâmbitori, plini de căldură. Era un om bun. Un om de onoare. I-ar fi plăcut să-l audă vorbind despre speranțele și visurile lui. Dar oare era și ea printre ele? Poate. Putea doar să spere. Spera ca el să se țină la distanță când aveau să vină nemții după ea. N-avea niciun sens să fie arestați amândoi. S-a străduit să asculte cu atenție, dar avea impresia că lumea întreagă se transformase brusc într-o cacofonie de sunete. Oi, vaci, capre, găini, păsări, insecte, copaci. Orice putea face zgomot exact asta făcea în acel moment. Vântul se întețise din senin și acum se mișcau toate în jurul ei. Cum ar fi putut să audă un fluierat? Și cum ajunsese ea, care fusese întotdeauna așa de prudentă, în situația asta? Ar fi fost mai bine să fi rămas toate trei în Anglia, să fi găsit o cale de a rămâne acolo, în loc să se supună pur și simplu comenzilor lui Claudette? Și-a adus aminte de un moment când tatăl ei o învățase să călărească. „Câteodată trebuie să cazi ca să înveți cum să te ridici și să stai dreaptă", îi spusese el. „Nu te mai agăța așa de tare, Hélène."

Dar ea voia să se agațe și să nu dea drumul deloc. De viața ei, de surorile ei și de casa care le fusese adăpost. Și-a trecut degetele peste lemnul aspru al porții și s-a uitat în lungul cărării, dorindu-și să se întâmple ceva, dar, în același timp, dorindu-și să nu se întâmple. Ce șanse erau ca planul ăsta să meargă? Ce șanse erau ca Henri să-l împuște numai pe Tomas, înainte ca soldații să aibă timp să

deschidă focul? Cincizeci la sută. Mai puțin? Mai mult? Și-a umflat obrajii, frustrată, și nu și-a îngăduit să se gândească la bietul băiat care avea să fie ucis ca să se salveze ele. Și l-a imaginat pe Henri cu degetul pe trăgaci, urmărindu-l pe băiat. Nu era nevoie decât de un glonț, de o împușcătură în piept, și totul s-ar termina. L-a văzut cu ochii minții pe Tomas, țipând de durere și ținând mâna la piept înainte să-și dea ultima suflare. Un copil al unei alte mame amărâte. Era ceva prea groaznic ca să se poată gândi la asta.

Mintea ei era bulversată, sărea de la un gând la altul. Dar acest vârtej de gânduri haotice era singurul care o ajuta să-și păstreze mintea lucidă, singurul lucru care o ajuta să treacă peste tot, indiferent care ar fi fost deznodământul. S-a forțat să nu zăbovească asupra celui mai rău deznodământ posibil, asupra gândului înspăimântător că, dacă Tomas le recunoștea casa, atunci totul avea să ia sfârșit. Ea avea să fie torturată și executată; surorile ei ar fi trebuit să fugă. Surorile ei. Oh, Doamne! Surorile ei. Cel puțin, Florence era în siguranță la casa conspirativă. Dar unde era Élise?

Era în siguranță? Oare era în pădure?

Hélène a mers până în fundul grădinii, de unde s-a uitat la casa lor din piatră gălbuie. Apoi s-a uitat spre pădure, sperând să vadă dacă Élise sau Jack stăteau ascunși acolo, dar nu era nici urmă de ei. Ceea ce era bine. Era ideal să fie cât mai departe. Doar că se simțea teribil de singură așteptând fără să aibă cu cine vorbi. Oh, Doamne! Era insuportabil. Simţea o tensiune cum rareori mai simţise până atunci. S-a întors la banca ei favorită și a auzit gunguritul repetat al unui guguștiuc.

Și apoi, pe neașteptate, a răsunat în aer o împușcătură.

CAPITOLUL 66

La câteva momente după aceea, Hélène a mai auzit o împușcătură. Apoi, aproape în același timp s-a auzit fluieratul. Asta era. Dacă împușcătura era urmată de un fluierat, trebuia să plece. Când zgomotul împușcăturilor abia se pierdea, a luat-o la fugă prin grădină, a traversat cărarea și a alergat atât de repede în pădure, încât a simţit că o apasă ceva pe piept și că nu poate să respire, așa că s-a oprit. A strâns geanta a cărei curea era așezată de-a curmezișul pieptului. Da, avea înăuntrul ei acte și bani. Asta se întâmpla acum – trebuia să fugă ca să-și salveze viața? A auzit niște strigăte, dar nu-și dădea seama de unde veneau. S-a uitat înapoi. Era oare Jack sau Élise? Oare erau acolo? Veneau după ea? Dar nici Jack și nici Élise n-ar striga așa. S-a strecurat printre doi stejari bătrâni, mai prudentă, decisă să nu facă zgomot, și în scurt timp a ajuns în zona lor de picnic. Instinctul o adusese până aici, dar spaima îi întuneca mintea. A început din nou să fugă, urmărind cărarea mult prea îngustă, care șerpuia prin pădure, ocolind copaci și tufișuri. Nici nu îndrăznea să se gândească încotro se îndreaptă. Se tot împiedica de rădăcinile încâlcite și se agăța de trunchiurile copacilor, ca să nu cadă, gâfâind de efort. La fiecare câteva minute se oprea, se uita în jur și asculta. Nimic nu i se părea familiar. Nu auzea decât bătăile inimii ei și simţea cum îi zvâcnește sângele la tâmple. Până și păsările tăceau.

Când lumina a început să scadă, copacii au devenit mai deși. Simțea miros puternic de argilă, miros de animale și duhoarea scârbos de dulceagă a unui

cadavru în descompunere. Călca pe rămurele și crenguțe uscate, care trosneau sub pașii ei. Se auzea un alt zgomot? Erau pași? Inima i-a sărit din piept și a început să bată cu repeziciune; o cuprinsese panica și detesta întunericul sinistru. Pădurea înviase acum, diverse sunete se auzeau de peste tot. Un zgomot straniu, ca un șuier sau ca o fluierătură, era adus de vânt. Unde era Jack? Îi spusese că o să aibă grijă de ea, nu? S-a uitat în jur, evaluând pericolul.

Trebuia să fie o căsuță pe acolo. O căsuță pe care Florence o iubea, dar în ce parte trebuia să fie? A întors capul în toate părțile. Întunericul era mai dens, aerul nopții mai greu și cărarea era imposibil de identificat. A luat-o iar la fugă, alegându-și drumul cu grijă, dar apoi a căzut, cu respirația tăiată, și a țipat de frustrare și de frică. După ce s-a ridicat și a început să respire normal, a pornit din nou în întuneric. Dacă ar putea ajunge la căsuță, ar sta acolo până în zori și apoi ar putea găsi drumul spre casa conspirativă unde Florence probabil o aștepta îngrijorată.

Dar acum era întuneric beznă în pădure și nu putea să înainteze orbește. Trebuia să-și păstreze mintea limpede, căci pădurea devenise inamicul ei. O înghițea întunericul. Copacii se ridicau deasupra ei cu coroane mari, compacte, care o țineau închisă și o apăsau. S-a rezemat cu spatele de trunchiul unui stejar și s-a lăsat jos, simțindu-se teribil de neînsemnată. A auzit mișcându-se un animal care se apropia. Oare erau lupi? Sigur că nu, nu se mai văzuseră lupi prin zonă de cel puțin cincisprezece ani. Dar în întuneric, imaginația îi scăpase de sub control. Și atunci, l-a văzut. Lupul. I-a văzut ochii, ochii aceia teribil de galbeni. A văzut cum își arăta colții, îndreptându-se spre ea. Flămând. Disperat. A simțit că i se lichefiază măruntaiele și a scos un scâncet de spaimă.

Lupul avea să o mănânce de vie. S-a chircit, încercând să se facă și mai mică. Și apoi a auzit o voce. Era vocea lui Jack.

— Hélène?

— Sunt aici! a strigat ea cu voce stinsă, înecându-se cu cuvintele, aproape plângând.

— Rămâi acolo. Am o lanternă. Te găsesc eu.

A fost cuprinsă de o senzație de ușurare. A ascultat zgomotele făcute de el, dar când pașii lui s-au auzit tot mai slab, și-a pierdut iar curajul. Sunetele se răspândesc ciudat în pădure, iar ea era îngrozită că până la urmă lupul îi va veni de hac. O mușcătură și gata. A început să-și frământe mintea. Oare chiar auzise vocea lui Jack? Sau era vocea altcuiva? Sau fusese doar imaginația ei? Avea senzația că nu mai putea fi sigură de nimic. Un singur lucru era clar – nu trebuia să se teamă doar de naziști, ci și de mintea ei.

— Te rog, Doamne, să fie Jack! Fac orice, dar te rog, să fie el.

A șoptit cuvintele acelea iar și iar, apoi, în sfârșit, a văzut lumina unei lanterne.

— Hélène?

— Da.

Nu putea să vadă decât lumina orbitoare a lanternei. El a pus-o jos și s-a dus la ea. S-a așezat lângă ea pe pământ și i-a ținut în brațe trupul tremurător până s-a calmat.

— Am găsit o cocioabă. Trebuie să ajungem acolo imediat. Poți să mergi?

— Am vrut să ajung acolo, dar nu am avut la mine lanternă și acum nu știu unde mă aflu.

— Nu e departe, dar dacă mai stai mult aici, furnicile o să te mănânce de vie.

— Am crezut că ești un lup. Am crezut că o să fiu mâncată de vie de un lup.

El a ajutat-o să se ridice.

— Nu e niciun lup aici, Hélène. Dar sunt o groază de furnici.

— Ce s-a întâmplat? Am auzit două împușcături și un fluierat. Ceva a mers prost?

— E totul bine acum. Henri l-a împușcat pe Tomas, dar abia cu al doilea glonț.

— Și fluieratul?

— A fost o greșeală. Din cauza celor două împușcături.

— O greșeală?

Simțea cum inima îi bubuie și acum de la adrenalina secretată în urma alergării și a spaimei sălbatice de care fusese copleșită. Toate păreau că se încețoșează și a clipit repede, ca să-și limpezească privirea. Treptat, chipul lui a început să prindă contur. Nu fusese nevoie să fugă.

— Ești teafără? a întrebat-o el, ținând-o de brațe. Tremuri.

Ea a inspirat prelung de câteva ori.

— Unde sunt acum soldații, în sat?

— Nu, au luat trupul lui Tomas și au plecat.

— Se vor întoarce?

— Noi nu credem. Dar deocamdată nu putem fi siguri. Hai să mergem.

A ținut-o de mână în timp ce ea mergea încet în urma lui, agățată de el, până au ajuns la cocioabă. El a deschis ușa și a luminat în jur cu lanterna. Într-un colț era o pătură veche. El i-a dat drumul la mână și a întins pătura pe dușumeaua goală. S-au așezat pe pătură cu genunchii strânși la piept, rezemați

unul de altul. Ea se simțea întărită de căldura lui, de mirosul dulceag al pielii lui și de sunetul respirației lui.

— Se pare că ajungem des în situații de-astea, nu?

— Da.

Ar fi vrut ca el s-o sărute, dar în loc să-l aștepte, s-a întors și l-a sărutat pe buze. El i-a răspuns și ea a simțit energia care îi străbătea tot corpul. Simțea o dorință copleșitoare de a face dragoste, dar el a mângâiat-o pe obraz și i-a spus cu blândețe:

— Nu e locul potrivit, Hélène. Sau momentul. Știi asta, nu?

— Dar de ce?

— Uită-te la locul ăsta.

— Asta-i problema?

Vocea îi tremura, dar ea a adăugat:

— Locul?

El a făcut o pauză.

— Sunt niște lucruri...

— Ce lucruri?

— Lucruri despre care nu pot vorbi.

— Oh, Jack, tare mi-aș dori să vorbim, a spus ea și i s-a tăiat vocea.

— Știu.

Avea dreptate, desigur, fusese o idee ridicolă, dar se simțise respinsă, și asta i-a frânt inima.

CAPITOLUL 67

Hélène s-a trezit prima, deși nu dormise prea mult. S-a ridicat cu corpul înțepenit și dureros, apoi l-a bătut pe umăr pe Jack. El nu s-a mișcat, așa că l-a zgâlțâit ușor.

— Jack, a murmurat ea.

El s-a ridicat instantaneu în picioare, uitându-se alarmat în jur. Ea avea impresia că, atunci când era sub presiune, se trezea mereu așa.

— E totul în regulă? a întrebat-o el.

Hélène i-a zâmbit, vrând să-și stăpânească sentimentele.

— E OK. Totul e în regulă. Eu sunt bine.

— Bine.

Ea a făcut un pas spre ușă și s-a întors să se uite la el.

— Dar acum vreau să merg acasă. Crezi că e un loc sigur?

— Așa cred. În orice caz, vin cu tine.

— Nu. Nu vrei mai bine să te duci la casa conspirativă s-o iei pe Florence de acolo? A rămas atâta timp acolo și nu știu dacă Élise a reușit să ajungă la ea.

— Sigur. Nimerești drumul spre casă?

Ea a deschis ușa și s-a uitat în jur, apoi s-a uitat peste umăr la el.

— Ce-ar fi să-mi arăți în ce direcție e zona de picnic? De acolo știu cum să ajung. Cunosc pădurea destul de bine. Nu pot să înțeleg cum de m-am rătăcit așa.

— Frica și întunericul reușesc întotdeauna să te deruteze.

— Am fost al naibii de îngrozită, sincer, a spus ea, scuturându-și frunzele uscate de pe haine.

— Ai crenguțe în păr. Dă-mi voie.

A stat în spatele ei și a cules cu delicatețe câteva tulpinițe, niște crenguțe și niște frunze, apoi a întins mâna peste capul ei să i le arate înainte să le arunce pe jos. A întors-o spre el și i-a cercetat fața, după care a sărutat-o pe vârful nasului.

— Cred că e în regulă.

Au ieșit amândoi afară. El i-a arătat locul dintre doi stejari mari.

— O iei pe acolo și pe urmă drumul e destul de drept. Ia-te după nas.

— Și tu o aduci acum pe Florence?

— Sigur.

S-a apropiat de ea și a strâns-o o clipă în brațe, înainte să plece.

Hélène a pornit în direcția indicată de el și, în scurt timp, a găsit zona de picnic, apoi a mers mai departe. Acum nu prea bătea vântul, iar pădurea părea inofensivă, plină de viață și de lumină. Aerul era plin de arome și ea l-a savurat, umplându-și plămânii de dulceața lui. Ce bine e să trăiești! Apoi s-a uitat în sus, la coroanele copacilor, unde frunzele luminate de soarele matinal luceau și foșneau. A pășit peste rădăcini de copaci, poate chiar aceleași rădăcini de care se împiedicase cu o seară în urmă, și s-a simțit rușinată că a fost așa de înfricoșată. Însă, pe lângă rușine, avea și o senzație de ușurare. Își făcuse atâtea griji și, evident, era groaznic că fusese nevoie să moară Tomas, dar acum nu aveau să se mai teamă că el le-ar putea identifica.

Când a deschis poarta și s-a apropiat de casă, ușurarea pe care a simțit-o la gândul că se afla din nou acasă și în siguranță aproape că i-a tăiat respirația. Se

simțea amețită și puțin confuză și s-a rezemat de ușă până a început să respire normal. După câteva minute, a deschis ușa și a intrat. Nu mai trebuia decât să se întoarcă Florence acasă și coșmarul avea să se încheie. Și-a dat seama că îi chiorăia stomacul și era moartă de foame, așa că a pus niște apă la fiert pentru un ceai și apoi a găsit biscuiții pe care îi făcuse Florence cu două zile înainte.

A deschis cutia din tablă și a pus câțiva pe o farfurie cu desene albastre, una dintre preferatele lui Florence. Erau suficienți biscuiți pentru trei persoane. Pentru ea, Florence și Jack. Știa că pentru Élise nu trebuia să-și facă prea multe griji. În ultima vreme, sora ei era aici, acolo și peste tot, trăia o altfel de viață și nu putea să vorbească despre toate misiunile ei. Hélène nu putea decât să se roage să nu pățească nimic.

A intrat în baie să se spele, apoi s-a dus sus să-și ia niște haine curate. Era o zi caldă, așa că a ales o rochiță frumoasă cu buline albastre. În timp ce se pieptăna, se gândea că era pur și simplu bucuroasă să se afle acasă; nu se aranjase în speranța că Jack ar putea să rămână la micul dejun. A luat o pereche de cercei din argint dintr-o cutiuță de catifea din sertarul de sus și i-a așezat în dreptul urechilor. Erau în formă de scoică și aveau un diamant minuscul în mijloc, dar erau destul de discreți. A clătinat din cap și i-a pus la loc. *Prea evident*, și-a spus ea. Jack poate n-ar observa, dar Florence ar observa și ar putea să spună ceva. S-a oprit.

— Ei, la naiba, a bombănit ea, sătulă să mai fie așa de prudentă și să încerce mereu să se gândească la urmări.

Ce se întâmplase cu artistul din ea, de atâta timp inactiv? De ce să nu-și pună cerceii ăia afurisiți? Era momentul să facă mai des și ce voia *ea*. A scos iar

cerceii, a trecut tortițele prin lobii urechilor și, când a întors capul în stânga și în dreapta ca să îi admire în oglinda de la măsuța de toaletă, s-a simțit bine.

— De acum înainte... a început ea să declare, dar s-a oprit auzind pași pe scară.

Peste câteva clipe, Florence a dat buzna în cameră, s-a aplecat și a luat-o în brațe.

După un moment, s-a retras și Hélène a văzut ceva pe fața ei. Stânjeneală? Vinovăție? Sora ei rareori arăta așa.

Dar apoi Florence a început să vorbească pe nerăsuflate.

— Slavă Domnului că ești bine, Hélène! Am stat singură toată noaptea și nu știam ce s-a întâmplat. A fost groaznic.

S-a uitat în jur.

— Cu cine vorbeai?

— Cu mine, scumpo. Pur și simplu, vorbeam cu mine.

— Am văzut că ai pus masa. Aș fi în stare să mănânc și un cal.

— Ți-a fost frică acolo, în casă?

— Întunericul a fost cel mai groaznic. Știi cum imaginația o poate lua razna noaptea, când nu poți să dormi.

Hélène s-a ridicat în picioare și i-a întins mâna.

— Știu foarte bine.

— Eram îngrijorată pentru că nu ai venit. Am crezut că te-au arestat. Unde ai fost?

— În pădure.

— Toată noaptea?

Hélène a încuviințat dând din cap.

— Singură?

— La început, da. Dar pe urmă m-a găsit Jack, slavă Domnului!

Florence i-a aruncat o privire pe care Hélène n-a putut s-o descifreze.

— A stat cu tine toată noaptea? a întrebat-o sora ei.

— În colibă. Da. El e jos acum?

— Nu. A trebuit să plece. Îmi pare rău.

— Păcat, a spus Hélène ascunzându-și dezamăgirea, dar s-a bucurat căci vocea îi sunase mai ferm decât se așteptase. Voiam să-i mulțumesc. Dar nu contează, hai să mergem jos.

Au coborât în bucătărie, unde Florence s-a așezat și a devorat imediat doi biscuiți, în timp ce Hélène, care mai devreme se simțise așa de flămândă, doar s-a uitat la ei.

— L-au împușcat pe Tomas, știi? E mort.

Florence a înghițit în sec, dar pe urmă au început să-i curgă lacrimile, iar Hélène a rămas cu ochii fixați asupra mesei, ca să n-o stânjenească pe sora ei cu privirea. După câteva minute, Florence s-a șters cu mâneca la ochi și și-a tras nasul.

— Am vrut așa de mult să-l salvez...

— Știu. Și eu mă simt groaznic.

— E o mare ușurare că acum nu ne mai poate identifica, dar sunt și tristă și mă simt vinovată.

— Tu ai făcut tot ce ai putut să-l salvezi.

Florence a clătinat din cap.

— Nu trebuia. Eram naivă atunci, dar acum îmi dau seama ce proastă am fost. V-am pus pe toate în pericol și nu mi-aș fi iertat-o niciodată dacă...

— Încetează, a întrerupt-o Hélène. Nu s-a ajuns la asta și suntem toate bine. Și nu uita că Tomas ar fi fost oricum executat ca dezertor.

— Știu că era german, dar...

S-a uitat la Hélène cu o privire de nepătruns.

— Și eu sunt... acum.

Hélène a privit-o și ochii i s-au umplut de lacrimi reprimate.Știuse tot timpul adevărul, dar nu vrusese să se gândească ce avea să însemne pentru ele. Acum, dintr-odată, trebuia să înfrunte realitatea, și anume că pentru Florence avea să fie imposibil să mai locuiască acolo.

CAPITOLUL 68

Élise

În dimineața zilei de 8 iunie era caniculă și mult praf. Élise era cu Léo la secția de poliție și analizau planurile pe care le făcuseră pentru ca toată lumea să fie în siguranță – stabiliseră locurile unde se puteau ascunde oamenii și tot felul de alte detalii –, când el a primit un telefon. A vorbit puțin, dar a dat de câteva ori din cap, neliniștit.

— Ce e? l-a întrebat ea după ce a pus receptorul jos.

El a inspirat adânc și apoi a răsuflat.

— Das Reich s-a pus în mișcare în zori.

— Oh, Doamne! Vin spre noi. Nenorocita aia de divizie SS se îndreaptă spre noi.

— Sunt mai bine de șapte sute de kilometri până în Normandia.

— Vom avea mai mult timp să-i oprim.

Élise știa că, deși era încă devreme, mulți maquisarzi erau deja pregătiți pentru ambuscadele multiple prin care sperau să întârzie înaintarea germanilor.

— Se pare că au luat-o pe D940, spre Tulle, a spus Léo.

Ea a oftat adânc, simțind o ușurare imensă.

— Nu trec prin Sainte-Cécile. Suntem salvați.

— Unii au pornit deja spre pădure, pentru orice eventualitate.

Telefonul a sunat din nou și Léo a răspuns.

— Da, a spus el. Deci e mai grav decât credeam. Mulțumim că ne-ați anunțat.

A terminat convorbirea și și-a ciupit nasul cu degetele.

— Ce e? Spune-mi.

— Se pare că au împușcat niște civili: un țăran care își ducea taurii la câmp și niște femei care se uitau prostește la ei. Și au dat foc fermelor.

— *Putains!* Nenorociții.

— N-au cruțat pe nimeni.

Élise s-a uitat la Léo și amândoi au înțeles că probabil era vorba de un *ratissage*[42] – o ultimă încercare plină de cruzime de a elimina Rezistența.

— Vor să ne facă să credem că încă deţin controlul.

— Dar n-o să fie așa, dacă operaţiunea va reuși.

— Va curge sânge, Élise. Sunt peste 15.000 de oameni și mai bine de 1.400 de vehicule care s-au pus în mișcare.

— Omul tău de legătură ți-a spus asta?

El s-a uitat la ea, crispat.

— Cum am putea spera să-i oprim?

Élise a înlemnit când a auzit zgomotul unei motociclete parcând în fața secției. A intrat un maquisard – din fericire, nu era un german –, iar Élise l-a recunoscut pe Mathius, bărbatul care fusese prieten cu Victor.

A vorbit repede:

— Un batalion a virat spre vest la Gourdon, iar asta înseamnă că vor ajunge la Sainte-Cécile.

— *Merde!*

Élise a închis ochii, gândindu-se la asta.

— Trebuie să-i avertizez pe toți să nu se apropie de piață.

— Grăbește-te, a spus el. Nu avem prea mult timp.

Când Élise a ieșit din secție, a auzit scrâșnetul roților de la motocicleta lui, apoi a început să bată metodic la uși, ciulind urechile în același timp la orice zgomot de motor. Cât timp avea la dispoziție? Cinci minute? Zece? Mai întâi a alergat la casa lui Clément, iar el a răspuns la ușă strângându-și la piept pușca antică.

— Îi acopăr eu de la fereastra de sus, a spus el cu voce hodorogită. Nu-ți face griji.

— Nu, a insistat ea. Trebuie să te ascunzi, Clément. Du-te în șopron.

El a inspirat repede.

— Nu pot să-mi las soția.

— Atunci stai sus cu ea. Dar să nu ieși afară. Și să nu tragi cu pușca. Ai înțeles?

El a încuviințat cam fără voie și ea a continuat să bată la uși. Maurice, fierarul, stătea în fața ușii cu un revolver și, când ea i-a spus să se ascundă, el s-a împotrivit.

— Îi voi înfrunta ca un bărbat, a spus el.

— Gândește-te, dacă faci o prostie ca asta, se vor răzbuna pe tot satul.

A încercat să-l determine să renunțe și l-a apucat de braț ca să-l bage în casă, dar el s-a împotrivit.

— Maurice, au o armată imensă și modernă. O armată înspăimântătoare. Lasă lupta în seama Rezistenței.

Dar el a rămas ferm și în final a trebuit să plece fără să-l convingă.

A pornit mai departe spre hotel, la casa mătușii lui Lucille și la casa lui Arlo. Toți păreau împietriți de teamă și au promis să rămână ascunși. Unii nu au răspuns la ușă, iar ăsta era cu siguranță un lucru bun. Fie plecaseră, fie erau deja ascunși.

Pe neașteptate, în aer a răsunat un huruit înfricoșător de motoare. I s-a făcut inima cât un purice gândindu-se la motocicletele din avangarda trupelor SS și la viteza lor teribilă. Oare mai avea timp să ajungă la Hugo? Acum se afla în capătul celălalt al satului, pe una dintre străzile mărginașe. Dacă o lua la fugă, ar fi ajuns la mustață și ar fi putut să dea peste ei. Ori proceda așa, ori se ascundea pe vreo alee, cu speranța că nu avea să fie văzută; dar nici așa n-ar fi fost în siguranță, mai ales dacă nemții s-ar fi împrăștiat prin sat. A simțit cum spaima punea stăpânire pe ea. Dar a încleștat pumnii și a trecut la acțiune: a alergat pe străzi, s-a împiedicat de pietre, s-a reechilibrat și apoi s-a repezit în piață. Hugo era acolo, îi ținea ușa deschisă.

— Repede! i-a strigat el. Grăbește-te.

A alergat și mai tare și, când mai avea doar câteva secunde, a intrat în casa lui Hugo și a tras zăvorul în urma ei, cu inima bubuindu-i și cu respirația tăiată.

El a luat-o de mână.

— Slavă Domnului! Sus! Repede!

A reușit să-și recapete suflul și el a împins-o sus pe scări. Pe palier a condus-o spre un mic dormitor dinspre fațadă, de unde putea să se uite pe fereastră, din spatele perdelelor. Își auzea inima bătând așa de tare, încât avea impresia că o aude și el.

Hugo a tras puțin perdeaua de la geam.

— Pentru Dumnezeu, să nu te vadă, Hugo, i-a șoptit ea.

— Doamne, a murmurat el. Au venit motocicliștii *și* primele mașini blindate.

Apoi s-a îndepărtat de fereastră.

S-a apropiat și s-a uitat și ea prin perdea, iar, când a văzut masivele vehicule naziste zornăind și huruind prin piață, și-a înăbușit un strigăt.

— Te rog, Doamne, să nu fie cineva la vedere, a șoptit ea. De-ar trece prin sat fără să ne terorizeze!

— Autoșenilate cu tunuri, a spus el cu voce scăzută. Monstruos. Au capacitatea unui tanc și se manevrează ușor ca o mașină.

Ea a mai aruncat o privire și a înlemnit când a văzut că vehiculele erau dotate cu mortiere și aruncătoare de flăcări, echipate de război; numai la vederea lor, te speriai de moarte.

Élise anticipa o canonadă și se ruga ca fierarul să-i fi ascultat sfatul. Ținea palma la gură și la bărbie, ca să-și stăpânească tremuratul, și aștepta, în timp ce în capul ei se derulau imagini cu multe victime și cu satul distrus. Însă până atunci nu se trăsese niciun foc; se auzea doar zgomotul făcut de mișcarea unei armate colosale și se simțea mirosul groaznic de ulei, de benzină și de praf. Zgomotele au continuat să se audă și apoi s-au îndepărtat treptat. A răsuflat lent.

— Asta a fost tot? a șoptit ea. Au plecat?

Apoi s-a uitat la Hugo când au auzit un vrum-vrum mecanic.

— Ce e? a întrebat ea, ridicând din sprâncene.

— Sunt niște camioane, a murmurat Hugo și amândoi au așteptat în tăcere cât timp unitatea de camioane a trecut încet pe lângă ei, îndreptându-se spre Sarlat.

— De ce merg spre Sarlat? a șoptit ea.

— Dumnezeu știe.

— Mă duc să văd dacă toată lumea e teafără.

— Crezi că e un lucru înțelept? E posibil să mai vină și alții.

— Trebuie să mă asigur că n-a pățit nimeni nimic.

Afară, câțiva săteni ieșiseră din case și stăteau în piață, felicitându-se circumspecți pentru norocul lor; convoiul trecuse prin sat și nimeni nu fusese rănit. Aerul era greu din cauza prafului care se învârtea în lumina soarelui, în timp ce ei vorbeau în șoaptă. Élise s-a dus la Lucille, care a îmbrățișat-o; pe urmă fata l-a îmbrățișat și pe Léo, care s-a făcut roșu la față. Élise s-a asigurat că erau bine și Clément cu soția lui, la fel și *madame* Deschamps, dar pe când se întorcea spre casa lui Hugo, a auzit huruitul puternic al convoiului care se îndrepta spre sat.

Élise și-a înăbușit un strigăt.

— Dumnezeule!

Hugo avusese dreptate. Veneau alții. Ba nu, și-a dat ea seama, nu era asta. Era convoiul care tocmai trecuse și acum se întorcea spre ei.

Lucille a început să țipe. Léo a luat-o de mână și au fugit amândoi să se ascundă în secția de poliție. Câțiva săteni păreau să fi încremenit. Élise a țipat la ei să plece și apoi a luat-o și ea la fugă, a ajuns exact la timp înapoi la Hugo și a alergat sus pe scări.

Când avangarda de motociclete a pătruns în piață, ea nu știa dacă toată lumea apucase să se ascundă. Iar acum, de la fereastră, vedea că toată unitatea germană revenise.

A observat că Maurice Fabron nu se dusese totuși acasă. Alerga dinspre fierărie spre piață și părinții lui strigau după el să se întoarcă. Dar el țipa și

trăgea cu arma ca un nebun. A reușit să nimerească o motocicletă. Aceasta a derapat, dar soldatul a scăpat teafăr. Élise își ținea respirația. Asta nu avea să se termine așa. Într-o secundă, au sărit din șenilată mai mulți soldați germani călițiți în luptă și l-au înconjurat rapid. Nu avea cum să se pună cu divizia Das Reich. I s-a tăiat respirația când l-a văzut stând drept, cu pistolul îndreptat spre germani, și apoi prăbușindu-se, după rafala armelor automate descărcate în el. Motociclistul și autovehiculul avariat au fost urcați într-un camion. Apoi a fost copleșită de groază când soldații SS i-au scos pe părinții lui Maurice din fierărie, unde se adăpostiseră plângând, i-au dus în mijlocul pieței, i-au împușcat în cap și le-au lăsat cadavrele acolo. După asta au incendiat fierăria și satul a început să se umple de un fum înțepător și sulfuros.

A simțit un junghi în inimă când a văzut că germanii trăgeau acum cu tunurile în hotel, făcând țăndări geamurile brutăriei. Aruncătorul de flăcări a scos o bilă de foc portocalie, ca un balaur furios. *Madame* Deschamps rătăcea pe stradă plângând, cu cămașa de noapte murdară și cu fața mânjită de funingine. Élise a strigat la ea să se întoarcă. Slavă Domnului că femeia o auzise și a scăpat cu viață, neatinsă de ultima bilă de foc, retrăgându-se repede pe o alee.

Dar apoi s-a auzit o împușcătură, urmată de o alta. Élise și Hugo au sărit îngroziți când un glonț a intrat pe fereastră și s-a înfipt în peretele din spatele lor. S-au uitat unul la celălalt, șocați.

Apoi germanii s-au întors, au luat-o pe un drum paralel cu râul și s-au îndreptat spre est, lăsând în urmă miros de ars, de benzină și de ulei în aerul prăfos.

Răfuiala se terminase.

42 În termeni militari, se referă la acţiunea de cercetare și de curăţare a unei zone de elementele dușmane infiltrate (n. red.).

CAPITOLUL 69

Slavă Domnului că soarele e puternic, s-a gândit Élise, *cel puțin străzile ude se vor usca repede.* Ea și Hélène li se alăturaseră celorlalți la curățarea străzilor, după ce Léo, Arlo și doi maquisarzi îndepărtaseră cadavrele. Fumul le intrase în păr, în nas și în gât, iar spălarea sângelui vâscos care se înnegrise de căldură le întorcea stomacul pe jos. Mirosul dulceag și metalic al sângelui se ridica în aer când se scurgea pe pavelele arse de soare, spre canalizare. O parte era acum pe hainele lor. I-a durut inima când au încercat să-i liniștească pe bătrânii îngroziți, care tremurau din tot corpul, ținându-și mâinile încleștate pe rozarii. Clément ieșise cu acordeonul și se așezase în ușa casei, dar nu cânta; pur și simplu stătea acolo tăcut, cu un aer distrus. Élise s-a dus la fântână, așa cum făceau toți, să-și spele mâinile lipicioase de la sânge, și când a văzut că apa se face roz, s-a cutremurat.

Uzi de transpirație, ea, Hélène, Léo și Arlo stăteau acum la cafenea și își ștergeau frunțile, epuizați de cumplita oroare, dar și de eforturile pe care le făcuseră pentru a repara cât de cât stricăciunile. Arlo bătuse scânduri la ferestrele brutăriei, dar la hotel nu putuseră să facă prea multe. Acolo era nevoie de zidari. În cafenea, Élise le dăduse câte o ceașcă de erzaț; vorbeau încet, bucuroși că s-a terminat, dar teribil de triști din cauza pierderii lui Maurice și a părinților lui nevinovați.

— Ce-o fi fost în capul lui Maurice? a întrebat Arlo, privindu-și mâinile care i se răsuceau în poală ca și cum ar fi avut viață proprie. Pur și simplu, nu

înţeleg.

Élise a clătinat din cap.

— Credea că face ceea ce trebuie.

— S-a sacrificat, a spus Léo.

— Dar pentru ce? a oftat Arlo. Eu nu am văzut decât că a fost doborât la pământ, iar apoi părinții lui au fost împușcați în piață. Ca să nu mai pomenim de ce s-a întâmplat cu hotelul și cu brutăria.

— A fost un gest curajos.

— Nu. A fost unul prostesc.

— Nici eu nu prea înțeleg, a spus Élise. Dar nu ajută cu nimic să ne tot gândim la asta.

— Ai dreptate, a spus Léo. Măcar acum s-a terminat. Asta trebuie să ținem minte și să privim spre viitor.

Arlo s-a uitat la el cu tristețe și scepticism.

— Oare?

— Haide, Arlo, a spus Léo. Nu-ți stă în fire să fii pesimist. Știu că e groaznic ce s-a întâmplat, dar putem să reconstruim, să vindecăm rănile, să facem satul cum a fost înainte.

Arlo a dat încet din cap.

— Da, ai dreptate. Nu e ușor, dar de dragul celor care au murit trebuie să privim spre viitor. Însă chiar credeți că se va termina? Războiul durează de atâta timp. Nu pot să-mi imaginez...

Léo i-a zâmbit cu blândețe și Élise a spus:

— Absolut, războiul se va termina în curând. O să vezi. Nu va mai dura mult și țara noastră va fi liberă, iar noi vom reveni la viața noastră de dinainte.

Piețele, serbările, nunțile, prânzurile lungi de duminică, toate mâncărurile cu care ne vom îndopa. Și vom trăi fericiţi. Gândește-te la asta!

— Și, lucrul cel mai bun, blestemații de naziști nu vor mai fi aici! a spus Arlo, molipsindu-se în sfârșit de optimismul lor abia dobândit.

— Așa e mai bine, a spus Léo și l-a bătut pe spate.

— Ei, ar trebui să mă duc la Justine, a spus Arlo și a dat să se ridice.

Chiar atunci s-a auzit o bătaie în ușă. Élise a deschis și l-a văzut pe Jack, care s-a uitat în jur la ei.

— Am venit cu vești.

Arlo s-a așezat și Hélène s-a ridicat.

— Au legătură cu Florence?

Jack a clătinat din cap și a tras un scaun lângă ea.

Élise s-a uitat cum sora ei se așază din nou. Părea ușurată. Hélène nu luase parte la conversația lor, poate pentru că se simțea prea epuizată, dar acum, că Jack era acolo, părea mai animată.

Însă Jack nu părea dispus să vorbească. A deschis gura, dar n-a ieșit niciun cuvânt. Hélène și-a pus palma pe mâna lui.

— Spune-ne, l-a rugat Élise.

— A fost...

A făcut o pauză, iar chipul lui s-a crispat.

— A fost... de-a dreptul barbar.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat Léo cu un aer grav.

— O răzbunare. O răzbunare teribilă.

— Unde?

— În Tulle.

— De ce? a întrebat Élise.

El și-a retras mâna de sub palma lui Hélène, a scos o hârtie mototolită din buzunar și a pus-o pe masă, netezind-o.

— E unul dintre numeroasele afișe care au fost lipite pe toate zidurile din Tulle.

A citit cu glas tare:

Cetățeni,

Patruzeci de soldați germani au fost uciși cu brutalitate de maquisarzii comuniști.

În consecință, drept pedeapsă, acei teroriști vor fi spânzurați. Pentru fiecare soldat german ucis, vor fi pedepsiți trei. Așadar, o sută douăzeci de oameni vor fi spânzurați, iar trupurile lor vor fi apoi aruncate în râu.

Ca un gest de bunăvoință, nu vom arde orașul din temelii.

S-a oprit din citit, iar în cameră se făcuse liniște. După o clipă, Hélène a spus cu vocea sugrumată, acoperindu-și pe jumătate gura cu mâna care îi tremura:

— Vrei să spui că așa s-a întâmplat? Ofițerii SS au fost atât de furioși, încât s-au răzbunat în felul ăsta?

El se uita în jos, la masă.

— Da, ca să le dea o lecție tuturor, dar nu pe maquisarzi i-au ucis. Trupele SS i-au vânat pe oameni în casele lor, pe străzi, la locul de muncă, la pensiuni și prin cafenele. Le-au spus că le verifică identitatea.

— Dumnezeule! a exclamat Léo. Și oamenii i-au crezut?

Jack a clătinat din cap.

— Mă îndoiesc. Unii s-au dus de bunăvoie. Alții, nu. Au arestat sute de bărbați cu vârste cuprinse între șaisprezece și șaizeci de ani, i-au adunat pe toți la un loc și apoi au redus treptat numărul.

— Oh, Doamne! a spus Élise, imaginându-și spaima femeilor când au văzut că le sunt luaţi fraţii, taţii, soţii și fiii de lângă ele.

— I-au luat pe toți, până și pe bărbier și pe fratele lui, care avea un aprozar, un învățător, un barman, un măturător care a fost spânzurat doar pentru că n-avea pantofii curați. Apoi cei care aveau influență în oraș sau relații au fost eliberați.

— Până la urmă pe cine au ucis? a întrebat Léo.

— Nu au ucis maquisarzi. Aceștia se ascunseseră în pădure. Până la urmă, au ucis doar oameni singuri sau slabi de minte, oameni ce nu aveau pe nimeni care să le ia apărarea. I-au aliniat, cu mâinile legate la spate, și le-au ordonat tinerilor din sat să aducă scări și funii.

Hélène și Élise s-au uitat una la cealaltă cu ochii mari, iar Élise și-a mușcat obrazul până a simțit gust de sânge.

— Mai întâi, au folosit stâlpii de iluminat și au pus două scări de o parte și de alta, una pentru prizonier, cealaltă pentru călău. Unii au plâns, alții au țipat, unii au dat din picioare și alții... în fine, se zbăteau în laț, așa că i-au împușcat.

Cineva din încăpere a scos un țipăt înăbușit, Élise nu și-a dat seama cine. Ea se uita în podea, făcând eforturi să nu plângă.

— După ce au folosit toţi stâlpii, au legat funii de balcoanele de la etaj, lângă jardinierele cu mușcate înflorite, roz și roșii.

A făcut o pauză și a înghițit în sec, căci era evident că se chinuia să-și stăpânească emoțiile.

— Masacrul a durat mai bine de trei ore și toți locuitorii orașului au fost obligați să asiste.

Hélène și-a înăbușit un strigăt.

— Inclusiv copiii?

Jack nu a răspuns.

— I-au spânzurat pe toți cei o sută douăzeci? a întrebat Élise, abia reușind să-și găsească vocea.

— Nu. Au rămas fără funii la nouăzeci și nouă. Atunci le-au ordonat tinerilor să taie funiile. Din motive sanitare, în loc să-i arunce în râu, i-au încărcat în camioane și i-au dus la groapa de gunoi a orașului.

A lăsat capul jos.

În cameră se așternuse o tăcere înfiorată.

Doar Léo a încercat să vorbească.

— Eu... eu...

Dar apoi a renunțat.

— Și-au propus să terorizeze populația cu spectacolul ăsta, a spus Jack. Și, ca o insultă supremă, un grup de ofițeri SS au asistat la execuții în timp ce beau sticle cu vin bun pe terasa cafenelei Tivoli.

Nu a mai vorbit nimeni. Élise auzea respirația rapidă a lui Hélène, aproape gâfâită, ca și cum s-ar fi luptat să-și păstreze controlul. I-a întins mâna, dar Hélène a clătinat din cap și a scos un geamăt de parcă i se frânsese inima. Pe obrajii lui Élise curgeau lacrimi în neștire, în timp ce Arlo și Léo păreau paralizați de șoc.

Tăcerea aceea îngrozitoare a continuat.

În cele din urmă, Jack a vorbit din nou:

— Situația din Tulle nu poate fi schimbată, dar măcar pentru Sainte-Cécile coșmarul s-a terminat. Trebuie să fim bucuroși pentru asta. Iar germanii se pregătesc, în sfârșit, să plece de la castel.

CAPITOLUL 70

Hélène

Hugo o convinsese pe Hélène să-și ia liber a doua zi, iar ea așa făcuse, cu toate că ar fi preferat să se ducă la serviciu. Acum, încă îmbrăcată în cămașă de noapte, făcea curățenie în bucătărie. Era singurul lucru pe care credea că mai poate să îl facă, singura modalitate de a prelua din nou controlul asupra vieții și emoțiilor ei. Când curăța și făcea ordine, casa era mai luminoasă, iar ea se simțea mai ușoară. De data asta, nu reușise. Frecase deja masa și curățase petele din chiuvetă, dar nu reușise să scape de tristețea care o apăsa.

Florence a coborât și a rămas în ușa bucătăriei, uitându-se la ea.

— Îți aduci aminte de rulourile cu scorțișoară? a întrebat ea.

Hélène și-a îndreptat spatele și a adulmecat aerul.

— Sunt primul lucru pe care vreau să-l fac în clipa când o să pun mâna pe un pic de făină.

— Și pe urmă?

— Pe urmă o să fac cele mai lipicioase, mai dulci și mai cleioase croasante pe care ți le poți imagina.

Lui Hélène îi lăsa gura apă.

— Am avut noroc că am scăpat de ce era mai rău, a spus Florence. Ce s-a întâmplat la Tulle e incalificabil, dar satul nostru a scăpat ușor.

Hélène știa că sora ei are dreptate, dar nu putea să fie la fel de pozitivă.

— Poate vom reveni la viața noastră normală în curând, a adăugat Florence.

Hélène și-a mascat consternarea. Sora ei avea dreptate, dar cu ce costuri teribile! Și oricum, până atunci ea trebuia să curețe în continuare, fiindcă altfel nu avea să se întâmple nimic bun. Cu și mai multă vigoare a măturat pe jos, a umplut o găleată cu apă și a început să spele podeaua.

— Oprește-te, Hélène, a spus Florence. Am putea încerca să facem ceva frumos azi. Ceva pozitiv. Care să ne facă să ne simțim mai bine.

— Pe mine curățenia mă face să mă simt mai bine, a spus ea, dar s-a întrerupt din spălat. Te-ai gândit la ceva?

— Nu. Pur și simplu simt nevoia să fac ceva. Orice.

S-a uitat la Hélène.

— E îngrozitor că mă simt cumva ușurată că tragedia s-a întâmplat la Tulle, și nu în satul nostru. E ceva atât de groaznic dacă recunosc asta?

Hélène a clătinat din cap.

— Nu. Și eu simt la fel.

— Dar apoi mă simt vinovată pentru că mă simt ușurată.

— Și eu la fel.

Cu o seară în urmă, după ce Hélène îi povestise ce se întâmplase la Tulle, sora ei aprinsese candele și insistase să facă un priveghi pentru cei care muriseră; au stat amândouă până târziu în noapte. Acum, deși era obosită moartă, Hélène simțea nevoia să continue.

— Nu putem să ieșim. E mai bine să rămânem acasă.

— Dar acum naziștii au plecat, nu?

Hélène a clătinat din cap și a început iar să spele.

— Poate. Dar e mai sigur să stăm liniștite, deocamdată.

— Nu te-ai săturat să faci mereu doar ce e sigur?

Hélène s-a oprit, reflectând o clipă.

— Ba da, a spus ea. M-am cam săturat. Când se vor termina toate astea, vreau să fac ceva mai mult cu viața mea.

— Cum ar fi?

Hélène a clătinat din cap.

— Deocamdată nu știu.

— Și eu simt la fel.

— Că nu știi ce să faci?

— Ei, da, a spus Florence. Dar mă referam la faptul că și eu vreau să fac altceva. Ceva important. Poate o să mă fac dansatoare sau exploratoare, sau detectiv.

— Un amestec foarte ciudat de profesii, a spus Hélène râzând.

— Da, dar ai înțeles ideea.

— Da.

— Și, în curând, o să avem o grămadă de timp să facem tot felul de lucruri frumoase.

Hélène și-a îndreptat spatele.

— Da. Ai dreptate. Chiar cred asta. Am uitat pentru o clipă. Trebuie să credem că așa va fi. Și sper că pentru noi s-a încheiat ce a fost mai rău. Așa cum ai spus și tu. Îți mulțumesc.

Florence a zâmbit.

— Păi, până atunci o să pregătesc o mâncare delicioasă, ce zici?

Hélène a zâmbit.

— Ei, asta e o idee grozavă, fată dragă.

— Măcar avem ouă. Aș putea să fac *omelette aux fines herbes*[43].

S-a uitat prin bucătărie.

— Am cepșoară, tarhon, hasmațuchi și pătrunjel. Perfect. Ți-e foame acum?

Hélène s-a gândit puțin. Nu mâncase de douăzeci și patru de ore și era absolut înfometată.

— Aș fi în stare să mănânc și un cal, a spus ea.

— Ei, asta nu pot să-ți ofer, dar o să fie o omletă absolut delicioasă. Lasă dușumeaua aia. Ai putea să mă ajuți la gătit. Sincer, tu și curățenia ta!

— Tu și gătitul tău!

— Și Élise, care-i punctul ei tare? a întrebat Florence.

— Păi, Élise e specialistă în...

— Asumarea de riscuri, au spus amândouă deodată și au izbucnit în râs.

Hélène a pus deoparte mopul și găleata, iar Florence și-a pregătit ustensilele și ingredientele. În acele momente, chiar părea că viața revenise la normal.

— Taie verdețurile și pune-le în castronul ăsta, în regulă? a spus Florence și a împins spre Hélène un castron albastru cu alb. Élise e acasă?

— Nu.

— Dar unde e?

Hélène a clătinat din cap și a pufnit:

— O știi pe Élise.

După ce a ales patru dintre cele șase ouă pe care le avea într-o farfurie adâncă, Florence le-a spart, ciocnindu-le de tocător, și le-a pus într-un castron alb. Le-a bătut și a adăugat verdețurile, sare și piper, cu flerul ei obișnuit, după care a pus într-o tigaie din fontă un cubuleț de unt și l-a încălzit până când a făcut spumă.

Cât de sigură era Florence, s-a gândit Hélène. Ca un bucătar profesionist. Devenise mai puternică, mai hotărâtă, dar Hélène tot nu putea să scape de îngrijorarea referitoare la ce avea să facă sora ei după război.

După ce spuma s-a mai domolit, Florence a pus în tigaie jumătate din amestec și a scuturat-o puțin. Când ouăle au început să facă bule, le-a învârtit continuu, trăgând în mijloc partea făcută, ca să se coacă și marginile.

— Ta-daa! a făcut ea după câteva minute, încântată de sine. Iată omleta.

Când a scuturat tigaia, marginea omletei s-a rulat perfect. A răsturnat-o pe o farfurie și i-a întins farfuria lui Hélène. Apoi s-a dus iar la plită, să facă a doua omletă.

Pe când Hélène gusta din omletă, au auzit afară zgomot de motoretă și apoi de pași. *Ce o mai fi acum?* și-a spus ea. *Vreau să mănânc.* O clipă mai târziu, ușa s-a dat de perete și în cameră a năvălit Élise.

— Repede. Hélène, trebuie să vii la castel.

— Acum? De ce?

— Îți explic pe drum. Grăbește-te!

— Nu m-am îmbrăcat.

— Pentru Dumnezeu, Hélène! Pune-ți o haină peste cămașă.

— Nu. Pun ceva pe mine repede. Așteaptă puțin.

— Nu e timp. Trebuie să vii acum! E vorba de Violette.

Élise s-a dus pe hol și a luat o jachetă subțire, de vară.

— Uite, a spus ea când a revenit. Pune-o pe tine. Să mergem.

— Și eu? a întrebat Florence.

— Nu încăpem toate trei pe motoretă.

A aruncat o privire spre masă.

— Tu stai aici și mănâncă-ți omleta.

Hélène și-a pus jacheta pe umeri și s-a încălțat cu niște sandale. Au fugit afară și s-au urcat pe motoretă. Élise a pornit motorul și a demarat în viteză. A luat-o pe drumul de țară, plin de hârtoape, strigându-i lui Hélène să se țină bine. A încercat să-i explice ce se întâmpla la castel, dar lui Hélène îi era imposibil să audă altceva în afară de huruitul motorului și vântul care-i vâjâia pe la urechi.

S-a speriat când Élise a accelerat nebunește. Era îngrijorată pentru Violette, întrebându-se ce se întâmplase de trebuia să ajungă acolo urgent. Când s-au apropiat de castel, se aștepta ca Élise s-o ia pe aleea din spatele acestuia, dar ea a luat-o pe aleea din față străjuită de copaci, pe unde, evident, se ajungea mai rapid.

— Germanii au plecat, i-a strigat Élise.

— Ce?

A întors capul și motocicleta a deviat de la traseu.

— Germanii au plecat. De la castel. Toți. Eram acolo.

De data asta, Hélène a auzit-o, a strigat „ura!“ și pe urmă i-a spus:

— Fii atentă la drum, pentru Dumnezeu!

Élise a tras în fața ușii imense, care fusese lăsată deschisă, și a oprit motorul. S-au dat jos și au intrat repede în holul mare.

— Încotro? a întrebat Hélène, uitându-se în jur.

— Vino după mine.

Élise a condus-o spre sufragerie, și Hélène a văzut imediat un cadavru care zăcea chiar în pragul ușii. S-a oprit să se uite și și-a înăbușit un țipăt când l-a recunoscut pe căpitanul Meyer, cu ochii lui albaștri goi și cu o pată roșie în mijlocul pieptului.

— Oh, nu, a șoptit ea, îngrozită. Era un om bun. Ne-a ajutat. Cine a făcut asta?

— Violette. Dar asta nu e partea cea mai rea.

— Violette? Dumnezeule! Dar de ce?

— Nu pot să-ți explic... E ceva prea îngrozitor, va trebui să vezi cu ochii tăi. Hai repede.

Hélène a urmat-o în altă cameră și apoi într-o curte acoperită, unde îi plăcea lui Suzanne să stea primăvara. A auzit pe cineva gemând. Era un urlet, ceva mai teribil decât un geamăt, o suferință disperată, și pe urmă, după ce a intrat, i-a văzut pe Suzanne stând lipită cu spatele de perete, pe Henri întins pe jos, rănit, și pe Violette jelind aplecată peste trupul copilașului ei.

Hélène s-a apropiat de ea, dar s-a oprit când Violette a ridicat un pistol. Șocată, Hélène nu pricepea nimic. Ce se întâmplase? A făcut un pas șovăitor spre ea.

— Nu te apropia, a avertizat-o Violette.

Părea a fi nebună – părul ei, de obicei așa de frumos aranjat, era răvășit complet acum, iar hainele îi erau murdare. Și ochii. Hélène nu văzuse niciodată o privire așa de hăituită. Niciodată.

— Ce s-a întâmplat cu Jean-Louis? a întrebat-o.

Violette a început să tremure.

— L-au împușcat în spate. Ne țineau aici separat. Pe urmă, chiar înainte să plece, l-au lăsat să alerge la mine și l-au împușcat în spate, sub ochii mei. Băiețelul meu!

Lacrimile îi șiroiau pe obraji.

Hélène ar fi vrut să o liniștească, dar își dădea seama că nu avea cum.

— Ce s-a întâmplat cu căpitanul Meyer? a întrebat ea.

— L-am omorât.

— Violette, de ce?

— Pentru Jean-Louis.

— Dar sigur nu el l-a împușcat pe băiat, nu?

— Nu.

— Mai e ceva, a auzit-o Hélène pe Suzanne. Spune-i, Violette.

Hélène s-a uitat la prietena ei, fără să înțeleagă nimic din toate astea.

— De ce l-ai omorât?

— Pentru că...

Și a gemut iar.

— Pentru că m-a amenințat că o să le spună totul lui Suzanne și lui Henri.

— Nu înțeleg. Ce să le spună?

Violette nu a răspuns.

Hélène s-a întors spre Suzanne.

— Henri e bine?

— Sunt bine, a spus el. Am o mică rană la picior. O zgârietură.

— E mai bine să arunc o privire.

Dar Violette a ridicat iar pistolul.

— Nu. Poate să mai aștepte.

Hélène s-a uitat în ochii ei.

— Chiar vrei să mă împuști dacă nu te ascult? Credeam că suntem prietene.

— Eu nu am prieteni.

Violette a râs cu amărăciune, dar nu a coborât pistolul.

— Stai jos.

Hélène a oftat, disperată, dar s-a așezat.

Suzanne a început să spună ceva, dar Violette a mijit ochii și fața ei a devenit o mască a furiei înverșunate.

— Atât de proști sunteți toți, cu prietenia și încrederea voastră! Nu există iertare.

— Ce vrei să spui? a întrebat Hélène. N-are niciun sens.

Preţ de câteva clipe, nimeni n-a spus nimic.

Apoi Violette a vorbit cu o voce sugrumată de durere:

— Eu sunt de vină, nu înțelegi?

Hélène a clătinat din cap.

— Jean-Louis are sânge de evreu. Tatăl lui era evreu. Ei au aflat.

Din nou, tăcere.

— Am crezut că o să scap. Dar ei m-au amenințat că îl deportează dacă...

Pe Hélène o durea gâtul și i se uscase gura.

— Dacă?

— Dacă nu le dau ce vor.

— Vrei să spui că ofițerii SS nu veneau doar pentru pălării? Veneau și pentru sex?

Violette s-a încovoiat o clipă, dar apoi s-a întors să o privească pe Hélène fără să clipească.

— Dacă ar fi fost numai asta.

— Ce altceva a mai fost?

Violette a ridicat cealaltă mână, ca și cum ar fi vrut s-o țină la distanță pe Hélène.

— Ce altceva a mai fost? a repetat Hélène, simțind acum că îngheață.

— Le-am dat informații. Dar nu le-am spus tot ce știam. Jur. Doar lucruri care am crezut că nu-ți vor face rău.

A lăsat capul în pământ.

— În afară de Tomas.

Hélène înlemnise.

— Le-ai spus că noi l-am ascuns pe Tomas?

— Nu. Nu. Nu asta. Le-am spus că am auzit că l-a ascuns cineva din sat. Ne-au adus aici pe mine și pe fiul meu și urmau să-l omoare pe Jean-Louis dacă refuzam să le dau informații. Avea doar cinci ani.

Hélène a auzit-o pe sora ei gemând, cu un hohot îngrozit în clipa în care a înțeles.

— Victor? a întrebat Élise. Tu le-ai spus de încercarea noastră de a-i salva pe prizonieri?

Violette a încuviințat dând din cap.

Vocea lui Élise era răgușită, aproape sugrumată.

— Patru oameni au fost executați. L-au ucis pe tatăl copilului meu, din cauza ta.

— Tu ce-ai fi făcut? I-ai fi lăsat să-ți ia singurul copil? I-ai fi lăsat să-l omoare?

A scos un hohot de râs aspru și amar.

— Oricum au făcut-o, nu?

Hélène a deschis gura și apoi a închis-o, prea șocată ca să vorbească. Violette a început să tremure, își smulgea părul din cap, privind, înnebunită, în jur. Nimeni altcineva n-a mișcat.

— Hai, Violette, a spus Hélène, regăsindu-și vocea. Te rog, pune pistolul jos. O să găsim o cale să ieșim din situația asta.

— Pentru mine nu există nicio cale de ieșire, a spus Violette cu voce tremurată.

Și Hélène a avut o presimțire cumplită, căci bănuia ce intenționa să facă Violette. A simțit fiori de spaimă pe șira spinării, în timp ce încerca să tragă de timp.

— Dar de ce ai plecat din Paris? Nu mi-ai spus niciodată.

— Credeam că ai ghicit.

— Nicidecum.

— Pierre nu era Pierre. Era Gustav Peter, un ofițer german. Nu era tatăl băiatului meu, dar când și-a dat seama că eram deja însărcinată m-a părăsit, iar Rezistența locală știa de noi, așa că...

Nu e de mirare că a crezut că nu are de ales, s-a gândit Hélène.

— Te rog, Violette. Nu te condamn pentru ce ai făcut. Poți să pleci din satul ăsta. Să o iei de la capăt în altă parte.

Violette a clătinat din cap.

— Știi că e imposibil, Hélène. Îmi pare așa de rău. Îmi dau seama că nu mă pot aștepta la iertare.

Nimeni n-a rostit niciun cuvânt.

Hélène a simțit că o ustură ochii și a făcut eforturi să nu plângă.

— Dă-mi pistolul, Violette, a spus ea, ca și cum ar fi vorbit cu un copil. Hai. Te rog. O să găsim o soluție.

Și atunci, chiar sub ochii lor, Violette a clătinat din cap și a dus pistolul la gură.

— Nu! a țipat Hélène și a sărit în picioare, dar chiar în clipa aceea Violette a apăsat pe trăgaci.

Hélène a rămas în picioare, cu mâna la gură, incapabilă să priceapă ce vedea, jumătate din fața aceea frumoasă distrusă – oasele, sângele, carnea –, toată oroarea aceea pe care nu avea să o uite. Timp de câteva minute, șocul a fost așa de mare, încât s-a simțit complet pustiită. Nu putea nici să respire, nici să vorbească și nici să-și ia ochii de la Violette, care zăcea moartă și-l acoperea acum cu trupul ei pe băiețel. Hélène s-a lăsat pe podea și a început să geamă. Élise s-a dus la ea și a ținut-o în brațe până când n-a mai tremurat.

43 „Omletă cu ierburi aromatice“, în lb. franceză, în original (n. red.).

CAPITOLUL 71

Hélène stătea cu Florence pe banca din grădină, simțind o durere apăsătoare. Și-a lipit strâns palmele pe abdomen, ca și cum ar fi vrut să se adune.

— Am crezut că tot ce s-a întâmplat în sat a fost cumplit, a spus Hélène cu respirația întretăiată. Și a fost rău, foarte rău, dar ce s-a întâmplat cu Violette a fost și mai rău. Nu știu dacă voi putea să-mi scot vreodată imaginea asta din minte.

Florence a luat-o după umeri.

— A fost ceva mai personal. Era prietena ta cea mai bună.

— Dar cum au putut să ucidă așa un copil? Cum au putut face asta?

— Nu știu.

— Era atât de mic!

A clătinat din cap și s-a uitat în grădină. În ciuda aerului înmiresmat, a cerului nesfârșit de albastru și a minunatei atmosfere a locului, se simțea absolut devastată și nu vedea nimic din frumusețea perisajului. Lumea ei se făcuse țăndări și zăcea distrusă în jurul ei. Se simțea rănită și inima îi bătea haotic de fiecare dată când se gândea că un om în toată firea a putut ucide cu cruzime un copil, împușcându-l în spate. S-a ridicat brusc și a început să se plimbe prin fața băncii.

Nici Florence n-a spus nimic.

Hélène a strâns pumnul drept, a lovit cu el în palma stângă și apoi l-a clătinat.

— Îmi vine să sparg ceva. Vreau să îmi vărs nervii cumva, dar am impresia că toată furia rămâne blocată...

A desfăcut pumnul, a închis ochii, apoi a ridicat mâna și și-a lipit-o de piept.

— Aici, în mine.

— Vai, Hélène, a spus Florence. Îmi pare foarte rău.

Ea s-a așezat din nou și s-a aplecat, ghemuită.

— Sunt îngrozită când simt că-mi pierd controlul. Ce pot să fac să nu mă mai simt așa?

— N-ai ce să faci. Dar o să fie mai bine.

A simțit că lacrimile îi înțeapă ochii și i-a închis, apăsându-și pleoapele cu trei degete, ca să le oprească.

— Nu înţeleg ce sens are.

Florence a oftat.

— Așa se petrec lucrurile uneori. Lucruri pe care nu le putem schimba, dar cu care trebuie să găsim o modalitate de a ne împăca. Nu există un sens, Hélène.

— Nu vreau să mă împac cu asta, a spus ea înlăcrimată.

— Știu.

— Nu o voi putea ierta pe Violette. Dar nu îi voi ierta niciodată pe *ei*, pentru ceea ce i-au făcut. De unde știm că noi n-am fi procedat la fel ca ea? Nici nu pot să mă gândesc prin ce a trecut.

În final, Florence s-a ridicat în picioare.

— Hai. Nu putem să stăm așa aici. Deocamdată trebuie să facem ceva, ceva bun; altfel va fi din ce în ce mai rău. Am învățat ceva – și anume că nu-i putem lăsa să câștige.

Hélène s-a uitat la ea.

— Din ceea ce ți s-a întâmplat ție?

Florence s-a uitat la ea.

— La început ești năucit de emoții pe care nu le înțelegi, și poţi să rămâi în starea asta o veșnicie, dar până la urmă... lucrurile se schimbă. Vine un moment în care ai posibilitatea să alegi cum te simți. Cum vrei să fii. Puteam să mă simt toată viața furioasă, mică și umilită. Am ales să nu o fac. Aleg asta în fiecare zi, chiar și acum.

Hélène s-a uitat la ea.

— Nu mi-ai spus asta niciodată.

— Nu.

— Nu cred că voi mai fi vreodată în stare să fac ceva.

— O să fii. Dar deocamdată hai să intrăm în casă și să facem ceva împreună. Căldura de aici ne secătuiește. Hai.

Hélène a dat din cap.

— Știu, a spus Florence și i s-au aprins ochii. O să pictăm.

— Ce să pictăm?

— O pictură murală. Facem o pictură murală. De ce nu?

Hélène s-a șters la ochi.

— Serios? Nu cred că...

Dar Florence i-a zâmbit și i-a întins mâna.

— O să pictăm niște floarea-soarelui minunate pe pereții din bucătărie. Mai ai vopseluri, nu?

Hélène i-a spus că avea.

— Mereu am spus că o să facem asta, așa că la treabă!

Și timp de câteva ore au pictat floarea-soarelui, până când mâinile li s-au umplut de vopsea, unghiile li s-au murdărit și au început să le doară brațele. Florence avusese dreptate când îi propusese asta, Hélène se mai liniștise un pic. Încă se simțea groaznic când se gândea la Violette, dar cu fiecare floare pe care o picta se simțea ceva mai bine.

— Trebuie să nu te mai gândești! i-a poruncit Florence. Concentrează-te asupra florilor.

Hélène a înmuiat pensula în vopseaua de un galben aprins și a continuat să picteze, iar florile înfloreau pe perete, delicate și frumoase. Mâna ei se mișca din reflex, de parcă nici nu se gândea cum să picteze. Uitase cum era să pictezi, dar era mult mai bine decât să faci curățenie. Florile pictate și însuși actul creării lor erau tămăduitoare: însoritele flori galbene se transformau într-un simbol al speranței. Când devenise sora lor mai mică așa de înțeleaptă? Singurele zgomote care se auzeau erau fâșâitul pensulelor pe perete și bâzâitul mușteloor de la geam. Hélène a avut impresia că și timpul a rămas suspendat, îngăduindu-i un moment de pace, un răgaz de la suferința ce urmase după cele întâmplate la castel. Cel puțin temporar. Nu avea cum să dureze, dar în momentul acela se simțea recunoscătoare și pentru atât.

S-a uitat la sora ei.

— Ai vopsea galbenă pe obraz.

— Da?

— Destul de multă.

— Hai să facem o pauză. Ți-e foame?

Hélène a fost surprinsă să-și dea seama că îi era foame.

— Mă spăl puțin pe mâini și pe față și pe urmă încropesc ceva. Bine? Tu poți să te speli la chiuveta de aici.

După ce Florence a intrat în baie, Hélène s-a dus la chiuvetă, dar nu a dat drumul la apă. S-a uitat pe geam și atunci a auzit o bătaie în ușă. Când ușa s-a deschis, ea s-a întors și l-a văzut pe Jack în prag. Hélène nu era genul de fată care se pierde cu firea, dar s-a simțit brusc amețită și îngrețoșată, după care, într-o clipă, totul s-a făcut negru.

Și-a revenit și și-a dat seama că Jack o ducea în brațe pe scări.

— Ce e? a întrebat ea.

— Ai leșinat. Te duc în pat.

— Nu mă simt prea bine.

— Îmi dau seama.

— Ți-a spus Élise ce s-a întâmplat?

— Da. E cumplit. M-am dus la castel să dau o mână de ajutor. Nu mă surprinde că ai leșinat.

A împins ușa de la dormitor și a așezat-o pe pat.

Ea a început să tremure.

— Mi-e frig. Mi-e groaznic de frig.

— Atunci, sub pătură cu tine. Mă duc să-i spun lui Florence să-ți aducă ceva cald de băut și pe urmă vin să stau cu tine.

A ieșit din cameră și ea l-a auzit vorbind cu Florence.

Imaginile monstruoase îi apăruseră iar în minte; color, fiecare detaliu – în reluare, lovind-o parcă în stomac, iar și iar. Atât de mult sânge... A început să plângă. Hohotele mute îi zguduiau trupul când Jack a revenit în cameră. I-a întins o cutie de șervețele și amabilitatea lui a făcut-o să plângă și mai tare.

El s-a așezat pe pat lângă ea, a luat-o în brațe și a mângâiat-o pe păr.

— Of, fata mea cea dragă. Ai fost atât de puternică, atât de curajoasă.

— Îmi pare rău, a rostit ea înghițind în sec.

— Descarcă-te, Hélène. Nu poți să ții în tine așa ceva.

Și ea s-a descărcat. A plâns pentru Victor, pentru micul Jean-Louis, pentru căpitanul Meyer și pentru prietena ei, Violette. A plâns pentru Franța și pentru toți oamenii ale căror vieți fuseseră date peste cap. A plâns pentru cei care au murit și pentru cei care au fost luați din casele lor. A plâns pentru ea și pentru surorile ei. Pentru Florence și pentru Élise, al cărei copil avea să se nască fără tată. A plâns pentru neputința ei de a-și ține surorile în siguranță, așa cum ar fi vrut. A plâns până când au usturat-o ochii, până când a simțit că îi explodează capul și până când nu a mai putut să respire cum trebuie, iar trupul i se zguduia ca și cum niciodată nu avea să mai poată sta nemișcat. Dar după ce și-a suflat nasul o dată și încă o dată, el i-a șters lacrimile și ea a rămas, în sfârșit, nemișcată. Apoi el a sărutat-o pe frunte și i-a cântat încetișor, până a adormit.

Noaptea, ea s-a trezit și l-a găsit tot lângă ea, dar învelit cu pătura, doar în chiloți.

— Fă dragoste cu mine, Jack, i-a șoptit ea, iar lumina lunii i se revărsa pe chip.

I-a văzut zâmbetul blând și nu s-a gândit la ce ar fi făcut dacă ar fi respins-o.

O clipă a ezitat, într-adevăr. Apoi a sărutat-o și inima i-a săltat de bucurie. L-a ajutat să-i scoată hainele de pe ea, apoi s-a dezbrăcat și el cu totul. El i-a urmărit cu degetul conturul frunții, obrazul și apoi mai jos, gâtul, până la sâni. A sărutat-o pe gât și pe buze și apoi a început să-i mângâie trupul. Ea simțea fiecare atingere cu atâta intensitate, încât îi era imposibil să își stăpânească

senzațiile. Era momentul când inima lui se deschisese în sfârșit către inima ei și au făcut dragoste blând, lent și profund – cea mai tandră experiență din viața ei. După aceea a plâns iar, dar era ceva diferit; acum nu mai erau lacrimi de durere, ci de iubire și de speranță. A ascultat liniștea nocturnă a lumii pe fereastra deschisă. Iar casa s-a cufundat din nou în siguranţa tăcerii, iar ea a căzut într-un somn adânc și liniștit.

CAPITOLUL 72

A doua zi s-a trezit înaintea lui Jack. Soarele era deja sus pe bolta cerului și desena modele mișcătoare printre crengile castanului. S-a dus la fereastră și s-a aplecat să respire aerul proaspăt și strălucitor. Păsările zburau dintr-un copac într-altul și cântau pe ramuri. Bătea un vânt domol și toată grădina părea că se mișcă, iar aerul era însuflețit de bâzâitul insectelor. Avea să fie o zi călduroasă. În momentul acela unic, lumea părea nouă, iar ea s-a simțit nu chiar fericită, dar poate ceva mai consolată. Când a întors capul să se uite la Jack, a văzut că el o privea cu ochi gravi. Nu uitase de cele întâmplate la castel; doar că, în acele câteva momente, i se păruse ceva îndepărtat. Și se simțise intangibilă. Erau doar ea și Jack în dormitorul ei. Însă apoi se întrebă cum se simţea și el, sperând că nu regreta noaptea petrecută împreună.

Dar el i-a zâmbit blând și i-a întins mâna. Ea s-a dus la el și s-a așezat pe marginea patului. El i-a strâns mâna ca într-o recunoaștere mută, după cum a avut ea impresia, și pe urmă a vorbit.

— Te-ai trezit de mult? a întrebat-o.

Ea a clătinat din cap.

— Vreo șansă să mâncăm ceva? a chestionat-o, aruncând o privire către ceasul de pe noptieră. Va trebui s-o iau din loc.

— Ah, a făcut ea. Am crezut că...

— Îmi pare sincer rău.

Ea sperase că aveau să petreacă ziua împreună și nu știa cum o să se descurce fără el și nici cum o să poată ține în frâu imaginile acelea oribile cu cele întâmplate la castel. Grădina și pădurea din spatele ei i se păreau acum prea clar conturate, prea luminoase, ar fi vrut să fie mai șterse, cu contururi mai dulci.

El i-a căutat ochii... o aștepta, dar ea nu știa ce să spună.

— Hélène, te simți bine?

Ea a zâmbit cu prea mult entuziasm și el i-a aruncat o privire care arăta cât de ciudată i se păruse atitudinea ei.

— Florence face niște clătite minunate, a spus ea, nevrând să-l implore să stea. Mă duc să văd dacă s-a trezit. Tu vino jos când ești gata.

A luat halatul din cârligul de pe ușă, s-a îmbrăcat cu el și a ieșit din cameră.

Jos, a găsit-o pe Florence deja în picioare, cu șorțul ei albastru pus peste cămașa de noapte albă. Sora ei arăta splendid, cu buclele acelea blonde care îi încadrau fața și cu tenul roz și curat. Părea tristă, dar nu înfrântă, și Hélène își dădea seama că se maturizase mult. O clipă, s-a gândit ce însemna pentru ele revelația legată de tatăl lui Florence.

— Jack a rămas aici? a întrebat-o Florence, iar Hélène și-a izgonit gândurile nedorite.

— Vine jos într-un minut. Faci clătite?

— Da. Cred că avem făină exact cât ne trebuie.

Florence a pus o tigaie pe plită și a început să amestece compoziția, în timp ce Hélène se ocupa de aranjarea mesei.

— Mă gândeam să aduc farfuriile lui Claudette cele bune, a spus ea.

Florence a părut surprinsă.

— Pentru Jack?

— Pentru noi. Cred că le meritǎm, nu?

S-a dus să ia farfuriile din bufetul din sufragerie. Erau decorate cu flori argintii, delicate, în stil Art Nouveau, și erau făcute la Lunéville. Claudette le explicase că vesela avea modelul Marguerite.

Hélène a intrat în hol exact când cobora Jack. Amândoi au schiţat un zâmbet discret.

— Vrei să duc eu cutia aia...

Ea l-a întrerupt, jenată.

— E în regulă. Nu e grea.

Când a intrat după ea în bucătărie, Jack s-a uitat în jur.

— Bună dimineața, Florence, a spus el sobru.

— 'Neața, a spus ea, dar abia a întors capul să se uite la el.

— Floarea-soarelui pe care o aveți voi aici... în fine, seamănă într-adevăr cu...

— Cu o floarea-soarelui? a spus Hélène și a ridicat din sprâncene.

El a dat din cap, dar ei i s-a părut că veselele flori galbene erau în acea zi prea strălucitoare, ca și cum îi luau în râs.

El a tras un scaun și s-a așezat la masă, dar apoi a rămas cu ochii pe geam, de parcă gândurile îi erau în altă parte.

— Dar Élise? a întrebat Florence. N-o trezești?

— Las-o să doarmă, a răspuns Hélène, apoi a așezat farfuriile și tacâmurile.

— Cafea? l-a întrebat ea, după care a adus o carafă cu erzaț și a pus-o pe masă lângă Jack.

El a clipit, revenind parcă din locul în care îl purtaseră gândurile.

— Da. Scuze.

— Erai foarte departe.

— Am niște sarcini de îndeplinit azi.

În cameră s-a lăsat o liniște stânjenitoare. Hélène auzea ceasul din bucătărie – mai puțin zgomotos decât cel de pe hol –, iar în bucătărie era de obicei prea mult zgomot ca să-l auzi. În acea zi era altfel; ticăitul lui în liniștea aceea gravă părea inoportun. Își auzea în cap propria voce, articulând gânduri, și făcea eforturi să-și miște buzele, să spună ceva, să spună orice, de fapt. Dar liniștea a devenit și mai adâncă, iar ea s-a înfiorat, în ciuda căldurii matinale.

Florence s-a întors la aluatul ei, a făcut prima clătită și a pus-o pe o farfurie pentru Jack.

— Lămâie și miere... pe masă? Hélène?

Ea și-a revenit din toropeală.

— Scuză-mă. Nu m-am gândit. Le aduc acum.

Florence a continuat să coacă clătite, dar, deși erau delicioase, Hélène își simțea stomacul încordat și abia a reușit să mănânce una. O durea capul și într-un fel n-ar fi vrut decât să se retragă în dormitor și să tragă obloanele.

— Avem cumva castraveți? a întrebat-o ea pe Florence.

— Pentru micul dejun?

— Nu, pentru ochii mei. Mă ustură și mă doare capul.

Jack s-a întins peste masă și și-a pus palma peste mâinile ei. Gestul lui a liniștit-o și i-a zâmbit discret.

— Te gândeai la Violette, nu? a întrebat-o el.

Ea a încuviințat dând din cap.

— Da. Dar nu numai la Violette.

— Nu?

— Am tot evitat să vorbim despre ceva important.

S-a uitat pe rând la fiecare și apoi din nou la Florence, înainte să continue:

— Cred că trebuie să vorbim despre cât de sigur e pentru tine să locuiești în continuare aici, a spus ea în final, simțindu-se groaznic că era nevoită să abordeze discuţia asta.

Florence s-a uitat la ea.

— Și eu m-am gândit la asta, dar ce aș putea face?

— Păi, a spus Hélène, va trebui să vedem ce opțiuni avem.

— Poate că ar trebui să fim pur și simplu mai discrete. Nu trebuie să știe lumea de tata.

— Deja i-ai spus lui Lucille.

Florence s-a încruntat.

— Nu cred că o să spună ceva.

— Nu ai cum să fii sigură.

— Ei, sper să nu spună. Doar e prietena mea.

— Totuși, e un risc pe care nu putem să ni-l asumăm.

Florence nu a mai spus nimic. Încremenise, privindu-și mâinile, adâncită în gânduri.

— Ai fi mult mai în siguranță în Anglia, a spus Hélène, fără a îndrăzni să se uite la fața ei.

Acum cuvintele fuseseră rostite și rămăseseră suspendate în aer, grele și stânjenitoare în liniștea aceea. Hélène a simțit un fior, avea impresia că inima îi era gata să plesnească.

— Jack, tu ce crezi? a întrebat Florence în cele din urmă.

El a oftat.

— S-ar putea să fie în regulă aici, cel puțin o vreme, dar întotdeauna veți sta cu frica în sân. Niciuna dintre voi nu va putea fi liniștită. Și nu știm ce o să se întâmple. Nu-mi place s-o spun, dar cred că sora ta are dreptate.

— Aș putea să stau în casă până se liniștesc apele, a răspuns Florence cu voce rugătoare.

Hélène a clătinat din cap.

— Nu ți-ar plăcea. Te-ai simți ca într-o închisoare. Și cine știe dacă răzbunările nu vor dura ani întregi?

Florence a strâns din ochi, dar a rămas tăcută.

— Ascultă. Nimeni nu te obligă să pleci. Dar dacă ai sta o vreme cu Claudette, ai fi în siguranţă și am urmări cum se vor petrece lucrurile aici.

— Și eventual aș putea să mă întorc?

— S-ar putea să nu mai vrei să te întorci, dacă te obișnuiești să trăiești în Anglia.

Florence se pregătea să protesteze, dar Hélène a continuat să vorbească și s-a uitat la Jack.

— Problema e că nu știu dacă Jack ar putea să te ducă în Anglia. Acolo nu ar ști nimeni că ești pe jumătate germană. În certificatul de naștere nu scrie asta.

— Nici aici nu pot să dovedească asta, a spus Florence.

— Cred că, odată cu eliberarea, vor urma acte de violență îndreptate nu doar împotriva celor care au colaborat cu naziștii, ci și împotriva celor pe care îi cred germani. O vreme vom trăi în haos.

— Hélène are dreptate, a spus Jack, încuviințând din cap. E vorba de percepție. Deja se știe că tatăl tău e german. Nu va interesa pe nimeni o dovadă.

Florence a încercat să ascundă asta, dar Hélène a văzut că îi tremura buza.

— Te vei uita tot timpul peste umăr. Hélène și Élise la fel. Nimeni nu poate trăi mult timp așa.

— Chiar nu vreau să plec, a spus Florence clipind, ca să-și oprească lacrimile, și uitându-se la Hélène. Mi-ar fi prea dor de voi.

Câteva clipe, nimeni n-a spus nimic. Era sfârșitul unei epoci, și toți știau asta. Da, războiul avea să se termine, dar o astfel de despărțire ar fi fost o lovitură teribilă pentru toate.

— Și, oricum, dacă eu o să plec, voi ce o să mâncați? a continuat Florence.

— O să ne descurcăm, a spus Hélène.

— Și grădina mea?

— O să ne ocupăm și de ea.

— Și când se va naște copilul?

Hélène a zâmbit.

— Cred că Élise poate să se descurce cu un copil mic.

— O să veniți să mă vizitați în Anglia? a întrebat ea cu lacrimi în ochi.

— Sigur că da. Imediat ce va fi posibil.

Hélène s-a uitat la sora ei, abia reţinându-și lacrimile. Apoi Florence a izbucnit în plâns și a ieșit din cameră.

— Când va trebui să plece? l-a întrebat Hélène.

— Mâine înainte de răsăritul soarelui, a spus el și a oftat.

Ea s-a uitat la el înspăimântată.

— Așa de repede?

— Am primit deja ordin de plecare.

Ea a fost șocată și de această dată.

— Adică oricum urma să pleci. Nu mi-ai spus asta.

— N-am putut să-ți spun azi-noapte. Acum am avut ocazia.

— Nu aveai de gând să-ți iei rămas-bun?

— Ba sigur că aveam.

A urmat o tăcere apăsătoare.

— Și cum o să procedezi cu Florence? a întrebat ea, uitându-se în ochii lui.

— O s-o ajut să treacă munții în Spania.

— Ah. Nu mă așteptam la asta. Nu poți aranja să vă ia cu avionul?

El a clătinat din cap.

— Toți sunt ocupați cu lucruri mai importante, nu-i preocupă cum ajung eu acasă. Ţară încă e plină de germani, trupele sunt concentrate mai ales în jurul Bordeaux-ului, așa că singura soluţie posibilă pentru mine și Florence e să traversăm munții.

— O să facă față unei asemenea călătorii?

— N-o să fie ușor. Chiar dacă o parte dintre germani se îndreaptă spre nord, suntem încă în plin război. Vom porni spre munți cu motocicleta, deși benzina s-ar putea să fie o problemă.

— Te ajută Élise cu asta.

Hélène s-a gândit o clipă. Avusese grijă de Florence, îi fusese ca o mamă vreme de șapte ani, iar acum, brusc, era nevoită să o lase să plece.

— O să ai grijă de ea, Jack? a întrebat ea.

— Sigur că da. Cea mai mare grijă.

Apoi, simțind că de data asta inima avea să i sfărâme și că durerea de cap se intensificase, și-a împins scaunul și a ieșit din cameră, a trecut în grădină și apoi s-a îndreptat spre pădure. O durea. O durea foarte tare. O iubea pe sora ei

și nu suporta gândul că nu va mai face parte din viața ei. Avea să-i fie dor de ea mai mult decât își putea imagina și era de neconceput ca, după toate astea, să se întâmple așa ceva.

A ajuns în zona de picnic și s-a așezat pe pământ, uitându-se la coroanele copacilor, ascultând păsările și gândindu-se la anii pe care îi petrecuseră acolo, la cum crescuseră, cum se schimbaseră și cum se dezvoltaseră. La toate momentele lor fericite și la toate supărările. Cât de puternice deveniseră și cât de solidă era legătura lor. Dar nu era sfârșitul. N-avea cum să fie.

Când a ajuns acasă, după vreo oră, a dat nas în nas cu Élise, care ieșea.

— Ai aflat?

— Mi-a spus Florence. E cel mai bine așa, ai dreptate. Nu trebuie să fii necăjită.

I-a întins mâna și Hélène i-a strâns-o.

— Uite, îmi pare rău, dar trebuie să plec. Mă întorc repede.

Hélène a intrat în casă, a urcat scările cu inima grea și a găsit-o pe Florence în camera ei, cu toate hainele întinse pe pat. Din ușă, a văzut că își ordonase câteva lucruri în teancuri. Rochiile erau așezate într-un teanc, lenjeria în alt teanc și așa mai departe. Florence a ridicat capul întinzându-și brațele când a intrat Hélène în cameră.

— Ah! Nu știu ce să iau cu mine, a spus ea, și Hélène vedea cu câtă bravură încerca să pară veselă.

— Mă tem că nu vei putea să le iei pe toate.

— Ești sigură?

Hélène a tras aer în piept și a dat din cap.

— Apropo, Jack a plecat. A spus că trebuie să plecăm devreme, înainte de răsăritul soarelui...

Vocea i-a pierit.

— Mâine plecăm, Hélène, mâine.

Hélène a dat din cap și s-a uitat cum inspira adânc și făcea eforturi să se adune.

— Vrea să se asigure că Claude are tot ce îi trebuie. Spune că e posibil să mai aibă loc niște lupte aici, dar, până la urmă, germanii vor ceda și se vor retrage complet din Dordogne.

— Știi unde s-a dus Élise? M-am întâlnit cu ea, dar nu mi-a spus.

— S-a dus să consoleze familiile care au pierdut pe cineva în urma acţiunilor trupelor Das Reich.

— Normal, a spus Hélène și a întors capul ca să-și ascundă fața.

Sperase să mai petreacă ceva timp cu Jack în ziua aceea, ultima în care mai era acolo, dar pe urmă s-a consolat cu gândul la noaptea trecută. Și, evident, era foarte bucuroasă să-și petreacă ziua cu Florence. I se strângea inima când se gândea că avea să plece. Cum era posibil ca aceea să fie ultima zi petrecută cu sora ei?

Florence stătea nemișcată și, când Hélène s-a întors spre ea, i-a zâmbit.

— Îți place Jack, nu-i așa?

Hélène a zâmbit.

— Ați petrecut noaptea împreună.

— Da.

— Ei, mă bucur pentru tine.

Florence s-a aplecat deasupra patului și a început să fredoneze, mutând lucrurile de colo până colo.

Hélène a oprit-o.

— Hai, trebuie să facem niște alegeri potrivite.

Pe urmă a trecut la treabă, alegând haine potrivite pentru a traversa munții și pentru zilele rămase din vara englezească. Florence se uita consternată cum Hélène dădea deoparte toate rochiile și fustele ei frumoase și le punea într-un teanc separat, „de lăsat acasă".

— Dar voi avea nevoie de rochii.

— Nu ai loc pentru ele în geantă.

— Te rog, Hélène.

Hélène a oftat și a cedat.

— Bine, ia una. Trebuie să fii practică, în munți va fi rece noaptea. Poate reușesc să-ți mai trimit din haine mai târziu.

Florence a părut să accepte situația. Hélène avea impresia că sora ei copilăroasă dobândise în ultimul timp un strop de simț practic și înțelepciune.

Hélène a împăturit frumos cele câteva lucruri pe care le considera necesare: o rochie, o pereche de pantaloni scurți, o bluză și un schimb de lenjerie. A scos geanta ei veche din pânză și a început că bage hainele în ea. Apoi s-a dus să ia un prosopel, un săpun, o periuță de dinți și un pieptene.

— Acum, pentru drum cu ce o să te îmbraci?

Florence a clipit repede, cu un aer trist, ca și cum abia atunci ar fi realizat că pleca.

— Scumpa mea, îmi pare așa de rău!

Florence a înghițit în sec și a ridicat rochia ei preferată, cu buline albastre și roșii.

— Ai deja o rochie în geantă, i-a spus Hélène cu blândețe. Poate ar trebui să-ți pui niște pantaloni.

— Te rog?

Hélène a scos hainele din geantă și a înlocuit pantalonii scurți cu o pereche de pantaloni lungi, bleumarin.

— E bine așa? Măcar o să ai la tine o pereche de pantaloni.

Pe obrazul lui Florence a curs o lacrimă și ea și-a șters-o.

— Ce o să-i spun lui *maman*? Va trebui să-i spun că a venit Friedrich la noi.

— Da. O să îi spui.

— O să fie foarte furioasă. N-o să-i convină că am aflat adevărul.

Hélène s-a gândit. Era posibil ca mama lor să se simtă ușurată, dar era posibil să se simtă și jenată. Era posibil chiar să nege sau să inventeze ceva pe jumătate adevărat. În fond, le servise minciună după minciună și se forțase să adopte un stil de viață pe care nu l-a putut tolera prea mult timp.

— La ce te gândești? a întrebat Florence.

— Că nu îi va fi ușor.

— Dacă nu dezvălui un lucru important, care îi afectează pe alții, asta nu e tot o minciună?

— O minciună prin omisiune. Într-adevăr. Dar trebuie să-i acordăm prezumția de nevinovăție: poate s-a gândit că așa e mai bine. Nu uita, adevărul doare uneori.

— Dar tu ce părere ai despre asta, Hélène? În fond, ai fost acolo când ea a sfâșiat rochia roșie.

— Mă simt confuză, uneori puțin furioasă, mai ales pentru că acum asta înseamnă...

A făcut o pauză.

— Înseamnă că eu trebuie să plec.

— Da.

S-au uitat una la alta.

— Să nu-ți pară rău, Hélène. Asta trebuie să fac. Mi-am dat seama. Și, știi, când o să ajung la mama, cred că o s-o întreb mai multe despre sora ei, Rosalie. Niciodată nu ne-a spus ce s-a întâmplat, de fapt.

— Vrei să afli secrete de familie?

— Exact. Când mă voi căsători, eu o să fiu întotdeauna corectă.

— Cred că lucrul cel mai important e să iei deciziile corecte, inclusiv în privința persoanei cu care te căsătorești.

— Problema e că nu știm întotdeauna care e decizia corectă. Mintea îmi spune una, inima îmi spune alta. De care să ascult?

Hélène a reflectat. *Ea* de care asculta? Descoperise că e teribil de greu să fii sincer cu tine. Postura de „mamă“ pentru surorile ei îi definise în mod hotărâtor identitatea și acum, când renunța un pic la această postură, simţea o suferinţă surdă. Era începutul libertății pentru toate trei, dar când nu mai știi cine ești, libertatea poate să ți se pară puțin cam înfricoșătoare.

— Hélène? a întrebat Florence. Inima sau mintea?

— Păi, rațiunea îmi spune să ascult de ambele.

— Eu cred că întotdeauna voi alege cu inima.

Hélène a lăsat capul într-o parte și s-a uitat la sora ei.

— Vreau să știi că sentimentele mele pentru tine nu s-au schimbat, indiferent de ce s-a întâmplat.

— Știu. Îți mulțumesc.

Hélène a inspirat prelung și lent, recăpătându-și controlul.

— Acum hai să terminăm cu bagajul ăsta.

Uitaseră să pună un pulover sau o jachetă, așa că Florence a deschis un sertar și a luat de acolo un pulover galben.

Apoi au luat masa împreună – supă de linte și o salată mică de verdețuri –, după care Florence i-a explicat lui Hélène ce era de făcut în grădină. I-a arătat care culturi mergeau bine și cu care culturi nu avea rost să mai încerce. I-a arătat răsadurile și plantele mature, i-a spus cum să scape de dăunători și i-a explicat cum funcționează cămara ascunsă de afară.

— O să-mi fie dor de caprele și de găinile mele, a spus ea, gata să plângă. Vai, Hélène, nu vreau să plec.

— Știu, scumpa mea.

— Asta e casa mea.

Hélène a închis ochii. Nu putea spune ceva care s-o facă să se simtă mai bine. Și apoi Florence a început să plângă și a urcat în camera ei, spunând că voia să scrie totul pe hârtie pentru ele, ca să nu uite.

Élise s-a întors la timp pentru cina pe care Hélène a insistat să o pregătească ea. Doar o simplă tocană de legume cu fasole, dar căreia îi lipsea atingerea magică a lui Florence și, cu toate că era comestibilă, niciuna nu a avut prea multă poftă de mâncare.

Și-au petrecut timpul privind apusul soarelui, cu strălucirea lui roșie, portocalie și mov, pe urmă s-au relaxat – sau au încercat să se relaxeze – în

sufragerie. Hélène simțea că toate amânau momentul în care seara trebuia să se sfârșească. I-a împletit părul lui Florence, s-a uitat din când în când la surorile ei, apoi și-a luat cartea, a citit câteva cuvinte și pe urmă a pus-o la loc. Neliniștea învăluise toată încăperea și pe ele. Dar Florence stătea întinsă pe canapea, cu capul pe picioarele lui Élise, făcând eforturi să se poarte ca și cum nimic nu s-ar întâmpla. Hélène le-a cercetat chipurile relaxate. În ciuda tuturor lucrurilor teribile care i se întâmplaseră, Florence credea în continuare – și poate nu din naivitate – că oamenii sunt buni în esență. Și Élise se schimbase, sarcina îi îndulcise chipul. Dar apoi a simțit o durere profundă când a văzut că Florence se ridică și își dezmorțește brațele. Nu suporta gândul că Florence avea să plece.

— Trebuie să dorm, a spus Florence. O să ne trezim devreme mâine. Și știți cum sunt eu. Dacă nu dorm destul, n-am pic de vlagă.

S-a uitat în jur cu un aer abătut, ca și cum ar fi vrut să-și întipărească în minte fiecare detaliu.

Élise a pus ceasul să sune la ora patru dimineața și i l-a dat lui Florence. Toate erau gata să plângă când Florence le-a îmbrățișat.

— O să fie bine, a spus ea. O să ne revedem.

Hélène nu putea să vorbească.

Élise a zâmbit.

— Sunt sigură că o să ne revedem.

Dar Hélène era copleșită de un fel de presimțire pe care nu o putea defini. A încercat să zâmbească, dar nu a reușit.

— Hei, a spus Florence, observând-o. Totul va fi bine.

— Să ai grijă acolo, în munți, a spus Hélène.

— Evident! Doar o să fie Jack cu mine, nu?

— Mă duc și eu la culcare, a spus Élise și a bătut ușor cu palma pe burtă. Mititelul ăsta îmi fură toată energia. Te rog să ne scrii când vei ajunge în Anglia și să ne trimiţi veşti și despre Marie.

— Eu îl aștept pe Jack, a spus Hélène.

După ce surorile ei au urcat în camerele lor, Hélène s-a ghemuit pe canapea și a încercat să citească, dar își simțea ochii obosiţi și cuvintele îi apăreau înceţoșate. La miezul nopții, când a văzut că Jack nu venea, a ascuns cheia în locul unde știa că el o va găsi și a urcat în cameră. Când s-a așezat în pat, perna încă păstra mirosul lui. L-a adulmecat și a luat perna în brațe; nu voia ca el să plece.

S-a trezit peste câteva ore și l-a văzut lângă patul ei. Avea o lanternă în mână și o geantă din pânză agățată de umăr.

— Am venit să-mi iau rămas-bun, a spus el și i-a atins ușor părul.

— Nu, a spus ea, simțind că îi bubuie inima în piept.

S-a uitat țintă la el, în timp ce el îi atingea obrazul.

— Îmi pare rău că nu am putut să vin aseară, a adăugat.

Ea n-a putut să vorbească, dar s-a dat jos din pat și l-a îmbrățișat; atunci a simțit cum inima lui bătea lângă inima ei.

— Florence e pregătită, așteaptă lângă ușa de la bucătărie.

— O să te întorci? l-a întrebat, dar el a privit-o în ochi și ea a citit în ei tristețe.

— Îți mulțumesc pentru tot, a spus el. Nu te voi uita niciodată.

Oh, Doamne, asta era! Pleca acum. Dar, mai rău decât atât, pleca și Florence. Hélène și-a luat halatul, l-a pus pe ea și a alergat pe scări. A intrat în bucătărie

și și-a îmbrățișat sora. Își promisese că nu avea să plângă, dar simțea că lacrimile îi înceţoșează vederea.

— Oh, scumpa mea, a spus ea cu vocea gâtuită. Te iubesc așa de mult.

Élise a coborât și ea și le-a îmbrățișat pe amândouă. S-au strâns atât de tare în brațe, de parcă nu puteau – nu voiau – să o lase pe Florence să plece. Asta nu putea să se întâmple, și totuși se întâmpla, iar Hélène avea impresia că i se sfâșie ceva în interior. Simțea durerea venind în valuri și ar fi dat orice să nu mai plece Florence. Vreme de mai bine de șapte ani fuseseră totul una pentru alta, împărțiseră bucuriile și necazurile. Îi era imposibil să accepte că se termina astfel.

— Și eu vă iubesc, a spus Florence și le-a sărutat, pe ea și pe Élise.

Ea era așa de curajoasă, iar asta nu le ușura despărţirea. Hélène nu-și putea stăpâni lacrimile care îi inundaseră ochii. Florence i-a întins mâna și Hélène i-a strâns-o. Florence i-a observat lacrimile și i le-a șters cu batista ei. Apoi a făcut un pas în spate.

— Ei, cred că a venit momentul să plec, a spus ea.

Hélène nu putea să vorbească pentru că i se pusese un nod în gât.

Élise s-a frecat la ochi.

— Cred că da.

Hélène nu s-a mai putut stăpâni și lacrimile au început să-i curgă pe obraji; cu toate că le ștergea cu palma, curgeau întruna.

— Îmi pare așa de rău, a reușit ea să spună printre hohote de plâns, încercând cu disperare să oprească lacrimile. Mi-am promis că n-o să plâng. Ai grijă, surioara mea, ai grijă.

— O să am.

Florence și-a strâns buzele și a închis ochii ca și cum ar fi încercat să invoce o forță interioară. După o clipă a deschis ochii, a înghițit în sec și apoi a spus cu un aer hotărât.

— Să aveți grijă una de alta.

Și atunci a plâns și Élise.

Florence s-a întors și a ieșit afară cu capul sus; Jack o aștepta lângă motocicletă. Hélène și Élise au ieșit și ele, tremurând, în întunericul lugubru. Se vedea doar o dâră de lumină la orizont. Dar Hélène a răsucit comutatorul și lumina de la ușa din spate s-a aprins, iar ea și Élise au privit în tăcere, ținându-se în brațe. Hélène a auzit strigătul unei bufnițe, vaierul unei vulpi, iarba foșnind și s-a simțit mai pierdută decât oricând.

Jack și Florence au urcat pe motocicletă, iar el a pornit motorul. În timp ce se îndepărtau, Florence s-a uitat înapoi, le-a făcut curajoasă cu mâna și le-a trimis un zâmbet de neuitat. Sora lor pleca. Și le lăsa pe Hélène și pe Élise cu un gol dureros în viețile lor.

CAPITOLUL 73

Mai târziu în dimineața aceea, Hélène s-a dus la serviciu trecând prin sat apatică, pe lângă dărâmături și geamuri sparte. Hugo a rugat-o să stea cu *madame* Deschamps în cabinet. Avusese el grijă de ea până atunci, iar biata bătrână, deși senilă, era suficient de conștientă cât să spună că nu o găsește pe Amélie. Probabil nu își dăduse seama că oamenii o căutau și ei pe Amélie, căci a doua zi după ce făcuseră ordine, observaseră că aceasta nu era de găsit. Deși sătenii stinseseră focul destul de repede, o latură a hotelului zăcea în ruină. Acolo își concentraseră eforturile de căutare.

Madame Deschamps a insistat să meargă acolo să vadă cu ochii ei ce se întâmplă și, când au ajuns, Arlo le-a spus că au găsit pe cineva prins sub dărâmături. Hélène a dus-o pe bătrână de acolo și a convins-o să aștepte în piață. Ceva mai târziu, lui Hélène i s-a strâns inima când l-a văzut pe Arlo cum venea spre ele clătinând din cap. Amélie murise. Doctorul Hugo a făcut apoi toate pregătirile necesare și i-a spus lui Hélène să plece acasă.

— Trebuie să pleci acasă. Pari epuizată.

— Dar *madame* Deschamps? Cine o să aibă grijă de ea?

— Nu te mai gândi la asta. O să găsesc eu o soluție. Nu-ți face griji.

Hélène abia s-a târât până acasă. Era teribil de cald și ea se simțea rău.

Restul zilei a zăcut în pat, incapabilă să se miște, precum un copac doborât în pădure. Florence plecase, Jack plecase și el și nu-i spusese dacă se va întoarce, iar Violette și băiețelul ei drăgălaș erau morți. A închis ochii, dar simţea că nu

are aer în camera apăsătoare și nu se putea odihni. Când a reușit într-un final să adoarmă, a fost trezită de un coșmar. Udă de transpirație, nu își dorea decât să dispară toate: durerea, pierderea. Tot. O pală de vânt îi deschisese oblonul. Acesta zăngănea zgomotos, lovindu-se de zid. Poc, poc, poc! Știa că trebuia să se ridice ca să-l închidă, dar nu putea.

Élise venea mereu la ea, încercând s-o ispitească cu ceva de băut sau de mâncat, dar ea nu era în stare să se atingă de nimic.

— Nu poți să stai așa, cu fața la perete, i-a spus sora ei.

— De ce nu? a mormăit Hélène.

— Nu-ți stă în fire, Hélène.

Ea nu a răspuns. Toată lumea ei se dezintegrase și nu mai avea pentru ce să se ridice din pat. Oare putea să moară de mâhnire? Niciodată n-ar fi încetat să-i iubească pe Florence și pe Jack, ba chiar și pe Violette, dar își simțea inima frântă și o durea așa de tare, că nu putea decât să se retragă și mai mult în carapacea ei. Jack îi intrase în inimă și i-o frânsese. În noaptea aceea, când a simțit că se cufundă în sfârșit într-un loc de unde nu mai trebuia să plece, a fost trezită de visele ei febrile și agitate și a rămas cu ochii în tavan, pierdută într-un tărâm al tristeții.

A doua zi dimineață, se simțea ametită și buimacă, de parcă mai avea puțin și plutea. A închis ochii și a văzut păduri verzi și lacuri argintii, a simțit dulceața florilor plutind în aer și a auzit sunete calde de flaut. *Deci așa o să se termine*, și-a spus ea. Apoi a auzit valurile oceanului spărgându-se de țărm și retrăgându-se încet și s-a văzut pe ea luând de pe mal o cochilie spartă. A simțit briza oceanului, stropii de pe pielea ei și a dorit cu tot dinadinsul să intre în apă.

S-a trezit iar, de data asta surprinsă să audă vocea lui Élise, mai aspră decât până atunci, spunându-i insistent să se dea jos și să facă o baie. Sora ei s-a dus cu pași hotărâți la fereastră, a dat la o parte draperiile și a deschis geamul.

— Dumnezeule! Ce pute aici!

Hélène și-a ascuns capul sub pernă.

— Nu, nu, a spus Élise, apoi i-a luat perna și a tras cuvertura de pe ea.

— Lasă-mă în pace!

— În niciun caz. Scoală-te! Autocompătimirea asta trebuie să înceteze.

— Lasă-mă în pace! a strigat ea din nou. Pleacă!

Élise a rămas fermă, privind-o cu asprime.

— Nu plec nicăieri.

Așa că Hélène și-a dat jos picioarele din pat, dar a rămas acolo, aplecată, cu capul în mâini. Ce se întâmpla cu ea? Élise s-a așezat alături de ea și a luat-o de mijloc.

— Știu că l-ai iubit, Hélène, dar uneori pur și simplu nu merge. Nu poți să te lași doborâtă de asta.

— Nu e vorba de Jack.

A inspirat rapid și apoi cuvintele au țâșnit din gura ei.

— În fine, poate doar puțin. E vorba despre Florence. Mă simt groaznic că am trimis-o de lângă noi.

— Ai făcut ce trebuia. *Noi* am făcut ce trebuia. Ți-aș fi spus dacă nu eram de acord.

— Și nu știu ce simt pentru Violette. O clipă simt că încă ţin la ea, iar în clipa următoare, că o urăsc.

S-a uitat la Élise.

— Îmi pare rău. Știu că din cauza ei a murit Victor.

Élise a închis ochii câteva clipe.

— Ascultă, mi-a venit o idee. Trebuie neapărat să facem ceva. Mai întâi trebuie să te speli, să te îmbraci și să mănânci. În regulă?

După ce Hélène a făcut exact cum i-a spus sora ei, s-a simțit într-adevăr ceva mai bine. Și-a ales o rochie de vară în culori pale, care îi scotea în evidență ochii, și și-a periat părul până a început să lucească. Apoi s-a uitat în oglindă. Doamne, ce palidă era!

— Nu-ți face griji, i-a spus Élise. Mai târziu o să facem o plimbare. O să prinzi puţină culoare în obraji. Trebuie să ieși puțin. O să te ajute.

Hélène s-a supus și s-a așezat pe banca din grădină, ridicându-și fața spre soare. Nu avea rost să se certe cu Élise când își punea ceva în minte. Așadar, în timp ce Élise trebăluia prin casă, ea a rămas în grădină simţind soarele cum îi încălzește pielea. Oare Jack o iubise? Simțise în mod clar grija lui profundă, dar poate că dragostea lui nu era la fel de intensă ca a ei. A urmărit cu privirea albinele care zburau și se așezau pe cârciumărese și pe florile de morcov sălbatic. S-a uitat la frunzele arbuștilor, care tremurau în vânt, și și-a dat seama că viața trebuie să meargă înainte. Va găsi o cale, poate o cale diferită, dar nu avea de gând să-și petreacă viața plângându-și de milă. Poate că acum era momentul *ei* să aleagă, exact așa cum spusese Florence. Iar grădina aceea superbă avea să fie întotdeauna un simbol al viziunii pe care o avea sora ei și al incredibilei ei hotărâri de a trece cu mult curaj peste ceea ce îi făcuseră cei doi.

După-amiază, Élise a ieșit afară cu o foarfecă de grădină și a început să taie niște trandafiri albi.

— Ce vrei să faci cu ei? a întrebat-o Hélène.

Sora ei nu era prea pasionată de flori.

— Știu că am spus că o să ieșim la plimbare, dar e încă prea cald. Însă avem destulă benzină în motoretă ca să mergem cu ea.

— Unde?

Élise s-a bătut ușurel pe lateralul nasului.

— O să vezi. Să mergem.

A băgat trandafirii într-o sticlă cu apă pe care a legat-o în spatele motocicletei. Au urcat amândouă, iar Élise i-a spus să se țină bine, pentru că vor merge de-a dreptul prin pădure. La început Hélène a fost derutată, dar apoi și-a dat seama încotro se îndreptau. Treceau pe lângă copaci cu o viteză amețitoare, evitând la mustață trunchiurile ce le apăreau în cale. Părul lui Hélène, bătut de vânt, o lovea peste față și îi înțepa ochii. A simțit deodată un fior neașteptat, ca și cum ar fi fost fericită că trăiește.

Dar apoi, când au ajuns la aleea lungă, străjuită de copaci, care ducea spre castel, s-a cutremurat. Ce era în mintea lui Élise de voia s-o aducă acolo? Nu voia să mai vadă niciodată curtea aceea interioară.

Însă Élise nu a oprit la ușa castelului. A luat-o pe o cărare care ocolea casa și ducea spre o porțiune mică de teren, cu vreo câţiva copaci în spate; de acolo se vedea râul strălucitor, făcut parcă din stele argintii. Apoi a oprit motorul. Hélène s-a dat jos și s-a apropiat de un foc micuţ care ardea în interiorul unui cerc de pietre, făcut chiar în spatele unui loc unde pământul fusese săpat de curând. I-a văzut pe Suzanne și pe Henri venind dinspre copaci. Suzanne avea un coș în mână, iar Henri, deși șchiopăta, ducea o cazma și niște plante.

Hélène a rămas cu ochii la movilițele acelea de pământ, cu inima tremurând.

— Aici sunt îngropați? a întrebat ea.

Élise a dat din cap și s-a apropiat.

Hélène a îngenuncheat.

— Unde e mormântul lui Violette?

— În stânga ta, al lui Jean-Louis e la mijloc. Cel al căpitanului Meyer e în dreapta. Henri a adus niște tufe de trandafiri pentru mormintele lor.

Henri a bătut-o pe umăr pe Hélène, liniștitor.

— Bună, Hélène. Te simți mai bine?

Ea s-a întors să se uite la el și a răspuns că da.

— Vrei să începi tu?

I-a întins cazmaua, o pereche de mănuși de grădinărit și prima plantă. Ea s-a ridicat în picioare și a săpat o groapă mică la mormântul lui Violette, apoi a pus planta acolo și a umplut groapa cu pământ.

Suzanne a scos o sticlă de apă din coș și a udat puțin pământul uscat.

— Pentru Violette, a spus ea. Un trandafir roz.

Apoi Hélène a săpat o groapă la mormântul căpitanului Meyer. Suzanne i-a întins o tufă mică de trandafir și a spus:

— Un trandafir roșu pentru bravura lui.

A umplut iar groapa cu pământ și l-a bătătorit cu palma. Și toți au lăsat capul jos.

— Și trandafirul acesta alb este pentru micuțul Jean-Louis, a continuat ea, dându-i ultima tufă lui Élise.

— Pentru inocența lui.

Lui Hélène i s-a strâns stomacul când i-a dat surorii ei cazmaua. L-a văzut cu ochii minții pe băiețelul dulce, cu părul lui ondulat, cum sărea în poala ei și a strâns din ochi ca să-și oprească lacrimile.

Când Élise a terminat de plantat floarea pentru copil, toți aveau lacrimi în ochi. Hélène a așezat cu grijă pe mormânt trandafirii albi pe care îi aduseseră ele și a mângâiat pământul așa cum l-ar fi mângâiat pe copil.

— Copil drag, a spus ea încet, copil drag și frumos.

Suzanne a aprins trei felinare pe care Hélène abia atunci le-a văzut și le-a așezat lângă fiecare mormânt. Henri a desfăcut prima sticlă de vin și a dat fiecăruia câte un pahar, după ce s-au așezat cu toții pe iarbă.

— Pentru ce să închinăm? a întrebat el.

Au urmat un moment, două de tăcere, după care Hélène s-a ridicat cu paharul sus. S-a gândit la prietena ei și la clipele frumoase pe care le petrecuseră. Apoi s-a gândit la ce îi făcuseră naziștii, la chinurile prin care probabil trecuse și la teribila presiune pe care o simțise. S-a gândit cum a fost silită să-și trădeze prietenii ca să salveze viața copilașului ei. A clipit, stăpânindu-și lacrimile, și a inspirat adânc. Ceilalți se uitau la ea, așteptând. Și Élise se uita la ea. Era în stare s-o facă? S-a oprit puțin. Apoi a simțit o forță în interiorul ei și a știut că trebuie să o facă. Pentru că, dacă nu o făcea, cum ar mai fi putut trăi?

— Pentru iertare, a spus ea în cele din urmă cu vocea sugrumată, neștiind dacă totuși ceilalți aveau să fie de acord.

Și-a ținut respirația. Nimeni nu s-a clintit.

Însă după încă câteva clipe de ezitare, Suzanne și Henri s-au ridicat în picioare cu paharele sus.

— Pentru iertare, au spus ei în același timp.

Minutele treceau.

Hélène nu putea să se uite la sora ei. Nu știa ce ar fi putut să spună. Își auzea doar inima, care îi bătea cu putere.

Tăcerea s-a prelungit din ce în ce mai mult, până când Hélène s-a simțit atât de vulnerabilă, încât îi venea să urle. S-a uitat la sora ei, dar Élise părea preocupată, ca și cum se lupta cu ea însăși, iar Hélène nu știa ce să facă.

După un timp, Élise s-a ridicat și a reușit să-i zâmbească.

— Pentru iertare, a spus ea. Pentru dragostea și pentru suferința noastră.

Hélène i-a mulțumit încet surorii ei, printre lacrimile de ușurare care i se rostogoleau pe obraji – căci Élise avea dreptate, desigur. Dacă îți deschizi inima pentru iubire, ți-o deschizi și pentru suferință.

Apoi Élise a scos o hârtie împăturită și a început să citească:

Nu sta și plânge la mormântul meu,
Eu nu sunt acolo, eu nu dorm.
Nu sta și plânge la mormântul meu,
Eu nu sunt acolo, eu nu dorm.

Și de data asta Hélène a auzit doar primele versuri. A simţit cum inima i se strânge când amintirile cu tatăl ei și frânturi de la înmormântarea lui i-au revenit în minte. Ar fi vrut să poată da timpul înapoi, să fie din nou mici și tatăl lor să le țină pe picioare și să râdă de tot felul de prostioare. Era convinsă că Élise se gândea la Victor, care nici măcar nu avusese parte de o înmormântare; nimeni nu știa unde îi fusese dus trupul. A privit cât de calmă și de controlată era Élise și s-a simțit foarte mândră de ea. Apoi s-a gândit la Violette și s-a rugat în gând pentru ea. Și la fel ca atunci, a auzit ultima parte a poemului – dar, de data asta, finalul însemna mai mult:

Nu sta și plânge la mormântul meu.

Eu nu sunt aici, eu n-am murit.

Și Hélène a simțit că tatăl ei era cu ea. În inima și în sufletul ei, nu putea să moară niciodată. Violette și Jean-Louis, la fel. Ba chiar și căpitanul Meyer. S-a dus la sora ei și au stat braț la braț, privind râul și dealurile din spatele lui. Și Hélène și-a dat seama că, oricât de mult ar iubi locul acesta, era timpul să facă altceva cu viața ei. Surorile ei crescuseră. Iar cu acele flori ale soarelui la care lucraseră împreună, Florence îi trezise din nou pasiunea pentru pictură. Nu avea de gând s-o abandoneze iar.

— O să fie totul bine, i-a spus Élise. O să vezi.

Dar apoi și-a înăbușit un strigăt de uimire.

— Ce e? a întrebat-o Hélène. Te simți bine?

Élise ținea mâna pe pântec și ochii îi străluceau de uimire.

— A mișcat copilul. A mișcat. L-am simțit mișcându-se pentru prima oară.

Hélène a zâmbit.

— E un el?

— Evident. Îl cheamă Victor.

— Și dacă totuși e o ea?

— Atunci... o să-i spun Victoria!

Élise a ridicat pumnul în aer, cu ochii scânteind de bucurie.

Lumina acelei zile începea să scadă, dar tocmai se deschisese un pic o ușă către viitor și, prin acea deschizătură, Hélène a întrezărit lumina vieții de după război. Puternică, strălucitoare, incandescentă. Când va veni momentul, vor deschide larg ușa aceea și vor dansa pe străzi. Dar acum, când se apropia seara, au privit râul care căpătase nuanțe strălucitoare de auriu și de roz. Lumea lor frumoasă își va reveni. Ei își vor reveni. Au ridicat paharul pentru Victor sau

Victoria, copilul ce avea să se nască. Pentru Jack și pentru Florence, și pentru toți oamenii din Sainte-Cécile.

Hélène s-a întrebat dacă va putea vreodată să își ierte mama sau, dacă nu era cu putinţă, măcar să poată vorbi cu ea. A inspirat cu putere acel aer impregnat de speranţă și a simţit că orice era posibil de acum încolo în această lume nouă, în această lume mai bună.

Și-a strâns sora cât mai aproape și a spus într-un final:

— Pentru viitorul nostru, pentru că acum, indiferent cât va mai dura, chiar vom *avea* un viitor.

NOTA AUTOAREI

Am avut norocul să pot lucra de acasă. Chiar și fără pandemie, scriitorii își petrec de obicei cea mai mare parte din timp în izolare, așa că eu am înfruntat prima perioadă de carantină afundându-mă în scrierea primei schițe a cărții *Fiicele războiului*. Mi-a plăcut la nebunie să mă pierd în lumea celor trei surori fictive din roman și să uit, cel puțin pentru câteva ore pe zi, de ce se întâmpla în lumea de dincolo de ușa mea. Dar mi-am făcut și griji când am văzut că toate călătoriile pe care voiam să le fac în Franța, în scop de cercetare, au fost anulate una după alta, și am fost forțată să apelez tot mai mult la amintirile mele îndepărtate din Dordogne, precum și la amintirile prietenilor mei.

Mai mult decât oricând, am apelat la internet, la YouTube, la filme și la televiziune pentru informațiile și imaginile care erau cruciale pentru a da viață acestei cărți.

Trei seriale de televiziune m-au inspirat:

– *Résistance*, uluitorul serial francez de televiziune despre tinerii eroi francezi care și-au riscat viața pentru a-și salva țara;

– *Le chagrin et la pitié,* sfâșietorul documentar francez de televiziune din 1981 realizat de Marcel Ophuls, despre un orășel francez aflat sub ocupație germană;

– *Auschwitz, The Nazis & The Final Solution*, documentarul istoric revelator realizat de Laurence Rees în 2005, la BBC.

Iată câteva dintre numeroasele cărți care mi-au fost de folos:

– *Walking in the Dordogne*, de Janette Norton, apărută la Cicerone în 2018;

– *Fighters in the Shadows*, de Robert Gildea, apărută la Faber & Faber în 2015;

– *Das Reich*, de Max Hastings, apărută la Pan Books în 2000;

– *Defying Vichy*, de Robert Pike, apărută la The History Press în 2018;

– *Sisters in the Resistance*, de Margaret Collins Weitz, apărută la John Wiley & Sons în 1995;

– *Maquis*, de George Millar, apărută la The Dovecote Press în 2013;

– *Blue Guide, Southwest France*, de Delia Gray-Durant, apărută la Somerset Books în 2006;

– *Vichy France and Everyday Life*, coordonată de Lindsey Dodd și David Lees, apărută la Bloomsbury Academic în 2018.

MULȚUMIRI

Îi sunt foarte recunoscătoare agentei mele, Caroline Hardman, pentru optimismul ei permanent, pentru sprijinul pe care mi l-a acordat tot timpul și pentru geniul ei, în general. Aș vrea să le mulțumesc și noilor mei editori de la HarperCollins, Lynne Drew și Sophie Burks, pentru munca lor minunată, și lui Cari Rosen, un redactor cu ochi de vultur. Am fost permanent impresionată de entuziasmul cu care m-a primit toată echipa de la HarperCollins și de energia cu care s-au implicat pentru ca această carte să iasă în lume. Ați fost o echipă de vis!

Așa cum știm cu toții, pandemia ne-a schimbat viața – și încă cum! Așa că vreau să-i mulțumesc din suflet lui Gill Paul, pentru că ne-a susținut moralul organizând „petreceri" virtuale pe Zoom pentru grupul nostru de autori de literatură istorică. Hazel Gaynor, Liz Trenow, Jenny Ashcroft, Eve Chase, Tracy Rees, Heather Webb – a fost o plăcere să vă cunosc și abia aștept să ridicăm împreună un pahar în lumea reală. Recunoștința mea și mulțumiri scriitorilor din clubul Gloucestershire, pentru că existați. Mi-e dor de prânzurile luate împreună.

Vreau să-i mulțumesc cumnatului meu, Ian, pentru informațiile pe care mi le-a oferit despre păsările care cuibăreau în Devonshire în anii 1940, și bloggerilor care au lucrat neobosit pentru a aduce cărțile mele în atenția cititorilor. Și, în final, aș vrea să le mulțumesc din suflet cititorilor mei de peste tot. Isabel Wolff, o înțeleaptă scriitoare care îmi e prietenă, a spus odată că

„cititul e un act de empatie“. Așa că vă mulțumesc pentru empatia voastră. Sper din suflet să vă placă noua mea carte, prima din trilogia care o să apară la HarperCollins.